

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

LJETOPIS knj. V

1974

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/items/5f6fa9c4-42c9-4cfd-8477-351bc6e7e462>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

Gen. sekretar

LJETOPIS
AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE
za 1972. godinu

KNJIGA V

Sarajevo
1974.

1620m

L J E T O P I S
AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE
za 1972. godinu

KNJIGA V

Sarajevo
1974.

1620m

L J E T O P I S
AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE
za 1972. godinu

KNJIGA V

Sarajevo
1974.

Pripremio i uredio,
akademik ALOJZ BENAC

I z d a l a
AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

S A D R Ź A J

	Strana
I. PODACI O SASTAVU AKADEMIJE — — — — —	5
a) Predsjedništvo Akademije — — — — —	7
b) Izvršni odbor Predsjedništva Akademije — — — — —	7
c) počasni članovi Akademije — — — — —	7
d) sastav odjeljenja Akademije — — — — —	8
e) sastav centra, odbora, komisija i drugih tijela Akademije — —	10
f) Administracija Akademije — — — — —	17
II. RAD AKADEMIJE — — — — —	19
a) skupštine Akademije — — — — —	21
b) sjednice Predsjedništva Akademije — — — — —	24
c) sjednice odjeljenja Akademije — — — — —	39
1. Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka — — — — —	41
2. Odjeljenje medicinskih nauka — — — — —	57
3. Odjeljenje društvenih nauka — — — — —	63
4. Odjeljenje tehničkih nauka — — — — —	70
5. Odjeljenje za književnost i umjetnost — — — — —	79
III. NAUCNI SKUPOVI I PREDAVANJA — — — — —	89
a) naučni skupovi — — — — —	91
b) predavanja — — — — —	95
IV. SVEČANE MANIFESTACIJE AKADEMIJE — — — — —	97
a) uručivanje Povelje počasnog člana Akademije drugu Edvardu Kardelju — — — — —	99
b) uručivanje Adrese drugu Ivi Andriću povodom 80-godišnjice rođenja — — — — —	111
V. IZVJEŠTAJI O RADU AKADEMIJE (od 1. I — 31. XII 1972) — —	121
a) izvještaji o radu — — — — —	123
b) izvršenje Finansijskog plana — redovna djelatnost — — —	182
c) izvršenje prihoda i rashoda Fonda za naučnoistraživački rad Akademije — — — — —	183
VI. PLAN RADA I FINANSIJSKI PLAN AKADEMIJE ZA 1973. GOD.	185
a) plan rada — — — — —	187
b) finansijski plan — — — — —	199
VII. SREDNJOROČNI PLAN AKADEMIJE (1971—1975) — — — —	201
a) o pitanju metodologije izrade plana naučnoistraživačkog rada	203
b) Srednjoročni plan — — — — —	207
VIII. ZAKON O AKADEMIJI NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE (prečišćeni tekst) — — — — —	237
IX. STATUT AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE — — — — —	249

I. PODACI O SASTAVU AKADEMIJE

a) PREDSEDNIŠTVO AKADEMIJE:

1. akademik EDHEM ČAMO, predsjednik
2. akademik VOJO DIMITRIJEVIĆ, potpredsjednik
3. akademik ALOJZ BENAC, generalni sekretar
4. akademik MAHMUT BAJRAKTAREVIĆ, sekretar Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka
5. akademik JULIJE HAHAMOVIĆ, sekretar Odjeljenja tehničkih nauka
6. vanredni član VOJISLAV SPAIĆ, sekretar Odjeljenja društvenih nauka
7. akademik PAVEL ŠTERN, sekretar Odjeljenja medicinskih nauka
8. vanredni član MIDHAT ŠAMIĆ, sekretar Odjeljenja za književnost i umjetnost
9. akademik MEŠA SELIMOVIĆ, član Predsjedništva
10. vanredni član KEMAL KAPETANOVIĆ, član Predsjedništva
11. akademik ERNEST GRIN, član Predsjedništva
12. vanredni član DUŠAN MAKSIMOVIĆ, član Predsjedništva
13. vanredni član MUSTAFA KAMARIĆ, član Predsjedništva

b) IZVRŠNI ODBOR PREDSEDNIŠTVA AKADEMIJE:

1. akademik EDHEM ČAMO, predsjednik
2. akademik VOJO DIMITRIJEVIĆ, potpredsjednik
3. akademik ALOJZ BENAC, generalni sekretar

c) POČASNI ČLANOVI AKADEMIJE:

1. JOSIP BROZ TITO
2. EDVARD KARDELJ
3. IVO ANDRIĆ
4. RODOLJUB ČOLAKOVIĆ

d) SASTAV ODJELJENJA AKADEMIJE:

1. Odjeljenje društvenih nauka:

a) članovi:

akademik ANTO BABIĆ
akademik ALOJZ BENAC
akademik BRANISLAV ĐURĐEV
akademik CVJETKO RIHTMAN
akademik JOVAN VUKOVIĆ

vanredni član HAMDIA ĆEMERLIĆ
vanredni član NEDIM FILIPOVIĆ
vanredni član MUSTAFA KAMARIĆ

vanredni član HAMDİJA KAPIDŽIĆ
vanredni član VOJISLAV SPAIĆ

dopisni član MILAN BUDIMIR
dopisni član VASO ČUBRILOVIĆ
dopisni član GRGA NOVAK

b) saradnici Akademije:

prof dr HASAN HADŽIOMEROVIĆ
prof dr STJEPAN LOVRENOVIĆ
dr BORIVOJE ČOVIĆ

2. Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka:

a) članovi:

akademik MAHMUT BAJRAKTAREVIĆ
akademik EDHEM ČAMO
akademik PAVLE FUKAREK
akademik TONKO ŠOLJAN
akademik NIKOLA ZDANOVSKI

vanredni član MILIVOJE ĆIRIĆ
vanredni član KRUNOSLAV LJOLJE
vanredni član DUŠAN MAKSIMOVIĆ
vanredni član BRANISLAV MARTIĆ
vanredni član MIROSLAV VARADIN

dopisni član DRAGOMIR ĆOSIĆ
dopisni član MLADEN DEŽELIĆ

b) saradnici Akademije:

prof.dr TIHOMIR VUKOVIĆ
prof.dr FIKRET VAJZOVIĆ
prof.dr VESELIN PERIĆ

3. Odjeljenje medicinskih nauka:

a) članovi:

akademik VLADIMIR ČAVKA
akademik ERNEST GRIN
akademik JOSIP JEŽIĆ
akademik PAVEL ŠTERN

vanredni član MARKO CIGLAR
vanredni član JAKOB GAON
vanredni član SEID HUKOVIĆ
vanredni član GRUJICA ŽARKOVIĆ

dopisni član BOGDAN BRECELJ
dopisni član VASO BUTOZAN
dopisni član FRAN KOGOJ
dopisni član MILIVOJE KOSTIĆ
dopisni član RADIVOJE MILIN
dopisni član ISIDOR PAPO
dopisni član MILIVOJE SARVAN
dopisni član KOSTA TODOROVIĆ

b) saradnici Akademije:

prof.dr LADISLAV OŽEGOVIĆ
prof.dr ALEKSANDAR NIKULIN
prof.dr EŠREF SARAJLIĆ
prof.dr HIŠAM SERDAREVIĆ
prof.dr DŽEMAL REZAKOVIĆ

4. Odjeljenje za književnost i umjetnost:

a) članovi:

akademik VOJO DIMITRIJEVIĆ
akademik VLADO MILOŠEVIĆ
akademik ISMET MUJEZINOVIĆ
akademik MEHMED SELIMOVIC

vanredni član MIDHAT BEGIĆ
vanredni član DUŠAN ĐUROVIĆ
vanredni član ILIJA KECMANOVIĆ
vanredni član ĆAMIL SIJARIĆ
vanredni član MIDHAT ŠAMIĆ
vanredni član IVO ŠEREMET
vanredni član MICA TODOROVIĆ

dopisni član BRANKO ĆOPIĆ
dopisni član VELIBOR GLIGORIĆ
dopisni član BLAŽO KONESKI
dopisni član SKENDER KULENOVIĆ
dopisni član JOSIP VIDMAR

5. Odjeljenje tehničkih nauka:

a) članovi:

akademik JAHIEL FINCI
akademik JULIJE HAHAMOVIĆ
akademik RADOSLAV JOVANOVIĆ
akademik DUŠAN KRSMANOVIĆ
akademik ALEKSANDER TRUMIĆ

vanredni član JOSIP BAĆ
vanredni član TEODOR GREGORIĆ
vanredni član KEMAL KAPETANOVIĆ
vanredni član MANOJLO MARAVIĆ

e) SASTAV CENTARA, ODBORA, KOMISIJA I DRUGIH TIJELA AKADEMIJE

Odbori i komisije Predsjedništva Akademije:

Odbor za izdavačku djelatnost:

1. akademik Jovan Vuković, predsjednik,
2. akademik Julije Hahamović,
3. vanredni član Jakob Gaon,
4. vanredni član Miroslav Varadin,
5. vanredni član Midhat Begić.

Odbor za organizaciju naučnog rada:

1. vanredni član Kemal Kapetanović, predsjednik,
2. akademik Josip Ježić,
3. akademik Pavle Fukarek,
4. vanredni član Nedim Filipović,
5. vanredni član Midhat Šamić.

Odbor za Biblioteku i dokumentaciju:

1. vanredni član Hamdija Kapidžić, predsjednik,
2. vanredni član Seid Huković,
3. vanredni član Manojlo Maravić,
4. vanredni član Krunoslav Ljolje,
5. vanredni član Dušan Đurović.

Odbor za finansije:

1. vanredni član Dušan Maksimović, predsjednik,
2. akademik Dušan Krsmanović,
3. vanredni član Ćamil Sijarić,
4. vanredni član Hamdija Ćemerlić,
5. vanredni član Marko Ciglar.

Komisija za nagrade i odlikovanja:

1. akademik Vojo Dimitrijević, rukovodilac,
2. akademik Pavle Fukarek,
3. vanredni član Vojislav Spaić,
4. vanredni član Midhat Šamić,
5. vanredni član Seid Huković,
6. vanredni član Teodor Gregorič.

Međuodjeljski odbori:

Odbor za krš:

1. akademik Pavle Fukarek, predsjednik,
2. akademik Mahmut Bajraktarević,
3. akademik Tonko Šoljan,
4. vanredni član Miroslav Varadin,
5. akademik Radoslav Jovanović,
6. vanredni član Josip Bać,
7. akademik Aleksander Trumić.

Odbor za prirodne resurse:

1. akademik Dušan Krsmanović, predsjednik,
2. vanredni član Dušan Maksimović,
3. akademik Julije Hahamović,
4. akademik Radoslav Jovanović,
5. vanredni član Kemal Kapetanović,
6. vanredni član Milivoje Ćirić,
7. saradnik Tihomir Vuković.

Odbor za zaštitu prirodne sredine:

1. akademik Pavle Fukarek, predsjednik,
2. akademik Aleksander Trumić
3. akademik Josip Ježić,
4. akademik Jahiel Finci,
5. akademik Tonko Šoljan,
6. vanredni član Jakob Gaon,
7. saradnik Tihomir Vuković.

ODJELJENSKI CENTRI, ODBORI I KOMISIJE

Odjeljenje društvenih nauka

Centar za balkanološka ispitivanja:

1. akademik Alojz Benac, direktor Centra, iz Sarajeva,
2. prof. dr Franjo Barišić, član Centra, iz Beograda,
3. prof. dr Branimir Bratanić, član Centra, iz Zagreba,
4. akademik Branislav Đurđev, član Centra, iz Sarajeva,
5. dr Borivoj Čović, član Centra, iz Sarajeva,
6. vanredni član Akademije Nedim Filipović, član Centra, iz Sarajeva,
7. prof. dr Stane Gabrovec, član Centra, iz Ljubljane,
8. dopisni član Milutin Garašanin, član Centra iz Beograda,
9. prof. dr Radoslav Katičić, član Centra iz Zagreba,
10. prof. Špiro Kulišić, član Centra, iz Beograda,
11. prof. dr Fanula Papazoglu, član Centra, iz Beograda,
12. dopisni član Mihailo Petruševski, član Centra, iz Skopja,
13. dopisni član Duje Rendić-Miočević, član Centra, iz Zagreba.
14. prof. dr Mate Suić, član Centra, iz Zadra.

Komisija za lingvistička ispitivanja:

1. akademik Jovan Vuković, predsjednik,
2. prof. dr Herta Kuna, stalni spoljni saradnik,
3. prof. dr Ksenija Milošević, stalni spoljni saradnik,
4. prof. dr Milivoje Minović, stalni spoljni saradnik,
5. dr Mate Šimundić, stalni spoljni saradnik,
6. Hrvoje Križić, stalni spoljni saradnik,
7. prof. dr Milan Vasić, stalni spoljni saradnik,
8. dr Miloš Bjelovitić, stalni spoljni saradnik,
9. Nadžija Taso, povremeni spoljni saradnik,
10. Nedžad Hadžidedić, povremeni spoljni saradnik.

Komisija za Istoriju naroda Bosne i Hercegovine:

1. akademik Anto Babić,
2. vanredni član Nedim Filipović,
3. prof. dr Avdo Sućeska,
4. Nikola Babić, direktor Instituta za istoriju.

S a s t a v p o t k o m i s i j a:

I -- za srednji vijek:

1. akademik Anto Babić, rukovodilac,
2. prof. dr Desanka Kovačević, Filozofski fakultet, Sarajevo
3. prof. dr Marko Šunjić, Filozofski fakultet, Sarajevo.

II za turski period do kraja XVII v :

1. vanredni član Nedim Filipović, rukovodilac
2. akademik Branislav Đurđev,
3. prof. dr Milan Vasić, Filozofski fakultet, Sarajevo
4. dr Adem Handžić, viši naučni saradnik Orijentalnog instituta, Sarajevo,
5. dipl. inž. Alija Bejtić, direktor Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture, Sarajevo,
6. prof. Hamid Hadžibegić, profesor u penziji, Sarajevo.

III — za turski period od XVIII v. — 1878:

1. prof. dr Avdo Sućeska, rukovodilac,
2. akademik Branislav Đurđev,
3. prof. dr Rade Petrović, Filozofski fakultet, Sarajevo,
4. dipl. inž. Alija Bejtić, direktor Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture, Sarajevo,
5. Ahmed Aličić, stručni saradnik Orijentalnog instituta
6. dr Muhamed Hadžijahić, naučni saradnik u Akademiji BiH.

IV — za period austro-ugarske uprave:

1. vanredni član Hamdija Kapidžić, rukovodilac,
2. prof. dr Ferdo Hauptmann, Filozofski fakultet, Graz,
3. dr Dževad Juzbašić, naučni saradnik Instituta za istoriju, Sarajevo
4. Risto Besarović, direktor Muzeja književnosti BiH.

V — za period između dva rata, narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije:

1. Nikola Babić, rukovodilac, direktor Instituta za istoriju,
2. Nedim Šarac, direktor Muzeja revolucije BiH,
3. dr Nusret Šehić, naučni saradnik Instituta za istoriju,
4. vanredni član Hamdija Čemerlić,
5. dr Ahmed Hadžirović, naučni saradnik Instituta za istoriju,
6. prof. dr Atif Purivatra, Fakultet političkih nauka, Sarajevo,
7. dr Rasim Hurem, naučni saradnik Instituta za istoriju, Sarajevo,
8. dr Veselin Đuretić, naučni saradnik, Beograd,
9. dr Zdravko Antonić, naučni saradnik Instituta za književnost, Sarajevo,
10. Mr Rafael Brčić, stručni saradnik Instituta za istoriju, Sarajevo.

Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

Odbor za unapređenje stočarstva u brdsko-planinskom području BiH:

1. vanredni član Dušan Maksimović, predsjednik,
2. akademik Edhem Čamo,
3. akademik Nikola Zdanovski,
4. vanredni član Miroslav Varadin,
5. prof. dr Branko Bajčetić, Poljoprivredni fakultet, Sarajevo.

Odjeljenje za književnost i umjetnost

Komisija za Istoriju književnosti BiH:

1. vanredni član Midhat Begić, rukovodilac,
2. vanredni član Midhat Šamić,
3. prof. dr Radovan Vučković, Filozofski fakultet, Sarajevo
4. Risto Trifković, književnik, Sarajevo
5. Risto Besarović, direktor Muzeja književnosti BiH, Sarajevo
6. prof. dr Herta Kuna, Filozofski fakultet, Sarajevo
7. prof. dr Svetozar Marković, Filozofski fakultet, Sarajevo
8. prof. dr Muhsin Rizvić, Filozofski fakultet, Sarajevo
9. prof. dr Branko Milanović, Filozofski fakultet, Sarajevo
10. Dženana Buturević, viši kustos Zemaljskog muzeja, Sarajevo
11. prof. dr Zdenko Lešić, Filozofski fakultet, Sarajevo
12. prof. dr Svetozar Koljević, Filozofski fakultet, Sarajevo
13. doc. dr Ljubomir Zuković, Filozofski fakultet, Sarajevo

Sastav potkomisija:

a) Potkomisija za srednji vijek:

1. prof. dr Herta Kuna, rukovodilac, Filozofski fakultet, Sarajevo
2. prof. dr Malik Mulić, Filozofski fakultet, Sarajevo
3. Marko Vego, naučni savjetnik u penziji, Sarajevo
4. dr Pavao Andelić, viši naučni saradnik u Zemaljskom muzeju, Sarajevo
5. Nevenka Gošić, stručni saradnik u Akademiji nauka i umjetnosti BiH,
6. Jagoda Jurić, asistent na Filozofskom fakultetu, Sarajevo
7. Šefik Bešlić, profesor u penziji, Sarajevo.

b) Potkomisija za turski period:

1. prof. dr Svetozar Marković, rukovodilac, Filozofski fakultet, Sarajevo,
2. vanredni član Nedim Filipović,
3. prof. dr Sulejman Grozdanić, Filozofski fakultet, Sarajevo,
4. Vojislav Maksimović, književnik, Sarajevo
5. prof. Petar Pejčinović, Filozofski fakultet, Sarajevo,
6. dr Muhamed Hadžijahić, naučni saradnik ANUBiH,
7. prof. dr Herta Kuna, Filozofski fakultet, Sarajevo,
8. Salih Alić, viši stručni saradnik u Orijentalnom institutu, Sarajevo.

c) Potkomisija za austro-ugarski period:

1. prof. dr Muhsin Rizvić, rukovodilac, Filozofski fakultet, Sarajevo
2. prof. dr Branko Milanović, Filozofski fakultet, Sarajevo
3. Risto Besarović, direktor Muzeja književnosti, Sarajevo
4. vanredni član Midhat Šamić,
5. Josip Lešić, pozorišni reditelj, Sarajevo
6. Boris Ćorić, asistent na Filozofskom fakultetu, Sarajevo
7. Alija Isaković, književnik, Sarajevo

d) Potkomisija za međuratni period:

1. Branko Milanović, rukovodilac, Filozofski fakultet, Sarajevo
2. vanredni član Midhat Begić,
3. prof. dr Radovan Vučković, Filozofski fakultet, Sarajevo
4. Miodrag Bogičević, književnik, Sarajevo
5. Vojislav Maksimović, književnik, Sarajevo
6. prof. dr Zdenko Lešić, Filozofski fakultet, Sarajevo

e) Potkomisija za najnoviji period:

1. vanredni član Midhat Begić, rukovodilac,
2. Risto Trifković, književnik, Sarajevo
3. Miodrag Bogičević, književnik, Sarajevo
4. Đurđica Hunjak, stručni saradnik Instituta za književnost, Sarajevo
5. Luka Šekara, stručni saradnik Instituta za književnost, Sarajevo.

Komisija za Istoriju likovnih umjetnosti BiH

1. akademik Ismet Mujezinović, rukovodilac
2. akademik Vojo Dimitrijević
3. akademik Jahiel Finci
4. dr Smilja Šinik, Sarajevo
5. dr Šmail Tihić, književni kritičar, Sarajevo
6. Ljubica Mladenović, direktor Gradskog muzeja, Sarajevo
7. dr Zdravko Kajmaković, viši kustos Zemaljskog muzeja, Sarajevo
8. Marko Vego, naučni savjetnik u penziji, Sarajevo
9. dr Pavao Anđelić, viši naučnisaradnik u Zemaljskom muzeju, Sarajevo
10. inž. Juraj Najdhart, univerzitetski profesor, Sarajevo
11. prof. inž. Esad Kapetanović
12. prof. inž. Husref Redžić, Arhitektonsko-urbanistički fakultet, Sarajevo.

Odjeljenje tehničkih nauka

Komisija za energetiku:

1. vanredni član Teodor Gregorič, rukovodilac — za termoeenergetiku
2. prof. dipl. inž. Stjepan Mikulec, — za hidroenergetiku,
3. dipl. inž. Ljubomir Grupković — za elektroenergetiku,
4. prof. dr Muris Osmanagić — za industriju i rudarstvo,
5. dipl. inž. Branislav Janković — za elektroenergetiku.

**f) ORGANIZACIONA STRUKTURA I SASTAV RADNE ZAJEDNICE
U AKADEMIJI**

ADMINISTRACIJA

- 1. MUHIDIN SULEJMANPAŠIĆ, dipl. pravnik — sekretar Administracije**

Kabinet Predsjedništva

- 2. RADOJKA ĆOROVIĆ, srednja stručna sprema — daktilograf I/a klase, referent u Kabinetu Predsjedništva**

Odsjek za administrativno-finansijske poslove

- 3. RAJKO DURSUN, dipl. pravnik — šef Odsjeka za administrativno-finansijske poslove;**
4. MELANIJA SAMOUKOVIĆ, viša finansijsko-komercijalna škola — šef Računovodstva;
**5. MUNIRA DŽAMASTAGIĆ, srednja ekonomska škola — knjigovođa — kon-
tista;**
6. NADŽIJA FEJZAGIĆ, srednja ekonomska škola — knjigovođa i blagajnik;
7. MUNEVERA TUZLAK, daktilograf II klase;
**8. IVICA AZINOVIĆ, osmogodišnja škola — ekonom i voditelj djelovodnog
protokola;**
9. ISMET HASANBEGOVIĆ, VK radnik — vozač putničkih kola;
10. RANKO GUNJAK, osmogodišnja škola — kurir
11. FRANCIKA ŽIVKOVIĆ, PK radnica — domar;
12. MARIJA PLEŠA, PK radnica, — radnica na održavanju čistoće;
13. DOBRILA KOČIĆ-VIDMAR, PK radnica — radnica na održavanju čistoće.

STRUČNE SLUŽBE

Biblioteka

- 14. MIRJANA BILEK, filozofski fakultet — rukovodilac Biblioteke;**
15. EMINA STANEK, viša pedagoška škola — bibliotekar

Služba za organizaciju naučnog rada

- 16. RADMILA STOJADINOVIĆ, filozofski fakultet — samostalni referent: vodi poslove Odbora za organizaciju naučnog rada, brine se o organizaciji simpozijuma, izložaba, kongresa i sl., vodi zapisnike Odjeljenja medicinskih nauka;**

17. NIMETA KULENOVIĆ, filozofski fakultet — samostalni referent: vodi zapisnike Odjeljenja tehničkih nauka, Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka, Odjeljenja za književnost i umjetnost, te brine se o realizaciji odluka i zaključaka ovih odjeljenja;
18. VUKAŠIN DIVLJAN, dipl. pravnik — samostalni referent: vodi poslove Fonda, sve poslove za međuakademijske i međuodjeljene odbore i zapisnike Odjeljenja društvenih nauka.

Služba za izdavačku djelatnost

19. ENES EKIĆ, srednja stručna sprema — samostalni referent

NAUČNE JEDINICE

Komisija za izradu Istorije naroda BiH

20. Dr MUHAMED HADŽIJAHIĆ, viši naučni saradnik — sekretar Komisije.

Komisija za lingvistička ispitivanja

21. DRAGAN VUJIČIĆ, viši stručni saradnik;
22. NEVENKA GOŠIĆ, stručni saradnik.

Centar za balkanološka ispitivanja

23. EDINA ALIREJSOVIĆ, magistar nauka, stručni saradnik;
24. ŽIVKO MIKIĆ, visoka školska sprema, fizički antropolog;
25. LJEPOSAVA VEKIĆ-ČOVIĆ, srednja školska sprema, dokumentarist;
26. NEDŽAD HADŽIDEDIĆ, honorarni saradnik — etnolog.

II. RAD AKADEMIJE

A. SKUPŠTINE

1) Redovna godišnja Skupština Akademije održana 26. aprila 1972. god

Prisutno: 34 člana i 3 saradnika.

Skupštini je kao gost prisustvovao dr Rade Petrović, republički sekretar za obrazovanje i kulturu.

Skupštini su predsjedavali akademik Edhem Čamo, predsjednik, akademik Vojo Dimitrijević, potpredsjednik i akademik Alojz Benac, generalni sekretar Akademije.

Skupštinu je otvorio i njom rukovodio akademik Edhem Čamo.

Konstatovano je da Skupština ima potreban kvorum za rad.

DNEVNI RED:

1. Izbor radnih tijela Skupštine,
2. Izvještaji o radu Akademije i Fonda za 1971. godinu,
3. Prijedlog Završnog računa Akademije i Fonda za 1971. godinu,
4. Plan rada i Finansijski plan Akademije za 1972. godinu,
5. Izbor jednog člana u Predsjedništvo,
6. Prijedlog srednjoročnog plana razvoja Akademije,
7. Pretres prijedloga Statuta Akademije i donošenje statutarne odluke za izbor novih članova Akademije,
8. Donošenje odluke o akademijским nagradama akademikima Vasi Butozanu, Dragomiru Čosiću, Mladenu Deželiću i Milivoju Sarvanu.

Ad. 1.

U Izbornu komisiju za izbor jednog člana Predsjedništva, na prijedlog Vojislava Spaića, izabrani su: Hamdija Čemerlić, Pavel Štern i Dušan Krsmanović.

Ad. 2.

Akademik Alojz Benac podnio je Izvještaj o radu Akademije i Fonda za 1971. godinu (vidi priloge I i II). Ovi izvještaji su jednoglasno usvojeni.

Ad. 3.

Skupština je jednoglasno usvojila Završni račun Akademije i Fonda za finansiranje naučnog rada za 1971. godinu, kako ga je predložilo Predsjedništvo Akademije (vidi Prilog III).

Ad. 4.

Prof. dr Dušan Maksimović, predsjednik Odbora za finansije, dao je kraće obrazloženje o Planu rada i Finansijskom planu Akademije za 1972. godinu (vidi Priloge IV i V).

Nakon kraće diskusije o ovim materijalima, jednoglasno je prihvaćen Plan rada i Finansijski plan Akademije za 1972. godinu (vidi prilog VI).

Ad. 5.

Šmrću akademika Nede Zeča (umro 17. XI 1971. god.) ostalo je upražnjeno mjesto jednog člana u Predsjedništvu Akademije.

Za kandidata na upražnjeno mjesto člana u Predsjedništvu aklamacijom je jednoglasno predložen akademik Ernest Grin.

Poslije sprovedenog tajnog glasanja akademik Ernest Grin je izabran za člana Predsjedništva Akademije.

Ad. 6.

Prof. dr Kemal Kapetanović, predsjednik Odbora za naučnoistraživački rad, izložio je koncepciju i značaj Srednjoročnog plana Akademije.

Nakon iscrpne diskusije o ovom prijedlogu, u kojoj je učestvovalo više članova Akademije, i nakon usvajanja izvjesnih manjih izmjena i dopuna, Srednjoročni plan Akademije nauka i umjetnosti BiH za period 1971–1975. god. definitivno je usvojen (vidi poglavlje VII ovog Ljetopisa).

Ad. 7.

Prof. dr Mustafa Kamarić podnio je obrazloženi prijedlog Statuta Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Nakon kraće diskusije ovaj prijedlog Statuta je jednoglasno usvojen.

Zatim je donesena Statutarna odluka o izboru novih članova Akademije.

Ad. 8.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (Sl. list SR BiH br. 4/72) data je mogućnost da se redovnim članovima ove Akademije koji se odsele iz naše Republike dodijele akademske nagrade. S tim u vezi akademik Edhem Čamo podnio je obrazloženi prijedlog o akademjskim nagradama academicima: Vasi Butozanu, Dragomiru Čosiću, Mladenu Deželiću i Milivoju Sarvanu.

Nakon toga prijedloga jednoglasno je donesena odluka o određivanju akademjskih nagrada academicima: Vasi Butozanu, Dragomiru Čosiću, Mladenu Deželiću i Milivoju Sarvanu.

2) Vanredna Skupština Akademije održana 28. septembra 1972. godine

Prisutno: 27 članova i 2 saradnika.

Skupštini su predsjedavali predsjednik Akademije akademik Edhem Čamo i generalni sekretar akademik Alojz Benac.

Skupštinu je otvorio i njom rukovodio akademik Edhem Čamo.

Skupština je na prijedlog usvojila sljedeći:

DNEVNI RED

1. Konačno usvajanje Statuta Akademije,
2. Mjere za realizaciju Srednjoročnog plana Akademije.

Ad. 1.

Prof. dr Mustafa Kamarić, član Komisije za izradu Statuta Akademije, dao je kratko obrazloženje definitivnog teksta Statuta Akademije. S tim u vezi M. Kamarić je istakao da je Prijedlog Statuta usvojen na Skupštini Akademije 26. aprila 1972. godine. Statut je prije konačnog usvajanja bio dostavljen na razmatranje Skupštini SRBiH. U skupštini SRBiH su na Prijedlog Statuta date neke manje primjedbe, koje su manje-više stručno-pravne i tehničke prirode. Drug Kamarić je istakao da je Komisija za Statut razmatrala ove primjedbe i da je većinu od njih i prihvatila.

U diskusiji o Statutu Akademije učestvovalo je više članova, koji su dali konkretne sugestije i primjedbe na Statut Akademije.

Akademik Edhem Čamo obavijestio je Skupštinu da će Komisija za Statut izvršiti definitivnu redakciju u duhu datih primjedaba i sugestija i da se poslije toga može proglasiti Statut. S tim u vezi akademik Čamo je predložio da Statut Skupština konačno usvoji.

Zatim se prešlo na glasanje o konačnom usvajanju Statuta.

Nakon glasanja je konstatovano da je Statut Akademije jednoglasno usvojen.

Ad. 2.

Prof. dr Kemal Kapetanović u svom izlaganju je istakao da je Akademija donijela i izglasala svoj Srednjoročni plan i u njemu predvidjela glavne oblasti, glavne projekte kojima će se Akademija baviti u narednom periodu, a predviđene su takođe i organizacione forme koje treba da se sprovedu da bi se realizovao taj Plan. Zamolio je da se pomogne Odboru za organizaciju naučnog rada i da, ukoliko je ispušteno iz vida nešto od onih konkretnih mjera koje bi morale biti u programu, predvidi se sve to, te da realizujemo ono što smo mi sami sebi postavili kao obavezu. Ističe naročito problem zaštite životne sredine, što je takođe jedan od Akademijinih zadataka. Misli da bi bilo potrebno posebno predvidjeti za izvjesne projekte, za njihovo iniciranje, održavanje konsultativnih sastanaka sa zainteresovanim faktorima.

U vezi sa izlaganjem druga Kemala Kapetanovića razvila se diskusija u kojoj je učestvovalo više članova Akademije.

Nakon toga prihvaćen je podneseni prijedlog, s tim da odjeljenja u toku mjeseca oktobra naprave jednu razrađenu informaciju, odnosno da u obliku informacije istaknu na koje su teškoće nailazila prilikom realizacije postavljenih zadataka iz Srednjoročnog plana.

B. SJEDNICE PREDSDJEDNIŠTVA

1. Sjednica održana 11. januara 1972. god.

Prisutni: Edhem Čamo, Vojo Dimitrijević, Alojz Benac, Meša Selimović, Pavel Štern, Midhat Šamić, Julije Hahamović, Mahmut Bajraktarević, Vojislav Spaić i Kemal Kapetanović.

Odsutni: Dušan Maksimović i Mustafa Kamarić.

DNEVNI RED:

1. Primjedbe na srednjoročni plan koji su izradili odjeljenja i njihove radne jedinice,
2. Formiranje konkursne komisije Predsjedništva Akademije za popunu radnog mjesta sekretara Administracije,
3. Tekuća pitanja.

Ad. 1.

Primjedbe na prijedloge srednjoročnog plana odjeljenja iznio je akademik Alojz Benac. On je naglasio da je u ovim planovima dato mnogo veoma važnih projekata.

Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

Projekt koji predlaže akademik Tonko Šoljan: „Ikongrafski sinopsis za određivanje vrsta riba Sredozemnog, Crnog i njima pripadajućih mora“, po mišljenju akademika Alojza Benca, krupan je zadatak međunarodnih razmjera koji ne bi naša Akademija mogla preuzeti na sebe. Misli da naša Akademija nema mogućnosti da to radi.

Slično je njegovo mišljenje i o projektu: „Dendroflora Balkanskog poluostrva“, koji predlaže akademik Pavle Fukarek. Naša Akademija mogla bi da bude organizator i inicijator, a ne i da finansira ovaj projekat. Možda bi moglo da se ovo pitanje razmotri i pokrene kao zajednička akcija svih akademija nauka na Balkanu, pa da se formira kao neki međuakademijski odbor u tu svrhu. Zaključeno je da naša Akademija ovo razmotri u saradnji sa drugima.

U vezi sa zaključkom Odjeljenja da se postavlja kao najvažniji zadatak da se što više matematičara i fizičara, naročito mladih, potakne na što aktivniji naučni rad i saradnju u ediciji „Radovi“, akademik Benac misli da bi moglo u plan da uđe, po prilici, da će Odjeljenje nastojati da ostvari saradnju na problemima Akademije sa što većim brojem matematičara i fizičara, naročito mladih, i da će vrijedne rezultate nastojati da publikuje.

Mišljenje je akademika Benca da bi trebalo formirati međuodjeljenjske odbore svugdje gdje problematika koja se obrađuje interesuje više odjeljenja, pa, prema tome, i za probleme zaštite prirodne sredine, kao i prirodnih resursa.

U diskusiji su učestvovali: Mahmut Bajraktarević, Kemal Kapetanović, Meša Selimović, Julije Hahamović, Vojislav Spaić i Edhem Čamo.

Odjeljenje tehničkih nauka

Profesor Alojz Benac se u svom osvrtnu duže zadržao na sadržaju rada i potrebnim sredstvima Centra za geodeziju, koji predviđa sredstva od oko 5.800,00 dinara za projekt od 4 godine. Misli da bi taj projekt, koji se odnosi samo na Bosnu, trebalo još jednom proučiti. U vezi s tim projektom trebalo bi održati prethodno jedno savjetovanje sa stručnjacima iz oblasti geodezije. Moli Odjeljenje da se to hitno unese u ovaj plan.

U diskusiji su učestvovali: Selimović, Kapetanović, Hahamović, Čamo i Spaić.

Odjeljenje za književnost

Profesor Alojz Benac misli da iz predloženog plana treba da se isključi sve što se ne radi za Akademiju. Napominje da je u plan Odjeljenja unesen samo naučni rad, a nema plana rada iz oblasti umjetnosti.

U diskusiji su učestvovali: Midhat Šamić, Vojo Dimitrijević, Meša Selimović, Vojislav Spaić i Julije Hahamović.

Odjeljenje medicinskih nauka

Mišljenje profesora Alojza Benca je da individualni rad akademika Čavke ne bi mogao da uđe u plan Odjeljenja, jer će biti rađen na Očnoj klinici. Takođe misli da bi probleme ishrane naroda trebalo finansirati preko Međuakademijskog odbora za ishranu, a to znači da taj projekat Akademija ne bi finansirala. Ni tema akademika Josipa Ježića ne bi mogla ući u plan. Smatra da se ne može usvojiti prijedlog da Akademija treba da uvlači mlade ljude u naučni rad, kao i da ne bi mogla prihvatiti prijedlog o osnivanju pri Akademiji novih institucija.

U diskusiji su učestvovali: Pavel Štern, Edhem Čamo, Kemal Kapetanović, Julije Hahamović i Vojislav Spaić.

Odjeljenje društvenih nauka

Prof. Alojz Benac je primijetio da u planu nema izdavačke djelatnosti. Pita šta je sa planom Komisije za izradu Istorije naroda BiH.

U diskusiji su učestvovali: Vojislav Spaić, Julije Hahamović, Edhem Čamo, Meša Selimović i Kemal Kapetanović.

Ad. 2.

Na prijedlog akademika Alojza Benca, u Konkursnu komisiju Predsjedništva Akademije za izbor novog sekretara Administracije izabrani su: Vojislav Spaić, Kemal Kapetanović i Midhat Šamić.

Ad. 3.

a) Na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka, u Međuakademijski odbor za proučavanje uzroka i posljedica drugog svjetskog rata delegirani su Hamdija Čemerlić i Hamdija Kapidžić.

b) Usvojen je zaključak Izvršnog odbora Predsjedništva da se do donošenja finansijskog plana za ovu godinu finansiranje vrši po dvanaestinama.

c) Potvrđen je zaključak Izvršnog odbora da se do donošenja finansijskog plana obustavi isplata autorskih honorara i predavanje u štampu rukopisa, izuzev rukopisa namijenjenih za ediciju „Radovi“.

d) Usvojen je prijedlog sekretara Odjeljenja za književnost i umjetnost da dop. član Midhat Begić učestvuje, sa referatom na simpozijumu „Humanističke i društvene vrijednosti slovenskih literatura“, koji će se održati u Varšavi u vremenu od 8. do 11. septembra ove godine.

e) Predsjedništvo je usvojilo zaključak Odjeljenja za književnost i umjetnost da se dop. član Ilija Kecmanović oslobodi redovnih dolazaka na sjednice Odjeljenja zbog bolesti, ne dirajući mu u stečena prava člana Akademije.

f) Usvojen je princip Odjeljenja za književnost i umjetnost da se Akademija, po pravilu, može primiti pokroviteljstva samo u izuzetnim prilikama, povodom značajnijih godišnjica i datuma, s tim da odgovarajuće odjeljenje treba da uzme aktivnije učešće u organizaciji predviđenih manifestacija.

h) Usvojen je zaključak Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka da se u Međuakademijski odbor za zaštitu prirodnih sredina delegiraju akademik Pavle Fukarek i prof. dr Tihomir Vuković, saradnik Akademije.

2. Sjednica održana 25. februara 1972. god.

Prisutni: Edhem Čamo, Vojo Dimitrijević, Alojz Benac, Pavel Štern, Dušan Maksimović, Mustafa Kamarić i Midhat Šamić.

Odsutni: Meša Selimović i Kemal Kapetanović.

DNEVNI RED:

1. Razmatranje izvještaja o izvršenoj kontroli materijalno-finansijskog poslovanja u Akademiji,

2. Izvještaj Konkursne komisije za popunu radnog mjesta sekretara Administracije

Ad. 1.

U ime Odbora za finansije vanredni član Dušan Maksimović je podnio izvještaj o stanju materijalno-finansijskog poslovanja u Akademiji i predložio izvjesne mjere koje će doprinijeti poboljšanju ove službe.

Predsjedništvo je usvojilo prijedloge Odbora za finansije i zaključilo da se u što kraćem roku izrade sva potrebna normativna akta koja sada nedostaju, a neophodna su za pravilan rad Administracije i finansijskog poslovanja.

Ad. 2.

Na raspisani konkurs za popunu radnog mjesta sekretara Administracije, koji je objavljen 6. decembra 1971. godine, u propisanom roku prijavili su se sljedeći kandidati: Sakib Stočević, referent SO Novo Sarajevo, Stefan Sušić, sekretar Filozofskog fakulteta u Sarajevu, Rajko Dursun, šef Odsjeka za opšte i personalne poslove ANUBiH, Rifat Hadžagić, stručni saradnik za organizaciju uprave Republičkog sekretarijata za pravosuđe i organizaciju uprave.

Kako rezultat konkursa ne obezbjeđuje najadekvatnije popunjavanje radnog mjesta sekretara Administracije, koje postaje upražnjeno 1. februara 1972. godine zbog odlaska sadašnjeg sekretara u penziju, Konkursna komisija smatra da je svrsishodnije na to mjesto postaviti za vršioca dužnosti Rajka Dursuna sadašnjeg šefa Odsjeka za opšte i personalne poslove u Akademiji, dok se ne pojavi kandidat koji u potpunosti zadovoljava tražene uslove konkursa.

Predsjedništvo se složilo s prijedlogom Konkursne komisije, ali je istovremeno zaključilo da se hitno raspiše ponovni konkurs za popunu radnog mjesta sekretara Administracije. Takođe je zaključeno da sadašnji sekretar ostane na dužnosti dok ne reguliše pitanje penzije.

Ad. 3.

Povodom dopisa Savjeta akademija o teškoćama daljeg finansiranja sporazuma o razmjeni naučnih radnika između Savjeta i Vašingtonske akademije, Predsjedništvo je zauzelo stav da se naša Akademija ne bi mogla obavezati da godišnje izdvaja u tu svrhu 100.000 n. din. + 1.200 S.

Predsjedništvo se složilo da u ovogodišnji finansijski plan unese i sredstva za angažovanje jednog stručnog saradnika koji bi radio na obradi, prepisivanju i klasifikaciji prikupljenog materijala za Opšteslovenski lingvistički atlas.

Prihvaćen je prijedlog Odjeljenja društvenih nauka da Predsjedništvo Akademije inicira obrazovanje jednog fonda pri Savjetu za koordinaciju naučnih djelatnosti ili pri nekoj srodnoj instituciji koji bi finansirao izdavanje doktorskih disertacija.

Povodom dopisa Savjeta akademija o formiranju međuakademijskog odbora za prikupljanje, sređivanje i objavljivanje istorijske građe, što je predložila Srpska akademija nauka i umetnosti, Predsjedništvo naše Akademije, na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka, izrazilo je svoju saglasnost za osnivanje takvog međuakademijskog odbora, kao i da se pri našoj Akademiji (pri Odjeljenju društvenih nauka) oformi slično tijelo koje bi proučavalo način izdavanja istorijske građe. U ovaj odbor se imenuju članovi: Anto Babić, Nedim Filipović, Hamdija Kapidžić, Branislav Đurđev i Hamdija Čemerlić.

3. Sjednica održana 7. aprila 1972. god.

Prisutni: Edhem Čamo, Alojz Benac, Dušan Maksimović, Seid Huković, Mustafa Kamarić, Mahmut Bajraktarević i Midhat Šamić.

Odsutni: Meša Selimović, Kemal Kapetanović, Julije Hahamović i Vojislav Spaić.

DNEVNI RED:

1. Pripreme, određivanje datuma i dnevnog reda za godišnju Skupštinu Akademije;
2. Organizovanje svečanog skupa povodom uručenja Edvardu Kardelju Povelje počasnog člana Akademije;
3. Izvještaj Konkursne komisije o konkursu raspisanom radi izbora sekretara Administracije Akademije;
4. Tekuća pitanja.

Ad. 1.

Zaključeno je da se redovna godišnja Skupština Akademije održi 26. aprila u 17 časova. Za Skupštinu je utvrđen i sljedeći dnevni red:

1. Izbor radnih tijela Skupštine,
2. Izvještaj o radu Akademije i Fonda u 1971. godini,
3. Prijedlog završnih računa Akademije i Fonda za 1971. god.,
4. Plan rada i finansijski plan Akademije za 1972. godinu,
5. Izbor jednog člana Predsjedništva,
6. Prijedlog srednjoročnog plana rada Akademije,
7. Pretres Prijedloga Statuta Akademije,
8. Donošenje odluke o akademijским nagradama akademikima Butozanu, Ćosiću, Deželiću i Sarvanu.

Poslije obrazloženja akademika Alojza Benca, usvojeno je da ovogodišnji plan rada bude okvirni plan pošto se može dogoditi da Fond ne bude u mogućnosti da finansira sve teme. Usvojeno je da tema akademika Pavla Fukareka „Dendroflora Balkana“ uđe u plan rada pod nazivom „Istraživanje dendroflore i šumskih zajednica Bosne i Hercegovine i susjednih oblasti“.

Takođe su usvojeni završni računi Akademije i Fonda i predložena raspodjela preostalih sredstava, a usvojen je i prijedlog finansijskog plana Akademije za 1972. godinu, kao i prijedlog finansijskog plana Radne zajednice, Centra za balkanološka ispitivanja i Komisije za lingvistiku.

U vezi sa dnevnim redom Skupštine zaključeno je sljedeće:

- a) da vanredni član Dušan Maksimović na Skupštini obrazloži finansijski plan,
- b) da vanredni član Kemal Kapetanović na Skupštini obrazloži Srednjoročni plan,
- c) da vanredni član Mustafa Kamarić na Skupštini obrazloži Statut,
- d) da predsjednik Edhem Ćamo obrazloži prijedlog o akademijским nagradama: Vasi Butozanu, Dragomiru Ćosiću, Mladenu Deželiću i Milivoju Sarvanu.

Osim toga, zaključeno je da se u maju održi skup odjeljenja posvećen razmatranju politike izdavačke djelatnosti u Akademiji, poslije čega bi trebalo da nadležni odbor izradi prijedlog pravilnika o izdavačkoj djelatnosti.

Ad. 2.

Na prijedlog Edvarda Kardelja, promijenjen je datum održavanja svečanog skupa pa će se skup održati 19. aprila u 11 časova u Akademiji. Predsjednik Edhem

Čamo je upoznao Predsjedništvo šta je sve učinjeno u vezi s ovim skupom. U Akademiji će biti, poslije skupa, koktel, a poslije toga će, vjerovatno Hamdija Pozderac, predsjednik Republičke skupštine, organizovati ručak u Konaku. Ovom ručku će, vjerovatno, prisustvovati cijelo Predsjedništvo Akademije, kao i Vaso Butozan i Branislav Đurđev, prvi i drugi predsjednik Akademije.

Ad. 3.

Profesor dr M. Šanić je pročitao mišljenje i prijedlog Konkursne komisije Predsjedništva. U izvještaju je istaknuto da su se na konkurs javila samo dva kandidata, od kojih jedan ne ispunjava konkursne uslove, pošto je završio višu upravno-pravnu školu, dakle nije diplomirani pravnik, a nema ni 8 godina upravno-pravne prakse. Stoga Komisija predlaže da Predsjedništvo izabere za sekretara Administracije druga MUHIDINA SULEJMANPAŠIĆA, diplomiranog pravnika, podsekretara Sekretarijata za obrazovanje i kulturu.

Poslije diskusije zaključeno je: 1) Predsjedništvo je prihvatilo prijedlog Konkursne komisije i imenovalo za sekretara Administracije druga Muhidina Sulejmanpašića; 2) u obrazloženju Konkursne komisije treba izvršiti preformulisanje onog dijela obrazloženja koje se odnosi na drugog kandidata, i to na taj način što će se istaći da kandidat, pored toga što nije diplomirani pravnik, nema 8 godina upravno-pravne prakse.

Predsjednik Čamo je istakao da je sadašnji sekretar Administracije zatražio da ga Predsjedništvo razriješi dužnosti sa 31. majem ove godine, s tim što će krajem aprila i u maju iskoristiti svoj godišnji odmor.

Ad. 4.

1. Zaključeno je da se da interni značaj obilježavanju 20-godišnjice bivšeg Naučnog društva i Akademije. Širi značaj bi se mogao dati 25-godišnjici formiranja Naučnog društva i 10-godišnjici rada Akademije.

2. Zaključeno je da u obilježavanju završetka rada na izradi Enciklopedije Jugoslavije zajednički učestvuju Kulturno-prosvjetno vijeće Skupštine SRBiH, Univerzitet i Akademija. Materijal koji je Kulturno-prosvjetno vijeće uputilo Akademiji treba u prepisu dostaviti Odjeljenju društvenih nauka i Odjeljenju za književnost i umjetnost.

3. Zaključeno je da pri obilježavanju 80-godišnjice Ive Andrića ne treba širiti krug ustanova, već samo da u tom učestvuju: Akademija, Univerzitet (Filozofski fakultet) i Udruženje književnika.

4. Mišljenje je Predsjedništva da Akademija treba da učestvuje u pripremi Sabora kulture, ali treba sačekati i mišljenje odjeljenja o tome.

5. Na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka donesena je odluka o formiranju Odbora za izdavanje istorijske građe. Potvrđeni su sljedeći članovi toga Odbora: Anto Babić, Nedim Filipović, Hamdija Kapidžić, Branislav Đurđev i Hamdija Čemerlić.

6. Na prijedlog Odjeljenja za književnost i umjetnost formirane su sljedeće dvije komisije i potvrđeni članovi tih komisija:

a) Komisija za izradu Istorije književnosti BiH:

1. dr Branko Milanović,
2. dr Ivan Foht,
3. dr Ljubomir Zuković,
4. dr Muhsin Rizvić,
5. dr Svetozar Koljević,
6. dr Radovan Vučković,
7. dr Vojislav Maksimović,
8. dr Zdenko Lešić,
9. dr Midhat Begić, rukovodilac Komisije,
10. akademik Meša Selimović.

b) Komisija za izradu Istorije likovne umjetnosti:

1. inž. Esad Kapetanović,
2. inž. Husref Redžić,
3. akademik Jahiel Finci,
4. inž. Juraj Najdhart,
5. dr Ljubica Mladenović,
6. dr Marko Vego,
7. Pavo Anđelić,
8. dr Smail Tihić,
9. dr Smilja Šinik,
10. dr Zdravko Kajmaković,
11. Ismet Mujezinović, akademik, rukovodilac Komisije
12. akademik Vojo Dimitrijević.

Predsjedništvo je zaključilo da u svakoj ovoj komisiji treba da budu i po 3 člana Akademije, pa je potrebno da Odjeljenje predloži Predsjedništvu još po 2 člana ovih dviju komisija.

Na prijedlog Odjeljenja društvenih nauka potvrđeni su članovi Odbora za organizovanje savjetovanja iz oblasti filozofije i sociologije:

1. Branislav Đurđev, kao predsjednik,
2. Nedim Filipović,
3. Muhamed Filipović,
4. Ivan Foht i
5. Abdulah Šarčević.

4) Sjednica održana 10. maja 1972. god.

U vezi sa prvom tačkom dnevnog reda na ovu sjednicu su pozvani i članovi Odbora za izdavačku djelatnost.

Prisutni: Edhem Čamo, Vojo Dimitrijević, Alojz Benac, Jovan Vuković, Kemal Kapetanović, Ernest Grin, Julije Hahamović, Pavel Štern, Vojislav Spaić, Mustafa Kamarić, Mahmut Bajraktarević, Midhat Šamić, Dušan Maksimović, Midhat Begić i Jakob Gaon.

DNEVNI RED:

1. Problematika izdavačke djelatnosti,
2. Razrada zaključaka redovne godišnje Skupštine,
3. Raspisivanje konkursa za izbor novih članova Akademije,
4. Saradnja Akademije sa inostranim Akademijama, i
5. Tekuća pitanja.

Ad. 1.

Akademik Jovan Vuković objasnio je osnovne ideje u materijalu – elaboratu o izdavačkoj djelatnosti, na osnovu kojeg će se izraditi pravilnik o izdavačkoj djelatnosti Akademije. Istakao je: ukoliko do kraja godine izradimo dobar pravilnik o izdavačkoj djelatnosti, biće velik posao urađen.

Akademik Alojz Benac smatra da nema dovoljno usmjerenosti i rada u izdavačkoj djelatnosti. Zatim je predložio sljedeće:

1. izdavačka djelatnost treba da prati Srednjoročni plan Akademije;
2. posebno treba razmotriti finansijska sredstva za izdavačku djelatnost. Odbor za izdavačku djelatnost bi trebalo da sudjeluje u raspoređivanju tih sredstava;
3. treba tačno odrediti fizionomiju našeg Ljetopisa i način njegova pripremanja (da li uključiti u taj rad i sekretare odjeljenja?);
4. utvrditi šta Akademija treba da štampa; Odjeljenja treba da iniciraju politiku izdavanja, a ne da šampamo sve ono što ko ponudi;
5. riješiti pitanje izdavanja bibliografija, jer Akademija mora da izdaje bibliografije;
6. u odredbama pravilnika o izdavačkoj djelatnosti trebalo bi regulisati da Odbor za izdavačku djelatnost utvrđuje redoslijed izdavanja publikacija;
7. Odbor za izdavačku djelatnost bi trebalo da razmotri pitanje oblika i vrsta edicija;

8. Odbor za izdavačku djelatnost trebalo bi da održi zajednički sastanak sa Odborom za biblioteku i dokumentaciju na kome bi zajednički razmotrili i riješili pitanje slanja(rasturanja) edicija, tj. kome sve treba slati naše edicije.

Ad. 2.

Akademik Alojz Benac je istakao da je na redovnoj godišnjoj Skupštini Srednjoročni plan bio centralno, glavno pitanje. Stoga i pitanje razrade sprovođenja tog Plana treba razmotriti u odjeljenjima i dati jednu realnu ocjenu šta se od zacrtanih zadataka može izvršiti. Zatim je predložio:

1. da se u vezi sa razradom Srednjoročnog plana održe savjetovanja o velikim naučnim projektima pojedinih odjeljenja, da se odrede mogućnosti realizacije, kadrovi, finansijski efekti i termini rada na realizovanju tema;

2. da Odjeljenje medicinskih nauka predloži koje bi teme došle prve u obzir za realizaciju iz okvira projekta „Ishrana naroda BiH“;

3. razraditi posebno pitanje finansiranja pojedinih tema i s tim u vezi možda održati savjetovanja u našim velikim industrijskim centrima.

Van. član Vojislav Spaić ističe potrebu formiranja komisije ekonomista, jer u redovima članova Akademije nema ekonomista (samo saradnici).

Ad. 3.

Akademik Alojz Benac u vezi sa izborom novih članova Akademije predložio je sljedeće:

1. za izbor redovnih članova bila bi tri osnovna kriterija: naučni domet, doprinos Akademiji i staž u Akademiji;

2. treba obratiti pažnju na mogućnost pokrivanja nekih deficitarnih struka;

3. ne bi trebalo, u principu, birati stare i iznemogle ljude;

4. ne bi trebalo, u principu, ovog puta iz redova saradnika birati vanredne članove, jer su oni tek nedavno birani za saradnike;

5. trebalo bi izabrati oko 15 novih članova, jer su za ovaj broj članova finansijska sredstva obezbijeđena;

6. Akademija bi trebalo da priđe širem izboru dopisnih članova, van radnog sastava, i to da se ide na biranje ličnosti iz reda naučnika i umjetnika koji su svojim radom vezani za Bosnu i Hercegovinu (iako ovo ne mora biti glavni kriterij), s tim da to budu članovi drugih jugoslovenskih akademija;

7. trebalo bi dati prijedlog za izbor bar nekoliko inostranih dopisnih članova;

8. pitanje izbora saradnika je vrlo važna stvar, pa bi tome trebalo posvetiti posebnu pažnju;

9. uloga odjeljenja pri predlaganju kandidata treba naročito da dođe do izražaja;

10. u pogledu predlaganja kandidata za članove Akademije odjeljenja bi trebalo da ujednače kriterije.

Nakon završene diskusije o ovoj tački dnevnog reda — zaključeno je sljedeće:

1) dana 6. decembra 1972. godine održaće se posebna Skupština Akademije, na kojoj će biti izabrani novi redovni, vanredni i dopisni članovi Akademije;

2) obrazložene prijedloge za izbor redovnih, vanrednih i dopisnih članova treba dostaviti Predsjedništvu Akademije najkasnije do 20. jula 1972. godine. Prijedlozi koji stignu poslije ovog roka neće se uzimati u razmatranje.

3) tekst ovog obavještenja treba objaviti u listu „Oslobođenje“.

Ad. 4.

Akademik Alojz Benac obavijestio je članove Predsjedništva da članovi Izvršnog odbora imaju namjeru u toku ove godine da obiđu sve jugoslovenske akademije radi učvršćenja saradnje sa ovim akademijama. Dalje je istakao potrebu uspostavljanja veza naše Akademije sa inostranim akademijama. Istakao je primjer uspostavljanja saradnje — protokola između Lingvističke komisije ove Akademije sa Institutom za jezik Poljske akademije u Varšavi. Taj protokol će stupiti na snagu kada ga obje strane potpišu, a nadležni organi potvrde. Zatim je obavijestio članove Predsjedništva da je naša Akademija vodila pregovore sa Poljoprivrednom akademijom u Istočnom Berlinu o uspostavljanju uže stručne saradnje. Ovakve i slične kontakte bi trebalo uspostavljati i sa nekim drugim akademijama u Evropi, a posebno u susjednim zemljama.

Nakon završene diskusije o ovoj tački dnevnog reda, data je puna saglasnost za uspostavljanje saradnje između Lingvističke komisije naše Akademije i Instituta za jezik Poljske akademije, i u tom smislu je potvrđen već načinjeni protokol.

U pogledu uspostavljanja veze sa drugim akademijama — zaključeno je:

a) da se pristupi kontaktima radi uspostavljanja uže saradnje sa Akademie der Wissenschaften zu Berlin, sa Poljskom akademijom nauka u Varšavi (na jednom širem planu), sa Akademijom u Heidelbergu (posebno na planu humanističkih nauka), a da se ispita mogućnost za početak ovakvih kontakata sa akademijama u Sofiji, Beču i Bratislavi.

Ad. 5.

Akademiku Jovanu Vukoviću, kao predsjedniku Komisije za lingvistička ispitivanja pri Odjeljenju društvenih nauka ove Akademije, određuje se isplata stalne mjesečne nagrade u iznosu od 600,00 (šest stotina) n. dinara. Isplata ove nagrade teče od 1. maja 1972. god.

Akademik Julije Hahamović zatražio je saglasnost da se pozove Đorđe Lazarević iz Beograda, pošto je Odjeljenje tehničkih nauka već razmotrilo ovo pitanje i dalo takav prijedlog.

Predsjedništvo je saglasno sa ovim pozivom.

Van. član Vojislav Spaić predložio je da Komisija ekonomista organizuje Kolokvij na temu: „Projekcija dugoročnog privrednog razvoja Bosne i Hercegovine“, koji bi se najvjerovatnije održao u mjesecu oktobru 1972. godine. Na ovaj kolokvij bilo bi pozvano oko 30 stručnjaka — ekonomista iz naše Republike.

Predsjedništvo Akademije je saglasno sa održavanjem ovog kolokvija.

5) Sjednica održana 6. jula 1972. god.

Prisutni: E. Čamo, P. Štern, J. Hahamović, A. Benac, V. Dimitrijević, M. Bajraktarević, M. Šamić, K. Kapetanović, V. Spaić i D. Maksimović.

DNEVNI RED:

1. Pripreme za izbor novih članova Akademije,
2. Izvještaj sa sastanka Savjeta akademija,
3. Razmatranje mjera za realizaciju Srednjoročnog plana, i
4. Tekući poslovi.

Zaključeno je:

Ad. 1.

1. Daje se ovlaštenje Izvršnom odboru Predsjedništva Akademije da utvrdi prispjele prijedloge za izbor novih članova Akademije. S tim u vezi treba da se održi 24. jula o.g. sjednica Izvršnog odbora.

2. Predsjedništvo ostaje pri svome stavu da ne bi trebalo ovog puta saradnike predlagati za vanredne članove. S tim u vezi preporučuje se Odjeljenju prirodnih i matematičkih nauka da preispita svoj prijedlog da se T. Vuković, saradnik Akademije, bira za vanrednog člana.

Ad. 2.

Akad. Benac upoznao je Predsjedništvo sa značajem i sadržajem Protokola o saradnji između Savjeta akademija nauka SFRJ i Nacionalne akademije nauka SAD-a. S tim u vezi zaključeno je da se ovaj materijal (Protokol) umnoži i dostavi svim odjeljenjima Akademije.

Ad. 3.

Nakon diskusije o razmatranju mjera za realizaciju Srednjoročnog plana, u kojoj je učestvovalo više članova Predsjedništva, zaključeno je da Odbor za organizaciju naučnog rada da o tome svoju pismenu sugestiju, u koju će ući i mišljenje dato na ovoj sjednici.

Ad. 4.

a) Akad. E. Čamo obavijestio je Predsjedništvo da je Republička skupština razmatrala Statut Akademije. S tim u vezi istakao je da je Skupština na Statut dala dvije suštinske i nekoliko formalnih primjedaba i da je te primjedbe, usvojila Komisija za izradu Statuta.

Akademik Čamo smatra da bi trebalo održati Skupštinu Akademije krajem septembra ove godine radi konačnog usvajanja Statuta Akademije.

b) U Komisiju za organizovanje Kolokvija posvećenog temi: „Projekcija dugoročnog razvoja Bosne i Hercegovine“ imenuje se: prof. dr Vojislav Spaić, za predsjednika, prof. dr Stjepan Lovrenović i prof. dr Hasan Hadžiomerović, za

članove.

c) Akad. Benac podnio je izvještaj o svome službenom putovanju u Heidelberg, gdje je boravio kao predstavnik Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ i Akademije nauka i umjetnosti BiH radi uspostavljanja tješnje saradnje između naše i Heidelberške akademije, te tri jugoslovenske akademije (JAZU, SANU i ANUBiH) i Heidelberške akademije na području praistorijskih nauka.

Zatim je akad. Benac pročitao tekst potpisanog protokola o uspostavljanju saradnje između četiri pomenute akademije na području praistorijskih nauka Balkana i zajedničke stavove o posebnoj saradnji ANUBiH i Akademije nauka u Heidelbergu.

Predsjedništvo je u cijelosti saglasno sa podnesenim izvještajem, sa tekstom potpisanog protokola i pomenutim stavovima o saradnji ANUBiH i Akademije nauka u Heidelbergu.

S tim u vezi zaključeno je da se tekst potpisanog protokola umnoži i dostavi predsjedništvima JAZU i SANU.

Nadalje je zaključeno da bi ovakve i slične kontakte trebalo uspostaviti i sa akademijama drugih zemalja (Poljske, Austrije, Čehoslovačke, Bugarske i Ukrajine).

Zaključeno je takođe da Odjeljenje društvenih nauka odredi dva predstavnika za rad na međuakademijskom izučavanju praistorije Balkana.

d) Akad. Čamo obavijestio je Predsjedništvo da 7. jula o.g. dolazi u posjetu našoj Akademiji Boris Evgenijevič, predsjednik Ukrajinske akademije. Smatra da bi trebalo inicirati razgovore u pravcu stručne i druge saradnje između naše dvije akademije.

S tim u vezi Predsjedništvo daje ovlaštenje akademiku Čami i akad. Bencu za vođenje razgovora u ovom smislu.

e) Akad. Čamo obavještava Predsjedništvo da je priređen materijal za Ljetopis 1966–68. i 1969–70. god., koji bi trebalo da se štampa u mjesecu septembru o.g. S tim u vezi istakao je: ukoliko neko od članova ima priloga koji se odnose na izvještaje i sugestije sa putovanja, trebalo bi da ih dostavi za Ljetopis.

f) Akad. Čamo obavijestio je da je Komisija za nagrade i odlikovanja održala sjednicu, na kojoj je akad. Vojo Dimitrijević predložen za predsjednika Komisije. S tim u vezi istakao je da je Izvršni odbor na svojoj sjednici razmatrao ovaj prijedlog, pa se složio s tim, te predlaže da i Predsjedništvo da svoju saglasnost na ovaj prijedlog.

Predsjedništvo se složilo sa ovim prijedlogom.

g) Na prijedlog dop. čl. V. Spaića, zaključeno je da se Muhamed Hadžihalilović, dosadašnji sekretar Administracije Akademije, predloži za jedno odlikovanje s obzirom na staž i rad u ovoj instituciji.

h) Akademik M. Bajraktarević je obavijestio Predsjedništvo da mu je van. član Akademije Branislav Martić dostavio pismenu predstavku u kojoj ga obavještava da će godinu dana biti van Bosne i Hercegovine. S tim u vezi pita: da li se u tom slučaju B. Martiću mijenja status u Akademiji?

Na gornje pitanje dat je odgovor da se B. Martiću, dop. članu Akademije, status ne mijenja.

6) Sjednica održana 12. septembra 1972. god.

Prisutni: Edhem Čamo, Alojz Benac, Ernest Grin, Pavel Štern, Julije Hahamović, Mahmut Bajraktarević, Vojislav Spaić i Mustafa Kamarić.

Odsutni: Vojo Dimitrijević, Meša Selimović, Dušan Maksimović, Kemal Kapetanović i Midhat Šamić.

DNEVNI RED:

1. Utvrđivanje prispjelih prijedloga za izbor novih članova Akademije;
2. Određivanje dana za održavanje Skupštine Akademije i pripreme za realizaciju Srednjoročnog plana Akademije;
3. Priprema prijedloga finansijskog plana Akademije za 1973. godinu;
4. Reorganizacija Administracije Akademije;
5. Određivanje visine dnevnica saradnicima Akademije;
6. Donošenje odluke o povećanju honorara za prevode sa našeg na strane jezike;
7. Tekuća pitanja.

Ad. 1.

Akad. Benac obavijestio je članove Predsjedništva da su svi prijedlozi stigli u određenom roku, što je Izvršni odbor na svojoj sjednici od 24. jula o.g. i potvrdio.

Nakon toga je zaključeno da se prijedlozi i ostali materijali dobijeni uz ove prijedloge za pojedine kandidate dostave odgovarajućim odjeljenjima.

Ad. 2.

Zaključeno je da se Skupština Akademije održi dana 28. septembra 1972. godine (četvrtak) u 17 časova, sa sljedećim dnevnim redom:

1. Usvajanje Statuta Akademije,
2. Mjere za realizaciju Srednjoročnog plana Akademije.

Referat za prvu tačku dnevnog reda na Skupštini podnijeće van. čl. Mustafa Kamarić. Van. član Kemal Kapetanović će pripremiti materijal i inicirati diskusiju na Skupštini o drugoj tački dnevnog reda, tj. o realizaciji Srednjoročnog plana Akademije.

Ad. 3.

Akad. Alojz Benac pročitao je osnovne principe za izradu prijedloga plana rada i finansijskog plana Akademije za 1973. godinu.

Zaključeno je da se taj materijal, dopunjen sa metodološko-tehničkom shemom, dostavi svim članovima odjeljenja.

Rok za dostavu prijedloga plana rada i finansijskog plana odjeljenja je najkasnije do 1. novembra 1972. godine.

Ad. 4.

Akademik Alojz Benac obavijestio je članove Predsjedništva da je Izvršni odbor Predsjedništva na svojoj sjednici od 25. jula o.g. razmatrao organizaciju rada Administracije Akademije, pa je s tim u vezi izvršio odgovarajuće izmjene u organizacionoj strukturi Administracije:

- Vukašin Divljan će, pored ostalih poslova, voditi poslove Fonda, sve poslove za međuakademijske i međuodjeljene odbore;

- Nimeta Kulenović će, pored ostalog, voditi zapisnike svih odjeljenja i brinuti se o realizaciji odluka i zaključaka odjeljenja.

U diskusiji o ovoj tački dnevnog reda istaknuto je da je Služba za izdavačku djelatnost spora i nekvalitetna. Stoga je zaključeno da Odbor za izdavačku djelatnost razmotri pitanje rada ove Službe, te da predloži odgovarajuća rješenja.

Ad. 5.

Dnevnice za službena putovanja saradnika Akademije povećavaju se na 130 novih dinara, s tim što će se priznati razlika u odnosu na tu visinu ukoliko neki saradnik ima veću dnevnicu u radnoj ili drugoj organizaciji u kojoj je u stalnom radnom odnosu.

Ad. 6.

Akad. Alojz Benac je objasnio potrebu povećanja honorara za prevode sa našeg na strane jezike. Nakon toga Predsjedništvo je donijelo odluku o povećanju honorara za prevode sa našeg na strane jezike u iznosu do 800 novih dinara. Ova odluka će važiti do donošenja pravilnika o izdavačkoj djelatnosti, u kojem će biti regulisano i pitanje plaćanja honorara za prevode.

Ad. 7.

1) Akad. Edhem Čamo obavijestio je članove Predsjedništva da je donesen Zakon o Republičkoj zajednici za naučni rad. S tim u vezi trebalo bi da odjeljenja na svojim sjednicama razmotre i predlože 1–2 člana kao predstavnike Akademije u Inicijativnom odboru ove Zajednice.

2) Nakon razmatranja pismenog zahtjeva Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ (akt broj 40/2–1972. god. od 14.7.72.) u vezi sa alikvotnim učešćem za troškove štampanja Rječnika srednjovjekovnog latiniteta Jugoslavije, zaključeno je da se predloži Savjetu da on načelno riješi kako da se finansira ovo i slična štampanja, pa da se tek onda pristupi realizaciji.

3) Nakon razmatranja pismenog zahtjeva Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ (akt broj 9/16–1972. od 6.9.1972. god.) u vezi s kotizacijom za Međunarodnu uniju akademija u Bruxellesu, odlučeno je da se kao udio u kotizaciji članstva Savjeta akademija u Međunarodnoj uniji akademija u Bruxellesu uplati iznos od 7.000 belg. franaka.

Ova isplata tereti ravnomjerno sredstva dodijeljena odjeljenjima i Predsjedništvu po planu raspodjele za 1972. godinu.

4) Povodom proslave 80-te godišnjice života Ive Andrića, koja treba da se

održi 14. oktobra o.g., zaključeno je da se ovoj proslavi dā širi značaj.

5) Akad. Alojz Benac obavijestio je članove Predsjedništva o pripremanju Ljetopisa Akademije. S tim u vezi akad. Benac je istakao da bi trebalo da se sa sekretarima odjeljenja održi sastanak na kojem bi se precizirao dogovor o fizionomiji i principima pripremanja Ljetopisa. Zaključeno je da se ovaj sastanak održi poslije 25. IX 1972. godine.

6) Akad. Pavel Štern obavijestio je članove Predsjedništva da se krajem septembra o.g. u Bosanskom Petrovcu održava Simpozijum povodom 30-godišnjice prvog Kongresa partizanskih ljekara Jugoslavije, pa je s tim u vezi Odjeljenje medicinskih nauka ranije odlučilo da na ovaj Simpozijum, kao predstavnici Akademije, idu akad. Vaso Butozan i van. čl. Grujica Žarković. Međutim, sada je nastao problem zato što ni akad. V. Butozan a ni van. čl. G. Žarković neće moći ići na ovaj Simpozijum.

Predsjedništvo je saglasno da Odjeljenje medicinskih nauka odredi nekog drugog člana Akademije koji će ići na ovaj Simpozijum.

7) Sjednica održana 9. novembra 1972. god.

Prisutni: Edhem Čamo, Alojz Benac, Mahmud Bajraktarević, Ernest Grin, Meša Selimović, Julije Hahamović, Kemal Kapetanović, Midhat Šamić, Mustafa Kamarić, Dušan Maksimović i Seid Huković, zamjenik sekretara Odjeljenja medicinskih nauka.

Odsutni: akad. Pavel Štern, akad. Vojo Dimitrijević i van. član Vojislav Spaić, opravdano.

Sjednici je prisustvovao i Muhidin Sulejmanpašić, novoizabrani sekretar Administracije Akademije, te Melanija Samouković, šef Računovodstva, radi davanja izvjesnih objašnjenja za Finansijski plan Akademije za 1973. godinu.

DNEVNI RED:

1. Finansijski plan Akademije za 1973. godinu,
2. Pripreme za posebnu (izbornu) redovnu Skupštinu Akademije,
3. Pripreme za savjetovanje o izdavačkoj djelatnosti,
4. Tekuća pitanja.

Ad. 1.

U diskusiji o ovoj tački dnevnog reda učestvovali su Edhem Čamo, Meša Selimović, Julije Hahamović, Mahmut Bajraktarević, Alojz Benac, Ernest Grin, Midhat Šamić, Kemal Kapetanović i Mustafa Kamarić.

Nakon toga su doneseni sljedeći zaključci:

1. usvaja se prijedlog Finansijskog plana Akademije nauka i umjetnosti BiH za 1973, koji je pripremio Izvršni odbor Predsjedništva Akademije;
2. da sa 1/6 odobrenih deviznih sredstava raspoláže Izvršni odbor Predsjedništva Akademije u cilju eventualne intervencije, a da se ostali dio sredstava na odgovarajući način raspodijeli odjeljenjima (prema prioritetu potreba),

a odjeljenja će u okviru utvrđenih kriterija odlučivati o iskorišćavanju ovih sredstava. Izvršni odbor utvrdiće kriterije za iskorišćavanje deviznih sredstava i sa time upoznati odjeljenja Akademije.

Ad. 2.

Nakon diskusije o ovoj tački dnevnog reda, u kojoj su učestvovali akad. Alojz Benac, akad. Julije Hahamović, akad. Mahmut Bajraktarević i van. član Mustafa Kamarić, zaključeno je sljedeće:

— da se posebna redovna (izborna) Skupština Akademije održi 11. I 1973. godine, s tim:

a) da sva odjeljenja najkasnije do 11. XII 1972. godine dostave Predsjedništvu Akademije prijedloge za izbor novih članova Akademije (redovnih, vanrednih i dopisnih),

b) da Administracija Akademije najkasnije do 26. XII 1972. umnoži i dostavi sve prijedloge za izbor novih članova svim članovima Akademije, kako bi se poštovao rok iz čl. 11. Statuta Akademije (dostavljanje prijedloga za izbor novih članova najkasnije 15 dana prije održavanja Skupštine),

c) da se odmah pristupi umnožavanju svih dostavljenih prijedloga kako bi se ostvarila maksimalna ekspeditivnost vezana za izbor novih članova Akademije,

d) da odjeljenja orijentaciono predlože za nove dopisne članove Akademije do četiri domaća i dva inostrana kandidata (ukoliko već odgovarajuće prijedloge nisu dostavila Predsjedništvu Akademije),

e) da se pri predlaganju novih dopisnih članova Akademije vodi računa o ravnomjernoj zastupljenosti akademija iz drugih republika.

Ad. 3.

Nakon diskusije o ovoj tački dnevnog reda, u kojoj su učestvovali Edhem Čamo, Alojz Benac, Meša Selimović, Julije Hahamović i Midhat Šamić, zaključeno je sljedeće:

— da Odbor za izdavačku djelatnost organizuje skup svih odjeljenja 14. XII 1972, s tim:

a) da se na ovom skupu razmotri problematika izdavačke djelatnosti,

b) da Odbor za ovaj skup pripremi teze na osnovu kojih bi se izradio pravilnik o izdavačkoj djelatnosti.

Ad. 4.

Nakon diskusije o ovoj tački dnevnog reda, u kojoj su učestvovali Alojz Benac, Meša Selimović, Julije Hahamović i Mahmut Bajraktarević, zaključeno je sljedeće:

1. U cilju kompletiranja potrebnih podataka bilo bi nužno da članovi Akademije do konca godine za svaku tekuću godinu dostavljaju nove bibliografske podatke.

Članovi Akademije koji, prema ranijim zaključcima Predsjedništva Akademije, ni do danas nisu dostavili tražene biografske i bibliografske podatke (dopuna podataka) potrebno bi bilo da do 31. XII 1972. dostave tražene podatke.

2. Usvaja se prijedlog Odjeljenja tehničkih nauka da se u okviru ovog Odjeljenja osnuju:

-- Odbor za prirodne resurse i

- Komisija za energetiku.

a) U Odbor za prirodne resurse imenuju se:

— za predsjednika: akademik DUŠAN KRSMANOVIĆ,

— za članove:

akademik JULIJE HAHAMOVIĆ,

akademik RADOSLAV JOVANOVIĆ,

prof. dr MILIVOJE ĆIRIĆ,

prof. dr KEMAL KAPETANOVIĆ,

prof. dr TIHOMIR VUKOVIĆ,

prof. dr DUŠAN MAKSIMOVIĆ (zamjenik predsjednika Odbora).

b) U Komisiju za energetiku imenuju se:

— za predsjednika: prof. dr TEODOR GREGORIĆ — za termoelektrotehniku,

— za članove:

prof. dipl. inž. STJEPAN MIKULEC — za hidroenergetiku,

dipl. inž. LJUBOMIR GRUPKOVIĆ — za elektroenergetiku,

prof. dr dipl. inž. MURIS OSMANAGIĆ — za industriju i rudarstvo,

dipl. inž. BRANISLAV JANKOVIĆ — za elektroenergetiku.

3. Za predstavnika Akademije u Skupštini Univerziteta u Sarajevu delegiraju se: prof. dr JAKOB GAON i prof. dr MIDHAT ŠAMIĆ.

4. Usvaja se prijedlog Odjeljenja medicinskih nauka da to Odjeljenje u zajednici sa Nacionalnim institutom za mentalno zdravlje Bethesda (USA) organizuje simpozijum o fenotiazinima, s tim da obrazuje odbor koji bi ispred Akademije bio nosilac poslova oko organizacije simpozijuma.

5. Odlučeno je da se akademik EDHEM ČAMO, predsjednik Akademije nauka i umjetnosti BiH, predloži za člana Republičke konferencije SSRN BiH.

6. Podržava se prijedlog Izvršnog odbora Predsjedništva Akademije da se održi razgovor sa koordinacionim tijelom Bosne i Hercegovine na temu: mjesto i zadaci Akademije u ostvarivanju razvoja Bosne i Hercegovine.

7. Zaključeno je da generalni sekretar Akademije i sekretar Administracije Akademije izrade pregled angažovanosti pojedinih članova Akademije u odborima, komisijama i drugim radnim tijelima Akademije.

C) SJEDNICE ODJELJENJA AKADEMIJE

ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

1) Sjednica održana 21. februara 1972. god.

Prisutni: akademik M. Bajraktarević, E. Čamo, P. Fukarek i T. Šoljan, dop. članovi M. Ćirić, K. Ljolje, D. Maksimović, M. Varadin i saradnici: T. Vuković i F. Vajzović.

Odsutni: akademik N. Zdanovski, dop. član B. Martić i saradnik V. Perić.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika prethodne sjednice,
2. Primanje radova,
3. Izvještaj o radu Odjeljenja u 1971. godini,
4. R a z n o

Zaključci:

— Zapisnik IX sjednice Odjeljenja, održane 27. XII 1971, primljen je bez primjedaba.

— Na osnovu pozitivne recenzije recenzenata akademika M. Bajraktarevića i dop. člana M. Maravića primljen je rad Harry I. Millera "Rates of convergence and summability" za objavljivanje u ediciji „Radovi“, sveska Matematika i fizika.

— Za rad prof. dra Alfonsa Krausea „Mechanismus der Katalytischen Methanoldehydrierung mit H_2O “ zaključeno je da se pošalje akademiku Mladenu Deželiću radi recenzije.

— Na osnovu mišljenja prof. dra Vasilija Andrejeva o radu Antuna Tripala „Prilog kvantitativnom tretiranju nekih slučajeva nelinearnih oscilacija“ zaključeno je da se ovaj rad ne može štampati u edicijama Akademije.

— Na osnovu pozitivnih recenzija akademika Mladena Josifovića i akademika Pavla Fukareka zaključeno je da se rad J. Batinice i saradnika „Štetočine i uzročnici bolesti uljane repice“ primi i da se objavi u ediciji „Radovi“, serija Prirodne nauke, s tim da akademik P. Fukarek prethodno provjeri da li su autori postupili po primjedbama recenzenata. Ukoliko odgovor akad. P. Fukareka bude pozitivan, nije potrebno da se ovaj predmet ponovo iznosi na sjednicu Odjeljenja.

— U vezi sa pismom koje je René Mikšić, viši stručni saradnik Instituta Za šumarstvo u Sarajevu, uputio Akademiji 2. I 1972. kao odgovor na recenzije akademika Z. Lovkovića i akademika T. Šoljana o radu „Cerambycidae Jugoslavije“, II dio — zaključeno je da se ovaj rad pošalje na recenziju još i dru Dragutinu Luteršku, prof. Šumarskog fakulteta u Sarajevu, zajedno sa navedenim dvjema recenzijama i odgovorom R. Mikšića.

— Akademik T. Šoljan obavještava da je rad Muse Dizdarevića „Fauna Symphyla i Pauropoda na raznim biotopima u BiH“ već poslat Kazimiru Tarmanu, prof. Univerziteta u Ljubljani, radi recenzije.

Nakon što je sekretar Odjeljenja upoznao prisutne o sadržaju dopisa Jugoslovenskog poljoprivredno-šumarskog centra — Služba biljne proizvodnje — Komisija za borbu protiv korova, zaključeno je da se u Odbor za organizaciju Simpozijuma o borbi protiv korova u brdsko-planinskom području delegira dop. član D. Maksimović.

2) Sjednica održana 22. III 1972. god.

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, P. Fukarek, T. Šoljan, dop. članovi M. Ćirić, D. Maksimović i M. Varadin, te saradnici V. Perić i T. Vuković.

Odsutni: akademici E. Čamo i N. Zdanovski, dop. članovi K. Ljolje i B. Martić i saradnik F. Vajzović.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika I sjednice od 21. februara 1972,
2. Primanje radova,
3. Izvještaj o radu Odjeljenja u 1971. godini.
4. R a z n o

Zaključci:

— Zapisnik sjednice od 21. februara 1972. godine primljen je s primjedbom da je drugi recenzent za rad Harry I. Millera "Rates of convergence and summability" F. Vajzović, a ne M. Maravić.

— Zaključeno je da se rad Harry I. Millera "Rates of convergence and summability" honoriše po maksimalnoj tarifi predviđenoj za ovu vrstu radova.

— Zaključeno je da se rad J. Batinice i saradnika „Štetočine i uzročnici bolesti uljane repice“ honoriše po najvećoj tarifi za ovu vrstu radova.

— Na osnovu pozitivne recenzije prof. dra Kazimira Tarmana primljen je rad Muse Dizdarevića "Fauna Symphyla i Pauropoda u Bosni i Hercegovini" za objavljivanje u ediciji „Radovi“, serija Prirodne nauke. Zaključeno je da se ovaj rad honoriše po maksimalnoj tarifi predviđenoj za ovu vrstu radova.

— Na osnovu pozitivne recenzije akademika M. Deželića primljen je za objavljivanje u ediciji „Radovi“, serija Prirodne nauke, rad prof. dra Alfonsa Krausea „Mechanismus der katalytischen Methanoldehydrierung mit H_2O “, s tim da se honoriše po najvećoj tarifi.

— Zaključeno je da se rad prof. dra Alfonsa Krausea „Reaktions-mechanismus der katalytischen Ammoniakoxidation mit NO “ preda akademiku Mladenu Deželiću radi recenzije.

— Zaključeno je da se u Komisiju za nagrade delegira akademik P. Fukarek.

— Akademik T. Šoljan obavještava prisutne članove da akademik prof. dr Karl Maramorosch, Program Director of Insect Physiology and Virology at the Boyce Thompson Institute for Plant Research New-York, dolazi u oktobru u Sarajevo. Zaključeno je da se predloži Predsjedništvu da Karl Maramorosch svoje prvo predavanje (oko 9. oktobra) održi u Akademiji.

3. Sjednica održana 17. aprila 1972. godine

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, E. Čamo, P. Fukarek i T. Šoljan, dop. članovi M. Ćirić, K. Ljolje, D. Maksimović i saradnici V. Perić i T. Vuković.

Odsutni: akademik N. Zdanovski, dop. članovi B. Martić i M. Varadin i saradnik F. Vajzović.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika II sjednice,
2. Primanje radova,
3. Osvrt na srednjoročni plan,
4. R a z n o

Zaključci:

— Zapisnik II sjednice, od 22. marta 1972. godine, primljen je bez primjedaba.

— Odjeljenju je podnijela svoj rad pod naslovom „On the multipliers of Cesaro summable sequences“ dr Naza Tanović-Miller. Zaključeno je da recenzije za ovaj rad napišu dr Veselin Perić i dr Fikret Vajzović.

Na osnovu recenzija akademika prof. dra Zdravke Lovkovića, akademika prof. dra Tonka Šoljana i prof. dra Dragutina Luterška zaključeno je da se rad „Cerambycidae Jugoslavije“, II dio, od autora Renéa Mikšića i Emila Georgijevića primi za objavljivanje u Akademijinoj ediciji „Djela“. Predlaže se honorar za ovaj rad autorima od 500 din. po autorskom tabaku.

— Sekretar Odjeljenja upoznao je prisutne članove o izmjenama u srednjoročnom planu Odjeljenja koje su izvršene u skladu sa zaključcima proširene sjednice Odbora za organizaciju naučnog rada Akademije održane 5. aprila 1972. god. Zaključeno je da se ove izmjene usvoje i odobre.

— Dop. član M. Ćirić upoznao je prisutne članove sa „Programom istraživačkog rada u oblasti nauka o zemljištu za period 1971—75“, koji je izradila grupa naučnih institucija koje se bave naučnom problematikom o zemljištu kao svoj prijedlog programa naučnog rada za period 1971—75. upućen Savjetu za koordinaciju naučnih djelatnosti BiH. Dop. član M. Ćirić predložio je da se Akademija pojavi kao koordinator pri ostvarenju zadataka ovog „Programa“. Zaključeno je da se ovaj prijedlog M. Ćirića ne može prihvatiti, ali da Odjeljenje načelno ostaje pri tome da se i ova problematika, između ostalih, uzme u razmatranje kada bude osnovan odgovarajući odbor Akademije.

Zaključeno je da se umjesto dop. člana Dušana Maksimovića u Odbor za istraživanje korova delegira akademik Pavle Fukarek.

4. Sjednica održana 15. maja 1972. godine

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, E. Čamo, P. Fukarek i T. Šoljan, vanredni čl.: M. Ćirić, K. Ljolje, D. Maksimović i M. Varadin, te saradnik V. Perić.

Odsutni: akademik N. Zdanovski, vanredni član B. Martić i saradnici F. Vajzović i T. Vuković.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika III sjednice,
2. Primanje radova,
3. Tekuća pitanja.

Zaključci:

— Zapisnik III sjednice, održane 7. aprila 1972. godine, primljen je bez primjedaba.

— Na osnovu pozitivne recenzije akademika Mladena Deželića o radu dra A. Kausea: „Reaktionsmechanismus der katalytischen Ammoniakoxidation mit NO“ zaključeno je da se rad primi za objavljivanje u ediciji „Radovi“, serija Prirodne nauke. Ujedno je zaključeno da se autoru obračuna honorar od 800 dinara o autorskom tabaku. S obzirom da je i rezime ovog rada napisan na njemačkom jeziku, potrebno je da se taj rezime prevede na srpskohrvatski jezik.

— Saradnici F. Vajzović i V. Perić napisali su o radu Naze Tanović-Miller: „On the multipliers of Cesaro summable sequences“ pozitivnu recenziju na osnovu koje je ovaj rad primljen za objavljivanje u ediciji Odjeljenja „Radovi“, serija Matematika — fizika. S obzirom da je rad pisan zaista vrlo koncizno i da je autorka vršila skraćivanje svuda gdje je to bilo moguće, zaključeno je da se rad honorira po 800 dinara po autorskom tabaku. Potrebno je zamoliti autora da uz rad priloži kratak sadržaj na našem jeziku.

Dopisni član Krunoslav Ljolje, sa koautorima M. Arslanagić i A. Vrcelj, podnio je Odjeljenju svoj rad „Primjena metoda diferencijalnih jednačina višeg reda u računu smetnje u kvantnoj mehanici“. Zaključeno je da se ovaj rad pošalje dru Vladimiru Šipsu, višem naučnom saradniku Instituta „Ruđer Bošković“ u Zagrebu, s molbom da napiše recenziju.

— F. Vajzović i K. Suruliz podnijeli su svoj rad: „On solutions of the Maxwell-Jüttner functional equation“. Zaključeno je da recenzije za ovaj rad napišu akademik M. Bajraktarević i saradnik V. Perić. Potrebno je zamoliti autore da prilože kratak sadržaj ovog rada na srpskohrvatskom jeziku i da označe na uobičajen način sve one dijelove teksta koje treba štampati kurzivom.

— U vezi sa izlaganjem sekretara Odjeljenja o kandidovanju i izboru u članstvo Akademije — razvila se duža diskusija, u kojoj su uzeli učešće svi prisutni. U ovoj diskusiji su pominjane i ličnosti koje bi eventualno mogle biti kandidati, i to: dr Branko Bajčetić, red. prof. Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, kao kandidat za vanrednog člana, dr Josip Roglić, red. prof. i vanredni član Jugoslavenske akademije, dr Branimir Gušić, red. profesor i red. član Jugoslavenske akademije, dr Božidar Oklješa, prof. Veterinarskog fakulteta u Zagrebu i red. član Jugoslavenske akademije, i dr Vladimir Prelog, redovni profesor na Saveznoj

tehničkoj visokoj školi u Zürichu, kao kandidati za dopisne članove. O nekim ovde spomenutim ličnostima kao kandidatima bilo je govora i na prethodnim sjednicama ovog Odjeljenja.

U vezi sa temom P. Fukareka „Dendroflora i šumske zajednice na području BiH i susjednih oblasti“. Odjeljenje smatra da se o ovoj temi akademika P. Fukareka dosta i ranije raspravljalo, pa se složilo da se pomenuta tema svakako ugovori sa Fondom.

Zaključeno je da se Fondu predloži da prihvati obje ove teme i s obzirom na činjenicu da su one manjeg obima i zahtijevaju malo sredstava, te da za njih nema smisla organizovati simpozijume, koji bi koštali gotovo koliko i same teme.

— Vanredni član Miroslav Varadin obavijestio je prisutne članove da namjerava učestvovati sa dva referata na VII internacionalnom kongresu za reprodukciju i umjetno osjemenjavanje životinja, koji će se održati u Minhenu od 6—10. juna 1972. godine.

— Sekretar Odjeljenja je pročitao dopis (ANUBiH, broj 587/1, od 18. IV 1972) u kojem Österreichische Akademie der Wissenschaften obavještava da je njena Komisija za razmjenu edicija na svojoj sjednici od 23. III 72. zaključila da ubuduće našoj Akademiji šalje svoje publikacije Prirodno-matematičke klase.

Odjeljenje je zadovoljno ovim prijedlogom, usvaja ga i predlaže da se Austrijskoj akademiji pošalje jedan primjerak „Lepenice“.

5) Zajednička sjednica Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka i Odjeljenja tehničkih nauka održana 30. maja 1972. godine

Prisutni: Iz Odjeljenja tehničkih nauka: akademici Jahiel Finci, Julije Hahamović, Dušan Krsmanović i vanredni članovi Josip Bać, T. Gregorić i Kemal Kapetanović.

Iz Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka: akademici Mahmut Bajraktarević, Pavle Fukarek i Tonko Šoljan, vanredni članovi Dušan Maksimović i Miroslav Varadin, te saradnici Veselin Perić i Tihomir Vuković.

Odsutni: Iz Odjeljenja tehničkih nauka akademici: R. Jovanović, M. Maravić, A. Trumić.

Iz Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka: akademici Edhem Čamo i Nikola Zdanovski, vanredni članovi Milivoje Čirić, Krunoslav Ljolje i Branislav Martić, te saradnik Fikret Vajzović.

DNEVNI RED:

1. Razmatranje formiranja Odbora za prirodne resurse i Odbora za krš.

Akademik Hahamović objasnio je cilj ovog sastanka. Naglasio je da su zadaci oba odbora u Planu izneseni samo načelno. Ovakvi odbori zahtijevaju zajedničke organe sastavljene od članova oba odjeljenja. Smatra da bi trebalo prvo govoriti o Odboru za prirodne resurse i u vezi s tim pročitao je odlomak iz Srednjoročnog plana koji se odnosi na ovaj Odbor.

Akademik Fukarek primjećuje da bi se trebalo prilagoditi onome što je prihvaćeno na Skupštini.

Vanredni član Kapetanović smatra da Odbor za prirodne resurse spada u kompetenciju oba odjeljenja. Sam Odbor treba da koncipira sadržaj rada ovog Odbora. Rad Odbora vidi u dvije varijante. Smatra se da su forme rada veoma široke i bogate. Zadatak Odbora je da u širokim konturama koncipira pravce rada i dugoročne ciljeve. Odbor treba da ima komisije koje će biti u nadležnosti jednog ili drugog odjeljenja. Smatra da ovaj Odbor ne treba da bude velik i da bi trebalo da u njega uđu po 3 člana iz jednog i drugog odjeljenja.

Akademik Hahamović podsjeća prisutne na ono što je rečeno u Srednjoročnom planu u vezi sa koncepcijom rada ovog Odbora. Smatra da se uglavnom neće raditi operativno nego će se stvari razmatrati i davati prijedlozi i sugestije. U toku samog rada mnoge stvari će postati jasnije i sve će se postaviti na svoje mjesto. Pored stručnjaka iz Akademije, u radu ovog Odbora biće potrebno angažovati i stručnjake van Akademije.

Akademik Krsmanović smatra da je Odbor za prirodne resurse vrlo važan odbor, jer ima za zadatak da utvrdi sve ono što je dosad urađeno i da to na neki način sredi kako bi se imao pregled urađenog i postignutog, a zatim da utvrdi kako bi se nastavio rad. U Republici bi trebalo stvoriti neko tijelo kome bi bio zadatak da evidentira sve što je već učinjeno. Smatra da je ovakvih tijela bilo i ranije, ali su ona bila sadržajem vezana za uže oblasti. O ovome ima i sada dosta podataka koji se odnose na poslijeratni period. Ti podaci, koji leže po arhivama, treba da posluže kao baza.

Bila bi dužnost jednog republičkog organa da svu tu dokumentaciju sakupi.

Akademik Hahamović ističe tri osnovna zadatka Odbora:

1. prikupljanje osnovnih podataka,
2. Odbor treba da dā inicijalne prijedloge,
3. Odbor treba da inicira neke operativne zadatke u sklopu same Akademije

(Fond Akademije).

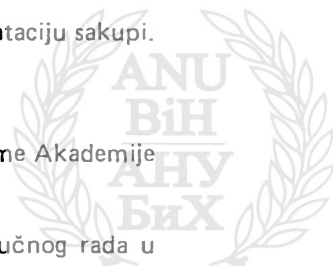
Međutim, naglasio je da su prva dva zadatka najvažnija.

Saradnik T. Vuković konstatuje da srednjoročni planovi naučnog rada u Republici već dobijaju definitivnu formu i da je Biološki institut za srž svog rada uzeo probleme krša, sredine i resursa. Vuković ima utisak da je tu nešto propušteno i da ovi problemi Odbora neće moći naći mjesto u ovim planovima, jer nisu održane potrebne konsultacije.

Akademik Hahamović smatra da su akcije u vezi sa srednjoročnim planom Republike tek u početnoj fazi. Odbor treba da vrši neku kontrolu i da izvede zaključke koji su od bitnog interesa za budući rad. Ovdje dolaze u obzir struke: geologija, tehnika, meh. tehnologija materijala, mineralogija, zatim rudarstvo i seizmologija, a iz šumarstva bi mogli doći u obzir uzgoj, šumska botanika, tehnologija drveta itd.

Akademik Fukarek smatra da mnogi istraživači rade na stvarima koje su već poznate, kao da prije njih nije ništa urađeno. Ističe potrebu evidentiranja svega urađenog. Međutim, Biblioteka je preuzela na sebe da skuplja dokumentaciju, a to nije garancija da će se uraditi upravo ono što je zaista potrebno.

Akademici Fukarek i Krsmanović, kao i svi prisutni članovi i saradnici složili su se da je potrebno obezbijediti osoblje koje će vršiti sve administrativne poslove (pisanje i vođenje zapisnika na sjednicama i sl.). Akademik Hahamović napominje da je dato obećanje da će se angažovati jedno ili dva lica za vođenje ovih poslova.

Finci smatra da ne treba forsirati ono što danas ne možemo ostvariti i predlaže da se formira Odbor.

Vanredni član Varadin ističe širinu polja djelatnosti Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka (flora, fauna i zemljište). Prirodni su resursi autohtone pasmine fauna i one služe kao baza za dalji rad. Utrošeno je mnogo truda i novca na ovom radu, ali to je danas gotovo propalo. Stoga smatra da je Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka veoma zainteresovano za rad ovog Odbora.

Akademik Hahamović ističe potrebu formiranja dviju komisija:

1. za faunu i floru i
2. za resurse i zemljište.

Navodi da je u Republičkom fondu izrađeno preko 100 radova o kojima je vrlo malo što publikovano; međutim, te stvari zaslužuju da budu objavljene. Smatra da se danas daju novi prijedlozi za rad na stvarima koje su već obrađene. Stoga smatra da je Akademija pozvana da to sredi i da predloži u kojem pravcu da se radi.

Akademik Krsmanović predlaže da Akademija preuzme centar za dokumentaciju. Osim toga, smatra da Odbor za zaštitu prirodne sredine ima za podlogu rad Odbora za resurse.

Vanredni član T. Gregorič podsjeća da uprava Biblioteke vodi široku akciju za prerastanje u centar za Indok. Ona traži podršku Univerziteta i ostalih. U tom smislu je potrebna energična akcija. Potrebno je raditi na tome da se stvori zavod za Indok za BiH, sa ingerencijom Akademije.

Vanredni član Kapetanović navodi da je direktor Biblioteke pokrenuo ozbiljne akcije u ovom smislu i da mu u tom pravcu treba dati podrške. Može se tražiti da Akademija za sebe formira ovakav centar ili da radi u saradnji sa Bibliotekom ili Univerzitetom.

Saradnik T. Vuković bi želio da centar bude u Akademiji i da Akademija ujedini snage sa nekim krupnim organizacijama radi ostvarivanja ovog cilja.

Akademik Hahamović je rezimirao sadržaj vođene diskusije:

1. postaviti zahtjev Predsjedništvu da se riješi pitanje administracije u odjeljenjima, a samim tim i odborima;
2. pokrenuto je pitanje centra za dokumentaciju;
3. da se radi rješenja pitanja istaknutih u Srednjoročnom planu i u diskusiji pristupi formiranju odgovarajućeg odbora;
4. da ovaj skup izabere inicijativni odbor koji bi se konstituisao iz dva odjeljenja, a taj odbor bi podnio prijedloge za formiranje Odbora za prirodne resurse.

Akademik Krsmanović predlaže da se odmah formira odbor, a ne inicijativni odbor. Ovaj Krsmanovićev prijedlog je usvojen.

Akademik Hahamović ističe da bi trebalo da u Odboru budu zastupljene sve struke.

Fukarek i Finci smatraju da član Odbora, pa čak i komisije, ne treba da bude i predstavnik struke. Ovaj stav je usvojen.

— Nakon ovoga je zaključeno da u Odbor za prirodne resurse iz Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka uđu: vanredni članovi M. Ćirić i D. Maksimović i saradnik T. Vuković, a iz Odjeljenja tehničkih nauka: akademici Hahamović, Jovanović i Krsmanović i vanredni član Kapetanović.

Poslije formiranja Odbora za prirodne resurse pristupilo se diskusiji o Odboru za krš.

Akademik Hahamović, radi usmjeravanja diskusije, pročitao je dio iz Srednjoročnog plana Akademije koji se odnosi na ovaj Odbor.

Saradnik Vuković pročitao je zapisnik sa konsultativnog sastanka o „Prirodi i privredi krša“, koji je po ovlaštenju Akademije nauka i umjetnosti BiH sazvao akademik P. Fukarek i koji je održan u prostorijama Akademije 5. aprila 1972. godine. Akademik Fukarek dao je objašnjenje zašto je ovaj zapisnik došao ovako kasno i izjavio da je Odbor za krš, prema pročitanoj zapisnici, već formiran. Zbog zauzetosti može ući kao član u Odbor za krš, ali ne može zadržati obaveze koje su mu date prema pročitanoj zapisnici.

Akademik Hahamović smatra da sve ono što je dosad učinjeno u vezi sa Odborom za krš predstavlja samo prethodne radnje. To će svakako olakšati rad koji slijedi.

Akademik Krsmanović ističe da su iz oblasti krša izvršeni mnogi zahvati, ali jednostrano. Ističe da krš zahtijeva specifične metode pri izgradnji i tretmanu, te da se osim o energetici vodi računa i o svim zahvatima koji će zaštititi stanovništvo; voda je iskorištena, ali je ljudima oduzeto ono od čega zavisi njihov život.

Vanredni član Varadin konstatuje da je zapostavljen razvoj stočarske privrede na kršu.

Akademik Fukarek primjećuje da se svi pozvani na sastanak nisu odazvali, da nije bilo predstavnika stočarstva, te da vjerovatno i mnogi drugi aspekti problema krša nisu uzeti u obzir.

Nakon ove diskusije zaključeno je da u Odbor za krš uđu:

akademici Fukarek i Šoljan i vanredni član Varadin iz Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka; akademik Jovanović i vanredni član Bać iz Odjeljenja tehničkih nauka.

Radi konstituisanja ovih odbora zaključeno je da prvi sastanak Odbora za prirodne resurse sazove akademik Dušan Krsmanović, a prvi sastanak Odbora za krš akademik Mahmut Bajraktarević.

Na prijedlog akademika J. Hahamovića zaključeno je da rukovodioci ovih odbora o svom radu obavještavaju sekretare oba odjeljenja i da popunjavanje oba odbora uvijek ide preko Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka i Odjeljenja tehničkih nauka.

6) Sjednica održana 14. juna 1972. godine

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, E. Čamo, P. Fukarek, vanredni članovi M. Ćirić, K. Ljolje i D. Maksimović i saradnici V. Perić, F. Vajzović i T. Vuković.

Odsutni: akademik T. Šoljan i vanredni članovi B. Martić i M. Varadin.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika IV sjednice Odjeljenja, održane 15. V 1972. godine, i zapisnika zajedničke sjednice Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka i Odjeljenja tehničkih nauka, održane 30. V 1972. godine;
2. Razmatranje prijedloga kandidata za izbor novih članova;
3. Primanje radova;
4. Tekuća pitanja.

Zaključci:

– Zapisnik IV sjednice Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka, održane 15. V 1972. godine, i zapisnik zajedničke sjednice Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka i Odjeljenja tehničkih nauka primljeni su bez primjedaba.

– Sekretar Odjeljenja pročitao je statutarnu odluku o uslovima konkursa za davanje prijedloga za izbor redovnih i vanrednih članova Akademije nauka i umjetnosti BiH.

– Pošto akademik T. Šoljan nije bio u mogućnosti da prisustvuje ovoj sjednici zbog terenske nastave u Kotoru, sekretar Odjeljenja je pročitao njegovo pismo upućeno Odjeljenju u kojem, uz iscrpno i dokumentovano obrazloženje, predlaže za vanrednog člana dra Tihomira Vukovića, saradnika Akademije i redovnog profesora Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Sarajevu.

– Akademik E. Čamo predložio je za izbor u redovne članove prof. dra Dušana Maksimovića i prof. dra Miroslava Varadina, vanredne članove Akademije.

– Akademik P. Fukarek predložio je kao kandidata za vanredne članove Akademije dra Branka Bajčetića i dra Danu Batinicu, redovne profesore Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu.

– Na kraju akademik E. Čamo predložio je za vanrednog člana dra Avdu Hadžibeganovića, redovnog profesora Veterinarskog fakulteta u Sarajevu.

– O svim kandidatima predlažaci su usmeno iznijeli obrazloženje, nakon čega je o svakom kandidatu vođena diskusija u kojoj su uzeli učešća gotovo svi prisutni. Nakon diskusije zaključeno je da Odjeljenje podržava sve ove candidature. Zatim su određene komisije za pisanje referata, kako slijedi:

1. akademici T. Šoljan i P. Fukarek – za T. Vukovića,
2. akademici E. Čamo, P. Fukarek i vanredni član M. Ćirić – za D. Maksimovića,
3. akademik E. Čamo i vanr. čl. D. Maksimović – za M. Varadina,
4. akademik E. Čamo i vanr. čl. D. Maksimović i M. Ćirić – za B. Bajčetića,
5. akademik P. Fukarek i vanr. čl. D. Maksimović – za D. Batinicu i
6. akademik E. Čamo i vanr. čl. M. Varadin – za A. Hadžibeganovića.

Zaključeno je da referati o ovim kandidatima budu gotovi do naredne sjednice Odjeljenja, koja će se održati 4. jula 1972. godine.

– Na osnovu pozitivne recenzije dra V. Šipsa primljen je rad „Primjena metode diferencijalnih jednačina višeg reda u računu smetnje u kvantnoj mehanici“, čiji su autori: M. Arslanagić, K. Ljolje i A. Vrcelj.

Zaključeno je da se ovaj rad objavi u narednoj svesci edicije „Radovi“ u seriji Matematika-fizika i da se honorise po 800 dinara po autorskom tabaku.

– Na osnovu pozitivne recenzije M. Bajraktarevića i V. Perića primljen je rad „On solutions of the Maxwell-Jüttner functional equation“ autora F. Vajzovića i K. Suruliza za objavljivanje u narednoj svesci edicije „Radovi“, serije Matematika-fizika.

Predlaže se honorar od 800 dinara po autorskom tabaku. Potrebno je da autori podnesu i kratak sadržaj na srpskohrvatskom jeziku.

– Dop. čl. B. Martić podnio je Odjeljenju svoj rad u dva primjerka pod naslovom „Od aksiomske metode do Gedela i kompjutera“, sa željom da se objavi u nekoj Akademijinoj publikaciji: „Građa“, „Djela“, „Radovi“ itd. Ovaj rad autor smatra svojim pristupnim predavanjem i može ga izložiti kad za to bude prilika.

— Sekretar obavještava da su na sjednici Fonda održanoj 12. VI 1972. godine usvojene teme P. Fukareka i T. Vukovića, s tim da se što prije u vezi sa temom T. Vukovića sprovede uobičajena procedura jednog šireg sastanka koji se može održati i u okviru Biološkog instituta, ali da na tom sastanku bude prisutan i neko izvan tog Instituta.

— Odjeljenje je primilo na znanje zapisnik sa sjednice Odbora za zaštitu prirodne sredine što je održana 2. VI 1972. godine, kao i Informaciju „Problem zaštite životne sredine“ Zavoda za zaštitu spomenika kulture BiH.

— Odjeljenje je podržalo i usvojilo prijedlog programa i predračuna troškova oko održavanja predstojećeg simpozijuma: „O šumskim zemljištima“, koji je podnio van. čl. M. Ćirić. U Srednjoročnom planu Akademije prihvaćeno je organizovanje ovog simpozijuma, čije se održavanje predviđa u 1973. godini, a obavljanje priprema za njegovo održavanje predviđeno je u godišnjem planu rada za 1972. godinu.

— Odjeljenje je odobrilo učešće dop. čl. M. Ćirića na IV kongresu Jugoslovenskog društva za proučavanje zemljišta od 11–13. septembra u Beogradu, povodom koga će biti organizovana naučno-pedološka ekskurzija u vremenu od 4–11. I 1972. godine. Pri predlaganju plana rada za 1972. godinu M. Ćirić je podnio prijedlog za učešće na Kongresu i u ekskurziji. Na Kongresu će učestvovati sa dva referata. Ukupni troškovi su 3.100 dinara.

7) Sjednica održana 5. jula 1972. godine

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, E. Čamo, P. Fukarek i T. Šoljan, vanredni članovi M. Ćirić, D. Maksimović i M. Varadin i saradnik T. Vuković.

Odsutni: akademici K. Ljolje i B. Martić, te saradnici V. Perić i F. Vajzović.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika V sjednice Odjeljenja, održane 14. juna 1972. godine;
2. Razmatranje prijedloga kandidata za nove članove;
3. Tekuća pitanja.

Zaključci:

— Zapisnik V sjednice Odjeljenja, održane 14. juna 1972. godine, primljen je bez primjedaba.

— Nakon pročitanih referata o pojedinim kandidatima Odjeljenja za izbor novih redovnih i vanrednih članova i nakon diskusije o svakom pojedinom kandidatu u kojoj su uzeli učešće svi članovi Odjeljenja — zaključeno je:

1. Odjeljenje je, većinom glasova, odlučilo da se ne prihvati prijedlog Komisije koju su sačinjavali akademik P. Fukarek i vanredni član D. Maksimović da dr Dane Batinica, redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, bude kandidat Odjeljenja za vanrednog člana Akademije.

2. Odjeljenje je jednoglasno usvojilo prijedlog Komisije koju su sačinjavali vanredni članovi M. Ćirić i D. Maksimović da se dr Branko Bajčetić, redovni

3. Odjeljenje je jednoglasno usvojilo prijedlog Komisije koju su sačinjavali akademik E. Čamo i vanredni član D. Maksimović da se dr Miroslav Varadin, redovni profesor Veterinarskog fakulteta u Sarajevu i vanredni član Akademije, predloži Skupštini Akademije kao kandidat Odjeljenja za redovnog člana Akademije.

5. Odjeljenje je jednoglasno usvojilo prijedlog Komisije koju su sačinjavali akademici T. Šoljan i P. Fukarek da se dr Tihomir Vuković, redovni profesor Prirodno-matematičkog fakulteta i saradnik Akademije, predloži Skupštini Akademije kao kandidat Odjeljenja za vanrednog člana Akademije.

1. H.I.Miller: Rates of convergence and summability;
2. H.I.Miller: Generalization of a classical theorem of measure theory;
3. N.Tanović-Miller: On the multipliers of Cesaro summable sequences;
4. H.M.Halilović i M.Malenica: O nekim parcijalnim diferencijalnim jednači-

6. M. Bajraktarević: Sur les solutions de l'équation fonctionnelle

8. B. Martić: Prilog nekim funkcijama izvodnicama;
9. H.I.Miller: A class of non-rate invariant sequence transformations;
10. M. Arslanagić, K. Ljolje i A. Vrcelj: Primjena metode diferencijalnih čina višeg reda u računu smetnje u kvantnoj mehanici;

a) A. Krause: Mechanismus der katalytischen Amoniakoxidation mit NO;
b) A. Krause: Mechanismus der katalytischen Methanol-dehydrierung mit

a) da će tema P. Fukareka „Dendroflora i šumske zajednice na području

BiH" u toku 1972. god. biti finansirana sa 10.000 dinara na osnovu sklopljenog ugovora na 4 godine (po 10.000 dinara godišnje).

b) da nije usvojena predložena tema T. Vukovića „Promjenljivost morfološko-taksonomskih karaktera...“, jer nije predložena i verificirana na savjetovanju od strane eminentnih stručnjaka iz te oblasti.

Sekretar je izjavio da ovaj zaključak nije donesen na navedenoj sjednici Fonda. Tačan zaključak bio je da se tema primi i da se ugovor sklopi sa Fondom kad se održi sastanak u okviru Biološkog instituta kojemu treba da prisustvuje i neko izvan Instituta. U toku razgovora, međutim, utvrđeno je da je T. Vuković udovoljio i ovom zahtjevu i da, prema tome, nema nikakve prepreke za sklapanje ugovora.

— U Fondu je ostalo još nešto slobodnih sredstava, pa se mogu dostaviti novi zahtjevi Fondu u okviru Srednjoročnog plana, a o tim novim zahtjevima će se odlučivati na narednoj sjednici Fonda.

— U okviru razmjene Savjeta akademija Jugoslavije sa Vašingtonskom akademijom, Bosna i Hercegovina ima obezbijeđenih 8 mjeseci boravka u SAD-u. Za studijski boravak u okviru te razmjene prijavio se saradnik: dr T. Vuković. Odjeljenje podržava ovaj zahtjev T. Vukovića.

— Akademik P. Fukarek podnio je kratak usmeni izvještaj o svom učestvovanju u radu Simpozijuma o zaštiti prirode u Sutjesci, Stocu i Čapljini. U drugom dijelu ovog Simpozijuma učestvovao je saradnik T. Vuković, koji je podnio također kratak usmeni izvještaj o radu Simpozijuma u Mostaru.

8) Sjednica održana 18. septembra 1972. godine

Prisutni: akademici E. Čamo, M. Bajraktarević i T. Šoljan, vanredni članovi M. Ćirić, K. Ljolje, D. Maksimović, te saradnici V. Perić i T. Vuković

Odsutni: akademici P. Fukarek, N. Zdanovski, vanredni članovi B. Martić i M. Varadin, te saradnik F. Vajzović.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika VI sjednice;
2. Izvještaj generalnog sekretara Akademije o pregovorima sa predstavnicima Akademije nauka u Heidelbergu;
3. Osvrt na prijedlog Odjeljenja za izbor novih članova;
4. Pitanje izbora dopisnih članova Akademije;
5. Primanje radova;
6. Tekući problemi.

Zaključci:

— Zapisnik VI sjednice, održane 5. jula 1972. godine, primljen je bez primjedaba.

— Sekretar Odjeljenja je pročitao izvještaj generalnog sekretara ANUBiH od 6. jula 1972. godine o pregovorima koje je vodio sa predstavnicima Akademije nauka u Heidelbergu u cilju uspostavljanja bližih veza između naše Akademije i

Akademije nauka u Heidelbergu. Poslije pročitano izvješćaja razvila se diskusija u kojoj su učestvovali svi prisutni.

Zaključeno je da Odjeljenje posveti jednu sjednicu razmatranju rada Odjeljenja uopšte i pitanju saradnje sa drugim akademijama.

— Sekretar Odjeljenja obavijestio je prisutne članove i saradnike o preporuci Predsjedništva da Odjeljenje ponovo razmotri svoj prijedlog za izbor saradnika T. Vukovića za vanrednog člana.

Nakon duže diskusije u kojoj su uzeli učešća svi prisutni zaključeno je da Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka ostaje i dalje iza svog prijedloga s obzirom da T. Vuković svojim dosadašnjim radom kako u Akademiji tako i van nje to potpuno zaslužuje. Međutim, respektujući načelni stav Predsjedništva u pogledu pitanja izbora novih članova, Odjeljenje je zaključilo da povuče ovaj svoj prijedlog za ovaj izborni period.

— Vanredni član B. Martić dostavio je Odjeljenju sljedeća dva svoja rada s molbom da se objave u ediciji „Radovi“ ovog Odjeljenja:

1. Eulerovi integrali prve i druge vrste pridruženi raznim funkcijama,
2. O vezama između Riemann-Liouvilleovog razlomljenog integrala, Meierove i Hankelove transformacije.

Zaključeno je da recenzije za ova dva rada napišu M. Bajraktarević i M. Maravić.

— Saglasno izjavi koju je B. Martić dao sekretaru Odjeljenja, zaključeno je da B. Martić svoje pristupno predavanje održi u vremenu između 18. I 1973. i 12. II 1973. godine.

— Zaključeno je da sekretar Odjeljenja na Skupštini Akademije koja će se održati 28. septembra 1972. u ime Odjeljenja da prigovor na onu tačku prijedloga izmjena Statuta Akademije koja se odnosi na uključivanje matematike i fizike u Odjeljenje matematičkih i tehničkih nauka.

— Odjeljenje je zaključilo da svaki član Odjeljenja pripremi za narednu sjednicu svoj prijedlog plana rada za 1973. god. da bi se na osnovu tih planova mogao izraditi prijedlog plana rada Odjeljenja, kao i prijedlog finansijskog plana za 1973. godinu.

— Zaključeno je da kao predstavnici Akademije u Inicijativnom odboru Republičke zajednice za naučni rad budu akademik Pavle Fukarek, član Odbora za naučni rad Akademije i vanredni član M. Čirić.

— Prema tački 3, tačke 7. dnevnog reda sjednice Predsjedništva, devizna sredstva dodijeljena Odjeljenju za 1972. godinu umanjuju se za srazmjerni dio od 7000 belg. franaka kao dio u kotizaciji članstva Savjeta akademija u Međunarodnoj uniji akademija u Bruxellesu.

9) Sjednica održana 23. oktobra 1972. godine

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, E. Čamo, P. Fukarek i T. Šoljan, vanredni članovi M. Čirić, K. Ljolje, D. Maksimović i M. Varadin, te saradnik V. Perić.

Odsutni: akademik N. Zdanovski, vanredni član B. Martić i saradnici F. Vajzović, T. Vuković.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika prethodne sjednice,
2. Pitanje izvještajao radu za 1972. godinu, plan rada za 1973. godinu i finansijski plan za 1973. godinu,
3. Konačno usvajanje prijedloga za izbor novih članova,
4. Pitanje predlaganja novih dopisnih članova,
5. Razmatranje nacrtu organizacije izdavačke djelatnosti, radova,
6. Primanje radova,
7. Tekuća pitanja.

Zaključci:

— Zapisnik VIII sjednice, održane 18. IX 1972. godine, primljen je bez primjedaba.

— Odjeljenje je zaključilo da se kao kandidati Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka predlože za redovne članove sadašnji vanredni članovi M. Varadin i D. Maksimović, a za vanrednog člana prof. dr. Branko Bajčetić.

— Na osnovu referata akademika M. Deželića, akademika P. Šterna i Odjeljenja medicinskih nauka, ovo Odjeljenje podržava prijedlog za inostranog dop. člana ANUBiH dr. Vladimir Prelog, red. prof. organske hemije na Visokoj tehničkoj školi u Cirihu.

— Nakon duže diskusije u kojoj su učestvovali svi prisutni zaključeno je da je potrebna tješnja saradnja sa našim akademijama.

— Zaključeno je da Odjeljenje pri predlaganju kandidata za dop. članove ANUBiH treba da vodi računa o ravnoteži među republikama i da, isto tako, uvažava ravnotežu među naukama.

— U diskusiji o referatu Osnove za organizaciju rada oko izdavačke djelatnosti doneseni su sljedeći zaključci:

— Akademijina izdanja treba da su ujednačena po sadržaju, jer heterogene sveske nemaju uspjeha. Ovo vrijedi i za ediciju „Radovi“ pojedinih odjeljenja;

— za naučne priloge poželjne su specijalističke redakcije;

— recenzije prezentirati autoru bez navođenja imena recenzenata;

— nema stalnog urednika. Urednika određuje Odjeljenje koje prima radove, osim za edicije „Radovi“ pojedinih odjeljenja;

— odjeljenje treba da je autonomno i da ono procjenjuje prioritet radova;

— odjeljenje je protiv dugoročnih pravilnika;

— suvišni su neki principi;

— uzuse štampanja treba uskladiti sa uzusima štampanja iste tematike u svijetu;

— Odjeljenje smatra da finansijska sredstva ne treba cijepati. Cjelokupna finansijska sredstva za izdavačku djelatnost treba da budu objedinjena.

— Na osnovu pozitivne recenzije akademika M. Bajraktarevića i vanrednog člana M. Maravića primljen je za štampanje u ediciji „Radovi“ rad vanrednog člana Branislava Martića „O vezama između Riemann-Liouvilleovog razlomljenog integrala, Meierove i Hankelove transformacije“.

Predlaže se honorar po maksimalnoj tarifi uvećanoj za 100% (800 din. po autorskom tabaku + 100%).

-- Usvojen je prijedlog vanrednog člana Krunoslava Ljolje da se pozove prof. dr Drago Grdenić iz Zagreba da održi jedno predavanje u Akademiji, pošto je u Sarajevo već pozvan od strane Odsjeka za fiziku Prirodno-matematičkog fakulteta u Sarajevu.

— Prema preporuci akademika P. Fukareka, za Biblioteku ANUBiH treba nabaviti: *Taxonomy Phytogeography and Evolution*“, koju je štampala Academic Press London and New York.

10) Sjednica održana 8. novembra 1972. godine, s početkom u 17,00 sati

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, E. Čamo, P. Fukarek i T. Šoljan, vanredni članovi M. Ćirić, K. Ljolje, D. Maksimović i M. Varadin, te saradnici V. Perić i F. Vajzović.

Odsutni: akademik M. Zdanovski, vanredni član B. Martić i saradnik T. Vuković.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika VIII sjednice,
2. Izvještaj o radu Odjeljenja za devet mjeseci 1972. godine,
3. Plan rada za 1973. godinu i finansijski plan,
4. Primanje radova,
4. Razmatranje prijedloga za izbor novih dopisnih članova,
6. Tekuća pitanja.

Zaključci:

— Zapisnik VIII sjednice Odjeljenja, održane 23. oktobra 1972. godine, primljen je uz primjedbu akademika E. Čame da se posljednja rečenica pod Ad 3. na 2. strani, koja glasi „Predsjedništvo Akademije treba da dâ definitivno mišljenje“, izbriše.

— Pročitane i prihvaćene plan rada Odjeljenja za 1973. godinu popraćen finansijskim pokazateljima.

— Zbog nedostatka deviznih sredstava akademiku P. Fukareku se ne može odobriti putovanje u Austriju planirano u 1972. god.

— Na osnovu pozitivne recenzije akademika M. Bajraktarevića i vanr. člana M. Maravića primljen je za štampanje u ediciji „Radovi“ rad vanr. čl. Branišlava Martića sa naslovom „O Eulerovim integralima prve i druge vrste pridruženim raznim funkcijama“.

— Dogovoreno je da se predavanje prof. dra Drage Grdenića na temu „Struktura živinih spojeva“ održi u utorak, 21. novembra ove godine, u 18 časova u prostorijama Akademije. Obavještenje o predavanju prof. dra D. Grdenića objaviti u „Oslobođenju“ 20. XI i 21. XI 1972. god.

– Zaključeno je da se u vezi s dopisom broj 1544–1/72. od 2. XI 1972. godine, koji se odnosi na planiranje deviznih sredstava za 1973. godinu, Predsjedništvu Akademije uputi dopis sa obrazloženjem.

– Zaključeno je da se na sljedećoj sjednici Odjeljenja podnese prijedlog programa rada Odbora za prirodne resurse.

– Zaključeno je da se na sljedećoj sjednici Odjeljenja podnese prijedlog programa rada i Odbora za krš.

– Akademik P. Fukareku odobrava se putovanje u Beograd na sastanak Inicijativnog odbora za osnivanje zajednice za zaštitu prirodne sredine u SFRJ. Isplatiti tri dnevnice i putne troškove.

– Biblioteci Akademije dat je prilog „Šumarski list“ broj 3–4 iz 1972. godine, koji je uputio dr S. Bertović ispred Šumarskog fakulteta u Zagrebu.

11) Sjednica održana 20. novembra 1972. godine

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, E. Čamo i T. Šoljan, vanreuni članovi K. Ljolje, D. Maksimović i M. Varadin i saradnici T. Vuković i V. Perić.

Odsutni: akademik P. Fukarek, dop. članovi M. Ćirić i B. Martić, te saradnik F. Vajzović.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika IX sjednice,
2. Prijedlog za izbor novih dopisnih članova (domaćih i inozemnih),
3. Tekuća pitanja.

Zaključci:

-- Primljen je zapisnik IX sjednice, osim što su stavljene primjedbe na Ad 6. pod tačkama c) i d), gdje treba da stoji: „Zaključeno je da se na jednoj od narednih sjednica Odjeljenja podnese prijedlog programa rada Odbora za prirodne resurse i Odbora za krš“.

– Odjeljenje je nakon diskusije zaključilo da Skupštini Akademije predloži i sljedeće kandidate za dopisne članove Akademije:

a) domaći:

1. Georgi Filipovski, član MANU (predlagači: M. Ćirić, P. Fukarek i E. Čamo),
2. Jovan Hadži, član SANU (predlagači: T. Šoljan, D. Maksimović i E. Čamo),
3. Siniša Stanković, član SANU (predlagači: T. Šoljan, D. Maksimović i E. Čamo),
4. Josip Roglić, član JAZU (predlagači: P. Fukarek, T. Šoljan i M. Ćirić),
5. Pavle Savić, član SANU (predlagači: M. Deželić, K. Ljolje i M. Bajraktarević);

b) inostrani:

1. Prof. dr Vladimir Prelog, koji se predlaže od strane Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka i Odjeljenja medicinskih nauka.

12) Sjednica održana 7. decembra 1972. godine

Prisutni: akademici M. Bajraktarević, P. Fukarek i T. Šoljan, vanredni članovi M. Ćirić, D. Maksimović, te saradnici V. Perić i F. Vajzović.

Odsutni: akademici E. Čamo i N. Zdanovski, vanredni članovi K. Ljolje, B. Martić, M. Varadin, te saradnik T. Vuković.

DNEVNI RED:

1. Primanje zapisnika X sjednice Odjeljenja,
2. Pitanje izbora novih dopisnih članova,
3. Tekuća pitanja.

Zaključci:

- Zapisnik X sjednice Odjeljenja primljen je bez primjedaba.
- Akademik T. Šoljan pročitao je obrazloženje prijedloga da se izaberu za dop. čl. Akademije akademik JOVAN HADŽI i akademik SINIŠA STANKOVIĆ. Obrazloženja su prihvaćena.
- Akademik P. Fukarek pročitao je obrazloženje prijedloga za akademika JOSIPA ROGLIĆA za izbor za dop. čl. Akademije. Obrazloženje je prihvaćeno.
- Akademik M. Bajraktarević pročitao je Deželićevo obrazloženje prijedloga za akademika PAVLA SAVIĆA za izbor za dop. čl. Akademije.

ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

1) Sjednica održana 10. I 1972. godine

Prisutni: Ciglar, Gaon, Grin, Huković, Ježić, Štern, te saradnici Ožegović, Rezaković, Sarajlić i Serdarević.

Odsutni: Čavka, Žarković i saradnik Nikulin.

DNEVNI RED:

1. Povodom predstojeće sjednice Koordinacionog međuakademijskog odbora – određivanje delegata za sjednicu,
2. Diskusija o tezama Republičkog savjeta za naučni rad Hrvatske,
3. Primanje radova,
4. Tekuća pitanja.

Zaključci:

- Delegati na sjednici Koordinacionog odbora medicinskih odjeljenja akademija biće dr Štern i dr Grin. Takođe je zaključeno da se na toj sjednici razmotri da li bi taj Odbor mogao preuzeti funkciju koju imaju Medicinske akademije u drugim zemljama.

— Članovi Odjeljenja su zaključili da se Odjeljenje angažuje u rješavanju problematike čovjekove sredine. U ime Odjeljenja elaborat o tom problemu će izraditi prof. Ježić.

Za objavljivanje su pripremljeni radovi:

1. Dž. Rezaković, A. Nikulin, P. Plamenac: Morfološke promjene na leukocitima kunića u toku histaminskog šoka,
2. P. Štern, E. Gmaz-Nikulin: Utjecaj DDT na eksperimentalnu distrofiju mišića štakora.

2) Sjednica održana 18. II 1972. godine

Prisutni: Gaon, Grin, Huković, Ježić, Štern, te saradnici Nikulin, Ožegović, Rezaković, Sarajlić, Serdarević.

Odsutni: Ciglar, Čavka, Žarković.

DNEVNI RED:

1. Izvještaj o sjednici Koordinacionog odbora medicinskih odjeljenja Savjeta akademija, održanoj u Ljubljani,
2. Izvještaj akademika J. Ježića o radu na problemima zaštite okoline,
3. Primanje radova,
4. Tekući poslovi

Zaključci:

— Članovi Odjeljenja podržavaju odluku da se izda zajednički zbornik radova medicinskih odjeljenja svih akademija SFRJ.

— U Međuakademijski odbor za izučavanje tumora regije glave i vrata delegirani su dr P. Štern i doc. Vesna Hadžiomerović.

— Za štampanje su primljeni radovi:

S. Huković, Rustanbegović, Numić: Analiza djelovanja srčano aktivnih glikozida i koronarno aktivnih supstanci in vitro;

E. Grin, Pirnat, Dimitrijević i Šimić: O Bürgerovoj bolesti i malariji;

J. Gaon, Puvačić: Pitanje postojanja inaparentnih oblika recidiva klasičnog pjegavca.

-- Zaključeno je da se zajedno sa Odjeljenjem prirodno-matematičkih nauka predloži za inostranog dopisnog člana naše Akademije prof. Vladimir Prelog, direktor Instituta za organsku hemiju Savezne visoke tehničke škole u Cirihiu.

— Za delegata Akademije na Simpozijumu povodom tridesetogodišnjice I kongresa partizanskih liječnika u Bosanskom Petrovcu određeni su prof. G. Žarković i V. Butozan.

3) Sjednica održana 31. III 1972. godine

Prisutni: Ciglar, Gaon, Huković, Ježić, Štern, te saradnici Nikulin, Rezaković, Sarajlić i Serdarević.

Odsutni: Čavka, Grin, Žarković i saradnik Ožegović.

DNEVNI RED:

1. Diskusija o pripremama za izvršenje Srednjoročnog plana,
2. Izvještaj prof. Ježića sa sastanka u Zagrebu,
3. Primanje radova,
4. Razno.

Zaključci:

— Za objavljivanje su primljeni sljedeći radovi:

A. Nikulin: Patogeneza histaminskog šoka;

Dž. Rezaković: Usporedna studija krvnih lipida kod osoba srednjeg starosnog doba, u osoba starijih od 60 godina sa početnim i razvijenim arterosklerotskim procesom;

E. Sarajlić, N. Hadžimusić: Akutni salicilizam u djece;

J. Ježić i 27 saradnika: Glaciofluvijalna erozija — primarni etiopatogenetski faktor čovjekove endemske strume i vezikalne hematurije goveda;

V. Danilović: Dijagnoza endemske nefropatije;

S. Petković: Tumori pijeluma i uretera u regionima endemske nefropatije.

— Na I internacionalnom kongresu za tehniku proteza i funkcionalnu rehabilitaciju u Beču od 19–24. III 1973. godine određeno je da predstavnik Akademije bude prof. M. Ciglar.

— Članovi Odjeljenja su podržali molbu prof. M. Sarvana da prisustvuje XXIII kongresu Udruženja pedijatara francuskog jezika od 11–15. septembra o.g. u Grenoblu. Na tom Kongresu prof. M. Sarvan će održati predavanje: Les intoxications accidentelles chez les enfants en Yougoslavie.

4) Sjednica održana 21. IV 1972. godine

Prisutni: Ciglar, Gaon, Grin, Huković, Štern, Žarković, te saradnici Nikulin, Ožegović, Serdarević.

Odsutni: Čavka, Ježić i saradnici Rezaković i Sarajlić.

DNEVNI RED:

1. Određivanje prioriteta tema koje će biti predložene Fondu,
2. Prijedlog za izbor jednog člana Odjeljenja u Predsjedništvo,
3. Razno.

Zaključci:

U Odjeljenju je izvršena raspodjela sredstava Fonda za 1972. godinu:

E. Grin: 20.000 din. godišnje za temu: Histoheмијско ispitivanje patoloških

procesa u tkivu eksperimentalno inficiranih životinja *T. pallidum* pod uplivom hiperekcije organizma;

S. Huković: 10.000 din. godišnje za temu: Modifikacija motorike reproduktivnog sistema;

J. Ježić: 20.000 din. godišnje za temu: Odabrana poglavlja komparativne patologije i ambijentologije;

Dž. Rezaković: 15.000 din. godišnje za temu: Korelacije kvalitativnih i kvantitativnih vrijednosti lipida krvi i prirodnog inhibitora trombina kod osoba sa segmentiranom i generaliziranom arteriosklerozom.

— Članovi Odjeljenja su predložili prof. E. Grina za člana Predsjedništva umjesto pokojnog prof. N. Zeca.

— Prihvata se za objavljivanje predavanje prof. N. Allegrettia: Fiziološka uloga imunološke reakcije.

Takođe se prihvata manuskript rada prof. G. Žarkovića: O plućnom srcu, koji će se štampati kao posebna monografija.

5) Sjednica održana 19. V 1972. godine

Prisutni: Ciglar, Huković, Ježić, Štern i Grin, te saradnici Nikulin, Rezaković, Serdarević.

Odsutni: Čavka, Gaon, Žarković i saradnici Ožegović i Sarajlić.

DNEVNI RED:

1. Diskusija o primjedbama Fonda na teme Odjeljenja,
2. Diskusija o izboru novih članova,
3. Pozivi za predavanja članovima drugih akademija,
4. Razno.

Zaključci:

— Zaključeno je da se predloži Predsjedništvu da akcija za smanjenje emigracije stručnih kadrova bude zadatak svih odjeljenja Akademije zbog ogromne važnosti tog problema.

— Članovi Odjeljenja podržavaju prijedlog Srpske akademije nauka da se osnuje međuakademijski odbor za probleme endemske nefropatije. U taj odbor su ispred članova Odjeljenja delegirani prof. J. Gaon i dr Vasiljević.

— U Odbor za izradu plana rada Društva za borbu protiv raka delegiran je saradnik Odjeljenja prof. H. Serdarević.

6) Sjednica održana 10. VII 1972. godine

Prisutni: Ciglar, Gaon, Grin, Huković, Ježić, Štern i saradnici Ožegović i Sarajlić.

Odsutni: Čavka, Žarković i saradnici Nikulin, Rezaković i Serdarević.

DNEVNI RED:

1. Prijedlozi za izbor novih članova Akademije,
2. Prijedlozi u vezi s upućivanjem poziva članovima odjeljenja medicinskih nauka drugih akademija SFRJ da održe predavanja,
3. Primanje radova,
4. Razno.

Zaključci:

- Za nove redovne članove Odjeljenja predloženi su profesori J. Gaon, S. Huković, G. Žarković i H. Hadžiselimović.
- Za vanredne članove Odjeljenja predloženi su prof. I. Brkić i J. Rukavina.
- Za dopisnog člana Odjeljenja predložen je prof. B. Gušić, redovni član JAZU.
- Predloženo je da se pozove prof. Dušan Kanazir, redovni član SANU, da održi predavanje.
- Za objavljivanje je primljen rad prof. E. Grina i M. Nadaždina: Djelovanje lizozima na antigeno svojstvo treponema pallidum u FTA (Fluorescent treponema antibody) testu.
- Članovi Odjeljenja su se složili da se odobri prisustvovanje na Simpozijumu o endemskoj nefropatiji u Sofiji profesorima J. Gaonu i J. Ježiću.
- Članovi Odjeljenja preporučuju molbu prof. Gaona za sredstva za istraživanje nefropatije u BiH Republičkom fondu za naučni rad.
- U Odbor za proučavanje problema specifične senzibilizacije određeni su profesori E. Grin i S. Obradov.
- U Odbor za proučavanje ishrane naroda određeni su prof. J. Gaon i G. Žarković.

7) Sjednica održana 18. IX 1972. godine

Prisutni: Ciglar, Gaon, Grin, Huković, Štern i saradnici Nikulin, Rezaković i Sarajlić.

Odsutni: Čavka, Ježić, Žarković i saradnici Ožegović i Serdarević.

DNEVNI RED:

1. Prikaz referata za izbor,
2. Priprema plana rada za 1973. godinu,
3. Diskusija o izdavačkoj djelatnosti,
4. Izbor predstavnika u Inicijativni odbor zajednice za naučni rad,
5. Primanje radova,
6. Razno

Zaključci:

- Za objavljivanje je primljen rad prof. Hermana Pinkusa: Epidemiol biology

in relation to skin diseases.

— Određen je prof. J. Ježić da bude delegat Odjeljenja na proslavi 30-godišnjice I kongresa liječnika NOB-a u Bosanskom Petrovcu. Oba delegata koja su određena ranije: profesori V. Butozan i G. Žarković su spriječeni da prisustvuju proslavi.

8) Sjednica održana 16. X 1972. godine

Prisutni: Gaon, Grin, Huković, Štern i saradnici Ožegović i Rezaković.

Odsutni: Čavka, Ježić, Žarković i saradnici Nikulin, Sarajlić i Serdarević.

DNEVNI RED:

1. Pripreme plana rada Odjeljenja za 1973. godinu;
2. Primanje radova;
3. Razno.

Zaključci:

— Članovi Odjeljenja prihvataju da Akademija zajedno sa Nacionalnim institutom za mentalno zdravlje, Bethesda (USA) bude organizator III međunarodnog simpozijuma o fenotijazinima, koji treba da se održi 1973. godine u Sarajevu.

— Primljeni su za štampu radovi:

P. Štern, Boras: Pharmacological analysis of histamine function in CNS;

S. Huković: Uticaj digestanata i autokolida na metilitet želuca.

— Odlučeno je da članovi Odjeljenja što češće posjećuju regionalne medicinske centre i da tamo održe predavanja radi popularizacije medicinskih naučnih dostignuća.

9) Sjednica održana 20. XI 1972. god.

Prisutni: Ciglar, Grin, Huković, Ježić, Štern i saradnici Nikulin, Ožegović, Rezaković, Sarajlić i Serdarević.

Odsutni: Čavka, Gaon, Žarković.

DNEVNI RED:

1. Diskusija o prijedlogu finansijskog plana za 1973. i o izvršenju plana rada za 1972. godinu;
2. Primanje radova;
3. Razno.

Zaključci:

— Članovi Odjeljenja su prihvatili prijedlog prof. J. Ježića da svoja

istraživanja iz oblasti komparativne patologije i ambijentologije proširi i na endemsku nefropatiju.

— Primljen je za objavljivanje rad:

P. Štern: Holinergični sistem i rast malignih tumora.

— Na prijedlog prof. E. Grina, članovi Odjeljenja će zatražiti od Međuakademijskog odbora za proučavanje tumora glave i vrata da se ta oblast proširi i temom tumori kože i vrata ove regije.

— Članovi Odjeljenja su prihvatili prijedlog da dr Štern bude delegat na proslavi 100-godišnjice rođenja Otte Loewija, koja će se održati u Gracu 5. VI 1973. godine.

10) Sjednica održana 11. XII 1972. godine

Prisutni: Ciglar, Grin, Huković, Ježić, Štern, Žarković, te saradnici Ožegović, Rezaković, Sarajlić i Serdarević i gost prof. Hajrudin Hadžiselimović.

Odsutni: Čavka, Gaon i saradnik Nikulin.

DNEVNI RED:

1. Diskusija o osnivanju centra ili instituta za medicinska istraživanja, kojemu bi suosnivač bila i Akademija nauka i umjetnosti BiH,
2. Razno.

Zaključci:

— Članovi Odjeljenja prihvataju prijedlog Medicinskog fakulteta da Odjeljenje bude zajedno sa Medicinskim fakultetom osnivač instituta za medicinska istraživanja.

ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

1) Sjednica održana 10. I 1972. godine

Prisutni: A. Babić, A. Benac, H. Čemerlić, N. Filipović, B. Đurđev, M. Kamarić, H. Kapidžić, C. Rihtman, V. Spaić i J. Vuković, te saradnici B. Čović i S. Lovrenović, a odsutan je H. Hadžiomerović.

DNEVNI RED:

1. Primanje radova,
2. Povodom prijedloga za organizovanje u 1972. godini naučnog skupa „Bihaćka republika“,
3. Tekući poslovi.

Zaključci:

- Odlučeno je da se obavijesti Skupština opštine Bihać da Akademija nije u mogućnosti preuzeti na sebe organizaciju naučnog skupa „Bihaćka republika“
- * — U Srednjoročnom planu treba predvidjeti izdavanje zbornika građe iz zaostavštine Franje Zaha. Za organizaciju ovog posla zadužuje se prof. Kapidžić.
- U Srednjoročnom planu treba predvidjeti i održavanje naučnog skupa povodom 100-godišnjice Hercegovačkog ustanka 1875/78.
- U vezi sa podneskom dra Luke Đakovića koji se odnosi na izdavanje izvještaja iz vatikanskog arhiva odlučuje se tek pošto o tome daju svoje mišljenje zainteresovane potkomisije Komisije za Istoriju naroda BiH.
- Zaključeno je da se zamoli Izvršni odbor Akademije da odobri dvodnevni boravak N. Filipoviću u Beogradu radi sređivanja nekih pitanja iz rada Međuakademijskog odbora za rječnik i atlas.
- Zaključeno je da se zamoli Izvršni odbor Akademije da odobri akad. J. Vukoviću putovanje u Varšavu na poziv Instituta za nauku o jeziku.

2) Sjednica održana 21. II 1972. godine

Prisutni: A. Babić, H. Čemerlić, N. Filipović, M. Kamarić, H. Kapidžić, V. Spaić, te saradnik S. Lovrenović.

Odsutni: A. Benac, B. Đurđev, C. Rihtman, J. Vuković te saradnici B. Čović i H. Hadžiomerović.

DNEVNI RED:

1. a) Prijedlog za formiranje Međuakademijskog odbora za prikupljanje, sređivanje i objavljivanje istorijske građe;
b) Izdavanje istorijske građe iz vatikanskih arhiva;
2. Primanje radova;
3. Izvještaj o radu za 1971.godinu;
4. Razno.

Zaključci:

- Zaključeno je da se pristupi izdavanju građe iz vatikanskih arhiva koju je pripremio dr L. Đaković. Za redaktora se određuje N. Filipović.
- U Međuakademijski odbor za prikupljanje, sređivanje i objavljivanje istorijske građe imenuju se: A. Babić, N. Filipović, H. Kapidžić, B. Đurđev i H. Čemerlić.
- Zaključeno je da se predloži Predsjedništvu Akademije da inicira kod Republičkog savjeta za koordinaciju naučnih djelatnosti da se izdvoje u poseban fond sredstva iz kojih bi se finansiralo objavljivanje doktorskih teza. U ovaj fond bi participirali: Univerzitet, Akademija i druge ustanove.
- Nacrt godišnjeg izvještaja za 1971. godinu treba upotpuniti podacima o radu na muzikološkim istraživanjima, podacima o radu Komisije pravnika i o naučnoistraživačkom radu koji su članovi vršili van Akademije.

3) Sjednica održana 20. marta 1972. godine

Prisutni: A. Benac, H. Ćemerlić, B. Đurđev, N. Filipović, M. Kamarić, C. Rihtman, V. Spaić i J. Vuković, te saradnik B. Čović.

Odsutni: A. Babić i H. Kapidžić i saradnici H. Hadžiomerović i S. Lovrenović.

DNEVNI RED:

1. Primanje radova,
2. Prijedlog za osnivanje jedinice koja će se baviti filozofskim i sociološkim istraživanjima,
3. Predstavka prof. H. Kune i odgovor akademika J. Vukovića,
4. Tekući poslovi.

Zaključci:

— Rad Ive Bojanovskog „Dolabelin sistem cesta u Rimskoj provinciji Dalmaciji“ štampaće se u seriji izdanja Centra za balkanološka ispitivanja — prema odluci Odbora za izdavačku djelatnost.

— Povodom dopisa Odsjeka za filozofiju i sociologiju Filozofskog fakulteta u Sarajevu koji se odnosi na osnivanje centra za filozofska i sociološka istraživanja pri Odjeljenju — predložiće se Predsjedništvu Akademije da obrazuje komisiju u sastavu: B. Đurđev i N. Filipović, ispred Akademije, a ispred Katedre Ivan Foht, Muhamed Filipović i Abdulah Šarčević. Ukoliko odluka Predsjedništva bude pozitivna zadužuje se B. Đurđev da izvrši pripreme da se održi predviđeno savjetovanje.

— Članovi Odjeljenja su zaključili da se unutar Komisije za lingvistička ispitivanja i dalje nastavi rad pod opštim rukovodstvom akademika Vukovića na izradi Crkvenoslovenskog rječnika. Osim toga, zadužuje se akademik Vuković da u Srednjoročni plan uključi i poslove koji se odnose na izradu Crkvenoslovenskog rječnika.

— Takođe je zaključeno da se predstavka Herte Kune — s kojom se Odjeljenje u svim pojedinostima ne slaže — uputi Komisiji za lingvistička ispitivanja radi razmatranja.

4) Sjednica održana 17. IV 1972. godine

Prisutni: A. Benac, H. Ćemerlić, B. Đurđev, N. Filipović, H. Kapidžić, C. Rihtman, V. Spaić i J. Vuković, te saradnici H. Hažiomerović i S. Lovrenović.

Odsutni: A. Babić, M. Kamarić i saradnik B. Čović.

DNEVNI RED:

1. Primanje radova,
2. Saradnja s Poljskom akademijom (J. Vuković),
3. Određivanje prioriteta tema naučnoistraživačkog rada,
4. Delegiranje jednog člana u Komisiju za nagrade,
5. Tekući poslovi.

Zaključci:

— Na osnovu recenzije B. Đurđeva, za štampu je primljen rad Adema Handžića „Tuzla i njena okolina u XVI vijeku“ i objaviće se u nekoj od edicija Akademijinih ukoliko autor postupi prema primjedbama recenzenta.

— Podržava se Protokol o međusobnoj naučnoj saradnji između Instituta slavistike Poljske akademije i Komisije za lingvistička ispitivanja Akademije, jer se ova saradnja uklapa u šire zasnovani program Akademije o razvijanju saradnje s drugim akademijama.

— U Komisiju za nagrade delegiran je prof. Spaić.

— Stav Predsjedništva je takav da se ne može udovoljiti zahtjevu Ksenije Milošević za njen studentski boravak u SSSR-u.

— U organizaciju proslave završetka rada na izradi Enciklopedije Jugoslavije treba uključiti: Prosvjetno-kulturno vijeće Skupštine SRBiH, Univerzitet i Akademiju.

— Predlaže se da se povodom akcije Srpske akademije nauka koja se odnosi na istraživanje problema emigracije naučnog kadra u okviru djelovanja Savjeta akademija nauka SFRJ formira jedno tijelo koje će proučiti pitanje ovog problema.

— Usvojen je prijedlog da se sugeriše Odboru za izdavačku djelatnost da prilikom utvrđivanja redoslijeda izdanja prednost imaju radovi članova Akademije.

5) Sjednica održana 29. maja 1972. godine.

Prisutni: A. Babić, A. Benac, H. Čemerlić, B. Đurđev, N. Filipović, M. Kamarić, H. Kapidžić, C. Rihtman, V. Spaić i J. Vuković, te saradnik B. Čović.

Odsutni: saradnici H. Hadžiomerović i S. Lovrenović.

DNEVNI RED:

1. Primanje radova,
2. Utvrđivanje kriterijuma za izbor novih članova Akademije povodom raspisanog konkursa za izbor novih članova,
3. Prijedlog za izbor novih saradnika,
4. Primjedbe na osnove za organizaciju rada oko izdavačke djelatnosti,
5. Realizacija plana rada Odjeljenja za 1972. godinu — srednjoročni plan,
6. Saradnja sa inostranim akademijama nauka,
7. Razno.

Zaključci:

- Prima se rad Jove Vukovića „Poglavlja iz nauke o standardnom jeziku u teoriji i praksi“ i štampaće se u „Radovima“.
- Za štampu je primljen rad Branislava Đurđeva „The science of History is broader than social science“ i objaviće se u „Radovima“.
- Pristupna predavanja Hamdije Kapidžića i Hamdije Čemerlića objaviće se u „Radovima“.
- Za štampu je primljen rad V. Spaića „Pravo u pogledu sredstava u društvenoj svojini“ i objaviće se u „Radovima“
- Rad. N. Filipovića „Wittekova emendacija vakufname Ahî Musi i jedna vijest kod Konstatina Filozofa“ primljen je za štampu i objaviće se u „Radovima“
- Obrazovana je Komisije ekonomista u sastavu:
Vojislav Spaić,
Stjepan Lovrenović,
Hasan Hadžiomerović.
- Zaključeno je da se za kolokvijum „Projekcija dugoročnog privrednog razvoja BiH“ u predračunu usvoje stavke, i to:
 - a) za putne troškove učesnika 15.000 dinara,
 - b) za otkup 50 primjeraka knjige „Projekcija dugoročnog razvoja Bosne i Hercegovine“ 2.500 dinara.
- Podržava se nastojanje Predsjedništva da se uspostavi saradnja sa Berlinskom i Heidelberškom akademijom nauka, zatim sa Bečkom, Mađarskom i Bugarskom i sa rimskim Komitetom za ispitivanje dviju obala Jadrana.

6) Sjednica održana 21. juna 1972. godine

Prisutni: A. Babić, A. Benac, H. Čemerlić, B. Đurđev, N. Filipović, H. Kapidžić, C. Rihtman, V. Spaić i J. Vuković.
Odsutni: M. Kamarić.

DNEVNI RED:

1. Prijedlog ličnosti za predsjednika, potpredsjednika, sekretara Akademije i jednog člana Predsjedništva,
2. Primanje radova,
3. Tekući poslovi.

Zaključci:

- Zaključeno je da u idućem periodu ponovo bude izabrano Predsjedništvo u sadašnjem sastavu.
- Primljen je za štampu rad Koste Milutinovića „Istorijski lik Josipa Smodlake“ i štampaće se u „Radovima“.
- Rad Nade Klaić „Hrvatski vladari i Bizantijska Dalmacija“ primljen je za štampu i objaviće se u ediciji „Radovi“
- Osim toga, zaključeno je da se u „Godišnjaku“ Centra za balkanološka

ispitivanja objave sljedeći radovi:

- a) Špiro Kulišić: Etnološka razmatranja o Lepenskom viru;
- b) Radoslav Katičić: Drei altbalkanische nomina sacra;
- c) Petar Selem: Egipatski bogovi u rimskom Iliriku;
- d) Rade Uhlik: Glagolski prilog sadašnji u ciganskom jeziku;
- e) Dragoljub Dragojlović: Tračko kulturno i kultsko nasljeđe kod balkanskih

Slovena;

- g) Edina Šebić: Hronika i
- i) Ljeposava Čović: Bibliografija.

7) Sjednica održana 14. septembra 1972. godine

Prisutni: A. Babić, H. Čemerlić, B. Đurđev, M. Kamarić, H. Kapidžić, C. Rihtman i V. Spaić, te saradnik S. Lovrenović.

Odsutni: A. Benac, N. Filipović, J. Vuković, te saradnici B. Čović i H. Hadžiomerović.

DNEVNI RED:

1. Biranje dopisnih (domaćih i inostranih) članova,
2. O referatima za izbor redovnih i vanrednih članova,
3. Primanje radova,
4. Izrada plana rada i finansijskog plana za 1973. god.,
5. Raspodjela deviznih sredstava,
6. Razno.

Zaključci:

— Prijedlog plana rada i finansijski plan za 1973. god. treba da se izradi do polovine oktobra 1972. godine. Ujedno, treba dostaviti 9-mjesečni izvještaj za 1972. godinu.

— U Inicijativni odbor Zajednice za naučni rad delegirani su prof. Kamarić i Spaić.

— U radu Simpozijuma o islamskoj kulturi, koji organizuje Orijentalni institut u Sarajevu, učestvovaće B. Đurđev i N. Filipović.

— Članovi Odjeljenja angažovaće se u radu Radničkog univerziteta, ali ne pod naslovom Tribina akademika, već pod drugim, podesnijim naslovom.

— Odlučeno je da prof. Kapidžić sudjeluje na naučnom skupu koji se održava na Sutjesci povodom skupštine istoričara.

— Zaključeno je da se uputi dopis Predsjedništvu u vezi sa obezbjeđenjem kvalifikovanih prevodilaca za tekstove članova Akademije prilikom njihovog istupa na naučnim skupovima i prilikom saradnje u inostranim časopisima.

8) Sjednica održana 17. oktobra 1972. godine

Prisutni: A. Babić, A. Benac, H. Čemerlić, B. Đurđev, N. Filipović, H. Kapidžić, C. Rihtman, V. Spaić i J. Vuković, te saradnik B. Čović.

Odsutni: M. Kamarić i saradnici H. Hadžiomerović i S. Lovrenović.

DNEVNI RED:

1. Predlaganje kandidata za izbor domaćih i inostranih dopisnih članova,
2. Izvještaj o radu Odjeljenja za prvih devet mjeseci 1972. godine,
3. Plan rada i finansijski plan Odjeljenja,
4. Primanje radova,
5. Razno

Zaključci:

— Članovi Odjeljenja su zaključili da se na sljedećoj sjednici utvrdi spisak svih predloženih kandidata za izbor redovnih, vanrednih i dopisnih članova Odjeljenja.

— Potrebno je što hitnije dostaviti izvještaje o radu za prvih 9 mjeseci 1972. godine i planove rada za 1973. godinu.

— Članovi Odbora za organizaciju kolokvijuma ekonomista obavijestili su da će se 13. i 14. novembra 1972. godine u Sarajevu u Akademiji održati kolokvijum ekonomista na temu: „Projekcija dugoročnog privrednog razvoja BiH”.

— U vezi sa saradnjom sa Heidelberškom akademijom nauka zaključeno je da u Zajednički komitet četiri akademije za izučavanje Balkana uđu akademik Benac i dr Borivoje Čović.

— Preostala devizna konvertibilna sredstva raspodijeljena su: a) na ime kotizacije za učešće prof. Đurđeva i Filipovića na XXIX kongresu orijentalista u Parizu;

b) ostatak za učešće prof. Lovrenovića na Kongresu ekonomista u Parizu.

— Klirinška sredstva u iznosu 1.422,65 dinara stavljaju se na raspolaganje Predsjedništvu Akademije.

9) Sjednica održana 7. decembra 1972. godine

Prisutni: A. Babić, A. Benac, N. Filipović, M. Kamarić, H. Kapidžić, C. Rihtman i V. Spaić, te saradnici B. Čović, H. Hadžiomerović i S. Lovrenović.

Odsutni: H. Čemerlić, B. Đurđev i J. Vuković.

DNEVNI RED:

1. Izvještaj o radu kolokvijuma ekonomista,
2. Referati za izbor domaćih i inostranih dopisnih članova,
3. Primanje radova i
4. Razno.

Zaključci:

— Referati sa kolokvijuma ekonomista objaviće se u posebnoj ediciji Akademije. Recenzenti će biti prof. H. Hadžiomerović i S. Lovrenović.

— Članovi Odjeljenja su zaključili da se Skupštini Akademije predloži da izabere sljedeće kandidate, i to:

a) za redovne članove:

1. prof. dra Vojislava Spaića, dosadašnjeg vanrednog člana,
2. prof. Nedima Filipovića, dosadašnjeg vanrednog člana,

b) za vanredne članove:

1. prof. dra Milorada Ekmečića, red. prof. Filozofskog fakulteta u Sarajevu,
2. prof. dra Ivana Fochta, red. prof. Filozof. fakulteta u Sarajevu,

c) za domaće dopisne članove:

1. akademika Mehmeda Begovića, redovnog člana SANU,
2. akademika Franca Bezlaja, redovnog člana SAZU,
3. prof. dra Milutina Garašanina, dop. člana SANU,
4. prof. dra Duju Rendić-Miočevića, dop. člana JAZU,
5. akademika Mihaila Petruševskog, redovnog člana MANU;

d) za dopisne inostrane članove:

1. Emila Conduracija, red. člana Rumunske akademije nauka,
2. Bobodžana Gafurova, člana Akademije nauka SSSR-a.

ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA

1) Sjednica održana 26. januara 1972. godine

Prisutni: T. Gregorič, J. Hahamović, R. Jovanović, K. Kapetanović, D. Krsmanović, M. Maravić i A. Trumić.

Odsutni: J. Bać i J. Finci.

DNEVNI RED:

1. Usvajanje zapisnika sjednice Odjeljenja održane 12. novembra 1971. godine,
2. Izveštaj sekretara o sjednici Predsjedništva,
3. Priprema za sljedeću knjigu „Radova“,
4. Priprema za izvršenje plana rada za 1972. god.,
5. Razno.

Zaključci:

— Zapisnik sjednice Odjeljenja održane 12. novembra 1971. godine primljen je bez primjedaba.

— Nakon duže diskusije o planu rada za 1972. godinu određeno je da probleme energetike preuzme dopisni član T. Gregorič, probleme voda akademik A. Trumić i dop. čl. J. Bać, probleme prostora i zaštite sredine akademik J. Finci, a probleme tla, mineralnih sirovina i tehničkih materijala preuzimaju akademici J. Hahamović, R. Jovanović i D. Krsmanović, te dopisni čl. K. Kapetanović.

— Zaključeno je da se u maju 1972. godine održi savjetovanje koje priprema akademik A. Trumić u okviru UNESCO-a: „Regionalni aspekti o zaštiti voda” u Banjaluci.

— Sekretar Odjeljenja je obavijestio da je u decembru mjesecu održan Simpozijum o bespravnoj stambenoj izgradnji i njenom odrazu na funkcionalni i prostorni razvoj gradova u BiH. Na ovom Simpozijumu bilo je oko 50 učesnika i podneseno je 20 referata.

— Zaključeno je da akademik J. Hahamović predstavlja Akademiju na Jugoslovensko-belgijskoj konferenciji o koroziji u mjesecu aprilu o.g. u Dubrovniku, za koju je Odjeljenje dobilo poziv.

2) Sjednica održana 12. aprila 1972. godine

Prisutni: J. Finci, J. Hahamović, R. Jovanović, D. Krsmanović, M. Maravić i A. Trumić.

Odsutni: J. Bać, T. Gregorić i K. Kapetanović.

DNEVNI RED

1. Prihvatanje zapisnika sjednice Odjeljenja održane 26. januara 1972. godine,
2. Upoznavanje sa zaključcima Predsjedništva Akademije,
3. O srednjoročnom planu Odjeljenja,
4. Pripreme za formiranje odbora Odjeljenja,
5. Izvještaj o održanom simpozijumu: „Bespravna stambena izgradnja i njen odraz na funkcionalni prostorni razvoj gradova u BiH”,
6. Tekuća pitanja.

Zaključci:

- Primljen je zapisnik sjednice Odjeljenja održane 26. januara 1972. godine.
- U vezi s ostvarivanjem srednjoročnog plana Odjeljenja, na ovoj sjednici zaključeno je sljedeće:

Odjeljenje tehničkih nauka u svom radu tokom srednjoročnog perioda orijentisaće se na tri oblasti aktivnosti, za koje će biti organizovani odbori:

I. Odbor za tlo, sirovine i tehničke materijale u BiH

Pravci istraživanja:

1. Geologija BiH,
2. Inženjersko-geološke odlike geološke građe BiH,
3. Mineralna bogatstva BiH,
4. Istraživanja kvalitativnih odlika bosansko-hercegovačkog boksita,
5. Iskorištavanje otpadaka u tehnologiji materijala,
6. Metodi poboljšavanja osobina konstrukcionog čelika,
7. Problematika sintetičkih materijala,
8. Problemi građenja krupnih građevinskih objekata,
9. Građenje u seizmičkim regionima.

II. Odbor za uređenje prostora i zaštitu čovjekove sredine

Pravci istraživanja:

1. Prostorne komponente regionalnog planiranja,
2. Urbanistički problemi,
3. Zaštita prostora u urbanim sredinama,
4. Problemi infrastrukture,
5. Zaštita voda i vazduha u uslovima brze industrijalizacije.

III. Komisija za energetiku

Zaključeno je da se po potrebi osnivaju komisije i radne grupe pri svim odborima.

– Akademik J. Finci podnio je izvještaj o održanom simpozijumu „Bespravna stambena izgradnja i njen odraz na funkcionalni i prostorni razvoj gradova u BiH“.

Odjeljenje je usvojilo i prijedlog akademika J. Fincija da se štampaju svi referati i diskusije sa tog simpozijuma.

Odjeljenje je ovlastilo akademike J. Hahamovića i J. Fincija da predlože visinu autorskog honorara za te radove.

Zaključeno je da Odjeljenje traži od Predsjedništva da ono povjeri Odboru za izdavačku djelatnost Akademije zadatak da izda propozicije za publikovanje referata koji se održavaju na simpozijumima koje organizuje Akademija nauka i umjetnosti BiH.

– Akademik J. Hahamović predložio je temu „Leteći pepeo iz industrijskih pogona kao sastavni dio vještačkog kamena“, koju će ugovoriti sa Fondom Akademije.

– Odjeljenje je delegiralo T. Gregorića u Komisiju za nagrade pri ANUBiH.

– Akademik J. Finci prisustvovaće savjetovanju o stambenoj izgradnji u BiH.

– Odjeljenje je odlučilo da se preko Predsjedništva naše Akademije pozove akademik Đorđe Lazarević iz Beograda da u ANUBiH održi jedno predavanje o temi koju će sam izabrati.

– Na prijedlog Organizacionog odbora Međunarodnog simpozijuma o oslanjanju konstrukcija na tlo i stijenu, Odjeljenje usvaja prijedlog da se referati i diskusija štampaju.

— Odjeljenje je sa zadovoljstvom primilo izvještaj akademika R. Jovanovića o radu konsultativne grupe za geološke nauke. Akademik R. Jovanović apeluje da se angažuju saradnici.

3) Sjednica održana 30. maja 1972. godine

Prisutni: J. Bać, J. Finci, T. Gregorič, J. Hahamović, K. Kapetanović i D. Krsmanović.

Odsutni: M. Maravić, R. Jovanović i A. Trumić.

DNEVNI RED:

1. Predlaganje kandidata za izbor vanrednih i redovnih članova Akademije nauka i umjetnosti BiH.

Zaključci:

— Za vanredne članove Akademije predloženi su: dr Svetozar Zimonjić, red. prof. Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu, dr Muhamed Kadić, red. prof. Arhitektonskog fakulteta u Sarajevu, dr Ivan Soklić, red. prof. Rudarskog fakulteta u Tuzli, dr Svetislav Milić, red. prof. Građevinskog fakulteta u Sarajevu.

Određeni su referenti za predložene kandidate:

1. za dra S. Zimonjića — vanredni članovi Akademije K. Kapetanović i T. Gregorič;

2. za dra M. Kadića — akademici J. Finci i A. Trumić;

3. za dra I. Soklića — akademik R. Jovanović i vanr. član J. Bać;

4. za dra S. Milića — akademik J. Hahamović i vanr. čl. T. Gregorič.

— Zatim se prešlo na kandidovanje novih redovnih članova Akademije iz redova sadašnjih vanrednih članova Odjeljenja tehničkih nauka. Za redovne članove Akademije predloženi su dosadašnji vanredni članovi: Josip Bać i K. Kapetanović.

Predloženi su sljedeći referenti:

1. za kandidata J. Baća — akademici A. Trumić i D. Krsmanović,

2. za kandidata K. Kapetanovića — akademici J. Hahamović i A. Trumić.

Akademik J. Hahamović je naglasio da je krajnji rok za podnošenje pismenih referata 5. juli 1972. godine, kad će se održati naredna sjednica Odjeljenja tehničkih nauka.

4) Sjednica održana 5. jula 1972. godine

Prisutni: J. Finci, T. Gregorič, J. Hahamović, R. Jovanović (djelimično prisustvovao sjednici), K. Kapetanović i D. Krsmanović.

Odsutni: M. Maravić i A. Trumić.

DNEVNI RED:

1. Prihvatanje zaključaka prethodne dvije sjednice Odjeljenja,
2. Prihvatanje referata za izbor redovnih i vanrednih članova ANUBiH,
3. Tekuća pitanja.

Zaključci:

- Na zapisnike prethodne dvije sjednice Odjeljenja nije bilo primjedaba.
- Akademici J. Finci i A. Trumić podnijeli su referat za izbor dra M. Kadića. Na osnovu referata jednoglasno je (sa 6 glasova) prihvaćen prijedlog za izbor dra M. Kadića za vanrednog člana ANUBiH.
- Akademik J. Hahamović i vanredni član T. Gregorič, podnijeli su referat za izbor dra S. Milića. Na osnovu referata jednoglasno je (sa 6 glasova) prihvaćen prijedlog za izbor dra S. Milića za vanrednog člana ANUBiH.
- Akademici A. Trumić i D. Krsmanović podnijeli su referat za izbor dosadašnjeg vanr. čl. J. Baća za redovnog člana Akademije. Na osnovu referata jednoglasno je (sa 6 glasova) prihvaćen prijedlog za izbor J. Baća za redovnog člana ANUBiH.
- Akademici J. Hahamović i A. Trumić podnijeli su referat za izbor vanr. čl. K. Kapetanovića za redovnog člana Akademije. Na osnovu referata jednoglasno je (sa 6 glasova) prihvaćen prijedlog za izbor K. Kapetanovića za redovnog člana ANUBiH.

5) Sjednica održana 17. jula 1972. godine

Prisutni: J. Bać, T. Gregorič, J. Hahamović, R. Jovanović i A. Trumić.
Odsutni: J. Finci, K. Kapetanović, D. Krsmanović i M. Maravić.

DNEVNI RED:

1. Prihvatanje zapisnika prethodne sjednice Odjeljenja,
2. Prihvatanje referata za izbor dva vanredna člana ANUBiH,
3. Tekući poslovi.

Zaključci:

- Na zapisnik sjednice Odjeljenja održane 5. jula 1972. godine nije bilo primjedaba.
- Akademik R. Jovanović i vanr. čl. J. Bać podnijeli su referat za izbor dra I. Soklića. Na osnovu referata jednoglasno je (sa 5 glasova) prihvaćen prijedlog za izbor dra I. Soklića za vanrednog člana ANUBiH.
- Vanr. članovi K. Kapetanović i T. Gregorič podnijeli su referat za izbor

dra S. Zimonjića. Na osnovu referata jednoglasno je (sa 5 glasova) prihvaćen prijedlog za izbor dra S. Zimonjića za vanrednog člana ANUBiH.

— Sekretar Odjeljenja i akad. R. Jovanović upoznali su prisutne članove da je Srpska akademija nauka dostavila našoj Akademiji predstavku inicijativne grupe da se razmotri pitanje formiranja Interakademijskog odbora za geodinamiku u okviru Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ. Nakon opširne diskusije zaključeno je da se Odjeljenja slože sa prijedlogom o formiranju Interakademijskog odbora za geodinamiku. Za predstavnika naše Akademije predlaže se akademik R. Jovanović, koji bi trebalo da učestvuje u formiranju Interakademijskog odbora za geodinamiku za sada samo na nivou informisanja.

— Sekretar Odjeljenja pročitao je protokol o saradnji između Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ i Nacionalne akademije nauka SAD-a, prema kojem postoji mogućnost naučne razmjene (studijski boravci i putovanja u cilju proučavanja organizacije naučnih istraživanja i produbljivanja određene tematike) naših redovnih i vanrednih članova, kao i aktivnih saradnika Akademije.

6) Sjednica održana 21. septembra 1972. godine

Prisutni: J. Bać, J. Finci, J. Hahamović, R. Jovanović, K. Kapetanović, D. Krsmanović i M. Maravić.

Odsutni: T. Gregorić i A. Trumić.

DNEVNI RED:

1. Prihvatanje zaključaka sjednice Odjeljenja održane 17. jula 1972. godine,
2. Upoznavanje sa zaključcima sjednice Predsjedništva održane 12.IX 1972. godine,
3. Razmatranje novih prijedloga za izbor vanrednih članova ANUBiH,
4. Razmatranje primjedaba Predsjedništva Akademije na podnijete prijedloge za izbor članova ANUBiH,
5. Priprema prijedloga finansijskog plana za 1973. godinu,
6. Pripremanje knjige „Radovi” Odjeljenja,
7. Tekuća pitanja.

Zaključci:

— Na zapisnik sjednice Odjeljenja od 17. jula 1972. godine nije bilo primjedaba.

— Podnesena su dva prijedloga za nove vanredne članove ANUBiH:

1. Tehnički fakultet iz Banja Luke predložio je dra inž. Zlatu Pavlović, hemičara — tehnologa, red. prof. tog fakulteta. Za referente određeni su akademik Mladen Deželić i vanr. čl. K. Kapetanović.

2. Zavod za saobraćaj iz Sarajeva podnio je prijedlog za izbor prof. dra Uglješe Subotića, naučnog savjetnika pomenutog Zavoda, za vanrednog člana. Za referente određeni su vanr. članovi T. Gregorić i M. Maravić.

7) Sjednica održana 19. oktobra 1972. godine

Prisutni: J. Bać, T. Gregorič, J. Hahamović, D. Krsmanović i A. Trumić.

Odsutni: J. Finci, R. Jovanović, K. Kapetanović i M. Maravić.

DNEVNI RED:

1. Prihvatanje zapisnika sjednice Odjeljenja održane 21. septembra 1972. god.,
2. O konstituisanju Odbora za prirodne resurse (akademik D. Krsmanović),
3. Konstituisanje Komisije za energetiku (vanr. čl. T. Gregorič),
4. Prijedlog finansijskog plana za 1973. godinu,
5. O izboru novih članova Akademije,
6. Tekuća pitanja.

Zaključci:

— Na zapisnik sjednice Odjeljenja održane 21. septembra 1972. godine nije bilo primjedaba.

— Akademik D. Krsmanović obavještava da je konstituisan Odbor za prirodne resurse i da je izabran za predsjednika Odbora.

— Vanredni član D. Maksimović će obavijestiti članove Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka o konstituisanju Odbora za prirodne resurse, zatim će se sastati sa akademikom D. Krsmanovićem da bi pripremili nacrt rada tog Odbora.

— Vanr. čl. T. Gregorič predložio je u Komisiju za energetiku sljedeće članove:

1. vanr. čl. ANUBiH Teodora Gregoriča — za termoelektrotehniku;
2. prof. Stjepana Mikuleca — za hidroenergetiku;
3. dipl. inž. Ljubomira Grupkovića, generalnog direktora „Elektroprenosa“, — za elektroenergetiku;
4. prof. dra Murisa Osmanagića — za industriju i rudarstvo;
5. inž. Branislava Jankovića, doc. Elektrotehničkog fakulteta, — za elektroenergetiku.

— Zaključeno je da do naredne sjednice Odjeljenja svi članovi treba da dostave sekretaru Odjeljenja zahtjeve za finansiranje rada u 1973. godini, kako individualnog tako i finansijske zahtjeve za tijela čiji su rukovodioci.

— Sekretar Odjeljenja će na osnovu dostavljenih mu prijedloga sačiniti finansijski plan rada Odjeljenja za 1973. godinu.

8) Sjednica održana 1. novembra 1972. godine

Prisutni: J. Bać, T. Gregorič, J. Hahamović, R. Jovanović, K. Kapetanović, M. Maravić i A. Trumić.

Odsutni: J. Finci i D. Krsmanović.

DNEVNI RED:

1. Prihvatanje zaključaka sjednice Odjeljenja održane 19. oktobra 1972. godine,
2. Davanje mišljenja o prijedlogu za izbor prof. dra Uglješe Subotića i prof. dra Zlate Pavlović za vanredne članove ANUBiH,
3. Tekuća pitanja.

Zaključci:

— Na zapisnik sjednice Odjeljenja održane 19. oktobra 1972. godine nije bilo primjedaba.

— Pročitano je pismo akademika Mladena Deželića, koji obavještava da ne može dati mišljenje o kvalitetu naučnih i stručnih istraživanja kandidata prof. dra Zlate Pavlović pošto nije stručnjak njezinog užeg područja.

Odjeljenje se zatim upoznalo sa podnesenim referatom drugog referenta vanr. čl. K. Kapetanovića.

Poslije diskusije Odjeljenje je jednoglasno prihvatilo podneseni referat i u potpunosti se složilo sa mišljenjem referenta da se na osnovu raspoloživog materijala ne bi mogao preporučiti izbor prof. dra Zlate Pavlović za vanrednog člana ANUBiH.

Zaključak je jednoglasno prihvaćen.

— Akademik R. Jovanović, u ime Međuakademijskog odbora za geodeziju, moli da umjesto preminulog člana ovog Odbora prof. dra Telutaha Smailbegovića u Odbor uđe dipl. inž. Vlado Lukić, direktor Geodetske uprave. Odjeljenje je prihvatilo ovaj prijedlog.

— Akademik A. Trumić je podnio prethodni izvještaj o seminaru pod naslovom „Regionalni aspekti zaštite voda“, održanom u Banjaluci mjeseca maja ove godine, o kojem je i ranije usmeno referisao.

— Odjeljenje se slaže sa prijedlogom vanr. čl. K. Kapetanovića da se uspostave kontakti sa rektorom Tehničkog univerziteta u Geteborgu i članom Akademije tehničkih nauka Švedske.

9) Sjednica održana 20. novembra 1972. godine

Prisutni: J. Bać, T. Gregorič, J. Hahamović, R. Jovanović, D. Krsmanović i A. Trumić.

Odsutni: J. Finci, K. Kapetanović i M. Maravić.

DNEVNI RED:

1. Upoznavanje sa zaključcima sjednice Predsjedništva održane 9. novembra o.g.,
2. Podnošenje prijedloga za izbor dopisnih članova iz zemlje i inostranstva,
3. O sprovedenom kandidovanju vanrednih članova,
4. Tekuća pitanja.

Zaključci:

— Na osnovu diskusije jednoglasno je zaključeno da se za dop. članove ANUBiH predlože: Anton Kuhelj, red. čl. Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ivan Jurković, redovni čl. JAZU, Branko Žeželj, red. čl. SANU, i Đorđe Lazarević, red. čl. SANU.

Pismeno obrazloženje prijedloga napisao je:

1. za Antona Kuhelja — akademici J. Hahamović i D. Krsmanović;
2. za Ivana Jurkovića — akademik R. Jovanović i vanr. čl. K. Kapetanović;
3. za Branka Žeželja — akademici D. Krsmanović i J. Hahamović.

-- Zaključeno je da se definitivno mišljenje Odjeljenja o prijedlogu za izbor za vanr. člana Akademije prof. dra Uglješe Subotića, koji je podnio Zavod za saobraćaj Građevin. fakulteta u Sarajevu, i o prijedlogu za izbor za vanr. člana Akademije prof. dra Zlate Pavlović, koji je podnio Tehnički fakultet u Banjaluci, donese na narednoj sjednici Odjeljenja, koja će se održati 14. XII 1972. godine

10) Sjednica održana 14. decembra 1972. godine

Prisutni: J. Bać, T. Gregorič, J. Hahamović, R. Jovanović, K. Kapetanović i A. Trumić.

Odsutni: J. Finci, D. Krsmanović i M. Maravić.

DNEVNI RED:

1. Prijem referata za izbor dopisnih članova,
2. Definitivno redigovanje zaključaka o pitanju izbora vanrednih članova,
3. Prijem zapisnika sjednice Odjeljenja održane 20. novembra 1972. godine,
4. Prijem radova i
5. Tekući zadaci.

Zaključci:

— Nakon pročitanih referata o predloženim kandidatima za izbor za dopisne čl. Akademije jednoglasno je zaključeno da se Skupštini Akademije predlože za dopisne članove ANUBiH:

1. Anton Kuhelj, red. čl. i potpredsjednik Slovenske akademije;
2. Ivan Jurković, red. čl. Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti;
3. Branko Žeželj, red. čl. Srpske akademije nauka i umetnosti, i
4. Đorđe Lazarević, red. čl. Srpske akademije nauka i umetnosti.

— U vezi s izborom vanrednih članova Odjeljenja (prof. dra Zlate Pavlović i prof. dra Uglješe Subotića) Odjeljenje je stalo na stanovište da u sadašnjem trenutku nije u mogućnosti da podrži podnesene prijedloge Tehničkog fakulteta u Banjaluci i Zavoda za saobraćaj u Sarajevu.

— Zapisnik sjednice Odjeljenja od 20. novembra 1972. godine prihvaćen je bez primjedaba.

— Vanr. čl. Manojlo Maravić podnio je Odjeljenju rukopis svog rada pod naslovom „O asimptotskom ponašanju g^{se} sredina Dirichletovih redova“. Za recenzenta određen je akademik Mahmut Bajraktarević.

ODJELJENJE ZA KNJIŽEVNOST I UMJETNOST

1) Sjednica održana 1. marta 1972. godine

Prisutni: Midhat Begić, Vojo Dimitrijević, Vlado Milošević, Ismet Mujezinović, Meša Selimović, Ćamil Sijarić, Midhat Šamić i Ivo Šeremet.

Odsutni: Dušan Đurović (bolestan), Ilija Kecmanović (bolestan), i Mica Todorović (bolesna).

DNEVNI RED:

1. Izrada izvještaja o radu u 1971. godini,
2. Prispjeli prilozi za publikaciju „Radovi“ Odjeljenja,
3. Pripremni radovi za izradu Istorije književnosti Bosne i Hercegovine,
4. Pitanje saradnika Odjeljenja,
5. Tekuća pitanja (Sabor kulture, saradnja sa Akademijom nauka Demokrat-ske Republike Njemačke i dr.)

Zaključci:

— Konstatovano je da se zapisnik sa prošle sjednice Odjeljenja prima bez primjedaba i da su svi zaključci izvršeni.

— Zaključeno je da članovi Odjeljenja dostave sekretaru svoje izvještaje o radu za prošlu (1971) godinu do 3. marta o.g.

— Sekretar M. Šamić obavještava prisutne da su za publikaciju „Radovi“ predali do danas svoje priloge sljedeći članovi: D. Đurović i R. Čolaković (umjetničke tekstove), M. Begić, S. Nazečić, M. Šamić i V. Milošević (studije, oglede i članke), I. Šeremet (likovne priloge).

U vezi s prethodnim zaključeno je:

a) svi pomenuti prilozi primaju se za prvu svesku „Radova“;

b) Ć. Sijarić će predati svoj prilog za nekoliko dana;

c) ostali članovi Odjeljenja predaće svoje likovne priloge takođe za nekoliko dana;

d) budući da 80-godišnjica rođenja književnika Ive Andrića, člana naše Akademije, pada u oktobru o.g., uvodni tekst o I. Andriću napisao M. Selimović, a I. Šeremet će predati fotografiju svoga portreta I. Andrića, koji će se reprodukovati u „Radovima“;

e) Ć. Sijarić i M. Begić zamoliće od porodice neprežaljenog Hamze Hume neki tekst za „Radove“.

Diskutovalo se i o rasporedu priloga i tehničkoj opremi „Radova“, pa je zaključeno:

- a) prilozi će se rasporediti tematski (miješajući umjetničke tekstove sa esejima i likovnim priložima);
- b) likovni prilozi će se objaviti u crno-bijeloj tehnici, popraćeni kratkom legendom (ime i prezime autora, naslov priloga);
- c) uz studije, ogleda i članke dodaje se rezime i na jednom od univerzalno rasprostranjenih jezika (engleski, ruski, francuski, njemački), dok se za umjetničke tekstove neće davati rezime i;
- d) u sadržaju naslovi priloga unosiće se, pored srpskohrvatskoga, na jednom od pomenutih stranih jezika;
- e) prvi broj „Radova“ treba da sadrži napomenu urednika o cilju i orijentaciji publikacije;
- f) likovna oprema I sv. „Radova“ povjerava se I. Šeremetu;
- g) notni dio priloga VI. Miloševića smjestiće se na kraju sveske;
- h) naslovna strana „Radova“ biće standardnog oblika;
- i) Selimovićev prilog o I. Andriću, sa fotografijom, smjestiće se na početku sveske;
- j) u dnevni red sljedeće sjednice unijeće se tačka o fizionomiji i karakteru „Radova“.

– Zaključeno je:

1. da se pripremi, za jesen, šire savjetovanje (sa referatom) o naučnom projektu *Istorija književnosti BiH*:

2. savjetovanje treba da organizuje Komisija sastavljena od sljedećih stručnjaka: M. Begić (predsjednik), Branko Milanović, Zdenko Lešić, Muhsim Rizvić, Ljubomir Zuković, Vojislav Maksimović, Ivan Focht, Svetozar Koljević, Radovan Vučković. (Poslije odobrenja Komisije od strane Predsjedništva, sekretar M. Šamić će uputiti svakom članu Komisije pismo o imenovanju, navodeći u pismu i ostale članove Komisije.)

3. Analogno savjetovanje održaće se, docnije, i za likovne umjetnosti. Njega će organizovati Komisija u sastavu: Ismet Mujezinović (predsjednik), Vojo Dimitrijević, Jahiel Finci, Husref Redžić, Juraj Najdhart, Esad Kapetanović, Smilja Šinik, Smail Tihić, Ljubica Mladenović, Marko Vego, Zdravko Kajmaković, Pavao Anđelić.

Članovi ove Komisije biće obaviješteni o imenovanju na isti način kao i članovi prethodne komisije.

– Odjeljenje pozdravlja inicijativu o sazivanju Sabora kulture i slaže se sa temama koje je za njega predložio Inicijativni odbor.

– Prima se, sa zadovoljstvom, prijedlog za saradnju naše Akademije sa Akademijom NDR.

– Za recenzenta II knj. *Bibliografije o narodnoj književnosti*, koju je pripremio Institut za izučavanje jugoslovenskih književnosti, određuje se M. Šamić.

– Dr Muhsim Rizvić povukao je svoje djelo *Književno stvaranje muslimanskih pisaca ...* da bi postupio prema primjedbama recenzenata. M. Begić će provjeriti popravke i o tome obavijestiti Odjeljenje.

2) Sjednica održana 28.marta 1972. godine

Prisutni: Midhat Begić, Vlado Milošević, Ismet Mujezinović, Meša Selimović, Čamil Sijarić, Midhat Šamić i Ivo Šeremet.

Odsutni: Vojo Dimitrijević (službeno odsutan), Dušan Đurović (bolestan), Ilija Kecmanović (bolestan) i Mica Todorović (bolesna).

DNEVNI RED:

1. Sveska „Radovi“ Odjeljenja,
2. Proslava 80-godišnjice rođenja Ive Andrića,
3. Tekuća pitanja: obrada tema (timskih i individualnih) i finansijska sredstva u 1972. god. – i dr.

Zaključci:

- Zapisnik sa prošle sjednice primljen je bez primjedaba.
- Od prošle sjednice Odjeljenja do ove svoj prozni tekst predao je Č. Sijarić, a rezime svoga rada M. Šamić.
- Pročitana je recenzija M. Begića o radu M. Šamića: „Andre Žid i Rože Marten di Gar; književno prijateljstvo“, i rad je primljen za I svesku „Radova“.
- Prihvaćena je (sa izvjesnim dopunama) uvodna napomena (koju je sastavio M. Šamić) za I sv. „Radova“.
- Sekretar M. Šamić apelovao je na ostale članove da predaju svoje radove (uključujući i rezime na stranom jeziku) što prije.
- Zaključeno je da se Predsjedništvu predloži da naša Akademija pokrene inicijativu za formiranje odbora za proslavu 80-godišnjice života Ive Andrića. U ovaj odbor bi trebalo da predlože svoje predstavnike sljedeće naučne i druge ustanove: Univerzitet, Filozofski fakultet, Udruženje književnika BiH, Narodna biblioteka i dr.
- Sačinjena je lista prioritetnih tema i individualnog rada pojedinih članova i iskazani iznosi finansijskih sredstava potrebnih za njihovu obradu (vidjeti plan rada za 1972. god.).
- U Odbor za nagrade predložen je sekretar M. Šamić.
- Komisija za književnost i Komisija za likovne umjetnosti održaće svoje sjednice pošto njihov sastav odobri Predsjedništvo.
- Referat na savjetovanju posvećenom izradi Istorije književnosti BiH podnijeće Midhat Begić.

3) Sjednica održana 20. aprila 1972. godine

Prisutni: Vojo Dimitrijević, Vlado Milošević, Ismet Mujezinović, Meša Selimović, Čamil Sijarić, Midhat Šamić i Ivo Šeremet.

Odsutni: Midhat Begić (bolestan), Dušan Đurović (odsutan iz Sarajeva), Ilija Kecmanović i Mica Todorović (bolesni).

DNEVNI RED:

1. „Radovi“;
 - a) priprema za štampu I sv,
 - b) fizionomija i karakter budućih svezaka;
2. Proslava 80-godišnjice rođenja Ive Andrića;
3. Tekuća pitanja.

Zaključci:

– Sekretar M. Šamić saopštio je da je u međuvremenu (od prošle sjednice do današnje) dobio od ostalih članova priloge za I sv. „Radova“.

U vezi s tekstom H. Hume (odlomak iz nedovršenog romana *Jasenkići*) zaključeno je da ga Č. Sijarić pažljivo pročita i priredi za štampu.

Prema tome, fizionomija (spiegel) I sv. „Radova“ izgledala bi ovako:

I. Likovni prilozi

Vojo Dimitrijević: Glava žene, Portret supruge, Portret Pjera Križanića;

Ismet Mujezinović: Vojo Dimitrijević, Meša Selimović, Ivo Šeremet;

Ivo Šeremet: Ivo Andrić – portret, Portret, Boračko jezero, Počitelj;

Mica Todorović: Na prozoru, Portret K. S., Mala Muslimanka.

II. Tekstovi

1. *Meša Selimović*: Jubilej naše kulture (povodom 80-godišnjice Ive Andrića);

2. *Midhat Begić*: Razvojne tendencije književnog stvaralaštva u Bosni i Hercegovini od 1945. do 1970. godine;

3. *Čamil Sijarić*: Jesen (odlomak iz proze);

4. *Hamza Humo*: *Jasenkići* (odlomak);

5. *Rodoljub Čolaković*: Raspad jedne Kraljevine (odlomak);

6. *Dušan Đurović*: Gogi;

7. *Salko Nazečić*: Jedan sličan motiv u narodnoj pjesmi „Ženidba Maksima Crnojevića“ i u Ariostovom *Bijesnom Orlandu*;

8. *Midhat Šamić*: Andre Žid i Rože Marten di Gar: književno prijateljstvo;

9. *Vlado Milošević*: Rad ekipe prof. dra Gerharda Gesemana na fonografsanju narodnih pjesama u Sarajevu 1937. godine.

– U diskusiji o koncepcijama i fizionomiji budućih svezaka „Radova“, u kojoj su uzeli učešća svi članovi Odjeljenja, došli su do izražaja sljedeći pogledi, sugestije i mišljenja:

1. poželjno je da poneka sveska predstavlja i tematsku cjelinu (i takve tematske sveske treba planirati nekoliko godina unaprijed);

2. pojedine sveske „Radova“ mogle bi biti posvećene, za određeno razdoblje, stvaralaštvu u BiH iz pojedinih književnih rodova i vrsta (poezija, pripovijetka, kritika i esejistika itd.) i popraćene obimnijim studijama o određenom radu i vrsti;

3. pojedine sveske mogle bi sadržavati sintetičke studije o pojedinim disciplinama i granama umjetnosti u BiH za razdoblje od 1–2 godine, kao i studije o savremenim umjetničkim i estetskim tokovima i studijama kod nas i u svijetu;

4. u „Radovima“ bi našli mjesta, u obliku studija, i rezultati istraživanja Komisije i potkomisija iz istorije književnosti, odnosno iz likovnih umjetnosti u BiH.

– U saglasnosti sa Predsjedništvom, u odbor za obilježavanje 80-godišnjice Ive Andrića treba da uđu, pored predstavnika Akademije (M. Begić, i Č. Sijarić), još predstavnici Univerziteta, Filozofskog fakulteta, Udruženja književnika i Narodne biblioteke BiH.

Zaključeno je:

a) da se zamole pomenute ustanove da odrede u ovaj Odbor svoje delegate;
b) da sekretar M. Šamić sazove što prije sjednicu odbora na kojoj će se utvrditi organizacija i program proslave.

– Saglasno zaključku Predsjedništva od 7. aprila o.g., u Komisiju za Istoriju književnosti BiH izabran je još Meša Selimović, a u Komisiju za likovne umjetnosti još i Vojo Dimitrijević i Jahiel Finci.

Sastanke sa komisijama treba održati u maju mjesecu.

– Odjeljenje prihvata prijedlog SANU o proučavanju važnog problema migracije stručnih kadrova i pomoći će rad u tome pogledu u granicama svojih mogućnosti.

– U „Sterijinom pozorju“ će, u ime Odjeljenja, učestvovati Č. Sijarić.

4) Sjednica održana 16. juna 1972. godine

Prisutni: Midhat Begić, Vlado Milošević, Ismet Mujezinović, Čamil Sijarić i Midhat Šamić.

Odsutni: Vojo Dimitrijević (u inostranstvu), Dušan Đurović, Ilija Kecmanović i Meša Selimović (bolesni), Ivo Šeremet (odsutan iz Sarajeva) i Mica Todorović (bolesna).

DNEVNI RED:

1. Pitanje izbora novih članova Akademije u vezi s objavljenim konkursom;
2. Proslava 80-godišnjice rođenja Ive Andrića;
3. Primjedbe na teze za organizaciju rada oko izdavačke djelatnosti;
4. Pripreme za sljedeću svesku „Radova“;
5. Razno.

Zaključci:

- Na sjednici članovi Odjeljenja upoznali su se sa važnijim odredbama statutarne odluke o uslovima konkursa, kao i o kriterijumima za izbor koje je ustanovilo Predsjedništvo Akademije.

-- Do sljedeće sjednice Odjeljenja (koja će se održati u ponedjeljak, 3. jula o.g., u 12 sati) članovi će razmisliti o kandidatima za izbor za redovne i vanredne članove, vodeći računa o kriterijumima koje je ustanovilo Predsjedništvo.

Na toj sjednici o kandidatima treba podnijeti obrazložene pismene prijedloge.

- Obrazložene prijedloge kandidata treba dostaviti Predsjedništvu najkasnije do 20. jula 1972. godine.

- Ustanove kojima se Akademija obratila dostavile su imena svojih predstavnika u Odbor za proslavu 80-god. Ive Andrića. To su: N. Filipović i A. Benac (Filozofski fakultet), H. Ćemerlić i Sl. Leovac (Univerzitet), Udruženje književnika (M. Begić, Br. Milanović).

- Biće zamoljen A. Benac da sazove sjednicu Odbora, koji treba da se konstituiše i preuzme organizaciju proslava.

- Jednoglasno je podržan prijedlog SANU da se Ivo Andrić, prilikom proslave, odlikuje Ordenom junaka socijalističkog rada.

- Stavljene su konkretne primjedbe na Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti i one će se dostaviti Odboru za izdavačku djelatnost.

- Druga sveska „Radova” biće po karakteru slična prvoj, tj. sadržavaće umjetničke i esejističke tekstove, te likovne i muzičke priloge.

- Pristupno predavanje VI. Miloševića biće objavljeno u II sv. „Radova”.

- Za urednika *Dramatične simfonije* VI. Miloševića određen je M. Šamić.

- Sekretar M. Šamić obavijestio je članove Odjeljenja da su komisije za Istoriju književnosti i Istoriju likovnih umjetnosti BiH održale sjednice 22. i 23. maja o.g.

- Sekretar M. Šamić obavijestio je, ukratko, prisutne o rezultatima Konsultativnog sastanka u organizaciji UNESCO-a u Parizu, posvećenog obradi naučnog projekta o unapređenju slovenskih kultura.

- U vezi sa pripremama „Ljetopisa” Akademije za štampu, Č. Sijarić će predati svoj sastav o nezaboravljenom H. Humi (sa bibliografijom radova), a M. Šamić svoj sastav (sa bibliografijom radova) o neprežaljenom Salki Nazečiću. Oba sastava pročitana su na komemorativnim sjednicama posvećenim pomenutim članovima Akademije.

5) Sjednica održana 3. jula 1972. godine

Prisutni: Midhat Begić, Vlado Milošević, Ismet Mujezinović, Meša Selimović, Ćamil Sijarić, Midhat Šamić i Ivo Šeremet.

Odsutni: Vojo Dimitrijević (u inostranstvu), Dušan Đurović (odsutan iz Sarajeva), Ilija Kecmanović i Mica Todorović (bolesni).

DNEVNI RED:

1. Predlaganje kandidata za redovne i vanredne članove Akademije;
2. Predlaganje saradnika Odjeljenja;
3. Razno.

Zaključci:

— Nakon pismeno obrazloženih prijedloga, koje su podnijeli akademici Meša Selimović i Ismet Mujezinović, i široke diskusije koja je vođena povodom ovih prijedloga, Odjeljenje je donijelo jednoglasan zaključak da se predloži Predsjedništvu da se za redovne članove kandiduju sljedeći dosadašnji vanredni članovi (čija se imena navode alfabetskim redom): 1. Midhat Begić, 2. Ćamil Sijarić, 3. Midhat Šamić, 4. Ivo Šeremet.

Obrazloženje: Sva četvorica navedenih kandidata ispunjavaju u potpunosti uslove koji su postavljeni za izbor redovnih članova, i to: 1) imaju dovoljan staž; 2) radili su intenzivno u nauci, odnosno na planu književnosti i umjetnosti, o čemu svjedoči broj i kvalitet radova koje su za ovo vrijeme, poslije izbora svoga za vanredne članove, stvorili i objelodanili; 3) sva četvorica su bili vrlo aktivni u radu Odjeljenja i ANUBiH.

— Što se tiče izbora vanrednih članova, Odjeljenje je, poslije široke i žive razmjene mišljenja, došlo do zaključka da zasad ne predloži nijednog kandidata za vanrednog člana.

— Budući da izbor saradnika nije vezan za određen datum, zaključeno je da se pitanje izbora saradnika unese u dnevni red neke od docnijih sjednica Odjeljenja.

— Midhat Begić prihvatio je da podnese referat o Ivi Andriću na svečanoj akademiji koja će se održati u oktobru ove godine.

— Sekretar M. Šamić upoznao je Odjeljenje da je I sv. „Radova“ data u štampu.

— M. Šamića, za vrijeme njegova odsustva iz Sarajeva (u septembru — oktobru o.g.), zamjenjivaće zamjenik sekretara Ćamil Sijarić.

6) Sjednica održana 9. novembra 1972. godine

Prisutni: Midhat Begić, Vlado Milošević, Ismet Mujezinović, Meša Selimović, Ćamil Sijarić, Midhat Šamić, Ivo Šeremet i Mica Todorović.

Odsutni: Vojo Dimitrijević (na putu), Dušan Đurović i Ilija Kecmanović (bolesni).

DNEVNI RED:

1. Prijedlozi za izbor dopisnih i počasnih članova (domaćih i stranih);
2. Pisanje referata za izbor predloženih članova;
3. Izvještaj za godinu 1972 (januar — septembar) i nacrt plana rada (sa finansijskim planom) za 1973. god.;
4. Raspodjela dodijeljenih deviznih sredstava;
5. Prispjeli dopisi;
6. Razno.

Zaključci:

– Na osnovu usmenog obrazloženja Midhata Begića, Meše Selimovića i Ismeta Mujezinovića, te diskusije koja je tim povodom vođena, zaključeno je jednoglasno da se predlože:

1. za počasnog člana: Miroslav Krleža,
2. za dopisne članove: Antun Augustinčić i Nedeljko Gvozdenović.

Pismene prijedloge sa obrazloženjima napisao je:

1. za Miroslava Krležu -- Midhat Begić i Midhat Šamić,
2. za Antuna Augustinčića i Nedeljku Gvozdenovića — Vojo Dimitrijević i Meša Selimović.

– Kao kandidati za redovne članove predlažu se sadašnji vanredni članovi: M. Begić, Ć. Sijarić, M. Šamić, Ivo Šeremet (u saglasnosti sa zaključkom V sjednice Odjeljenja).

– Pismeni obrazloženi prijedlozi koje su o pomenutim kandidatima napisali akademici Meša Selimović i Ismet Mujezinović koncizni su i sintetički. dovoljno obrazloženi i iscrpni, tako da mogu poslužiti i kao referati, s tim da se dopune (ukoliko to već nije učinjeno): 1) bibliografijom radova od posljednjeg izbora kandidata do juna 1972. god.; 2) cjelokupnom (integralnom) bibliografijom radova kandidata; 3) bibliografijom prikaza o radovima kandidata.

– Na osnovu pismenih i usmenih saopštenja, te diskusije o njima, utvrđeni su glavni podaci za izvještaj za 1972 (januar — septembar) i plan rada (sa finansijskim planom) za 1973. godinu.

Na osnovu tih utvrđenih podataka, a u saglasnosti sa uputstvima Predsjedništva, sekretar M. Šamić sastaviće izvještaj i plan rada i predati ih u Sekretarijat.

– Budući da niko od članova nema namjeru da učestvuje na nekom naučnom skupu u označenom roku (do kraja 1972. godine), zaključeno je da se dodijeljena kvota deviza stavi na raspolaganje Akademiji.

– Članovi su upoznati sa dopisima: o osnivanju međuakademijskih koordinacionih odbora (na planu odjeljenja); o problemu migracije naučnog kadra; o sprovođenju politike SKJ i SK BiH.

– Dopis br. 1580 (ponuda AN SSSR-a o saradnji) dat je Ćamilu Sijariću da ga prouči i referiše o njemu na sljedećoj sjednici Odjeljenja.

– Ismet Mujezinović (na molbu njegovu) razriješen je, iz zdravstvenih razloga, dužnosti rukovodioca Komisije za izradu Istorije likovnih umjetnosti BiH i na mjesto njega izabran je Vojo Dimitrijević.

7) Sjednica održana 11. decembra 1972. godine.

Prisutni: Midhat Begić, Vojo Dimitrijević, Vlado Milošević, Ćamil Sijarić i Midhat Šamić.

Odsutni: Dušan Đurović, Ilija Kecmanović, Ismet Mujezinović, Meša Selimović i Mica Todorović.

DNEVNI RED:

1. Organizacija rada na projektu Istorija književnosti BiH i problemi u vezi s tim;
2. Ponuda radova za štampanje;
3. Prispjeli dopisi;
4. Druga sveska „Radova“;
5. Razno.

Primljen je zapisnik sa prošle sjednice.

Zaključci:

Sekretar M. Šamić je, dosta opširno, obavijestio Odjeljenje o toku i rezultatima Savjetovanja (održanog 15. novembra o.g.), posvećenog razmatranju naučnog projekta Istorija književnosti BiH, a M. Begić je pročitao zaključke sa Savjetovanja.

— Obrazovano je šest potkomisija, a za njihove rukovodioce su izabrani: dr Herta Kuna (srednji vijek), dr Svetozar Marković (turski period), dr Muhsim Rizvić (austro-ugarski period), dr Branko Milanović (međuratni period), dr Midhat Begić (poslijeratni period) i dr Dženana Buturović (narodna književnost).

— Potkomisije treba da, saglasno zaključku Savjetovanja, izrade svoje planove rada sa finansijskim planom.

— U Komisiju su izabrani još sljedeći članovi: M. Šamić, Risto Trifković, Risto Besarović, Meša Selimović (odnosno, ukoliko se Meša Selimović ne mogne primiti, Čamil Sijarić).

— Odjeljenje je mišljenja da rad na ovom projektu treba finansirati i honorisati na način kako se honorise rad na projektu Istorija naroda BiH.

— Za recenzente ponuđene doktorske disertacije prof. Malika Mulića, pod naslovom: *Srpski izvori Pletenija Sloves*, izabrani su M. Begić i Č. Sijarić, koji će do sljedeće sjednice (u januaru 1973) pripremiti pismenu recenziju.

— Sekretar M. Šamić upoznao je Odjeljenje sa zaključcima Predsjedništva ANUBiH od 9. novembra 1972. god.

— Č. Sijarić je referisao o sadržini dopisa u kome Ministarstvo prosvjete SSSR-a predlaže saradnju sa našom Akademijom na konkretnim temama.

Poslije diskusije konstatovano je da su teme zanimljive, ali, zbog njihove zamašnosti i složenosti, organizaciju rada na njima trebalo bi da preuzme Savjet akademija SFRJ. U tome smislu treba podnijeti prijedlog Predsjedništvu.

— Čim I sv. „Radova“ izađe iz štampe, organizovaće se o njoj, na sjednici Odjeljenja, diskusija i izvršiti njena analiza.

— Članovi Odjeljenja pripremiće svoje priloge za II svesku „Radova“ do kraja juna.

— M. Šamić i V. Dimitrijević upoznali su Odjeljenje sa zaključcima sjednice (održane u Zagrebu u oktobru o.g.) Međuakademijskog odbora za unapređenje slovenskih kultura (projekat u okviru UNESCO-a).

III. NAUČNI SKUPOVI I PREDAVANJA

A) NAUČNI SKUPOVI

Odjeljenje društvenih nauka

1. ZNAČAJ UKLJUČIVANJA AKADEMIJE U STUDIJ DUGOROČNE PROJEKCIJE PRIVREDNOG RAZVOJA SR BIH

Odjeljenje društvenih nauka Akademije je predložilo, a Predsjedništvo prihvatilo inicijativu, da se u jesen o.g. organizuje u Akademiji kolokvij najeminentnijih ekonomista Jugoslavije koji se bave teorijom i problematikom privrednog razvoja na temu: „Projekcija dugoročnog razvoja SR BiH — period 1971 — 1985“. Osnova rasprave na kolokviju bi bila knjiga koja je pod istim naslovom, u redakciji prof. dra Hasana Hadžiomerovića, saradnika Akademije, izdata u Ekonomskom institutu Ekonomskog fakulteta, Sarajevo, 1971. godine.

O tom kolokviju, njegovoj sadržini i organizaciji u okviru Akademije postoji već detaljno izrađen prospekt, i ovdje ne bi trebalo ponavljati ono što je u tom prospektu već izneseno. Ovdje ćemo samo dodati nešto o značaju i karakteru uključivanja Akademije u studij i istraživanja problematike privrednog razvoja naše Republike, posebno problematike njenog dugoročnog razvoja.

Što se tiče potrebe i značaja uključivanja Akademije u taj studij, mislimo da ne bi trebalo davati neko posebno obrazloženje o neospornim rezonima, o punom opravdanju i nužnosti da se ona uključi u jednu takvu aktivnost. Pitanje može biti samo u tome na koji način ona to treba da ostvaruje sa svoje strane.

U svakom slučaju, treba reći da jedan takav fundamentalan i sveobuhvatan studij, koji daje kriterije i za studij svih ostalih sektorskih i fragmentarnih pitanja razvoja, ne bi smio nikako da ostane po strani naučnog interesa ove visoke naučne institucije.

Taj studij je u svojoj istraživačkoj operaciji već stavljen u okvire Ekonomskog instituta i drugih naučnih institucija s kojima on treba normalno da sarađuje i koordinira ovu operaciju. Akademija bi svojim interesom trebalo da pruži podršku ovom istraživanju. Ona bi trebalo naročito da insistira na visokim naučnim kriterijima ovoga istraživanja i da svojim uticajima i angažovanošću potpomaže da se ti kriteriji i osiguraju.

Jedan od takvih angažmana je upravo i ovaj kolokvij.

Već i sama činjenica će se na njemu susresti oko dvadeset, a možda i nešto više, ekonomista visoke naučne reputacije koji se bave tematikom privrednog

razvoja, da će na njemu u povodu jednog gotovog naučnog rezultata koji se odnosi upravo na stvarnost ove Republike iznijeti svoja gledišta i sugestije, da će to biti u nekoj od edicija Akademijinih i publikovano – predstavlja jedan značajan doprinos istraživanjima koja se na istu temu kontinuirano sprovode u pomenutom Institutu.

Akademija treba da bude u toku i da prati sve dalje faze ovoga istraživanja, da po svojim procjenama usmjeri svoju posebnu pažnju i angažovanost na one njegove segmente koje nađe u datom trenutku kao najznačajnijim. No, to treba da budu uvijek fundamentalna pitanja toga istraživanja. Pomenuli bismo samo neka od njih:

- pitanja globalne projekcije,
- dinamika rasta,
- strukturna osnova,
- ljudski faktor,
- društveni okvir razvoja – sistem,
- regionalni aspekt,
- životni standard,
- uključivanje u jugoslovensku podjelu rada,
- uključivanje u svjetsku podjelu rada, – itd.

Svi ovi aspekti su, normalno, već obuhvaćeni u projektu istraživanja koje se nastavlja u Institutu. No, povremenim stavljanjem ovoga ili onoga pitanja, ili svih u određenoj povezanosti, na svoje tribine, njihovim tretiranjem u svojim publikacijama, a to znači na nivou svojih kriterija, angažovanjem posebnih eksperata za pomoć istraživačkim ekipama, eventualno i osiguranjem nekih značajnih naučnih posjeta pojedinaca iz istraživačkog tima značajnim inostranim naučnim centrima koji se bave istom problematikom, svojom moralnom podrškom, pa i izvjesnom finansijskom participacijom u mjeri svog interesa i angažmana – Akademija bi mogla odigrati veoma značajnu ulogu u smislu naučnog usmjeravanja i koordinacije u ovom baznom naucnom projektu razvoja naše Republike.

K O L O K V I J

(Prospekt)

T e m a: Projekcija dugoročnog privrednog razvoja Bosne i Hercegovine

Osnovni smisao i motiv rasprave o ovoj temi vezan je kako za značaj koji ona ima za iznalaženje adekvatne politike privrednog razvoja jedne konkretne republike u jugoslovenskom privrednom integritetu, tako i za podsticanje fundamentalnih istraživanja na polju teorije ekonomskog i društvenog razvoja, u čemu i ova Akademija želi da se angažuje, odnosivši svojim sredstvima i autoritetom da daje odgovarajuću podršku u tom pravcu.

Za raspravu je ponuđen konkretan model dugoročnog privrednog razvoja SR Bosne i Hercegovine za period od 1971—1985. godine, u kojem su već skicirani određeni odnosi i mogući pravci njenog razvoja u tom periodu. Samim tim u raspravi se provjeravaju i određeni konkretni izrazi te projekcije, njeni metodološki osnovi, teoretski i činjenični argumenti na kojima ona počiva. No, kako jedna takva skica nije mogla izaći iz ambicija jednog inicijalnog rada, rasprava čini upravo da ona u svojim daljim redakcijama dobije na svojoj naučnoj i realnoj vrijednosti. S druge strane, rasprava će doprinijeti i da se adekvatnije utvrde dalja polja istraživanja u tom pravcu. Inače, ono što se u ovoj skici nudi za raspravu svodi se na sljedeće osnovne sadržajne okvire:

- sintetički model projekcije,
- polazni elementi i kriteriji dugoročne projekcije razvoja,
- strateške pretpostavke, koncepcija i model dugoročnog privrednog razvoja Bosne i Hercegovine,
- privredni sistem i ekonomska politika kao okvir projekcije dugoročnog razvoja,
- hipotetička kvantifikacija projekcije,
- ekonometrijski modeli i izrazi.

U prvom, sintetičkom izrazu pokazani su sljedeći aspekti: globalna projekcija rasta, strukturne osnove, društveni okvir, ljudski faktor i standard.

Svaki od pomenutih elemenata počiva i razrađuje se na određenoj teoretski opredijeljenoj osnovi i sadrži tezu koja se brani.

O s n o v a z a r a s p r a v u: knjiga u izdanju Ekonomskog instituta Sarajeva, pod naslovom „Projekcija dugoročnog razvoja Bosne i Hercegovine za period 1971—1985. godine”; redaktor knjige prof. dr Hasan Hadžiomerović, saradnik Akademije.

K a r a k t e r i o s n o v n a s v r h a: Osnovna namjera i interes ovakvog kolokvija je u tome da se u povodu jedne teme od kapitalnog interesa okupi jedan krug naših eminentnih naučnika-ekonomista koji se bave fundamentalnim pitanjima ekonomskog razvoja i da im se pruži mogućnost da na jedan neposredan kolokvijalni način razmijene svoja gledišta i osnovne naučne informacije u najširem tematskom okviru koji pruža postavljena tema. Iako se kao povod za raspravu uzima razvojna sadržina i motivacija samo jednog ograničenog područja, kao što je regionalno područje Bosne i Hercegovine, rasprava se nikako ne može ograničiti samo na njegove uže okvire. Ona neminovno ulazi u osnovna univerzalna pitanja teorije i prakse ekonomskog razvoja. Svakako, prirodan je interes Akademije da kolokvij pruži što veći doprinos daljem naučnom angažovanju u onoj tematskoj usmjerenosti koja se odnosi na uže okvire ove Republike, odnosno na njeno mjesto u tom pogledu u široj jugoslovenskoj zajednici. Smatra se i, normalno, očekuje se da će kako opšta tako i konkretnije usmjerena rasprava u tom pogledu dati svakako svoje pozitivne i dragocjene rezultate.

Optimalan broj učesnika osnovnog kruga kreće se sa oko 30, a u drugom krugu sa nešto širim kriterijumom on bi mogao da se penje do 50.

Kriterij za formiranje osnovnog kruga je okupljanje najeminentnijih jugoslovenskih naučnika — ekonomista, afirmisanih u naučnoistraživačkom radu i naučnoj publicistici na polju ekonomskog razvoja.

Drugi krug sačinjavaju radnici iz ostalih naučnih disciplina koji svojim

okupacijama i interesovanjima, kao i svojom naučnom afirmacijom gravitiraju ovom tematskom području. U ovaj krug ulaze i članovi Akademije čije se učešće funkcionalno uklapa u rad kolokvija.

Rad kolokvija se zasniva, po pravilu, na neposrednom verbalnom učešću u raspravi, sa slobodnim izborom pitanja i prilaza njima. Učešće u raspravi treba da bude koncizno i usmjereno na bitna pitanja. Poželjno je da rasprava dobije karakter jedne neposredne debate, konfrontiranja i razmjene mišljenja. Da bi se ipak, koliko-toliko, odvijala nekim organizovanim tokom, na početku će organizator kolokvija prezentirati jedan red teza koje bi dale osnovnu trasu za raspravu.

Ovaj uvodni prilog, zajedno sa autorizovanom diskusijom, kao i eventualno posebno priređenim prilogima učesnika, prije ili poslije kolokvija, publikovaće se u posebnoj vanserijskoj ediciji Akademije.

Kolokvij je održan 13. novembra 1972. godine u Akademiji.

2.— SAVJETOVANJE O IZRADI PRAISTORIJE JUGOSLAVIJE

(održano 19. maja 1972. g. u Slavonskom Brodu)

Na ovom Savjetovanju je razmatran p r o g r a m izrade praistorije Jugoslavije.

Savjetovanju je prisustvovalo 20 stručnjaka iz Jugoslavije.

Odjeljenje tehničkih nauka

3. — SEMINAR: „REGIONALNI ASPEKTI ZAŠTITE VODA“

(održan u Banjaluci od 22—27. maja 1972. g.)

Učesnika: 99 od čega 84 domaćih.

Na ovom Seminaru podneseno je: 8 naših i 19 stranih referata.

Organizatori seminara: Jugoslovenski komitet za Međunarodnu hidrološku deceniju (JK MHD) i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (akademik A. Trumić)

Odjeljenje za književnost i umjetnost

4.— SAVJETOVANJE O PROBLEMIMA IZRADI I FINANSIRANJA „ISTORIJE KNJIŽEVNOSTI BiH I HERCEGOVINE“

(održano u Sarajevu 15. novembra 1972. godine)

Na Savjetovanju je učestvovalo 34 stručnjaka.

Osnov za diskusiju su bili elaborati koje je izradila Komisija za organizaciju rada na izradi Istorije književnosti BiH Akademije: 1. „Književnost BiH — metod i periodizacija“ i 2. „Opšti podaci o projektu, organizaciji i dinamici rada“.

Na Savjetovanju je formirano 6 potkomisija (sa po 5—7 članova) za pojedine periode, koje su odmah otpočele sa radom.

b) ODRŽANA PREDAVANJA

Odjeljenje društvenih nauka

1. Prof. dr Hamdija Ćemerlić, vanredni član Akademije, održao je pristupno predavanje na temu: „Razvoj federalizma u SFRJ“;

2. Prof. dr Hamdija Kapidžić, vanredni član Akademije, održao je pristupno predavanje na temu: „Agrarno pitanje u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske uprave“.

Oba ova predavanja održana su 8. maja 1972. godine.

Odjeljenje medicinskih nauka

3. Prof. dr Nikša Allegretti, dopisni član JAZU (Zagreb) održao je 13. januara 1972. g. predavanje na temu: „Fiziološka uloga imunološke reakcije“;

4. Prof. dr Aleksandar Nikulin, saradnik Akademije, održao je 6. marta 1972. g. predavanje na temu: „Patogeneza histaminskog šoka“;

5. Prof. dr Džemal Rezaković, saradnik Akademije, održao je 6. marta 1972. g. predavanje na temu: „Uporedna studija krvnih lipida kod osoba srednje starosne dobi i osoba starijih od 60 godina sa početnim i razvijenim arterosklerotskim procesom“;

6. Prof. dr Herman Pinkus, profesor na Wayne State University School of Medicine, Detroit (USA), održao je 11. maja 1972. g. predavanje pod naslovom: „Epidermal Biology in Relation to skin Diseases“ (Biologija epidermusa u odnosu na kožna oboljenja).

Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

7. prof. dr Drago Grdenić, iz Zagreba, održao je 21. novembra 1972. g. predavanje na temu: „Struktura živinih spojeva“.

IV. SVEČANE MANIFESTACIJE

URUČIVANJE POVELJE POČASNOG ČLANA AKADEMIJE DRUGU EDVARDU KARDELJU

Povodom uručivanja Povelje počasnog člana Akademije drugu EDVARDU KARDELJU 19. aprila 1972. godine održan je svečani skup u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Na ovom skupu, pored članova Akademije, bili su prisutni i najviši predstavnici društveno-političkog i kulturnog života Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

Tim povodom predsjednik Akademije akademik Edhem Čamo održao je sljedeći govor:

„Na svojoj vanrednoj Skupštini održanoj 29. aprila 1971. godine Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine izabrala je druga EDVARDA KARDELJA za svog p o č a s n o g č l a n a.

U ovom svečanom trenutku kada uručujemo Povelju počasnog člana naše Akademije drugu Kardelju — predanom naučnom radniku, prekaljenom revolucionaru, istaknutom državniku, dosljednom i neumornom društvenom radniku i pregaocu na istorijskom putu našeg samoupravnog socijalističkog društvenog razvitka, redovnom članu Srpske akademije nauka i umetnosti i počasnom članu Slovenske akademije znanosti in umetnosti — potrebno je ukazati bar na neke momente koji su inspirisali našu Akademiju da ovim izborom izrazi svoje priznanje Edvardu Kardelju. U stvari, to je istovremeno iskreno priznanje i cijele naše bosanskohercegovačke društvene zajednice, što najbolje potvrđuje činjenica da su ovaj izbor sa neskrivenim simpatijama pozdravili radni ljudi i građani naše Republike.

Drug Kardelj pripada onoj plejadi revolucionara — humanista, naučnika i teoretičara socijalističke progresivne misli koji su — duboko prožeti vjerom u radnog čovjeka kao osnovnu vrijednost društvenog bića — stremili i streme samo progresu, i koji u samoupravnom socijalističkom društvu vide smisao egzistencije radničke klase i njenog prosperiteta. U revolucionarima i naučnicima ovakvog kova, kojima su ljudi najveće blago, a ljudska sloboda, blagostanje i mir na svim meridijanima naše planete osnovni „credo“, trajno je prisutno neumorno traganje i nastojanje da svoje snage posvete baš tim idealima, istovremeno realno ocjenjujući konkretne društveno-političke i društveno-ekonomske odnose koji karakteriziraju stepen razvoja svijesti društva u cjelini i čovjeka kao jedinke.

Za ove plemenite ljudske ciljeve drug Kardelj se već od prvih dana opredjeljuje i posvećuje im čitavo svoje djelo. Od svoje rane mladosti pa do danas

akademik Kardelj neumorno traga za novim, progresivnijim rješenjima koja vode čovjekovom oslobođenju i rasterećenju od ratnog straha i neizvjesnosti za budućnost, a kao marksista dosljedno izučava savremena kretanja i naučno ih tumači, trasirajući i usmjeravajući na taj način progresivne tokove našeg društvenog razvitka, što samo po sebi predstavlja i izuzetno značajan doprinos međunarodnom radničkom pokretu.

Nalazeći se stalno u žiži naših društvenih zbivanja i dinamičnih kretanja, otvoreno i objektivno interpretira događaje i zbivanja što su vezani za izuzetno velike otkoračaje i uzlete naše radničke klase i radnih ljudi uopće, kojima je takav stvaralački zamah moglo da obezbijedi samo društvo zasnovano na samoupravnom socijalizmu. Istorijska je činjenica da takvu organizaciju društva u savremenom svijetu verificira naš samoupravni socijalistički razvitak, koji je, pod rukovodstvom SKJ i druga Tita, već dosada pokazao punu životnost i afirmaciju. Socijalistička Jugoslavija – sa čijom je izgradnjom nerazdvojno vezano i ime druga Kardelja – dosadašnjim svojim cjelokupnim razvojem dokazala je da odlučno krči put istinskom demokratskom društvenom uređenju kakvo su u svojim vizijama zamišljali klasici marksizma i brojne generacije istinskih revolucionara.

Djelo Edvarda Kardelja, široko zasnovano na prisnom saživljavanju ne samo s onim što nudi dnevna praksa, nego i oplemenjeno i prožeto vizijama koje treba da donese i osigura ono „sutra“, uvijek je nadahnuto vjerom u vitalnost i snagu radnog čovjeka, njegove stvaralačke sposobnosti i odlučnost da se energično i beskompromisno bori sa svim slabostima i teškoćama koje se javljaju u našem socijalističkom razvoju.

Dosljedno prilazeći svim društvenim pojavama, i životu uopće, sa pozicija naučnika-marksiste, drug Kardelj svojim teoretskim radom obogaćuje savremenu socijalističku i marksističku misao i time daje značajan doprinos razvoju naučnog socijalizma. Snagom objektivnog analitičara proučava društvena i istorijska zbivanja, a kao realista i vizionar smjelo teži novom, progresivnijem, dajući tokovima razvoja stvarne i moguće projekcije i uslovljavajući ih aktiviranjem svjesnih društvenih snaga i društva u cjelini. Stoga i čitavo djelo Edvarda Kardelja ima poseban značaj.

Naučni, kritički i stvaralački pristup sagledavanju, rješavanju i formiranju socijalističkih društvenih odnosa nužno je ugrađivati i u sva dokumenta na kojima se temelji jedno socijalističko samoupravno društvo kao što je naše. Kada se jednog dana ti dokumenti budu svestrano i objektivno proučavali u sklopu općeg razvitka socijalističkog društvenog sistema u svijetu moraće se naglasiti da Edvardu Kardelju pripada i na ovom planu jedno od najznačajnijih mjesta.

Neosporna je činjenica da u djelu druga Kardelja – u njegovoj pisanoj riječi, u dosljednoj borbi za oživotvorenje ideala kojima je posvetio čitavo svoje biće – međunarodni radnički pokret kao i sve slobodoljubive i progresivne snage u svijetu imaju snažnu podršku. A kao osvjedočeni i aktivni pobornik mira i progressa, stekao je visoku međunarodnu reputaciju, što opet samo po sebi predstavlja značajan doprinos jačanju ugleda naše zemlje u svijetu i afirmaciji dostignutog u našem sveukupnom društvenom razvoju.

Kao savremenik, saborac i jedan od najprisnijih saradnika druga Tita, Kardelj je sebe i svoje djelo ugradio u istoriju naše Partije.

Dakle, ugled i snaga druga Kardelja zasnivaju se — da to još jednom naglasimo — na stvaralačkom i konkretnom doprinosu razvoju društvene misli i stvaranju istinskog demokratskog društva na osnovama samoupravnog socijalizma, u kome je radni čovjek kreator, nosilac i odlučujući faktor u cjelokupnoj društvenoj reprodukciji.

Teško je u ovako kratkom osvrtu makar i ukazati na sve ono što je drug Kardelj dao i što i danas daje našem društvu u cjelini. Stoga ćemo se na ovom mjestu zadovoljiti konstatacijom da se aktivno i svestrano učešće Edvarda Kardelja u životu naše zemlje snažno odražava i u našoj sredini, posebno u ostvarivanju naše bosanskohercegovačke državnosti i njenoj afirmaciji.

A sada, dozvolite mi, da ukratko iznesem biografsko-bibliografske podatke o našem počasnom članu — akademiku Edvardu Kardelju.

Kardelj je rođen 27. januara 1910. godine u Ljubljani, u radničkoj porodici. Učiteljsku školu završio je 1929. godine.

U šesnaestoj godini postao je član SKOJ-a. Od tada neprekidno učestvuje u revolucionarnom radu u okrilju Partije, odnosno Saveza komunista Jugoslavije u njegovoj borbi za socijalizam. Kao istaknuti komunist, zbog žive političke aktivnosti, prije rata je stalno progonjen i više puta hapšen. 1930. godine sud za zaštitu države osudio ga je na dvije godine strogog zatvora. Poslije izdržane kazne, 1932. godine postaje član Pokrajinskog komiteta KPJ za Sloveniju, a 1934. godine, po odluci Partije, odlazi u SSSR, gdje se zadržava dvije godine. U tom vremenu završio je Lenjinsku školu u Moskvi, a zatim je bio predavač na Komunističkom univerzitetu narodnih manjina Zapada. Vraća se u zemlju 1937. godine i učestvuje u organizovanju osnivačkog kongresa KP Slovenije. Od formiranja novog rukovodstva Partije na čelu sa drugom Titom Kardelj je jedan od neposrednih saradnika druga Tita. Radio je na pripremi V konferencije i izabran je u Centralni komitet i u Politburo Partije.

Drug Kardelj je jedan od najistaknutijih organizatora i rukovodilaca narodnooslobodilačkog pokreta i jedan od osnivača Osvobodilne fronte Slovenije. Do septembra 1941. godine radi na organizovanju ustanka u Sloveniji i Hrvatskoj. Na istorijskom zasjedanju u Stolicama postaje član Vrhovnog štaba narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Jugoslavije. U Titovom Užicu jedno vrijeme uređuje „Borbu“. Godine 1942. biran je za člana AVNOJ-a, a na Drugom zasjedanju AVNOJ-a izabran je u Predsjedništvo AVNOJ-a i za potpredsjednika Komiteta nacionalnog oslobođenja Jugoslavije. Kardelj je jedan od tvoraca istorijskih odluka donesenih na Drugom zasjedanju AVNOJ-a. Od tog vremena neprestano rukovodi i radi na izgradnji zakonodavstva i organizaciji nove države.

U oslobođenoj zemlji vrši najodgovornije državne funkcije: bio je potpredsjednik Savezne vlade, ministar za Konstituantu, predsjednik Savezne kontrolne komisije, ministar inostranih poslova, potpredsjednik SIV-a, zatim predsjednik Savezne skupštine, a danas je član Savjeta federacije.

Predvodio je naše brojne državne i partijske delegacije na najvažnijim međunarodnim skupovima.

Bio je sekretar CK SKJ, član je Predsjedništva SKJ od 1966. godine, a 1969. godine bio je izabran za člana Izvršnog biroa Predsjedništva SKJ.

Nosilac je naših najviših odlikovanja, a dobio je i više stranih visokih priznanja.

Za počasnog člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti izabran je 1949. godine, a za redovnog člana Srpske akademije nauka i umetnosti 1960. godine. Prilikom obilježavanja 50-godišnjice postojanja Univerziteta u Ljubljani izabran je za njegovog počasnog doktora. Član je Instituta za međunarodnu politiku i privredu. Dobitnik je nagrade AVNOJ-a za područje društvenih nauka, što predstavlja veliko priznanje za rad od općeg značaja za razvitak Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Još u mladim godinama Edvard Kardelj se bavi teoretskim istraživanjima u oblasti društvenog i međunarodnog političkog razvitka. Na tom području je zabilježena njegova vrlo plodna aktivnost. U to vrijeme svoje radove objavljivao je pod pseudonimom u mnogim uglednim časopisima. Najznačajniji i najobimniji rad druga Kardelja u tom periodu je studija o nacionalnom pitanju: „Razvoj slovenskega narodnega vprašanja“, objavljena pod pseudonimom „Sperans“ 1939. godine. Ova studija doživjela je zbog svoje izuzetne vrijednosti i aktuelnosti još dva izdanja – jedno 1957. i drugo 1970. godine.

U periodu narodnooslobodilačke borbe i u prvim poslijeratnim godinama napisao je veći broj značajnih djela i rasprava, kao što su: „Narodni odbori moraju postati istinski nosioci narodne vlasti“ (1941), „Drugo zasjedanje AVNOJ-a i novi zadaci“ (1944), „Put nove Jugoslavije“ (1944), „Dva puta malih naroda jugoistočne Evrope“ (1944), „Snaga narodnih masa“ (1945), „Karakter, politika i zadaci narodnog fronta Jugoslavije“ i „O osnovnim načelima našega ustava“ (1945).

Neka od poslijeratnih djela druga Kardelja objavljena su u posebnim knjigama, i to: „Put nove Jugoslavije“ (1946), „O osnovama društvenog i političkog uređenja“ (1953), „Problemi naše socijalističke izgradnje“ (1954–1968) – objavljeni u sedam tomova – sadrže izabrane rasprave, govore i članke do kraja 1964. godine.

Sa područja ekonomske i političke izgradnje Jugoslavije poslije oslobođenja najvažniji su mu radovi o neposrednoj socijalističkoj demokratiji i problemima socijalističkog razvitka uopće, kao što su: o Ustavnom zakonu, o narodnim odborima, radničkim savjetima i društvenom samoupravljanju, o socijalističkom razvitku sela i dr. Godine 1959. objavio je studiju o dosadašnjem razvoju i perspektivama preobražaja našeg sela pod naslovom „Problemi socijalističke politike na selu“.

Drug Kardelj je živo prisutan u radu i trasiranju razvoja Saveza komunista. Posebno je značajan i dragocjen njegov udio u izradi Programa SKJ usvojenog na VII kongresu. U referatu na VIII kongresu SKJ – „Društveno-ekonomski zadaci privrednog razvoja u narednom periodu“ date su osnove novog privrednog sistema zasnovanog na samoupravljanju i socijalističkoj robnoj proizvodnji.

Izgradnji našeg ustavnog i društvenog sistema drug Kardelj je posvetio brojne rasprave. Godine 1965. objavio je studiju „Beleške o našoj društvenoj kritici“, u kojoj se bavi problemom orijentacije i funkcije društvene kritike u našem društvu. U raspravi „Raskršća u razvitku našeg socijalističkog društva“ obrađuje aktuelna pitanja odnosa u federaciji, razvoja samoupravljanja i pitanja vezana za ulogu SKJ. U njegove značajnije radove ulazi i rad „Radnička klasa, birokratizam i SKJ“, zatim „Istorijski procesi udruženog rada i povezivanja nauke i obrazovanja sa društvenim radom“, kao i djelo „Socijalizam i rat“ (1960), koje razmatra probleme mira i socijalizma u savremenim međunarodnim odnosima.

Svemu ovome treba dodati i činjenicu da drug Kardelj sa saradnicima upravo radi na daljoj razradi sistema društveno-ekonomskih odnosa, posebno političkog sistema, što predstavlja oživotvorenje ustavnih amandmana i afirmaciju udruženog rada i još veću afirmaciju radničke klase u političkom životu naše zemlje, a to je nov korak u efikasnom rješavanju nacionalnog pitanja u Jugoslaviji i još jedna nepobitna garancija uspješnog razvitka jugoslovenske socijalističke zajednice ravnopravnih naroda i narodnosti. S druge strane, sve ovo snažno osvjetljava Kardeljevo stvaralaštvo iz jednog novog ugla i daje mu izuzetnu širinu, dubinu i aktuelnost.

U ovim sažetim napomenama teško je dati i približan prikaz i ocjenu obimne i plodne aktivnosti druga Kardelja u oblasti teoretskog osvjetljavanja našeg konkretnog samoupravnog puta u socijalizam, jer za puniju i svestraniju ocjenu njegovog djela, koje predstavlja veliki prilog teoretskom i praktičnom razrješavanju ključnih i složenih pitanja razvoja našeg socijalističkog samoupravnog društva, potreban je temeljit i studiozan rad. Pošto smo u ovoj prilici daleko od mogućnosti da to učinimo, željeli smo samo da istaknemo ono najbitnije čime se je naša Akademija rukovala birajući Edvarda Kardelja za svog počasnog člana.

Uvaženi druže Kardelj,

U ime Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine sa posebnim zadovoljstvom predajem Vam Povelju počasnog člana. Uvjeravam Vas da dijelim mišljenja ne samo članova Akademije nego i mišljenje i raspoloženje cjelokupne društveno-političke, naučne i kulturne javnosti, radnih ljudi i građana naše Republike kada kažem da Vam naša Akademija ovim izborom sa svoje strane izražava priznanje za izuzetno bogatu, plodnu i svestranu naučnu i društveno-političku djelatnost. Vaše prisustvo u našoj sredini uvijek je dragocjeno i dobrodošlo.

Nakon izlaganja predsjednika Akademije akademika Edhema Čame, novi počasni član je održao svoje prigodno izlaganje. To izlaganje glasi:

„Poštovani druže predsjedniče,
drugovi akademici,
drugarice i drugovi,

Dozvolite mi da, pre svega, izrazim svoju zahvalnost na visokom priznanju koje ste mi ukazali izborom za počasnog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, kao i na toplim rečima koje ste mi Vi, druže predsedniče, uputili.

Stvaranje Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine gotovo na simbolički način i višestruko izražava krupne promene koje su nastale u našem društvu i zajednici naroda Jugoslavije posle narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije, a posebno u pogledu položaja i uloge nauke i kulture u našem društvu. Stvoreno je novo žarište nauke i kulture čiji će pozitivan uticaj doći do izražaja ne samo u Bosni i Hercegovini, već i u celoj Jugoslaviji. Potreba za takvom institucijom izrasta kako iz svega onoga što je Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina već postigla u svom razvoju, tako i iz neophodnosti da se učine novi

napori za ostvarivanje onih ciljeva koje su narodi, odnosno radni ljudi ove Republike postavili sebi u zadatak. Drugim rečima, povećavanje naučno-kulturnih kapaciteta je organska potreba razvoja celokupnog našeg društva. U tom smislu Akademija predstavlja takođe korak dalje u povezivanju nauke i kulture sa masama, kao i povezivanju njihovog stvaralaštva u praksi sa vodećim snagama u nauci i kulturi. A upravo povezivanje i prožimanje nauke i prakse predstavlja veoma značajan problem našeg sadašnjeg društvenog razvoja.

O tome bi se moglo, svakako, veoma opširno govoriti, ali ja ću danas ukazati samo na jednu karakteristiku ove Akademije, zbog koje svoj izbor za njenog počasnog člana posebno osećam kao izuzetnu čast. Rekao bih, naime, da se u tome, pre svega, izražava specifična uloga koju Bosna i Hercegovina ostvaruje u zajednici jugoslovenskih naroda zbog svoje posebne nacionalne i kulturne strukture. Bosna i Hercegovina je po svojoj nacionalnoj strukturi možda najsloženija među našim republikama, jer su tri njena naroda, Srbi, Muslimani i Hrvati, teritorijalno i ekonomski nerazdvojno povezana u zajedničkom životu. Ali, uprkos tome – a po mom mišljenju, možda, u stvari sigurno upravo zbog toga – Bosna i Hercegovina je u toku narodnooslobodilačkog rata bila od prvog do poslednjeg dana čvrsto i pouzdano uporište narodnooslobodilačkog ustanka svih naroda Jugoslavije, kao i naše socijalističke revolucije. Mislim da se i suviše malo, i suviše retko zamislimo nad tom istorijskom činjenicom. Jer, bilo je to vreme kada je fašizam upravo nacionalističkom deobom i deformisanjem nacionalne svesti putem raspirivanja slepe nacionalističke mržnje pokušavao da razbije narodnooslobodilačko i revolucionarno jedinstvo ustanka i da tako postigne svoje imperijalističke ciljeve. Ali on u tome nije uspeo, jer je, nasuprot nacionalističkoj ideologiji fašizma, Komunistička partija Jugoslavije – na čelu narodnooslobodilačkog pokreta – nastupala u ime one ideje o slobodi, nezavisnosti i ravnopravnosti naroda i one humanističke nacionalne svesti koja neposredno izrasta iz elementarnih nacionalnih, socijalnih i klasnih interesa i osećaja osnovnih slojevanarodnih odnosno radnih masa. Ona nije prihvatala ni buržoaski nacionalizam koji je pretvarao narode Jugoslavije u instrument fašizma i imperijalizma uopšte, ni lažno nacionalno jedinstvo odnosno unitarizam, koji je značio hegemoniju jedne nacije nad drugim. Nasuprot tome, Komunistička partija Jugoslavije je pristupala nacionalnom pitanju u Jugoslaviji sa klasno-revolucionarnih i humanističkih pozicija. Drugim rečima, mogao bih reći da je ona nastupala sa pozicija progresivnih oslobodilačkih i revolucionarnih nacionalnih stremljenja osnovnih radnih masa. One su ustajale u odbranu sopstvene nacionalne egzistencije i slobode zato što su jedna i druga bitan sastavni deo interesa i svesti radničke klase i svih ljudi koji žive od svog rada i koji se istovremeno osećaju povezani sa određenom nacionalnom individualnošću i njenom kulturom. Boreći se za odbranu egzistencije i slobode svih jugoslovenskih naroda u borbi protiv fašizma, Komunistička partija Jugoslavije se zbog toga istovremeno beskompromisno zalagala i za to da svakome narodu bude priznato ono što je njegovo. Zato je ona isticala da ne može postojati nikakvo jedinstvo naroda Jugoslavije ako svaki narod u njoj ne bude slobodan i sposoban da sam odlučuje o svojoj sudbini, odnosno da se ravnopravno i slobodno afirmiše kao društvenoistorijska i kulturna individualnost.

Pri tome je Partija polazila i od naučno i praktično potvrđene istine da je nacija odnosno nacionalna individualnost objektivni rezultat društveno-istorijskog razvitka, to jest da je objektivno data društveno-istorijska kategorija, a ne testo koje mogu proizvoljno da mese razni lažni i proizvoljni ujedinitelji. Drugim rečima, ne postoji internacionalističko, demokratsko, humanističko i progresivno međunacionalno ujedinjavanje ljudi, odnosno bilo kakav oblik slobodne međunacionalne integracije ljudskog rada bez punog priznavanja nacionalne individualnosti, a samim tim i prava i objektivnih uslova koji su povezani sa životom i razvitkom takve individualnosti. To je bio razlog zašto smo se mi jugoslovenski komunisti ne samo na spoljopolitičkom planu već i u našim unutrašnjim međunacionalnim odnosima opredelili za lenjinsko tumačenje prava naroda na samoopredeljenje.

Ali, s druge strane, Komunistička partija Jugoslavije je uvek isticala i dve druge činjenice koje su takođe objektivni rezultat društveno-istorijskog razvoja. Ona je podvlačila da za narode Jugoslavije, u savremenom svetu imperijalizma, hegemonizma i ekonomskog potčinjavanja, nema bezbednosti i slobode sem ako oni budu udruženi na bazi socijalističke revolucije. A u tome upravo i jeste društveno-istorijska progresivna sadržina Titove parole o bratstvu i jedinstvu naroda Jugoslavije. Posebno to važi za Bosnu, odnosno najizrazitije to dolazi do izražaja u primeru Bosne i Hercegovine, gde je istorija povezala narode na način koji otvara samo dve mogućnosti: ili da oni budu zajednica ravnopravnih naroda, ili da svi budu objekat nacionalnog, klasnog i političkog potčinjavanja. Ali u suštini to isto važi za sve narode Jugoslavije. I mislim da upravo zbog toga idejni predvodnik takvog udruživanja i zbližavanja naroda moraju biti pre svega komunisti svake nacije.

Prema tome, da bi komunist zaista bio komunist, to jest borac na istorijskim pravcima socijalističke revolucije, on mora u svojoj svesti ujedinjavati privrženost i vernost svom narodu, njegovoj slobodi i ravnopravnosti, ali istovremeno i ideju uzajamne internacionalističke odgovornosti između naroda i zbližavanja naroda kao oblika humanističke integracije čovečanstva. Ovo pogotovo treba da dođe do izražaja kada se radi o narodima Jugoslavije, koje povezuje ne samo zajednička istorijska sudbina već i zajednička socijalistička revolucija.

I drugo, u svojoj nacionalnoj politici Komunistička partija Jugoslavije je takođe polazila od gledišta da u naše doba istinski nacionalni interes može da predstavlja samo radnička klasa povezana sa seljaštvom i inteligencijom, koja je svuda u svetu, a pogotovo u našem sistemu samoupravnog udruženog rada, u najvećem delu u stvari sastavni deo radničke klase. Prema tome, kad govorim o nacionalnim interesima, onda imam pred očima u prvom redu one istorijske interese radničke klase i drugih radnih slojeva koji ujedinjuju u sebi i njihove klasne i njihove nacionalne aspekte. Dakako, time nikako ne želim da kažem da se sva sadržina društveno-istorijske pojave koja se zove nacija ili nacionalna individualnost iscrpljuje ulogom i interesima radničke klase. Ono što sam time želeo da istaknem je da su samo dva aspekta te problematike. Prvo, da interesi radničke klase nisu nešto vannacionalno ili nadnacionalno, već zavise takođe od slobodne afirmacije njihove nacionalne individualnosti. I drugo, da vodeću ulogu u naciji i u progresivnom tumačenju tih interesa, kao i u borbi za njih u našem društvu može imati samo radnička klasa sa svojim klasnim interesima, ali istovremeno nerazdvojno povezana sa seljaštvom i onim delom inteligencije koji je društveno-ekonomski i idejno povezan sa interesima drugih radnika kao i seljaka, a ne sa ekonomskim

i ideološkim ostacima društvenih snaga koje je revolucija svrgla sa vlasti.

Zato Komunistička partija Jugoslavije nije nikada odvajala nacionalno od klasnog, niti klasno od nacionalnog. Ali je zato nacionalne interese radničke klase razlikovala od buržoaskog nacionalnog interesa, jer se ovaj poslednji zasniva na privatno-sopstveničkom monopolu u raspolaganju društvenim kapitalom, pa se zato, pogotovo kad se radi o manjim ili ekonomski zaostalijim narodima, veoma često pretvara u instrument tuđe ekonomske i političke hegemonije i eksploatacije. Nasuprot tome, ako pustimo po strani sva pitanja kulture i društvene nadogradnje, osnovni tj. nacionalni interes radničke klase i svih radnih ljudi zasniva se na neophodnosti da oni sami raspolažu viškom svoga rada. Time taj interes postaje nosilac otpora svakoj ekonomskoj i političkoj hegemoniji nad nacijom. Ali u isto vreme on — povezan sa neophodnošću koju nameće razvoj proizvodnih snaga — postaje i objektivno data polazna tačka za slobodnu međunacionalnu integraciju ljudskog rada — to jest takvu integraciju koja nije nametnuta ekonomskom i političkom prinudom — a time ona postaje osnovni faktor i za zbližavanje među narodima, za integraciju čovečanstva na sve višem nivou humanističke svesti.

Razume se, nije danas prilika za detaljnije raspravljanje o tim temama. Želeo sam time samo da ukažem na činjenicu da politika Komunističke partije Jugoslavije, odnosno Saveza komunista Jugoslavije u međunacionalnim odnosima nije bila zasnovana isključivo na empirizmu, kao što nam ponekad prebacuju neki kratkovidi tumači prošlosti naše revolucije. Ta politika takođe nije izrasla iz političkog pragmatizma koji bi se inspirisao tradicionalnim nacionalističkim konceptima koji su nastali u potpuno drugim istorijskim uslovima i koji su u međuvremenu ne samo izgubili svoj nekadašnji progresivni karakter, već su postali i instrument hegemonističkih aspiracija nacionalne buržoazije i nacionalnog i klasnog ugnjetavanja. Politika Partije se zasnivala na idejnim konceptima koje je uspostavljao savremeni revolucionarni radnički pokret i na teoretskim saznanjima, koja su nastala na tlu marksizma i lenjinizma. Štaviše, mislim da neću preterati ako kažem da Komunistička partija Jugoslavije, odnosno Savez komunista Jugoslavije spada među one revolucionarne, radničke i antiimperijalističke pokrete koji su dali najveći idejni, teoretski i praktički doprinos razjašnjavanju i razrešavanju nacionalnog pitanja u savremenim uslovima. Takva nacionalna politika Komunističke partije nije dolazila do izražaja samo u njenoj revolucionarnoj aktivnosti i u našem unutrašnjem političkom razvoju, već i u spoljnoj politici nove revolucionarne, socijalističke Jugoslavije. Na kraju krajeva, i politika nesvrstavanja je izraz takvog idejnog, teoretskog i praktičkog pristupa Saveza komunista Jugoslavije nacionalnom pitanju u savremenom svetu.

Tu je i razlog što se Savez komunista Jugoslavije tako istrajno i dosledno suprotstavljao kako unitarizmu, tako i svim oblicima buržoaskog i birokratskog nacionalizma. Istina, unutrašnji odnos moći društvenih, idejnih i političkih snaga je s vremena na vreme nametao praksi i politici Saveza komunista Jugoslavije i našoj Jugoslaviji kao državi, kao društvu rešenja koja nisu bila u skladu sa takvim njegovim načelnim stavovima prema nacionalnom pitanju o kojima sam govorio. U

pojedinin razdobljima doživljavali su kratkotrajne pobjede kako unitaristički i hegemonistički, tako i šovinistički i separatistički vid reakcionarnog buržoaskog i birokratskog nacionalizma, pri čemu su se oba uvek uzajamno podsticala, hranila jedan drugog. Ali, uprkos svim takvim teškoćama i kolebanjima, principijelan stav Saveza komunista je uvek ponovo pobeđivao. A pobeđivao je time što se SKJ uvek ponovo osposobljavao za borbu, kako se to obično kaže, na dva fronta.

Ako igde — mogao bih reći — onda se, pre svega, u Bosni i Hercegovini ta principijelna nacionalna politika Saveza komunista Jugoslavije ubedljivo potvrdila. I to ne samo u vreme narodnooslobodilačkog rata, kada je ona — uprkos uticaju koji je fašistički neprijatelj vršio na deo društva — uspela da okupi široke narodne mase svih nacionalnosti u otporu i borbi protiv čudovišnog krvavog orgijanja buržoaskog nacionalizma u sprezi sa fašističkim okupatorom. Ta se politika potvrdila kasnije, a ponovo se potvrdila i nedavno, kada su snage koje deluju u našoj zemlji protiv socijalizma i socijalističkog samoupravljanja, koristeći se oportunistom u našim sopstvenim redovima, ponovo pokušale da tradicionalnim sredstvima šovinističkog nacionalizma potkopaju snagu naše revolucije. U otporu protiv takvih pokušaja Savez komunista Bosne i Hercegovine — kao i čitav Savez komunista Jugoslavije — ponovo je afirmisao u praksi upravo one principe naše međunacionalne politike koji su i dosad odnosili istinsku i stvarnu pobjedu time što su jačali slobodu i ravnopravnost svakog naroda posebno, a istovremeno i njihovo jedinstvo na osnovama zajedničke socijalističke revolucije i njihovih zajedničkih interesa u današnjoj socijalističkoj, samoupravnoj izgradnji našeg društva. Zahvaljujući takvoj politici, jedinstvo naroda u Bosni i Hercegovini, to jest jedinstvo Srba, Muslimana i Hrvata, učvršćeno je, a samim tim narodi Bosne i Hercegovine dali su i daju svoj snažni prilog jačanju revolucionarnog i humanističkog jedinstva socijalističke zajednice jugoslovenskih naroda uopšte.

Duboko sam uveren da je Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine organski izraz takvih međunacionalnih odnosa u Bosni i Hercegovini, i da će ona upravo, kao takva, davati značajan prilog ne samo nauci i kulturi naroda Jugoslavije, već i jačanju onih idejnih i teoretskih osnova na kojima mora da se zasniva praksa jedne progresivne, klasno-revolucionarne i humanističke međunacionalne politike, bez koje u današnje doba nije moguće zamisliti opstanak nijedne višenacionalne državne zajednice.

To je poseban razlog što proglašenje za počasnog člana ove Akademije osećam — kao što sam već u početku istakao — kao izuzetnu čast za sebe, a istovremeno i kao svoju obavezu.

Poštovani drugovi akademici,

U izboru za počasnog člana vaše Akademije ja osećam i priznanje Savezu komunista Jugoslavije za njegovu ulogu i njegov udeo u razvoju naše nauke. To je, naravno, i njegova obaveza, tj. obaveza SKJ i takođe SKBiH za budućnost. Zaista, niz činjenica jasno svedoči da su za Savez komunista Jugoslavije teorija i praksa bile, a i dalje treba da budu, samo dve nerazdvojne strane istog procesa revolucionarnog i socijalističkog stvaranja. Zato se Savez komunista Jugoslavije nije samo uporno zalagao za odgovarajuću ulogu i položaj nauke u našem društvu, već je svojom progresivnom praksom, kao i svojim neprestanim podsticajima teoretsko-

-istraživačke delatnosti u sopstvenim redovima, i u društvu uopšte, i neposredno odigrao krupnu — u nekim pogledima, ja bih rekao, istorijsku — ulogu u razvoju naučnih saznanja socijalističkog društva. O tome govori već sama činjenica da je Komunistička partija Jugoslavije bila predvodnik jednog od najoriginalnijih oblika narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije u savremenom svetu, da je Savez komunista došao praktično i teoretski u konflikt sa staljinističkim dogmatizmom, i pobedio u toj borbi, da je bio inicijator i graditelj samoupravljanja, odnosno njegovih teoretskih temelja i praktičnih rešenja, da je gradio i gradi iz temelja nov društveni sistem na ruševinama starog, da je bio inicijator i motorna snaga u grčevitom probijanju našeg društva ka novim društveno-ekonomskim odnosima i ka novom sistemu ekonomskih i političkih odnosa koji bi odgovarali slobodnoj samoupravnoj integraciji rada i društvenog kapitala u udruženom radu.

Kad se ocenjuju ciljevi i smisao takve uloge Saveza komunista na području nauke, onda moramo, pre svega, imati pred očima činjenicu da Savez komunista, odnosno progresivne snage našeg socijalističkog društva nisu samo posmatrači i tumači zbivanja, već su protagonisti socijalističkog društvenog kretanja i preobražaja društva. Zato je Savezu komunista i progresivnim socijalističkim snagama neophodno potrebna nauka koja je angažovana u probijanju i osvetljavanju razvojnih puteva našeg socijalističkog i samoupravnog društva. Pri tome Savez komunista mora polaziti od činjenice da je nauka, doduše, najveća snaga i najsnažnije čovekovo oružje, ali da je pokretačka snaga istorije čovečanstva pa i razvoja same nauke upravo sam čovek, i to čovek u konkretnim proizvodnim odnosima, čovek sa svojim interesima u borbi sa prirodom i u borbi za svoje klasne ili socijalne, kulturne i druge interese u društvu. Drugim rečima, jasno je da vodeću ulogu u društvu u sadašnjem periodu društvene istorije čovečanstva ne može imati nijedan drugi faktor osim današnji i istorijski interes radničke klase i ljudskog rada uopšte. Ali, upravo zbog toga, da bi te svoje interese i takvu svoju društveno-istorijsku ulogu radnička klasa zaista postavljala kao realne i dostižive istorijske ciljeve i da bi ih realizovala sa što manje teškoća i društvenih lomova, njena akcija se mora oslanjati, zasnivati ne samo na njenim iskustvima, već, pre svega, na nauci koju ona sama i svi radni ljudi putem samoupravljanja proveravaju svojim iskustvima. A u tome veoma odgovornu istorijsku ulogu ima upravo Savez komunista. U suštini se ovo odnosi ne samo na ulogu društvenih nauka, već i na ulogu nauke u udruženom samoupravnom radu uopšte. U tom smislu je potrebno na nauku gledati kao na najvažniju i odlučujuću fazu u celokupnom čovekovom radu i stvaralaštvu i „regulisanju društvenih odnosa“, ali ipak ne kao nešto iznad društva, nešto prema čemu bi „običan čovek“ imao samo osećaj podređenog objekta, a ne i aktivnog stvaraoca, to jest kao da je nauka oruđe birokratizma i tehnokratizma, a ne njegovo sopstveno oruđe. Sve to samo potvrđuje da nauka nije sama sebi cilj. Ona to može biti, doduše, u subjektivnoj svesti pojedinog naučnika, ali objektivno ona to nije. To takođe znači da nauka nije nad društvena. U povezanosti sa čovekovim radom ona je sama i neposredno proizvodna snaga. A u povezanosti sa borbom klasa u društvu i sa socijalnim i političkim konfliktima, ona je sastavni deo odnosa snaga u društvu.

Iz te činjenice proizlazi, između ostalog, i to da Savez komunista ne može i ne sme odstupiti od svog, u ideološkom i političkom smislu, angažovanog i kritičkog odnosa prema stanju na području nauke. Doduše, Savez komunista ni sebi ni bilo kojoj drugoj društvenoj snazi ne pripisuje i ne sme da pripisuje ulogu

arbitra u određivanju naučne istine, niti sudije u izboru puteva naučnog istraživanja. I sama naučna kritika ne može biti takav arbitar, ma koliko bila značajna kao sredstvo naučnog istraživanja. Istina — dakako uvek relativna — može biti samo društveno-istorijski rezultat dijalektičkog prožimanja nauke i prakse i njihovog neprekidnog konflikta. A to samo potvrđuje da Savez komunista ne može biti nekakav pasivni „konzument“ rezultata naučnog istraživanja. On mora biti faktor organskog spajanja socijalističke prakse i socijalističke nauke, to jest nauke koja je angažovana u borbi za socijalizam i njegov progres. Zato Savez komunista Jugoslavije mora u našem društvu i dalje igrati ulogu samostalnog kreativnog faktora u razvoju teoretske misli i prakse socijalističkog samoupravljanja i humanističkog preobražaja međunarodnih odnosa.

U skladu s tim je, po mom mišljenju, potpuno nerealna teza o nekakvom odvajanju političke teorije od političke prakse, koja se izražava u mišljenju da politika ne treba da se meša u nauku. Međutim, kad se radi o društvenim naukama — a upravo u vezi sa njima se najčešće čuje takav zahtev — radi se upravo o političkoj nauci, odnosno o nauci koja uvek u većoj ili manjoj meri neposredno utiče na politiku ostvarivanja svakodnevnih i dugoročnih interesa radničke klase i svih radnih ljudi, to jest njihovog napora i njihove borbe sa prirodom i sa društvom za oslobođenje rada i radnog čoveka. Naravno, i tu dolazi do izražaja konflikt između prakse i nauke, o kome sam pre govorio. Ali, naš cilj ne može biti ukidanje tog konflikta, već njegovo demokratsko razrešavanje. U stvari, mi moramo imati demokratiju u politici i slobodu u naučnom istraživanju. Ali, moramo imati i slobodu i obavezu radničke klase, socijalističkih društvenih snaga, Saveza komunista da se prema suštini i rezultatima pojedinih naučnih istraživanja odnose sa gledišta njihovog značaja za socijalističko i samoupravno društvo i da zauzimaju kritički odnos prema svemu što je u suprotnosti sa takvim ciljevima i interesima. Ako bi se Savez komunista odrekao kritičkog odnosa prema aktuelnim idejnim i političkim aspektima na području nauke odnosno naučnog istraživanja, on bi se, u stvari, odrekao upravo naučnog socijalizma, koji je osnova njegove akcije. Ne treba izgubiti iz vida da se nalazimo u vremenu kad je staljinistički dogmatizam u rasulu i kad na njegovim razvalinama nastaje čitav spektar društvenoteorijskih, idejnih i političkih tokova koji potiskuju socijalističku praksu iz jedne krajnosti u drugu. Savez komunista Jugoslavije i progresivne socijalističke snage u našoj zemlji poslednjih su se godina ozbiljno uhvatili u koštac sa antisocijalističkim snagama, koje su se često sakrivala iza kulisa buržoaskog i birokratskog nacionalizma, koristeći se pri tome i oportunizmom u redovima Saveza komunista. To, međutim, ne znači da i za trenutak smemo zaboraviti — upravo da bismo imali trajnog uspeha u toj borbi — da isto tako moramo dalje voditi najodlučniju bitku sa dogmatskom ideologijom konzervativnog birokratizma, koji pokušava da vrati naše društvo na stare i prevaziđene odnose i gledanja. A takve tendencije pojavljuju se ne samo u praksi, već i u teoriji. Zato mislim da je u ovom trenutku pogotovo potrebno da Savez komunista ne samo svojim sopstvenim teoretskim stvaralaštvom već i svojom idejnom i političkom kritikom stanja na području nauke i stimulativnim angažovanjem nauke odlučno doprinese da se konflikti između nauke i prakse neprestano rešavaju u progresivnom pravcu, kako za nauku tako i za praksu.

Nema sumnje, Savez komunista može u takvom kritičkom odnosu i grešiti, može delovati inicijativno ili pak kočiti dalji razvoj nauke. Ali, to isto toliko važi i za samo naučno istraživanje, koje može biti instrument napretka socijalističkih odnosa ili pak njihova kočnica ili instrument antisamoupravnih snaga. Isto tako kao što se naučnik ne može odreći svoje stvaralačke slobode zbog opasnosti da u svom naučnom istraživanju pogreši, tako se ni Savez komunista ne može odreći svoje idejne i političke uloge zbog opasnosti da pri tome učini „grešku“, kako se to obično kaže. Prema tome, ne treba se plašiti konflikta. Bežanje Saveza komunista Jugoslavije od takvog konflikta samo bi značilo da on prepušta nesocijalističkim snagama da jačaju svoj ideološki uticaj na području nauke i kulture. Ne smemo živeti u iluzijama da je konflikte moguće ukinuti, već moramo i dalje izgrađivati takav demokratski društveni mehanizam međusobne zavisnosti nauke i prakse, društvene nauke i radničke klase, Saveza komunista i svih socijalističkih snaga, koji bi omogućavao da se takvi konflikti na što demokratskiji način razrešavaju. A to je moguće jedino u takvoj društvenoj organizaciji naučnog istraživanja gde su nauka i praksa što je više moguće organski povezane, odnosno kada one mogu neprestano uticati jedna na drugu.

Upravo u tom pogledu sada pred našim društvom i pred našom naukom — kako pred društvenim naukama, tako i na svim ostalim područjima naučnog istraživanja -- stoji niz otvorenih problema. Živimo u epohi naučno-tehnološke revolucije, koja ostvaruje najveći stepen integracije nauke i prakse u istoriji čovečanstva, a naša nauka je još uvek — pogotovo što se tiče odnosa između nauke i prakse — u mnogome organizovana na stari način, koji je odgovarao sasvim drugim društvenim uslovima i drugom stepenu razvoja proizvodnih snaga. No, današnji dan sigurno nije prilika da o tome detaljnije raspravljamo. Želeo sam da istaknem samo problem kao takav, i to zato što sam duboko uveren da će Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i tim naporima našeg društva dati svoj dragoceni doprinos.

Drugarice i drugovi,

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, iako mlada institucija, već daje svoj značajan doprinos našoj nauci i kulturi. Zato me raduje što ću, makar i posredno, moći da uzmem učešća u njenom radu. Želim da Akademija postigne što više uspeha u izvršavanju složenih i odgovornih naučnih i društvenih zadataka koji pred njom stoje. A priznanje koje ste mi dali izborom za počasnog člana vaše Akademije prihvatom ujedno kao veliku moralnu obavezu da prema svojim mogućnostima doprinosim afirmisanju njenih progresivnih nastojanja.

**URUČIVANJE ADRESE
DRUGU IVI ANDRIĆU
POVODOM 80-GODIŠNJICE ROĐENJA**

U zajednici sa Savezom književnika Jugoslavije, Univerzitetom u Sarajevu, Društvom bibliotekara Bosne i Hercegovine i Udruženjem književnika Bosne i Hercegovine, 12. oktobra 1972. godine u prostorijama Skupštine Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine organizovala je svečanu akademiju povodom 80-te godišnjice rođenja književnika i počasnog člana Akademije IVE ANDRIĆA.

Svečanu akademiju otvorio je predsjednik Akademije akademik Edhem Čamo sljedećim riječima:

„Uvaženi druže Andriću, uvaženi gosti,
drugarice i drugovi,

Osjećam posebnu čast i osobito zadovoljstvo što mi je pripala prijatna dužnost da u ime Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Saveza književnika Jugoslavije, Univerziteta u Sarajevu, Društva bibliotekara Bosne i Hercegovine i Udruženja književnika Bosne i Hercegovine otvorim ovu svečanu akademiju posvećenu životu i djelu našeg istaknutog književnika, nosioca brojnih domaćih i međunarodnih priznanja, našeg nobelovca, uglednog kulturnog i društveno-političkog radnika, junaka socijalističkog rada, čovjeka koji je čitavim svojim bićem okrenut prema čovjeku kao osnovnoj vrijednosti ljudskog društva — drugu Ivi Andriću, počasnom članu Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Sa osjećanjem ponosa i radosti najsrdanije pozdravljam našeg dragog slavljenika, kao i najistaknutije predstavnike društveno-političkog, kulturnog, naučnog i privrednog života naše Republike, predstavnike Jugoslovenske narodne armije i sve goste i učesnike ovog svečanog skupa.

Uvjeren sam da ću izraziti mišljenje i osjećanje svih kada u ovom divnom i svečanom trenutku, pored toplih i iskrenih rođendanskih želja, uputim drugu Ivi Andriću i naše čestitke povodom dobijanja najvišeg odlikovanja — Junaka socijalističkog rada, kojim ga je predsjednik Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije drug Tito odlikovao za njegov nesebičan i duboko humani rad, za njegovo izuzetno bogato i vrhunsko književno stvaralaštvo, koje predstavlja dragocjen doprinos procvatu naše književnosti i kulture uopće, i koje je našu književnost uzdiglo do najvećih ostvarenja svjetske književnosti i time dalo našoj zemlji dimenziju svjetskih razmjera na planu kulture i humanističkog stvaralaštva.

Ovih dana s pravom se u cijeloj našoj zemlji rođendan uvaženog slavljenika obilježava ne samo kao njegov veliki jubilej, nego i kao veliki jubilej naše cjelokupne kulture. Njegovi užleti do svjetskih veličina istovremeno su i naši jugoslavenski uzleti. A za ovaj kraj naše zemlje, na kome su ljudi donedavno živjeli gotovo isključivo od crnog hljeba sa tvrde bosanske njive i od mukotrpnog rada u utrobi zemlje u crnim rudarskim oknima, ali gdje su se odigravali značajni događaji i u daljoj i u bližoj prošlosti, i to događaji značajni na planu svjetske istorije, eto, kažem za ovaj tvrdi i vrletni bosanskohercegovački kraj to djelo svakako ima i posebnu draž i poseban značaj. Jer, baš na tom tlu je Andrićevo umjetničko oko i veliko ljudsko srce našlo one mostove koji naše ljude i našu kulturu povezaše sa ljudima svih krajeva svijeta, mostove koji cijelom svijetu svoje kapije širom otvoriše prema našim ljudima i našim krajevima. To je sigurno jedan od razloga koji nas je inspirisao da radosti povodom rođendana našeg dragog slavljenika i velikog jubileja naše kulture podijelimo i ovdje, zajedno sa njim, iako nam je dobro poznato da prava i velika umjetnost pripada svim narodima svijeta i da ne postoje međe koje bi je sužavale i dijelile od ljudi bilo kojih krajeva.

Još jednom srdačno čestitamo i želimo Vam, dragi druže Ivo, sve najbolje u životu i plemenitom radu, koji je cijelo čovječanstvo već odavno ocijenilo kao veliki doprinos riznici najvećih umjetničkih ostvarenja“.

Referat o životnom putu i djelu Ive Andrića održao je vanredni član Akademije Midhat Begić. U svom referatu on je rekao:

„Čak ni čovjek od poziva ne bi imao snage u ovoj svečanoj prilici ikakvu riječ da izusti osim izraza poštovanja i duboke zahvalnosti za književno ostvarenje koje nam je pisac darovao, kad ne bi osjećao da je, ne samo Bosnom, nego i svim svojim ljudskim bićem saučesnički umiješan u to jedinstveno književno djelo našeg zemljaka, našeg druga, Ive Andrića. Zbog te ljudske prisnosti, saučesništva i svojati nisam smatrao da je obavezno da sistematski izlažem njegovu sliku, nama svima blisku i više-manje intimno poznatu, ni vrijednost, univerzalno priznatu i osvjedočenu. Svjestan da bi svako slovo koje bi ko danas o njemu izgovorio bilo nepotpuno i možda zato i suvišno, ova moja riječ je samo poziv na mirno, pribrano razmišljanje o nekim duhovnim i izražajnim česticama koje lebdeći povezuju iznutra njegovu divnu književnu arhitektoniku. Ovaj moj glas iz Bosne može da bude sveden na ono što je najmanje regionalno, što umjetnost čini svojinom ljudskog roda u cjelini baš zbog humanizma djela u njegovoj govornoj, dakle nacionalnoj umjetnosti, a ipak i djela univerzalnog smisla i vrijednosti. Ali na žalost to nas odmah odvodi na područje apstraktnih razmatranja, koja nisu prikladna za ovakvu našu radost, ali se ipak možda ponekad i nameću, pa ako ništa drugo, mogu nas potaći da u tom njegovom i našem djelu, kao što se čini sa djelima sličnih velikih pisaca u svijetu, pokušamo, koliko-toliko sagledati i njegovu humanističku estetiku, to jest njegovu umjetnost i ljudskost koje se u cijelom tom djelu međusobno uslovljavaju i skladno prepliću u književnu ljepotu i harmoniju.

Pored romana, pripovjedaka i pjesama, Ivo Andrić je uvijek povremeno pisao i eseje, zapise i putopisne utiske i u njegovom sabranom djelu nalazi se jedna sveska pod naslovom *Staze, lica predeli*, koja predstavlja izbor iz tog odjeljka njegova stvaranja. U toj zbirci može se reći da se nalazi ono što bi bilo bitno za njegove osnovne poglede na umjetnost, na stvaranje. Upada u oči, međutim, da tu nema

nijednog rada koji se odnosi na književnost i da se u središtu te knjige nalaze dva teksta o španskom slikaru Francisku Goji, a na početku knjige, poslije uvodne crtice **Staze** slijedi pet priča, koje govore o životu mladog zatvorenika u godinama prvog svjetskog rata. Jedan se članak zove **Mostovi**. Svi ti eseji su pisani opet kao priče i slikovita sjećanja o susretima sa ljudima, gradovima, kulturama i spomenicima.

Osnovna misao koja se izdvaja iz tog gradiva jeste doživljaj kontrasta koji se piscu nametao u viđenju svijeta između, kako se kaže u priči **Čelija** br. 115, „previsoke slasti i predubokog razočaranja“. Ta polarizacija je očigledno bila duboko spoznanje iz zatvorskog života mladića, političkog zatvorenika i ispoljava se već i u naslovu jedne od tih pet priča **Zanos i stradanje Tome Galusa**. Taj mladić, Bosanac, vraćajući se iz Adena, poslije doživljava tropskog sunca, u junu 1914, sav radostan i zbog mladićke sreće i vraćanja u domovinu, doživjevši „celo bogatstvo i svu širinu sveta“, najednom u Trstu, na sam dan izbijanja rata, dospijeva u zatvor.

Prilikom sprovođenja, masa ga umalo nije linčovala. A u ćeliji on sređuje svoje misli dok napolju trešte ratne fanfare: „To su bile“, kaže se u tekstu, „prve trube novih vremena, u kojima će nestati, možda zauvek, radosti slobodna života i u kojima će na kraju čovek jesti čoveka kao zver što jede zver, samo sa manje smisla“. U četiri druge priče vidimo kako se izgrađuju iskustvo i misaonost mladog zatvorenika, gdje, u smislu istaknutog kontrasta, stanje zanosa i radosti preovlađava. „Bogatstvo i širinu sveta“ koje umnožava oživljavajuće djelovanje sunca mladi čovjek je otkrio u zatvorskoj ćeliji. To je čak i izričita poruka dviju od tih pet priča: **Sunce i Na sunčanoj strani**. Osjećaj nezamisliva bogatstva rodio se kod pisca iz krajnjeg lišavanja, što potvrđuje zapis **Staze**. Na višegradskim stazama on je imao tu svijetlu viziju: „Na tim stazama koje vetar mete i kiša pere a sunce okužuje i raskužuje, na kojima se sreća samo izmučena stoka i ljudi ćutljivi, tvrda lica, tu sam ja zasnovao svoju misao o bogatstvu i lepoti sveta“. U toj zanosnoj iluziji o svijetu, gdje je sunce iskonski činilac radosti, sva je priroda zahvaćena i uznesena. Pisac ovdje čak napominje svoju „višegradsku misao o bogatstvu i lepoti stvorenog sveta“ i ona ga prati čitava života. Priroda za njega ne samo da ima svoje oblike, kakve nalazimo u priči **Rzavski bregovi**, bogate smislom, nego je ona njihova kolijevka, sadržitelj i pohranitelj, ali i rušilac i grobar. Priroda je izvor zanosa, i slasti, nasuprot kojima je razočarenje u osnovi plod iskrivljenja, otuđenja čovjeka od njenih dubokih tajni i zakona. Ma kakvi bili, oblici jednom stvoreni, i sami ulaze u domen prirode i mogu i izraziti tu otuđenost, to trenje između društva i prirode.

Ali, radost koja kao da se ne može pojmiti osim u ćelijskoj samoći, na ubogoj višegradskoj stazi, ili u manastirskoj askezi svetog Jeronima, ta upravo tjeskoba, društveno rođena, goni čovjeka prema drugome, prema drugima, među kojima se istovremeno dubi u beskraj ponor ljudskih dioba i samoća. Tako u priči **Prvi dan u radosnom gradu** pisac navodi ove riječi svetog Jeronima: „Bio sam u pustinji, sam samcit, među divljim zverima i akrepima, napola mrtav od posla i pokore — pa ipak mi se činilo pokatkad da čujem huk pesama i igara veselih rimskih devojaka“. Taj moćni kontrast, proizlazeći iz asketskog lišavanja, prožima cijelo piščevo djelo, u kome se umjetnost sa svim njenim arabeskama pojavljuje kao „igra za život“, koju igra jagnje Aska opčinjujući vuka i odgađajući tako trenutak svoje smrti. Umjetnik je suočen sa životom oblika, kao i oblicima života, koji izbijaju iz bezbrojnih susreta suprotnih snaga u društvu i istoriji impulsa prirode koja kroz njih probija. U piščevu djelu ta protivrječja nisu nigdje tako vidljiva kao

u romanu **Na Drini ćuprija**, gdje se smenjuju prizori užasa i sublimne ljepote i gdje smrt lebdi nad prolaznim kratkim životom ljudi, kao kontrapunkt trajanja, postojanost mosta iznad vodenog proticanja. Istorija i priroda čine dva pola ljudske egzistencije u nerazmršivim svojim prepletima. Andrić, prvobitno istoričar po zvanju, umjetnik je Bosne, životnog okvira svojih djela, a priroda je bila ono što je pisac razabirao u istoriji, priroda koja gradi i ruši oblike, neosjetljiva, ravnodušna ali njenim dahom i istorija se začinjava i prožima njenim slikovnim natruhama, od kojih narod stvara svoje legende tumačeći tako i istorijska zbivanja. Da je to vrlo značajno, kazuje nam slikar Goja u zamišljenom razgovoru s piscem, jer se slikaru misao pokazala nemoćna da proдре u smisao istorije, iz čega je on, Goja, izvukao pozitivan zaključak „da treba osluškivati legende, te tragove kolektivnih ljudskih nastojanja kroz stoleća, i iz njih odgonetnuti, koliko se može, smisao naše sudbine“.

Legende su vrlo često u osnovi piščevih djela. Takav je slučaj prve njegove pripovijetke **Put Alije Đerzeleza**: to je legendarni junak kod koga otkrivamo beskraju slabost, tugu i grotesknu zbunjenost pred tajnom žene. Roman **Na Drini ćuprija** predstavlja niz narodnih legenda književno preobraženih od strane romansijera-istoričara, kao što je legenda o ljudskoj žrtvi koju traži izgradnja mosta; a tu potresnu scenu slijedi mirljiva priča o djevojci koja je više voljela smrt od prinudne udaje, legenda opjevana u narodnoj pjesmi. Opklada s đavolom kockara Milana Glasinčanina je takođe legenda, kao i istočnjačka priča Alihodžina koja potvrđuje svetismisao gradnje mostova. Pa šta je i ona riječ Hamdibegova u Lutvinoj kahvi: Ničija nije do zore gorila — ako ne zametak legende koja počinje prekrivati istoriju konzulskih vremena u **Travničkoj hronici**, a koja se zbija pred samim čitaočevim očima. Roman **Prokleta avlija** u osnovi je majstorski pripovjedni vez legende o Kainu i Abelu, ovdje o braći Džemu i Bajazitu. **Priča o vezirovu slonu** ima mitski smisao kako god i basna **Aska i vuk**. Legenda je u narodu stvorena i o djevojci **Aniki** i njenim vremenima. U svim tim i mnogim drugim pripovijetkama pisac razrješava i ilustruje na pripovjedački realističan način mitski smisao legenda, ali on takođe djeluje i u suprotnom pravcu, tako da običnu i svakodnevnu stvarnost prožima, kako reče jedan kritičar, „memlom drevnih legendi“.

Tako je manje-više sa svima pripovijetkama iz turskog vremena, i razumljiva je otuda složena i vremenski i estetski izdiferencirana razrada romana **Na Drini ćuprija**, čija priča pokriva četiri stoljeća, dopirući do u piščevu savremenost. U romanu **Gospođica radnja** ide od austrijskog doba do 1935. i ona je slično realistički zasnovana, kao donekle i u **Travničkoj hronici**, uprkos udaljenosti vremena u njoj, a počiva na istorijskim i hroničarskim dokumentima. Pisac prirodno voli — što se vidi u ovim romanima — neobične karaktere i izuzetne situacije, što je suštinski elemenat njegove književne misli, koja djelo stavlja iznad osrednosti života. Ali **Na Drini ćuprija** i **Prokleta avlija** izrazite su psihološki složene vrste, bogate simbolima. Sklonost ka metodi kontrasta vodi pisca nužno slikanju krajnjih situacija i izuzetnih, podsvjesnih stanja, gdje se čovjek cjelovito ispoljava. U eseju o Goji pisac kao da je unaprijed preduhitrio sve zamjerke slikarevom mišlju. „Svi ljudski pokreti proizlaze iz potrebe za napadom i odbranom. One su im osnovni, u većini slučajeva zaboravljeni, ali istinski i jedini pokretač. A priroda umjetnosti je takva da nije moguće naslikati hiljadu sitnih pokreta koji, svaki za sebe, nisu mračni ni zlokobni. Ali svaki umetnik koji hoće da slika ono što sam ja slikao prisiljen je da pokaže pokret koji je zbir svih tih

mnogobrojnih pokreta, a taj zgusnuti pokret nužno i neminovno nosi na sebi pečat istinskog porekla, napada i odbrane, besa i straha. Eto, zašto su moji likovi i njihovi stavovi i pokreti mrki, često strašni i jezivi”.

Zato što, u stvari, drukčijih pokreta i nema. Čitavo piščevo djelo ilustruje tu misao o sažimanju građe, odakle izbijaju likovi ljudi koji se okomljuju jedni na druge, pod djelovanjem straha, mržnje, krivice, interesa, grijeha. Uvjerenje da je umjetnost posebno vezana za nesvjesno čovjekovo djelovanje dijelili su svi veliki srpski i hrvatski pisci poslije prvog svjetskog rata; u svojim međuratnim pripovijetkama naročito, naš pisac istražuje te podsvjesne jazove i ponore koji dijele ljude i donose nesreće, koji često izgledaju kao đavolski vrtlozi, i nerazumljivi pokreti u ljudskim postupcima. Primjer takve dubinske analize ljudske psihe nalazimo u magistralnoj priči *Mara milosnica*, gdje nesrećna kršćanska djevojka, milosnica kod turskog komandanta kojeg čak i zavoli, pa štitenica kod niza kršćana isto tako, otkriva kod sviju, bez obzira na vjeru, čudne mračne demonske pokrete koji je konačno bacaju u bezizlazan očaj, samoću i propast. U *Prokletoj avliji* to je užasna scena noćnog ispitivanja Ćamila od strane policajaca, na kraju koje žrtva, kao neodoljivo zahvaćena vlastitim ponorom, priznaje zločin koji nije počinila. „Ja sam to!” - kaže na kraju optuženik, kao po nekom unutarnjem nalogu samouništenja, što nas podsjeća na one monstruozne procese u kojima optuženi, kao automati, sami sebe optužuju. Ali Ćamilova tragedija ima i drugi, posebni moralni značaj. To je čovjek od knjige, mislilac, što u vezi s onim što je piscu rekao slikar Goja dobija posebnu dubinu. On hoće, kao istraživač, da osvijetli tragediju Džema, mlađeg brata sultanova, i zato biva bačen u zatvor. Čitavo piščevo djelo puno je takvih ljudi od misli, koji žive duhom, od derviša Alidede do fratara fra Marka, fra Petra, fra Stjepana i mladog zatvorenika iz ćelije br. 38 i 115.

Ovaj posljednji je upoznao najprije bijes gomile u Trstu. Zatvoren je u ćeliju i izvode ga pred istražnog sudiju. Ali umjesto da razborito odgovara na njegova pitanja, on samo gleda u njegovo lice, ruke, pokrete, najzad, prije nego što se onesvijesti, jedino što traži od sudije – to je da bude premješten na sunčanu stranu zatvora. To krajnje uniženje koje čovjeka od duha vodi pravce u dubinu ponora, kojemu kao da sam teži kao svom pravom mjestu i izlazu, smisao je riječi iz *Razgovora s Gojom*: „Ovaj svet je carstvo materijalnih zakona i animalnog života, bez smisla i cilja, sa smrću kao završetkom svega. Sve što je duhovno i misaono u njemu našlo se tu nekim slučajem, kao što se civilizovani brodolomci sa svojim odelom, spravama i oružjem nađu na dalekom ostrvu sa posve drugom klimom, naseljenom zverovima i divljacima. Zato sve naše ideje nose čudan i tragičan karakter predmeta koji su spaseni iz brodoloma... Otud je svaka velika i plemenita misao stranac i patnik. Otud neizbježna tuga u umetnosti i pesimizam u nauci”.

Uporedba između slikara i pisca već je odavno u kritici iznesena. Jasna je kod našeg pisca težnja da dosegne živu izrazitost ljudskog oblika, a ta izrazitost znači i izdvajanje lika kao slikarskog portreta u njegovu mučnu ali i magičnu, samrtničku samoću. Kritika s pravom podvlači piščevo majstorstvo u gradnji portreta, nazivajući ga „poklonikom oblika”. Jedan kaže da su u *Travničkoj hronici* najsnažnija „portretna poglavlja”, a *Na Drini ćuprija* mu je uz ostalo „roman ličnosti”, gdje je „lik urastao u tekst” a tekst „sav apsorbovan likom”.

Ta vizualizacija u vezi je sa piščevom težnjom da dosegne rječitost ćutanja, onu veliku vezirovu misao iz *Mosta na Žepi*. Očigledna je ta sklonost, pa je jedan

kritičar govorio o nijemoj pantomimi ličnosti u njegovim pričama i romanima. Zaista **Travničkom hronikom** dominira grobna, kasablijska, gluha tišina, u kojoj se sliježe sav talog ljudskih sukoba, protivrječja, sudara koji čovjeka od misli bacaju u stravičnu samoću. Malo tu ima razgovora, dijaloga. Ta piščeva izrazita sklonost nameće potrebu da se u vezi s njegovim djelom razmotre tri riječi našeg jezika: lice, lik i oblik. O prve dvije imamo tekstove pod tim naslovom: **Lica i Likovi**. Ogled o licima počinje ovako: „Zvezdanog neba i ljudskog lica nikad se čovek neće nagledati“. Mi u pamet možemo prizvati predjele i gradove, ali lica se mogu samo pojaviti u našem sjećanju sama. Lice je cvijet ljudskoga bića. Pisac navodi i primjere: izbrazdano lice seljaka, tužno lice otpuštenog radnika, zgrčeno lice čovjeka koji nosi neeksplozivnu bombu, i dodaje: „Svi se mi, kao i sve živo, svakog trenutka borimo sa smrću“. Govoreći o likovima, pisac kazuje čudnu, izvanrednu misao: „Rođen sa dušom ikonoborca u sebi, osećajući oduvek likove kao nešto što je protivno smislu i duhu života, dakle grešno i nedopušteno, ja ih u isto vreme volim duboko i neizlečivo“, dodajući da „sve govori u slavu i odbranu neme boje i ćutljivog lika“.

Kao poslenik riječi, pisac nam tumači svoju naklonost prema nijemom obliku i nepovjerenje prema svome vlastitom izražajnom sredstvu: „Strah me da u šarama na kamenu ne otkrijem reč, kao zmiyu, da reljef ne progovori drukčije nego likovima. Jer, boja nas napušta, kontura izneverava, da, ali reč – laže“. U tom kapitalnom tekstu, u produžetku, pisac ističe preimućstvo prvih likova u istoriji, nasuprot docnijem nastojanju da se oni zarobe, uproste, svedu na samo jedan mali broj: „Kratko: da likovi ne pokazuju, kao do sada, samo ono što su i što oni sami znače, nego da kazuju“. Na tom raskršću raste nepovjerenje prema govornom izrazu, „u osnovi“, kako se tu kaže, „duboka ljudska težnja za izgubljenim rajem slobodnog gledanja i čistih bezimenih likova“. Otuda je i sasvim razumljivo piščevo strogo shvatanje o upotrebi književne riječi: „Čini mi se da postoji samo ona reč koja je „postala telo“, jer su jedino za nju svedočili, udruženi, ljudski napor i logika materije, dok mi neovaploćena reč izgleda samo prazan i varljiv zvuk koji još nije uspeo da se otme okovima haosa što nas okružuje“. Ma kako to shvatili, očigledan je napor ka porijeklu, genezi oblika, i iskonu riječi, što ide uporedo sa sklonošću i poštovanjem prema legendi, kao i željom da se riječju dosegne vizuelni oblik. Pisac je još davno, kao kritičar, iskazao svoje nepovjerenje prema „šušnju reči“, i govoreći tako o riječi ljubav, istakao „mračni put i ponore“ koje ta riječ u sebi krije. Takva je, jednostavno, ali iznutra produbljena i kao korijenu upravljena književna riječ našeg pisca. Taj odnos nagoni pisca da svojim slikama daje obrt svojstven likovnoj umjetnosti, da usredotoči svoj napor na građenje likova sa vrijednošću plastičnog nijemog portreta. I tu upravo, u toj apsolutnoj različitosti između slikara i pisca u njihovu zanatu, leži korijen njihova dubokog jedinstva u njihovu djelu. I koliko god pisac nastoji da mu lik začuti, zanijem, da književnost postane tako reći svojevrсна figurativna umjetnost, toliko slikar teži da mu lik progovori, da dobije rječitost književnog govora. Nije li to kod jednog i drugog naizbježni napor ka nemogućem, neizrecivom, apsolutnom?

Pisac je slikarevu misao o grešnoj heretičkoj prirodi stvaranja, o krivotvorenju prirodnog, božanskog djela, prihvatio stvarajući književne likove koji streme da postanu kao nijeme slike i statue. Čvor je tog stvaralačkog napora u preobražaju živog bića u likovni, drukčiji oživjeli predmet. U tom procesu pisac prelazi isti put kao i slikar, ali u suprotnom pravcu, jer dok slikar nastoji da u svom portretisanom

čovjeku sagleda i rođenje i smrt njegovu, dakle ono što je svojstveno vremenskom, književnom obliku, pisac se trudi da svoja književna obličja iz tog književnog vremena prevede u oblikovani, vizuelni prostor. A uporedo s tim vrši se još jedan preobražaj: te ljudske prilike iz oblasti društva i apstraktnog međuljudskog odnosa prelaze u oblast prirode, da bi postale predmeti, organska bića, što istovremeno znači i prelaz iz svijeta sudara, nesporazuma, nasilja, podijeljenosti i samoće u predio prirodnog ljudskog dodira, pokretnog života iz koga niče saznanje, radost i poezija. Ako u istoriji i društvu protivrječja interesa i prevlasti upravljaju neizbježnim i vječnim ljudskim sukobima, gdje je čovjeku nemoguće da izađe iz svoje samoće, u prirodnim odnosima napor prema drugome nalazi svoj ishod. Tada se to apstraktno područje sterilnih ljudskih dioba počinje prekrivati opet davno zamrlim klicama i lišajevima života.

Jer, diobe nisu samo na granicama između zemalja, država, klasa, jezika, profesija, porodica, nego i kapa i pozdrava, ljudskih čehri i obličja, između naravi, uzrasta, naklonosti, odvratnosti, znanja, kulture, mržnje pa i ljubavi, sve do posljednjih mogućnosti ljudskog usamljenja, do zatvorskih rešetaka, isposničkih ćelija, pustinskog života mislioca i samoće naučnika, istraživača i stvaraoca. Napokon, svaki čovjek, usred gungule ljudskog šarenila, suočen sa svojim vlastitim bićem, sa svojim vremenski i prostorno ograničenim životom i smrću kao zaključkom, ne opstoji li u bezbroj trenutaka iskušenja samo svojom samoćom uokvirenom njemošću uramljenog portreta? Ali tek tu iza rešetaka samoće on pruža ruke prema suncu, prirodi, ljudima. Dovoljan je samo onaj svjetlosni sunčev odbijesak na zidu ćelije ili zatvorskog dvorišta, pa da bukne misao, krene mašta, zatreperi nekakva nada. Svima tim ljudskim podjelama u društvu priroda je dodala i podijeljenost polova, ali baš iz te iskonske podjele nikla je i riječ ljubav, moćni životni impuls, polje najveće ekspanzije bića, i patnje i ushićenja. Nije stoga čudno da u svom humanizmu pisac daje pored djece počasno mjesto ženi, a ljubav postaje nevidljivi most među ljudskim samoćama. Tako je i u priči **U ćeliji broj 115**, gdje mladić, nalazeći se sada sa sunčane strane zatvora, sanja o svojoj dalekoj, nestalnoj prijateljici, koja „sada često mu je satima i satima bivala ono što je mogla da bude nekad u Firenci da je imao više sreće, da su ljudski odnosi jednostavniji, da su bliži našim ličnim snovima i željama“. Kontrast o kome smo govorili nije, dakle, nekakav piščev književni ukras, već sam raspon doživljaja i ljudskog života.

Preobražaj kojim prolazi ljudski lik može se posmatrati iz više uglova, ali se svodi na rađanje, razvoj, punoću, opadanje i iščezavanje u smrti i haosu nepostojanja. U jednoj priči imamo tako reći slikarstvo na djelu. Kalas pravi pašin portret i mi prisustvujemo buđenju lika oko crteža očiju, koje čine najteže izvodljiv dio, otvore duše, i to čarobnjačko stvaranje paše na slici izaziva utisak kod ljudi iz konaka kao da slikar sihirbaz vlada pašom kao što paša gospodari konakom. U priči **Ekskurzija** primijenjen je postupak sna, izrazito prelaznog stanja između svijesti i nepostojanja. Djevojka je kao od šale, pri posjeti vezirovu turbetu, prizvala mrtvacu i on joj se u snu javio, i na prikazi koja na nju nasrće vidljivo je sve osim lica, najljudskijeg predjela ljudskog tijela, koji ostaje neodređen i nerazgovijetan, dok se jasno razaznaju podaci koji čine njegov društveni položaj: oprema,

oružje, moć. Jedan od najizražajnijih je lik Karađoza iz **Proklete avlije**, upravnika zatvora, čudovišta, nakaznog i odvratnog, čije oči prodiru u samu ponutricu zatvorenika. Ali čudnom ljudskom istinom u tom iznuđivaču priznanja malo pomalo zatvorenici vide same sebe, svoju sudbinu: „Grde ga ali kao što se grdi voljeni život i kleta sudbina. On je deo njihovog prokletstva“.

Drukčiji je lik čaršijskog prosjaka Ćorkana — jedne od veličanstvenih piščevih tvorevina -- koji je imao svoj uspon, bio čak i na svoj način i junak i ljubavnik, ali mu mi pratimo i silaznu putanju na kojoj se rastače njegovo biće, kao da zemlja i kamen teže da mu mjesto naprave, a on lagano i sve uz pjesmu tone i umirući izravna se sa materijom.

Tim velikim primjerima metamorfoze muškog lika treba dodati bar neki lik žene, o kojoj je rijetko koji pisac ikad blistavije stranice napisao. Jedan je Anika, suprotnost Mari milosnici, i njenom predavanju nesreći, žena koja samu svoju ženskost upotrebljava kao sredstvo odupiranja redu i zakonu muškaraca, sili javnog morala i surovih običaja, djevojka koja je zaratila sa vlašću, sa vjerama i sa porodicama, da bi svoju ženstvenost iznijela na visinu ljudskog dostojanstva. Dok su svi drugi ženski likovi manje-više iz profila ocrtani, upravo kao neprimjetne sjenke koje promiču kroz svijet muževa, roditelja, braće, muškaraca, kao što to odgovara redu u patrijarhalnom svijetu, Anika se javlja punoćom svog lica, sa plamenim pogledima, sa pokretom neustrašive prirodne stihije, sa ljepotom zvjerke, koja sama stvara svoj zakon krvi i ljubavi i svoje pravo slobode. Pisac je u tom zamašnom tekstu dao cijelu njenu preobražajnu parabolu, do njenog rascvata u ljepoti i prkosu, ali i do nagle i kobne smrti, koja je jedno od velikih mjesta u izradi portreta; ta njena smrt, koju književni portret može da iznese za razliku od slikarskog, poprima upravo slikarski obrt, veliki završni zamah i premaz kičicom, te se boje i oblici njenog bića rasprskavaju u čitav njen životni, prostorni okvir. To je djelo dostojno remek-djela Balzakovog, saobrazno portretima velikih klasičnih slikara. Ali estetičkim smislom je posebno bogata faktura lika u priči *Žena na kamenu*. Radi se o ženi tako reći kiparski isklesanoj na kamenoj stijeni na Jadranu. To je glumica u izvjesnim godinama koja se prisjeća svoje mladalačke ljepote i koja posmatra svoje starenje. Užasnuta pred tom fatalnom nevidljivom ali neumoljivom metamorfozom, ona poželi da svrši sa životom, ali postaje svjesna da bi to konačno učinila samo za druge, radi njihovog mišljenja. Zato se prepušta sanjarenju po impulsu svog tijela, svodeći svoje postojanje na vegetativni nivo elemenata koji je okružuju i topeći se u kosmičkoj izmaglici pada u san koji poništava sve ljudske račune, mjerenja, svu bijedu ljudskog postojanja po tuđim propisima, dok se i to ne izgubi u moru nepostojanja, u snu koji je isto što i vječnost. To je pronađeni apsolut, povratak elementima, u saglasnosti sa ritmom kosmosa. Ta divna misao — slika proizašla je tako reći iz same materije, koja za pisca i ovdje, kao i u teoretskom napisu o Goji, čini jedinu stvarnost, jedini postojeći svijet, čije oduhovljenje putem umjetnosti znači prevazilaženje čovjekove smrtničke sudbine.

Možemo, dakle, zaključiti da je Andrićeva estetska misao, kao i njegovo stvaranje, djelo apsolutnog umjetnika, ali upravo po samim umjetničkim načelima koja su, kako smo vidjeli, dubokim korijenima vezana za narod i njegovu maštu, a svojim ograncima za cjelokupnu evropsku umjetničku misao ta umjetnost je

ujedno i apsolutni humanizam, koji ima u vidu cijela čovjeka, u kome se cjelina ljudska ogleda. Ta umjetnost ide za tim da se prevlada više nego materijalna, socijalna, politička i društvena bijeda, i sama sudbina i neotuđiva zagonetka ljudskog postojanja. A to potvrđuje i ključna misao iz govora, koji je pisac održao u Štokholmu 1961. kada je primao Nobelovu nagradu: „Biti čovek, rođen bez svoga znanja i bez svoje volje, bačen u okean postojanja. Morati plivati. Postojati. Nositi identitet. Izdržavati atmosferski pritisak svega oko sebe, sve sudare nepredvidive i nepredviđene postupke svoje i tuđe, koji ponajčešće nisu po meri naših snaga. I pored svega, treba još izdržati i svoju misao o tome. Ukratko: biti čovek“.

Na kraju svečane akademije akademik Ivo Andrić se zahvalio sljedećim riječima:

„Neobično sam zahvalan drugu Čami, koji mi je u ime Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i drugih kulturnih ustanova uputio tako srdačne čestitke i dobre želje i reči priznanja za koje se sve pribojavam da prerastaju i mene i moj rad.

Što se mene tiče, uvek sam uviđao koliko ima istine u onoj rečenici istočnjačke mudrosti koja glasi: „Čovek je dužan svome zavičaju“. I uvek sam smatrao da je to jedini dug koji čovek ne oseća kao tešku obavezu i koji svaki od nas treba da plaća kako najbolje ume i koliko god može, iako sa stalnim osećanjem da ga potpuno i do kraja neće nikad moći odužiti.

Stoga kad je reč o dugu, ja pomislim uvek na onaj dug koji mi dugujemo svome zavičaju i osećam da mi priznanja ove vrste samo povećavaju taj dug i nameću nove obaveze, i to u poznim godinama života kad čovek ne bi smeo da prima obaveze, jer ima malo izgleda da će ih moći izvršiti.

Dragi druže predsedniče, dopustite mi da, uz svoju zahvalnost, izrazim i jednu želju. Želeo bih da svi u ovoj Republici, pojedinci i ustanove, istu ovu pažnju i ljubav koju posvećuju večeras meni posvete mladim i najmlađim književnicima i umetnicima koji se tek javljaju i koji su tek zakoračili na ovaj put kome sam ja došao blizu kraja.

Želeo bih da tako bude, jer će to biti u korist našeg opšteg i kulturnog napretka i jer tvrdo verujem da će novi naraštaj biti dostojan te pažnje i da će svojim radom natkriliti sve što je pre njih stvarano i urađeno. Ja im u tom radu želim mnogo sreće i uspeha, i još jednom zahvaljujem, Vama i svima, na svemu. Hvala!“

V. IZVJEŠTAJI O RADU AKADEMIJE

**IZVJEŠTAJ O RADU AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE ZA 1972. GODINU**

I. PREDSJEDNIŠTVO I IZVRŠNI ODBOR

Čitavim radom Akademije u 1972. godini rukovodili su Predsjedništvo i Izvršni odbor — u sljedećem sastavu:

P r e d s j e d n i š t v o :

akademik Edhem Čamo, predsjednik,
akademik Vojo Dimitrijević, potpredsjednik,
akademik Alojz Benac, generalni sekretar,
akademik Mahmut Bajraktarević, sekretar Odjeljenja prirodnih i matema-
tičkih nauka,
akademik Julije Hahamović, sekretar Odjeljenja tehničkih nauka,
vanredni član Vojislav Spaić, sekretar Odjeljenja društvenih nauka,
akademik Pavel Štern, sekretar Odjeljenja medicinskih nauka,
vanredni član Midhat Šamić, sekretar Odjeljenja za književnost i umjetnost,
akademik Meša Selimović, član Predsjedništva,
vanredni član Kemal Kapetanović, član Predsjedništva,
akademik Ernest Grin, član Predsjedništva,
vanredni član Dušan Maksimović, član Predsjedništva,
vanredni član Mustafa Kamarić, član Predsjedništva.

I z v r š n i o d b o r :

akademik Edhem Čamo, predsjednik,
akademik Vojo Dimitrijević, potpredsjednik,
akademik Alojz Benac, generalni sekretar.

a) Normativna djelatnost

U 1972. godini definitivno je usvojen novi Statut Akademije, koji je prethodno usaglašen sa primjedbama Prosvjetno-kulturnog vijeća i Zakonodavno-pravne komisije Skupštine SRBiH.

Novi Statut je baziran na odredbama noveliranog Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i odražava sadašnje stanje u razvoju Akademije. U njemu su naročito razrađeni: način izbora članova i saradnika Akademije, njihova prava i dužnosti, organizaciona struktura Akademije, način upravljanja Akademijom, okvirne odredbe o izdavačkoj djelatnosti, finansiranju Akademije i radu Administracije Akademije. Na ovaj način Akademija je dobila svoj novi, osnovni normativni akt, na osnovu kojega se odmah prišlo pripremama za izradu ostalih normativnih akata.

b) Srednjoročni plan

Radi planskog usmjeravanja poslova u oblasti nauke i umjetnosti Akademija je — na osnovu čitavog niza savjetovanja u toku prethodne dvije godine — izradila i usvojila svoj Srednjoročni plan rada. U tom planu osnovu čini 15 velikih projekata, na kojima će se raditi u idućim godinama (i koji, u suštini, predstavljaju dugoročniju projekciju rada Akademije), a uz njih se koncentrišu teme i zadaci koji proističu iz karaktera same Akademije i strukture njenog članstva. U Srednjoročnom planu su razrađene i organizacione forme preko kojih će se izvoditi pojedini planski zadaci. Posebno su iskazani planovi rada većih organizacionih jedinica, kao što su Centar za balkanološka ispitivanja i Komisija za lingvistička ispitivanja.

U ovom planu je ukazano na neke od najvažnijih problema iz područja nauke i umjetničkog stvaralaštva u SRBiH i na taj način Akademija želi da utiče na čitavo naučno planiranje u Republici. Nema sumnje da će izvršenje postavljenih zadataka zahtijevati od Akademije prilično velike materijalne izdatke i zato je odlučeno da se Akademija poveže sa odgovarajućim interesentima u privredi i društvenim djelatnostima kako bi osigurala sredstva za ostvarenje plana.

c) Savjetovanja

Tokom 1972. godine u okviru Akademije održano je više savjetovanja o problemima koji su od interesa za rad Akademije i za razvoj pojedinih naučnih disciplina i umjetnosti u SR Bosni i Hercegovini. Među njima treba istaći savjetovanja: a) o izradi Istorije književnosti Bosne i Hercegovine, b) o ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine do 1985. godine, c) o regionalnom aspektu zaštite voda, d) o organizaciji geoloških istraživanja u Bosni i Hercegovini.

1) Pošto je Akademija formirala Komisiju za izradu Istorije književnosti Bosne i Hercegovine, ta Komisija je 15. novembra 1972. godine održala šire savjetovanje sa odgovarajućim stručnjacima iz Bosne i Hercegovine. Na tom Savjetovanju je prodiskutovano o svim aspektima rada na ovom veoma značajnom i odgovornom zadatku. Na Savjetovanju su, dalje, podvučeni glavni problemi koji se postavljaju pred stručnjake koji će raditi na prikupljanju građe i izradi sinteze o književnosti Bosne i Hercegovine. Zaključeno je da se čitav posao obavi u roku 8

godina, a za njegovo izvršenje formirane su i potkomisije za srednji vijek, turski period, austro-ugarski period, međuratni period, najnoviji period i narodnu književnost, izabrani su rukovodioci potkomisija i njihovi članovi.

2) Na osnovu razrađenih stavova u publikaciji „Projekcija dugoročnog privrednog razvoja Bosne i Hercegovine“, Akademija je organizovala 13. XI 1972. godine poseban Kolokvij na kojem se raspravljalo o ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine do 1985. godine. Na ovom Kolokviju je podneseno više zapaženih referata koji su obrađivali pojedine aspekte ekonomskog razvoja BiH. Na Kolokviju je određena i uloga koju će Akademija i njeno Odjeljenje društvenih nauka imati u ovom zamašnom poslu.

3) Jugoslovenski komitet za Međunarodnu hidrološku deceniju i Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine organizovali su u vremenu od 22. do 27. V 1972. godine poseban seminar sa temom „Regionalni aspekti zaštite voda“. Osnovna ideja ove akcije vezana je za Bosansku krajinu, koja je nastradala od zemljotresa 1969. godine, pa je i seminar održan u Banjaluci. Tematika seminara je bila vezana za fenomen zagađivanja voda u savremenom industrijskom društvu, organizaciju zaštite voda i za naučnoistraživački rad na ovoj problematici. Podnesen je niz zapaženih referata od strane većeg broja domaćih i stranih stručnjaka, i na taj način se preko ovog seminara dobilo bogato međunarodno iskustvo u rješavanju problema vezanih za regionalnu zaštitu voda.

4) Pošto je Bosna i Hercegovina veoma značajno geološko područje, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine smatra da se i ona mora angažovati u istraživanju pojedinih aspekata geološke problematike, kako bi rudna i druga blaga ove Republike bila iskorišćena na najbolji mogući način. U vezi s tim održano je 18. III 1972. godine jedno uže savjetovanje na kome su razmotreni svi ovi problemi. Na Savjetovanju su iznesena vrlo dokumentovana mišljenja, pa je zaključeno da Akademija nauka i umjetnosti BiH preuzme na sebe neka od fundamentalnih istraživanja, nego i određene obaveze koje su vezane za publikovanje postignutih rezultata.

d) Proglašenje počasnih članova i obljetnica

Na Skupu odjeljenja, koji je održan 19. IV 1972. godine, predsjednik Akademije akademik Edhem Čamo predao je diplomu počasnog člana ANUBiH drugu EDVARDU KARDELJU, članu Savjeta federacije. Prilikom predaje ove diplome predsjednik Čamo je u svom pozdravnom govoru ukazao na veliki doprinos druga Edvarda Kardelja razvoju našeg samoupravnog socijalističkog društva i na obimnost njegovih naučnih radova u razradi marksističkih postavki o razvoju socijalističkog društva. U vrlo zapaženom prigodnom govoru drug Edvard Kardelj je istakao značaj formiranja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine za cijelu Jugoslaviju, pošto je povećanje naučnih i kulturnih kapaciteta organska potreba razvoja cjelokupnog našeg društva. On je pri tome ukazao na specifičnu ulogu Bosne i Hercegovine u zajednici jugoslovenskih naroda zbog njene posebne nacionalne i kulturne strukture. Drug Kardelj je posebno izrazio želju da Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine pruži što više priloga jačanju onih idejnih i teoretskih osnova na kojima mora da se zasniva praksa jedne progresivne, revolucionarne i humanističke međunarodne politike.

Akademija nauka i umjetnosti BiH, Savez književnika Jugoslavije, Univerzitet u Sarajevu, Društvo bibliotekara BiH i Udruženje književnika BiH organizovali su svečanu akademiju posvećenu 80-godišnjici rođenja književnika i počasnog člana Akademije Ive Andrića. Toj svečanosti prisustvovao je i sam slavljеник. O književnom djelu Ive Andrića govorio je — vrlo iscrpno i dokumentovano — akademik Midhat Begić. U svojoj riječi Ivo Andrić je podvukao obavezu prema svom zavičaju i izrazio želju da se dostojna pažnja posveti mladim i talentovanim književnicima koji su tek zakoračili na put umjetničkog stvaralaštva.

e) Radna tijela Akademije

Predsjedništvo Akademije posvetilo je u 1972. godini veliku pažnju daljem učvršćenju i usmjeravanju rada odbora, centara i komisija Akademije. S tim u vezi pokazali su se i mnogi veoma pozitivni rezultati.

Potrebno je u prvom redu napomenuti relativno plodan rad četiri odbora, kojima neposredno rukovodi Predsjedništvo Akademije. Odbor za organizaciju naučnog rada se veoma aktivno angažovao u definitivnom koncipiranju Srednjoročnog plana Akademije, bio je glavni nosilac toga posla i dao planu njegovu konačnu formu. Time je ovaj Odbor izvršio jedan od svojih najvažnijih zadataka. Odbor za izdavačku djelatnost je tokom 1972. godine izradio Pravilnik o izdavačkoj djelatnosti, koji počiva na razrađenim stavovima o politici izdavačke djelatnosti Akademije. S obzirom na to da se publicistička djelatnost Akademije jako proširila, ovaj Pravilnik će odigrati sigurno pozitivnu ulogu u usmjeravanju i selekciji djela koja treba da publikuje ova Akademija. Aktivno su radili i odbori za Biblioteku i dokumentaciju, odnosno za finansije. Oba ova odbora su sistematski pratila rad u navedenim sektorima i dala svoj doprinos pravilnom odvijanju i usmjeravanju navedenih poslova. Centar za balkanološka ispitivanja, Komisija za lingvistička ispitivanja, Odbor za unapređenje stočarstva u brdsko-planinskom području BiH su u 1972. godini izvršili čitav niz sistematski pripremljenih i planskih zadataka. Ove organizacione jedinice su vršile i terenska ispitivanja i prikupljanje građe, a neki od njihovih preuzetih zadataka imaju i šire jugoslovensko i međunarodno značenje.

f) Međuakademijski odbori

Akademija nauka i umjetnosti BiH je preko delegiranih članova aktivno učestvovala u svim međuakademijskim odborima. U tom smislu obavljani su svi oni poslovi međuakademijskih odbora koji se odnose na Bosnu i Hercegovinu. U tom okviru se nalaze i zadaci koji imaju veze sa pojedinim naučnim zahvatima međunarodnog karaktera (Opšteslovenski lingvistički atlas, Tabula imperii romani i drugi). Mora se, na žalost, konstatovati da Međuakademijski odbor za ishranu stanovništva, kojim rukovodi ova Akademija, nije u 1972. godini pokazao neku veću djelatnost.

g) Međunarodna saradnja

Na osnovu protokola o ekonomskoj i kulturnoj saradnji između SR Bosne i Hercegovine i pokrajine Baden-Württemberg u SR Njemačkoj, Akademija nauka i umjetnosti BiH je uspostavila novu saradnju sa Akademijom nauka u Heidelbergu. Prema prvom okvirnom sporazumu, ova saradnja će se odnositi na razmjenu publikacija i stručnjaka, na neke zajedničke naučnoistraživačke projekte i na druge aspekte međusobne saradnje.

Uspostavljeni su i prvi kontakti sa predstavnicima akademija nauka u Bratislavi, Kijevu i Sofiji, pa će se u 1973. godini prići i konkretnoj realizaciji, odnosno dogovoru o saradnji sa ovim akademijama.

Pored ovoga, Centar za balkanološka ispitivanja i Komisija za lingvistička ispitivanja već ostvaruju užu saradnju sa odgovarajućim institutima u Tirani, Sofiji, Hajdelbergu i Varšavi.

h) Skupštine Akademije

U toku 1972. godine održane su dvije skupštine Akademije, i to:

a) Redovna skupština Akademije održana je 26. IV 1972. godine. Na ovoj Skupštini su usvojeni izvještaji o radu Akademije i Fonda za 1971. godinu, donesen je Plan rada i finansijski plan Akademije za 1972. godinu, usvojen je Srednjoročni plan Akademije, donesen je Statut Akademije i statutarna odluka o izboru novih članova Akademije.

b) Vanredna skupština Akademije održana je 28. septembra 1972. godine. Na ovoj Skupštini su razmatrane primjedbe Skupštine SRBiH na Statut Akademije i usaglašeni stavovi, a utvrđene su i određene smjernice za realizaciju Srednjoročnog plana Akademije.

i) Sjednice Predsjedništva i Izvršnog odbora Akademije

Predsjedništvo Akademije je u 1972. godini održalo 7 sjednica. Na ovim sjednicama je raspravljano o velikom broju pitanja koja se tiču redovnog odvijanja rada u Akademiji, donesene su odluke o sprovođenju smjernica skupština Akademije i pripremani materijali koje je razmatrala Skupština. Predsjedništvo je kontinuirano pratilo rad pojedinih organa Akademije i potvrđivalo sastav pojedinih odbora i komisija. Ono se isto tako brinulo o realizaciji usvojenog godišnjeg plana Akademije za 1972. godinu.

Predsjedništvo Akademije je raspisalo konkurs za izbor novih redovnih, vanrednih, dopisnih članova Akademije i taj konkurs je trajao od 20. maja do 20. jula 1972. godine. Bilo je predviđeno da se skupština Akademije na kojoj će se birati novi članovi održi 6. decembra 1972. godine, ali je — zbog objektivnih razloga — pomjerena za januar 1973. godine.

Na svojoj sjednici od 7. aprila 1972. godine Predsjedništvo je, na prijedlog Konkursne komisije, imenovalo za novog sekretara Administracije druga Muhidina Sulejmanpašića, dotadanjeg podsekretara u Republičkom sekretarijatu za obrazovanje i kulturu. Zbog odlaska u penziju razriješen je dužnosti dotadašnji sekretar Administracije drug Muhamed Hadžihalilović. Predsjedništvo je drugu Hadžihaliloviću odalo priznanje za predani rad i dugogodišnje rukovođenje Administracijom Naučnog društva i Akademije nauka i umjetnosti BiH.

Treba napomenuti da je Predsjedništvo dalo inicijativu da Akademija zajedno sa Izdavačkim preduzećem „Svjetlost“ pripremi projekat za izradu enciklopedije Bosne i Hercegovine. Taj posao je obavljen i već se vrše organizacione pripreme za njegovo ostvarivanje.

Izvršni odbor je u ovoj godini održao 18 sjednica, na kojima je pretresao tekuće poslove, pripremao materijal za sjednice Predsjedništva i zasjedanje Skupštine i rješavao čitav niz pitanja koja se odnose na redovnu djelatnost Akademije. Na ovim sjednicama su donesene i odluke o štampanju izdanja koja su bila predložena od strane pojedinih odjeljenja i organizacionih jedinica, potvrđivana je visina honorara i rješavani zahtjevi pojedinih odjeljenja i članova Akademije u vezi sa tekućim održavanjem naučnih veza i odlaskom na razne skupove u zemlji i inostranstvu. Izvršni odbor je isto tako posvećivao značajnu pažnju radu Administracije Akademije i raznim organizacionim pitanjima koja su vezana za rad Akademije.

SASTAV CENTRA, ODBORA I KOMISIJA AKADEMIJE

A. CENTAR ZA BALKANOLOŠKA ISPITIVANJA

1. akademik Alojz Benac, direktor Centra, iz Sarajeva,
2. prof. dr Franjo Barišić, član Centra, iz Beograda,
3. prof. dr Branimir Bratanić, član Centra, iz Zagreba,
4. akademik Branislav Đurđev, član Centra, iz Sarajeva,
5. dr Borivoje Čović, član Centra, iz Sarajeva,
6. vanredni član Nedim Filipović, član Centra, iz Sarajeva,
7. prof. dr Stane Gabrovec, član Centra, iz Ljubljane,
8. prof. dr Radoslav Katičić, član Centra, iz Zagreba
9. prof. Špiro Kulišić, član Centra, iz Beograda,
10. prof. dr Fanula Papazoglu, član Centra, iz Beograda
11. akademik Mihailo Petruševski, član Centra, iz Skoplja,
12. prof. dr Duje Rendić-Miočević, član Centra, iz Zagreba, i
13. prof. dr Mate Suić, član Centra, iz Zagreba.
14. dopisni član Milutin Garašanin, član Centra iz Beograda

B. KOMISIJA ZA ISTORIJU NARODA BOSNE I HERCEGOVINE

a) članovi Komisije

1. akademik Anto Babić,
2. vanredni član Nedim Filipović,
3. vanredni član Hamdija Kapidžić,
4. prof. dr Avdo Sućeska,
5. Nikola Babić, direktor Instituta za istoriju.

b) članovi potkomisija

I – za srednji vijek:

1. akademik Anto Babić (rukovodilac),
2. prof. dr Desanka Kovačević,
3. prof. dr Marko Šunjić;

II – za turski period do kraja XVII v.

1. vanredni član Nedim Filipović (rukovodilac),
2. akademik Branislav Đurđev,
3. prof. dr Milan Vasić,
4. dr Adem Handžić, viši naučni saradnik Orijentalnog instituta,
5. dipl. inž. Alija Bejtić, direktor Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture,
6. prof. Hamid Hadžibegić;

III – za turski period od XVIII – 1878.

1. prof. dr Avdo Sućeska (rukovodilac),
2. prof. dr Rade Petrović,
3. akademik Branislav Đurđev,
4. dipl. inž. Alija Bejtić, direktor Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture,
5. Ahmed Aličić, stručni saradnik Orijentalnog instituta;

IV – za period austrougarske uprave

1. vanredni član Hamdija Kapidžić (rukovodilac),
2. prof. dr Ferdo Hauptmann,
3. dr Dževad Juzbašić, naučni saradnik Instituta za istoriju,
4. Risto Besarović, direktor Muzeja književnosti BiH;

V – za period između dva rata te narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije

1. Nikola Babić, rukovodilac, direktor Instituta za istoriju,
2. Nedim Šarac, direktor Muzeja revolucije BiH,
3. dr Nusret Šehić, naučni saradnik Instituta za istoriju,
4. vanredni član Hamdija Čemerlić,
5. dr Ahmed Hadžirović, naučni saradnik Instituta za istoriju,
6. prof. dr Atif Purivatra,
7. dr Rasim Hurem, naučni saradnik Instituta za istoriju,
8. dr Veselin Đuretić, naučni saradnik, Beograd,
9. dr Zdravko Antoniće, naučni saradnik Instituta za književnost,
10. Rafael Brčić, stručni saradnik Instituta za istoriju.

C. ODBORI I KOMISIJE PREDSEDNIŠTVA AKADEMIJE

a) Odbor za izdavačku djelatnost:

1. akademik Jovan Vuković, predsjednik,
2. akademik Julije Hahamović,
3. van. član Jakob Gaon,
4. van. član Miroslav Varadin,
5. van. član Midhat Begić.

b) Odbor za organizaciju naučnog rada:

1. van. član Kemal Kapetanović, predsjednik,
2. akademik Josip Ježić,
3. van. član Nedim Filipović,
4. akademik Pavle Fukarek,
5. van. član Midhat Šamić.

c) Odbor za Biblioteku i dokumentaciju:

1. van. član Hamdija Kapidžić, predsjednik
2. van. član Seid Huković,
3. van. član Manojlo Maravić,
4. van. član Krunoslav Ljolje,
5. van. član Dušan Đurović.

d) Odbor za finansije:

1. van. član Dušan Maksimović, predsjednik,
2. akademik Dušan Krsmanović,
3. van. član Čamil Sijarić,
4. van. član Hamdija Čemerlić,
5. van. član Marko Ciglar.

e) Komisija za nagrade i odlikovanja:

1. akademik Vojo Dimitrijević, rukovodilac,
2. akademik Pavle Fukarek,
3. van. član Vojislav Spaić,
4. van. član Midhat Šamić,
5. van. član Seid Huković,
6. van. član Teodor Gregorić.

D. MEĐUODJELJENSKI ODBORI

a) Odbor za krš:

1. akademik Pavle Fukarek, predsjednik,
2. akademik Mahmut Bajraktarević,
3. akademik Tonko Šoljan,
4. van. član Miroslav Varadin,
5. akademik Radoslav Jovanović,
6. van. član Josip Bać,
7. akademik Aleksander Trumić.

b) Odbor za prirodne resurse:

1. akademik Dušan Krsmanović, predsjednik,
2. van. član Dušan Maksimović,
3. akademik Julije Hahamović,
4. akademik Radoslav Jovanović,
5. van. član Kemal Kapetanović,
6. van. član Milivoje Ćirić,
7. prof. dr Tihomir Vuković.

c) Odbor za zaštitu prirodne sredine:

1. akademik Pavle Fukarek, predsjednik,
2. akademik Aleksander Trumić.
3. akademik Josip Ježić,
4. akademik Jahiel Finci,
5. akademik Tonko Šoljan,
6. van. član Jakob Gaon,
7. prof. dr Tihomir Vuković.

E. ODJELJENJSKI ODBORI I KOMISIJE

Odjeljenje društvenih nauka

Komisija pravnika:

1. van. član Mustafa Kamarić, rukovodilac,
2. van. član Hamdija Ćemerlić,
3. prof. dr Zoran Vidaković,
4. prof. dr Olga Kozomora,
5. prof. dr Omer Ibrahimagić.

Komisija ekonomista:

1. van. član Vojislav Spaić, rukovodilac,
2. prof. dr Stjepan Lovrenović,
3. prof. dr Hasan Hadžiomerović.

Komisija za lingvistička ispitivanja

1. akademik Jovan Vuković, rukovodilac,
2. prof. dr Herta Kuna, stalni spoljni saradnik,
3. prof. dr Ksenija Milošević, stalni spoljni saradnik,
4. prof. dr Milivoje Minović, stalni spoljni saradnik,
5. dr Mate Šimundić, stalni spoljni saradnik,
6. Hrvoje Križić, stalni spoljni saradnik,
7. prof. dr Milan Vasić, stalni spoljni saradnik,
8. dr Miloš Bjelovitić, stalni spoljni saradnik,
9. Nadžija Taso, povremeni spoljni saradnik, i
10. Nedžad Hadžidedić, povremeni spoljni saradnik.

Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

Odbor za unapređenje stočarstva u brdsko - planinskom području BiH:

1. van. član Dušan Maksimović, predsjednik,
2. akademik Edhem Čamo,
3. akademik Nikola Zdanovski,
4. van. član Miroslav Varadin,
5. prof. dr Branko Bajčetić.

Odjeljenje za književnost i umjetnost

Komisija za istoriju književnosti BiH:

1. van. član Midhat Begić, rukovodilac,
2. van. član Midhat Šamić,
3. Vojislav Maksimović, književnik,
4. prof. dr Radovan Vučković,
5. akademik Meša Selimović,
6. Risto Trifković, književnik,
7. Risto Besarović, direktor Muzeja književnosti BiH,
8. prof. dr Herta Kuna,
9. prof. dr Svetozar Marković,
10. prof. dr Muhsin Rizvić,
11. prof. dr Branko Milanović,
12. Dženana Buturović, viši kustos Zemaljskog muzeja,
13. prof. dr Zdenko Lešić,
14. prof. dr Svetozar Koljević,
15. doc. dr Ljubomir Zuković.

Sastav potkomisija

a) Potkomisija za srednji vijek:

1. prof. dr Herta Kuna, rukovodilac Potkomisije,
2. prof. dr Malik Mulić,
3. Marko Vego, naučni savjetnik u penziji,
4. dr Pavao Anđelić, viši naučni saradnik u Zemaljskom muzeju,
5. Nevenka Gošić, stručni saradnik u Akademiji nauka i umjetnosti BiH,
6. Jagoda Jurić, asistent na Filozofskom fakultetu,
7. Šefik Bešliagić.

b) Potkomisija za turski period:

1. prof. dr Svetozar Marković, rukovodilac Potkomisije,
2. van. član Nedim Filipović,
3. prof. dr Sulejman Grozdanić,
4. Vojislav Maksimović, književnik,
5. prof. Petar Pejčinović,
6. Muhamed Hadžijahić, naučni saradnik Akademije nauka i umjetnosti BiH,
7. prof. dr Herta Kuna,
8. Salih Alić, viši stručni saradnik u Orijentalnom institutu.

c) Potkomisija za austro-ugarski period:

1. prof. dr Muhsin Rizvić, rukovodilac,
2. prof. dr Branko Milanović,
3. Risto Besarović, direktor Muzeja književnosti
4. vanredni član Midhat Šamić
5. Josip Lešić,
6. Boris Čorić, asistent na Filozofskom fakultetu,
7. Alija Isaković, književnik.

d) Potkomisija za međuratni period:

1. Branko Milanović, rukovodilac,
2. vanredni član Midhat Begić,
3. Radovan Vučković,
4. Miodrag Bogičević, književnik,
5. Vojislav Maksimović,
6. prof. dr Zdenko Lešić.

e) Potkomisija za najnoviji period:

1. vanredni član Midhat Begić, rukovodilac,
2. Risto Trifković, književnik,
3. Miodrag Bogičević.

f) Potkomisija za narodnu književnost:

1. Dženana Buturović, rukovodilac
2. Ljubomir Zuković,
3. dr Vlado Palavestra, viši naučni saradnik,
4. Đurđica Hunjak, stručni saradnik Instituta za književnost
5. Luka Šekara.

Komisija za izradu istorije likovnih umjetnosti:

1. akademik Vojo Dimitrijević, rukovodilac,
2. akademik Ismet Mujezinović,
3. akademik Jahiel Finci.

Odjeljenje tehničkih nauka

Komisija za energetiku

1. vanr. član Teodor Gregorič (rukovodilac) — za termoelektrotehniku,
2. prof. dipl. inž. Stjepan Mikulec — za hidroenergetiku,
3. dipl. inž. Ljubomir Grupković — za elektroenergetiku,
4. prof. dr Muris Osmanagić — za industriju i rudarstvo,
5. dipl. inž. Branislav Janković — za elektroenergetiku.

II. ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

Organizacija i sastav Odjeljenja

Personalni sastav Odjeljenja u izvještajem obuhvaćenom periodu ostao je nepromijenjen. U svom sastavu Odjeljenje je imalo 5 redovnih, 5 vanrednih, 3 dopisna člana i 3 saradnika.

a) Redovni članovi:

Anto Babić,
Alojz Benac,
Branislav Đurđev,
Jovan Vuković,
Cvjetko Rihtman.

b) Vanredni članovi:

Hamdija Ćemerlić,
Nedim Filipović,
Mustafa Kamarić,
Hamdija Kapidžić,
Vojislav Spaić, sekretar Odjeljenja.

c) Dopisni (domaći) članovi:

Milan Budimir, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti,
Grga Novak, redovni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti,
Vaso Čubrilo, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti.

d) Saradnici Odjeljenja:

dr Borivoje Čović, direktor Zemaljskog muzeja u Sarajevu,
Hasan Hadžiomerović, redovni profesor Ekonomskog fakulteta u Sarajevu,
Stjepan Lovrenović, redovni profesor Pravnog fakulteta u Sarajevu.

U toku 1972. godine dužnost sekretara Odjeljenja vršio je prof. dr Vojislav Spaić, vanredni član, a njegov zamjenik bio je prof. dr Mustafa Kamarić, vanredni član Akademije. Odjeljenje je u toku 1972. godine održalo deset sjednica.

Naučnoistraživački rad

U okviru Odjeljenja djeluju:

- Komisija za lingvistička ispitivanja,
- Komisija pravnika i
- Komisija ekonomista.

Sa ovim Odjeljenjem organizaciono je vezan Centar za balkanološka ispitivanja.

Odjeljenje je u svoj program rada uključilo određena muzikološka ispitivanja, a u 1973. godini počinje razvijati svoju aktivnost i Komisija sociologa i filozofa, koja u 1973. godini predviđa održavanje savjetovanja sociologa i filozofa.

1) Komisija za Istoriju naroda Bosne i Hercegovine

Rad na višetomnoj Istoriji naroda Bosne i Hercegovine, koji je povjeren Komisiji za istoriju, odvijao se prema predviđenom planu. Još se uvijek u svim potkomisijama radi na prikupljanju i obradi izvora, s tim što se u Potkomisiji za istoriju srednjeg vijeka pristupilo i oformljenju tekstova, jer se Istorija naroda Bosne i Hercegovine za srednji vijek ima završiti do kraja 1973. godine (ostali periodi Istorije treba da budu obrađeni do kraja 1975).

Istorija Bosne i Huma u srednjem vijeku, na čijoj obradi rade prof. Anto Babić, prof. dr Desanka Kovačević i prof. dr Marko Šunjić, obuhvatiće period od ranog srednjeg vijeka pa do turskog osvajanja. U njoj će biti iznesene nove činjenice i zapažanja, posebno o društvu, državi i privredi srednjovjekovne Bosne i Huma. Upravo obradi društva, države i privrede u dosadašnjoj historiografiji nije posvećivana dovoljna pažnja, pa će se pojavom prvog toma Istorije popuniti mnoge dosadašnje praznine. Razumljivo je da se ide za tim da se obradom obuhvate i druga pitanja važna za sagledavanje istorijskog razvoja Bosne i Huma za narodnih vladara.

Što se tiče obrade turskog perioda, zbog obimnog vremenskog trajanja a i zbog prilično različitih razvojnih procesa, posao je, kao što je poznato, raspoređen na dvije potkomisije: za period do kraja XVII vijeka, te za period od početka XVIII vijeka do 1878.

Obje ove potkomisije, od kojih jednu vodi prof. Nedim Filipović, a drugu prof. dr Avdo Sućeska, u 1972. godini nastavile su sa daljim prikupljanjem i obradom materijala. I u ovim potkomisijama započelo se sa oformljenjem tekstova.

Obrada turskog perioda zadavala je i zadaje najveće poteškoće iz razloga što je taj period najmanje istražen. Međutim, u toku rada obadviju potkomisija učinjen je ogroman napredak time što su istraženi, prije svega, arhivi Istanbula, Ankare i Vatikana, a nije zapostavljen ni rad u domaćim arhivima, u prvom redu u Dubrovačkom arhivu.

Potkomisijama za turski period je uspjelo da pribave znatnu do sada nepristupačnu građu iz turskih arhiva. S kompletiranjem te građe nastavilo se i u 1972. godini. Ova se građa, prvenstveno tzv. šikajet-defteri i ahkamuššikajet-defteri za razdoblje od 1702. do 1798, obrađuje na taj način što se izrađuju regesta, koja olakšavaju obradu. To se čini i sa građom iz istog perioda u Historijskom arhivu u Dubrovniku.

U II i III potkomisiji (za turski period) otpočelo se u 1972. godini s obradom materijala iz vatikanskih arhiva (od 1620. do 1878. godine). Radi se o 78 izvještaja, od kojih je samo jedna trećina objavljena, i to djelimično (vizitatorski izvještaji, izvještaji bosanskih provincijala, izvještaji franjevačkih kapitela). U 1972. godini radila je jedna ekipa na čitanju i prekucavanju tekstova (što je i najteži dio posla), a onda će se izraditi regesta na srpskohrvatskom jeziku.

Potkomisija za austro-ugarski period, koju vodi prof. dr Hamdija Kapidžić, također je u 1972. godini postigla znatne rezultate, u prvom redu pribavljanjem i proučavanjem nove građe u Državnom i Ratnom arhivu u Beču, a zatim proširenjem kruga saradnika koji su angažovani radi obrade nekih nepokrivenih područja (razvoj radničkog pokreta, djelovanje bos.-herc. sabora, kolonizacija stranog elementa). Nadalje je u okviru ove Potkomisije završena izrada bibliografije za obradu istorije BiH u doba Austro-Ugarske (autor Ekrem Mursel).

Napokon, što se tiče obrade Istorije za period između dva rata i period narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije, rad se ranije odvijao u dvije potkomisije, koje su sada objedinjene u jednu pod rukovodstvom dra Nikole Babića. Rad ove Potkomisije ispuniće dva toma Istorije, jedan koji će se odnositi na staru Jugoslaviju, a drugi na period drugog svjetskog rata.

U 1972. godini intenziviran je rad na jednoj široj saradničkoj osnovi. Najviše se radilo u domaćim arhivima, a pripremljen je i istraživački rad u Zapadnoj Njemačkoj radi iskorišćavanja bogatog materijala u Bonu, Freiburgu i Koblenzu.

2) Komisija za lingvistička ispitivanja

U toku 1972. godine održane su ukupno 3 sjednice Komisije. Pored pitanja vezanih za reorganizaciju Komisije, na sjednicama je razmatran izvještaj o radu u 1971. godini, zatim se raspravljalo o ugovorima sa lingvističkim institucijama Poljske akademije u vezi sa četverogodišnjom saradnjom i razmjenom stručnjaka, razmatrana su pitanja vezana za dalji rad na projektu Rječnika crkvenoslovenskog jezika u okviru naše Komisije a na posljednjoj sjednici data su obavještenja članovima Komisije o ovogodišnjem ispunjenju plana, te razmotren nacrt plana rada i finansijskog plana za 1973. godinu. Uz sve navedeno, razmatrana su i tekuća pitanja vezana za rad Komisije.

U periodu za koji se podnosi izvještaj Komisija se bavila poslovima koji su bili predviđeni u planu rada Komisije za 1972. godinu, odnosno koji su trasirani u njenom srednjoročnom planu. To su: 1) poslovi vezani za izradu Opšteslovenskog dijalektološkog atlasa (OLA), 2) onomastički poslovi, 3) posebna dijalektološka ispitivanja, 4) sređivanje i kartoniranje ranije zabilježene i prikupljene nove građe za terminologije, 5) prikupljanje građe za arhiv govorne riječi, 6) ispisivanje bibliografske građe stručne lingvističke literature, 7) poslovi na Rječniku crkvenoslovenskog jezika, — i 8) poslovi vezani za publikovanje lingvističkih radova u Akademijinim edicijama. Kao što se vidi, krug poslova kojim se bavi Komisija vrlo je širok, tako da se nameće potreba povećanja broja saradnika — i onih stalno zaposlenih, i onih koji se povremeno uključuju u ostvarivanje Komisijinih zadataka i planova.

Aktivnost Komisije na planu OLA odvijala se u smislu pripremanja određenog dijela materijala sa područja BiH za kartografiranje. Jer, poslovi oko prikupljanja građe na određenim punktovima ulaze u završnu fazu. Od 13 utvrđenih OLA-punktova na našem bosanskohercegovačkom terenu, obrađeno je ukupno 12, tako da ostaje samo jedan punt (Vijeka kod Vareša), koji bi trebalo obraditi u sljedećoj godini. Ali, ostaje dalje kao ostalnija obaveza provjeravanja prikupljenog materijala na terenu. Zato je potrebno što prije obezbijediti čovjeka u Akademiji koji bi radio samo na OLA-poslovima.

S obzirom da se već duže od godinu i po dana radi konkretno na izradi dijalektoloških karata na osnovu sakupljenog materijala sa cijelog slovenskog područja, u sastavu radne grupe iz Jugoslavije radio je 15 dana u Minsku saradnik naše Komisije D. Vujičić, dok je 15-dnevnim plenarnim sastancima Međunarodne OLA-komisije prisustvovao akademik J. Vuković, kao gost Sovjetske akademije nauka.

Tokom oktobra, novembra i decembra viši stručni saradnik D. Vujičić se bavio pripremanjem građe za izradu karata za Opšteslovenski lingvistički atlas na zasjedanju radnih grupa u Moskvi početkom 1973. godine. Poslije prethodnog trodnevnog rada sa prof. Brozovićem, trebalo je da se za radni sastanak u Moskvi pripremi građa za 80 atlasnih karata sa svih dosad ispisanih jugoslovenskih punktova.

U toku ove godine na nacionalnim atlasima nije rađeno pošto nisu bila obezbijedena sredstva u okviru finansijskog plana Međuakademijskog odbora za dijalektološke atlase.

Na planu onomastike u toku ove godine organizovano je ekscerpiranje onomastičke građe koja se odnosi na BiH iz Srpskog etnografskog zbornika (knj. V/2, 1903, i knj. XII/6, 1909). Ukupno je ispisano 1215 onomastičkih naziva na kartone. Posao je obavljen uz pomoć saradnika — studenata.

U okviru planiranih posebnih dijalektoloških ispitivanja organizovana su u toku ove godine ispitivanja u dobojskom kraju (na terenu boravio 15 dana M. Okuka, asistent Filozofskog fakulteta), zatim na području kladanjske opštine — kompleks sela: Gojselići, Tarevo, Majdan, Vučinići, Tuholj, te na području Majevice — Lopare, Čelić i druga mjesta. Na kladanjskom području i na Majevidi boravili su akademik J. Vuković, D. Vujičić, saradnik naše Komisije M. Rajak i student S. Kadić. Dijalektološka građa je bilježena i snimana na magnetofonske vrpce, tako da će dobro doći svima onima koji pristupe detaljnijim mikrodijalektalnim analizama i preciznijem ustanovljavanju govornih izgovora na bosanskohercegovačkom području.

Rad na terminologijama postaje sve intenzivniji. Krajem prošle i početkom ove godine prikupljenu građu na bosansko-hercegovačkim terenima sredila je i kartonirala Naila Hebib, uz finansijsku pomoć Centra za balkanološka ispitivanja. U toku ove godine stočarsko-ratarska terminološka građa prikupljana je, uz ostale poslove, i na već pominjanim područjima kladanjske opštine i Majevice. Biće potrebno da se ta prikupljena građa prenese na već otvorene terminološke kartone, odnosno da se u cijelosti kartonira. U cilju organizovanja poslova oko terminologija van Bosne i Hercegovine, boravili su u toku ljeta: 1) akademik J. Vuković u užičkom kraju, 2) akademik J. Vuković i D. Vujičić u Pomoravlju (Sugubina, Trstenik, Milutovac). Tom prilikom započeto je i bilježenje ratarske terminologije u Pomoravlju. Sem toga, početkom oktobra o.g. boravili su u Vojvodini akademik J. Vuković i D. Vujičić, opet sa ciljem organizovanja saradnje na planu bilježenja ratarske terminologije na području Vojvodine. Dobri su izgledi da se saradnja u ovom smislu ostvari sa novosadskim Institutom za jezik, koji bi preuzeo kompletno prikupljanje ove građe na predviđenim punktovima. Sa zadovoljstvom možemo konstatovati da se rad na terminologijama prihvata i na drugim stranama, u drugim slovenskim zemljama i sl., i to sa velikim interesovanjem. Tako se, na primjer, ugledni lingvista Nikita Tolstoj prihvatio da uradi kvestionar za geografske apelative, što će naše planirane poslove na terminologijama znatno olakšati.

Već nekoliko godina radi se intenzivno u našoj Komisiji na prikupljanju građe za arhiv govorne riječi. Dosad je snimljen ogroman govorni materijal, koji će predstavljati ne samo dragocjen dokumenat o govorima sa gotovo cijelog srpskohrvatskog područja, i to u momentu kad se oni intenzivno mijenjaju, naročito u seoskim područjima, nego će izvanredno poslužiti i za proučavanje pojedinih ortoepskih problema. U toku ove godine govorni materijal je sniman u Pomoravlju, zatim u bližoj i daljoj okolini Kladnja, na Majevici i u Beogradu (različiti starosni uzrasti iz beogradskog govornog područja).

Isto tako prof. Vuković je sa studentom J. Raosom u Čačku, u toku 2 dana, obavio snimanje govorne riječi na primjerima izražajnog čitanja 15-oro školske djece.

Na bibliografiji stručne literature (časopisi: zagrebački Jezik i beogradski Književnost i jezik) pod ugovorom su radili prof. Hrvoje Križić (Bugojno) i prof. Zlata Rajak (Sarajevo). Ispisano je preko 400 bibliografskih jedinica sa kraćim sadržajem, i to u po dva primjerka, što će omogućiti pravljenje opšte i tematske bibliografije radova.

Kao što je već poznato, Rječnik opšteslavenskog (crkvenoslovenskog) literarnog jezika predstavlja veliki naučnoistraživački projekat na planu jugoslovenskom i na planu opšteslovenskom, a rad na njegovoj izradi odvija se već duže vremena u četiri jugoslavenska centra — u Zagrebu, Skoplju, Beogradu i Sarajevu.

U našem centru, tj. u Komisiji za lingvistička ispitivanja ANUBiH, taj rad se odvija po već utvrđenom četvorogodišnjem planu, što predstavlja samo prvu etapu predviđenog desetogodišnjeg programa. Neposredni rukovodilac projekta Rječnika opšteslovenskog (crkvenoslovenskog) jezika je prof. dr Herta Kuna, vanredni profesor Filozofskog fakulteta u Sarajevu i član naše Komisije. Na Rječniku radi i stručni saradnik Nevenka Gošić. U prošloj godini je, uglavnom, privedena kraju obrada leksike (tzv. totalnom metodom) iz prvog osnovnog kodeksa — Divoševa evanđelja (oko 25.000 ekserpiranih riječi), a u toku 1972. godine ekscerpcija: poređenje osnovnog teksta (Divoševa evanđelja) sa tri nova istovetna, tj. evanđeoska teksta (Kopitarovo, Čajničko i Nikoljsko evanđelje) i registrovanje svih razlika (grafijskih, fonetskih, morfoloških i leksičkih). Na taj način se već razrađenom metodom na posebnim karticama izdvajaju sve diferencijalne osobine tekstova. Pošto je ovo vrlo složen posao, ne može se povjeriti vanjskim (honorarnim) saradnicima ekscerptorima, te ga, bar zasad, obavlja stručni saradnik N. Gošić. U ovom periodu je N. Gošić završila i, ranije započetu, a za osnovni rad potrebnu, fibliografsku obradu spomenutih rukopisa. Osim toga, pošto tekst osnovnog kodeksa (Divoševa evanđelja) nije bio potpun, radi kompletiranja evanđeoske leksike ustanovili smo drugi osnovni tekst (Nicoljsko evanđelje). Iz ovoga kodeksa ekscerpiramo, takođe totalnom metodom, one dijelove koji su u Divoševu evanđelju izgubljeni, odnosno koji danas ne postoje. Taj posao, kao i ranije, obavljaju honorarni saradnici — ekscerptori.

Od prošle godine je započeto i sistematsko sređivanje rječničke građe prema već utvrđenim propisima, tj. obrazovana su dva osnovna kataloga — matični i azbučni, a takođe i pomoćni katalozi, tzv. uputnih kartica i kartica sa redalicom na grčkom jeziku.

Osim ovoga osnovnog rada, koji, pored ostalog, predstavlja i značajan vid jugoslovenske i međunarodne saradnje naše institucije, prof. H. Kuna i stručni saradnik N. Gošić ostvaruju i razvijaju i neke druge oblike saradnje sa odgovarajućim institucijama u zemlji, a i van nje. Naročito se to ogleda u oblasti informisanja o našoj starijoj književnosti, naročito srednjovjekovnoj, čiji je jezik i predmet našeg rada.

U vezi sa poslovima na izradi Rječnika obavljena su i dva službena putovanja – u Beograd i Zagreb, a takođe je ostvareno u septembru i učešće na trodnevnom sastanku Komisije za gramatičku strukturu jezika (organ Međunarodnog slavističkog komiteta).

Treba, takođe, napomenuti da je naša Komisija u februaru o.g. bila organizator jednog sastanka u vezi sa izradom Rječnika.

Tom sastanku su prisustvovali predstavnici Instituta za staroslavenski jezik „Svetozar Ritig“ iz Zagreba, instituta za makedonski „Krstе Misirkov“ iz Skoplja, Instituta za srpskohrvatski jezik SANU. Na sastanku je bilo riječi o budućem radu i uzajamnoj saradnji, kao i o uslovima rada i obezbjeđivanju sredstava za taj rad u vezi sa novim načinom finansiranja naučnoistraživačkog rada u republikama, jer su za ovaj četvorogodišnji period bila sredstva obezbijeđena od strane već rasformiranog Saveznog fonda za finansiranje naučnih djelatnosti.

Kao i prethodnih godina, Komisija je nastojala da obezbijedi za publikovanje u ediciji RADOVI radove lingvističkih stručnjaka koji su značajni za problematiku kojom se njeni članovi bave, odnosno koji stvarno predstavljaju doprinos lingvističkoj naučnoj misli. Na taj način ostvaruje se prisnija saradnja sa domaćim i stranim lingvističkim stručnjacima i centrima.

Planirana razmjena sa Poljskom akademijom u ovoj godini nije mogla biti ostvarena, pošto je došlo do izvjesnog zastoja na poljskoj strani u vezi s verifikovanjem potpisanog protokola o saradnji. Zato će realizacija protokolom utvrđene razmjene i saradnje početi vjerovatno od početka iduće godine.

3) Komisija pravnika

a) U vezi s kompleksnom obradom tema: „Pravo samoupravljanja u radnim organizacijama“ vršeno je evidentiranje i analiza ustavnih i drugih normativnih akata koji se odnose na referendum i zborove radnih ljudi u radnim organizacijama kao oblicima neposredne demokratije

b) U vezi s temama: „Svojinskopравни odnosi u Jugoslaviji“ i „Zaštita tehničkog pronalazaštva“ rađeno je na prikupljanju građe i materijala u biblioteci Pravnog fakulteta u Sarajevu i u arhivama Savezne skupštine u Beogradu.

c) U pripremi su upitnici u cilju vršenja intervjua i anketiranja određenih organizacija.

4) Komisija ekonomista

U toku 1972. godine ova Komisija se angažovala oko pripreme i održavanja kolokvijuma na temu: „Projekcija dugoročnog privrednog razvoja Bosne i Hercegovine“, koji je, kako je bilo i predviđeno, održan 13. novembra 1972. godine. U vezi s tim obavljena je široka korespondencija i uspostavljeni su lični kontakti naših saradnika sa potencijalnim učesnicima ovog kolokvijuma.

Učesnicima kolokvijuma prezentirana je studija: „Projekcija dugoročnog privrednog razvoja Bosne i Hercegovine“ (izdanje Ekonomskog instituta u Sarajevu).

Na samom kolokvijumu, pored uvodne riječi, u raspravi je učestvovalo 6 naučnika sa iscrpnim izlaganjima. Ta su izlaganja autorizovana i biće publikovana u posebnoj ediciji Akademije.

5) Komisija sociologa i filozofa

Odjeljenje društvenih nauka radilo je na organizovanju ove Komisije i u vezi s tim održalo nekoliko sastanaka sa zainteresovanim sociolozima i filozofima iz naše Republike, te zaključilo da se u toku 1973. godine održi savjetovanje sociologa i filozofa u Sarajevu. Za organizovanje ovoga savjetovanja Odjeljenje je zadužilo prof. Ivana Fochta, vanrednog člana Akademije.

6) Muzikološka ispitivanja

U toku 1972. godine izvršena su dopunska ispitivanja obredno-običajnih pjesama na području Posušja i Duvna. Prikupljena građa snimljena je magnetofonskim aparatom na 30 koturova magnetofonske vrpce.

Objavljena su dva rada:

a) „Metod prikupljanja i sređivanja u oblasti narodnog muzičkog stvaralaštva“, rad na Kongresu Saveza udruženja folklorista Jugoslavije, Poreč 1970, Zagreb 1972, str. 229–234;

b) „Bosansko-hercegovačka muzika“ (narodna), Muzička enciklopedija 1, A-Goz., Jugoslovenski leksikografski zavod, Zagreb 1972, str. 225–230 (sa 18 notnih primjera, 11 crteža instrumenata i 2 fotografije).

7) Centar za balkanološka ispitivanja

U toku godine Centar za balkanološka ispitivanja je usmjeravao svoj rad prema planu koji je usvojen za 1972. godinu. S obzirom na to da je ovaj plan usvojen veoma kasno (zbog zakašnjelog održavanja godišnje Skupštine Akademije), neki zadaci nisu mogli biti u potpunosti dovršeni, ali to nije bitno utjecalo na opći tok i tempo rada Centra.

Isto tako, izvršenje nekoliko manjih planiranih radova izostalo je zbog bolesti njihovih obrađivača. U toku 1972. godine angažovan je fizički antropolog, za čije smo se poslove koristili sredstvima sitnih tema koje nisu mogle biti obrađivane.

Izvršenje plana rada prema predviđenim tačkama je teklo u sljedećem obimu:

a) U toku 1972. godine nastavljen je rad na kompletiranju karakterističnih oblika materijalne kulture sa područja Delmata i Liburna. Radilo se prvenstveno na obradi tipova keramike iz nalazišta gdje je moguće izdvojiti tipove u njihovom stratigrafskom i hronološkom redoslijedu (otok Dugiš na Cetini, Beretina gradina kod Zadra, Nin, Korita u Buškom Blatu). Na ovom radu su bili angažovani dr Šime Batović iz Zadra, Ivan Maravić iz Splita i dr Borivoje Čović i dr Zdravko Marić iz Sarajeva. Radovi su u toku, a biće nastavljeni i u 1973. godini.

b) U izradi kartoteke grobova prastanovnika sjeverozapadnog Balkana, što predstavlja jedan od najznačajnijih projekata ovog Centra, izvršeni su sljedeći radovi:

- Završeni su kartoni iz Velike humke kod Stare Pazove, Karaburme kod Beograda, Romaže kod Prizrena, a u radu su kartoni sa čitavog niza drugih lokaliteta. Na izradi kartona angažiran je veći broj stručnjaka iz Beograda, Prištine, Zagreba, Zadra, Šibenika, Splita, Prilepa, Herceg-Novog i Sarajeva.

Nacrta su u svemu 1.622 arheološka objekta, od kojih najveći broj pripada nekropolama u Velikoj humki, Ninu, Sanskom Mostu i Romaji. Na ovom poslu bilo je angažovano pet crtača.

- Definitivno je nalijepljeno i sređeno 419 kartona grobova. Izvršena je revizija grobnog materijala kod nesigurnih grobnih cjelina na 1.367 objekata.

- Izrađeno je 16.000 kopija kartona, koji su obrezani, uloženi u folije i pripremljeni za predmetni katalog.

- Izvršen je čitav niz službenih putovanja radi organizacije daljeg rada na kartoteci (Zadar, Prizren, Priština, Foča, Trebinje, Titovo Užice).

c) U pogledu rada na prikupljanju građe o romanskim jezičkim elementima u toku 1972. godine je sistematizovana i prenesena na kartice građa prikupljena prilikom dosadašnjih terenskih ispitivanja u okolini Stoca i Ljubinja. Uz ovaj posao radilo se i na ekscerpiranju građe iz literature koja može služiti prilikom komparativnih izučavanja. Predviđeno terensko ispitivanje u južnim dijelovima Hercegovine nije moglo biti izvršeno zbog dugotrajnije bolesti istraživača.

d) Nastavljen je sistematski rad na temi „Toponimija Prigorja, s određivanjem predslavenskog i slavesnog jezičkog sloja“. U okviru ove teme najveća pažnja posvećena je ispisivanju toponima iz Arhive mapa, koji se nalazi u Zagrebu. U toku 1972. godine završena je obrada 25 katastarskih općina, tako da je dosada arhivski obrađeno više od polovine teritorije Prigorja.

e) Nastavljen je rad na ispitivanju jezičkih elemenata balkanskih Cigana, i u okviru ovog projekta prof. Rade Uhlik je obišao neke punktove u Srbiji, Vojvodini i na Kosovu (pokretne grupe Cigana) da bi prikupio potrebne podatke za temu „Deminutiv i augmentativ u govorima balkanskih Cigana“. Ovaj rad će biti objavljen u Godišnjaku Centra za 1973. godinu.

f) U svrhu ispitivanja za temu „Ilirske antroponimijske studije“, koju za ovaj Centar obrađuje njegov član prof. dr R. Katičić, obrađivač je obišao određen broj terena u Istri, Hrvatskom primorju i Crnoj gori, kako bi na licu mjesta prikupljao potrebnu građu i dobio uvid u topografsku situaciju pojedinih ilirskih plemena. Rezultat ovih istraživanja će biti objavljen već u idućem broju Godišnjaka Centra.

g) Planom rada za 1972. godinu bilo je predviđeno da se izradi 2000 bibliografskih jedinica za „Tematsku etnološku bibliografiju Jugoslavije“. Taj posao je u cijelosti izvršen. Potrebni prevodi na njemački jezik će se obaviti u 1973. godini.

h) Posao na „Antičkoj bibliografiji Jugoslavije“, koji radi Aleksandar Stipčević iz Zagreba, završen je po planu i upravo se vrši definitivno prekucavanje nešto više od 5000 bibliografskih jedinica koje će sadržavati ova Bibliografija. Gotov rukopis će biti predat Centru u maju 1973. godine.

i) Završene su i dopune djela „Bibliographia Illyrica“. Ova Bibliografija je štampana 1967. godine, a dopune će biti objavljivane svakih pet godina u Godišnjaku Centra.

j) Grupa stručnjaka u Beogradu, koju predvodi prof. dr Milutin Garašanin, započela je rad na prikupljanju jedinica za ediciju „Bibliographia Thraco-Dacica“. Rad se zasada odvija samo u Beogradu.

k) Centar za balkanološka ispitivanja je konačno angažovao fizičkog antropologa i započeo rad na ovom veoma važnom sektoru, koji je dosada ostao zapostavljen u čitavoj zemlji. U toku 1972. godine ovaj antropolog je pretežno radio na analizi i obradi ranijeg antropološkog materijala sa Glasinca, iz Varvare kod Prozora, Duvna i Zenice. U vezi s tim napisao je i dva rada za Godišnjak Centra, a izvršeno je i putovanje u Skoplje, Beograd i Zagreb radi komparativnih studija.

l) Centar je organizovao jugoslovenski sastanak većeg broja praistoričara u Slavanskom Brodu, na kojem su utvrđeni osnovni principi za rad na izradi opće praistorije Jugoslavije. Organizacija čitavog rada povjerena je ovom Centru, a formirano je pet radnih grupa i centralna redakcija, koja će se brinuti o jedinstvu rada na ovom velikom djelu. Održani su i sastanci radnih grupa, kao i centralne redakcije, pa je definitivno određena fizionomija publikacije i obim pojedinih svezaka.

m) Prilikom održavanja Simpozijuma o Ilirima u Tirani izvršeno je dogovaranje članova Centra sa odgovarajućim stručnjacima, odnosno sa Istorijskim institutom u Tirani o održavanju jednog zajedničkog jugoslovensko-albanskog simpozijuma o predrimskim ilirskim gradovima i naseljima na Balkanu. Određena je okvirna tematika, a simpozijum bi se održao u 1974. godini (vjerovatno u Mostaru i Skadru).

n) Rad na organizaciji simpozijuma „Vlasi u XV i XVI vijeku“ tekao je na zadovoljavajući način. Obavljena je obimna prepiska sa institucijama i pojedincima u našoj zemlji i inostranstvu, a za učešće na simpozijumu sa referatima prijavio se veći broj naučnika iz Grčke, Turske, Rumunije i Jugoslavije.

o) Centar se angažovao u punoj mjeri na uspostavljanju uže saradnje sa Odjeljenjem društvenih nauka Akademije nauka u Heidelbergu. U tu svrhu načinjen je prethodni program sa akademijama u Heidelbergu, Beogradu i Zagrebu koji se odnosi na pisanje pojedinih djela iz oblasti balkanske praistorije i protoistorije. Prvi zvanični sastanak delegiranih predstavnika ovih akademija održan je krajem mjeseca oktobra u Sarajevu i na njemu je sačinjen i prvi plan rada.

p) Centar je pripremio i predao za štampanje Godišnjak broj 10 za 1972. godinu, koji sadrži sedam naučnih radova i uobičajene priloge.

r) Početkom decembra održan je redovni sastanak članova Centra i na njemu su doneseni važni zaključci o budućem radu, koji će biti objavljeni u Godišnjaku Centra za 1973.

Organizovanje savjetovanja, sastanaka i simpozijuma u Akademiji

O naučnim skupovima koji su održani u okviru Centra za balkanološka ispitivanja govori se u dijelu ovog izvještaja koji se odnosi na rad Centra.

Pored toga, Odjeljenje je organizovalo kolokvijum: „Projekcija dugoročnog privrednog razvoja Bosne i Hercegovine“, koji je održan 13. novembra 1972. godine u Akademiji.

Izdavačka djelatnost

U izvještajem obuhvaćenom periodu izašla su iz štampe sljedeća izdanja iz oblasti društvenih nauka:

– RADOVI—XLI/14, sa prilogima B. Đurđeva, J. Vukovića, A. Jedličke, B. Putilova, K. Milošević, Lj. Jurkovića, D. Vujičića i N. Gošić.

– DJELA—XXXVII/22: Ratimir Gašparević, Bosna i Hercegovina na geografskim kartama od prvih početaka do kraja 19. vijka;

– DJELA—XXXVIII/23: P. Anđelić, Srednjovjekovni pečati iz BiH;

– DJELA—XLI/26: M. Šimundić, Govor Imotske krajine i Bekije;

– DJELA—XLII/27: N. Šehić, Četništvo u BiH;

– GODIŠNJAK—VIII/6 Centara za Balkanološka ispitivanja, sa prilogima S. Gabrovec, B. Čovića, B. Čopa, A. Mocsy, I. Pudića, I. Ajetija, M. Hadžijahića, A. Vaillenta i Lj. Vekić-Čović;

– GODIŠNJAK—IX/7 Centra za Balkanološka ispitivanja, sa prilogima P. Selema, R. Katičića, R. Uhljka, Š. Kulišića, D. Dragojelovića, P. Šimunovića i Lj. Vekić-Čović.

U štampi se nalaze sljedeće publikacije:

– RADOVI—XLIII, knjiga 15;

– GRAĐA—XVIII, knjiga 14;

– GRAĐA—XIX, knjiga 15;

– POSEBNA IZDANJA—IX/2—2.

U pripremi su da se predaju za štampanje RADOVI—LIX, broj 16.

Predavanja

Pristupna predavanja održali su 8. maja 1972. godine vanredni članovi Odjeljenja prof. dr Hamdija Č e m e r l i ć: „Razvoj federalizma u SFRJ“ i prof. dr Hamdija K a p i d ž i ć: „Agrarno pitanje u BiH za vrijeme austro-ugarske uprave“.

Saradnja Odjeljenja sa drugim jedinicama u Akademiji i drugim organizacijama

Odjeljenje je aktivno sarađivalo sa drugim organizacionim jedinicama Akademije (komisijama, odborima i sl.). Osim toga, Odjeljenje se u toku 1972. godine angažovalo na uspostavljanju saradnje sa domaćim i sa nekim inostranim akademijama (Poljskom akademijom nauka, Akademijom nauka u Heidelbergu i drugim). Aktivnost Odjeljenja na ovom planu nastaviće se i ubuduće.

Aktivnost članova Odjeljenja van Akademije

Anto Babić

U 1972. godini radio je na zadatku u okviru opšte teme: Izrada Istorije naroda Bosne i Hercegovine u sklopu osnovnog zadatka Komisije za izradu Istorije BiH.

Alojz Benac

a) U ovoj godini završio je svoju drugu monografiju o Obrima (Obre I – Raskušće), u kojoj je određena starčevačko-impresoss i kakanjska kultura u centralnoj Bosni. Monografija je predata za štampu – izdanje Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

b) U okviru svog naučnog rada bavio se, dalje, problemom etnogeneze Ilira i u tom smislu proučavao odgovarajući arhivski materijal.

c) Organizacija posla u Centru za balkanološka ispitivanja zahtijevala je također dosta vremena, jer je problematika kojom se bavi Centar znatno proširena (vidi izvještaj Centra).

d) U vremenu od 18. juna do 6. jula obavio je studijsko putovanje u Njemačku i Holandiju (komparativna izučavanja neolita i statistički metod istraživanja). Tom prilikom je obavio i službene razgovore u Akademiji nauka u Heidelbergu.

e) U vremenu od 15. do 24. septembra prisustvovao je Simpozijumu o Ilirima u Tirani (vidi poseban izvještaj).

Hamdija Čemerlić

a) Učestvovao je u radu Međuakademijskog odbora za proučavanje uzroka i posljedica drugog svjetskog rata i Odbora za finansije Akademije;

b) obavljao funkciju rektora Univerziteta u Sarajevu;

c) sarađivao u Ustavnoj komisiji Savezne skupštine;

d) sa rektorima jugoslovenskih univerziteta posjetio neke univerzitete u Engleskoj, Saveznoj Republici Njemačkoj i Demokratskoj Republici Njemačkoj;

e) obavljao funkciju predsjednika u Udruženju za političke nauke SRBiH;

f) rukovodio radom tima u studijskom projektu: Stav Muslimana Bosne i Hercegovine prema nacionalnom opredjeljivanju;

g) učestvovao na naučnom savjetovanju Instituta za društvena istraživanja pri Fakultetu političkih nauka na temu: Konflikti u društvu, sa referatom: Konflikti koji proizlaze iz odnosa predstavnika prema biračima.

Branislav Đurđev

a) rad: The science of History is broader than social Science pripremljen je za štampanje u ediciji RADOVI Odjeljenja društvenih nauka naše Akademije;

b) rad: Značaj crnogorskog zbora u XVII vijeku – Simpozijum o običajnom pravu i samoupravama na Balkanu – izdanje Balkanološkog instituta SANU (u štampi);

c) Iz aula, kišlaga i jajlaga u socijalizam (utisci sa konferencije u Ašhabadu), Pregled, Sarajevo, 11–12/1972;

d) U vremenu od 26. IX do 5. X 1972. godine učestvovao je kao gost na Međunarodnoj naučnoj konferenciji u Ašhabadu (Turkmenska SSR);

e) Od 21. do 27. jula 1972. godine učestvovao u radu Međunarodnog komiteta za istoriju u Herceg-Novom.

Nedim Filipović

a) U 1972. godini osnovni smjer njegove naučne aktivnosti kretao se na terenu priprema za pisanje tema za koje je zadužen u izradi Istorije naroda BiH.

Uspio je da na fiševe izbaci građu glavnih osnovnih izvora za 15. vijek. To iznosi nekoliko hiljada fiševa. Mehaniku sistematizacije građe pratili su komentatorsko klasiranje i respektivna interpretacija podataka. Poslije toga napisao je studiju „Islamizacija u Bosni i Hercegovini u XV vijeku“, zasnovanu isključivo na izvornoj osmanskoj građi. Pošto ta studija treba da sadrži dva poglavlja: jedno o prostoru, suštini, evoluciji islama kao religije i civilizacije i drugo o kvazihrišćanskom dualizmu i heterodoksnim hrišćanskim sektama, posebno u patarenstvu, — bilo je potrebno prelistati vrlo opširnu literaturu u svijetu i kod nas, što treba do maja da bude završeno sljedećim: raspored stećaka i teritorijalno rasprostranjenje islamizacije.

U vezi sa gornjom temom posvećena je i velika pažnja izučavanju islamske mistike. Za ove naknadne pripreme ostvareni su mjeseci intenzivnog rada.

b) Organizovao je pripreme simpozijuma „Vlasi u XV i XVI vijeku“, koji će se održati u novembru 1973. godine. Ti poslovi su dali sliku tematike i naših i inostranih učesnika na simpozijumu.

c) Rukovodio je Potkomisijom za izradu Istorije naroda BiH u XV do XVII vijeka.

d) Učestvovao je u radu Odbora za naučnoistraživački rad naše Akademije.

Mustafa K a m a r i ć

a) Napisao je rad: Ovlašćenja za donošenje saveznih uredaba sa zakonskom snagom, objavljen u Godišnjaku Pravnog fakulteta za 1972. godinu;

b) učestvovao je u radu Saveznog pravnog savjeta kao član Savjeta;

c) učestvovao je u radu Ustavne komisije Skupštine SRBiH kao njen član;

d) učestvovao je sa referatom na četiri savjetovanja Republičkog zavoda za javnu upravu (u Sarajevu, Tuzli, Banjoj Luci i Mostaru) o problemima opštinskih statuta;

e) učestvovao je na dva savjetovanja Saveznog zavoda za javnu upravu o problemima ustavnog normiranja položaja uprave;

f) učestvovao je u Komisiji za pravosuđe Savezne skupštine u pripremanju revizije saveznog Zakona o opštem upravnom postupku i saveznog Zakona o upravnom sporu.

Hamdija K a p i d ž i ć

a) Rukovodi Potkomisijom za izradu Istorije naroda Bosne i Hercegovine za vrijeme austrougarske uprave;

b) bio je na desetodnevnom naučnoistraživačkom radu u Beču, u oktobru 1972. god. (sredstva obezbijedio Filozofski fakultet). Poručio je 250 kopija dokumenata na račun sredstava Akademije;

c) održao je pristupno predavanja u Akademiji pod naslovom: „Agrarno pitanje u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske uprave“; ovaj rad, proširen i sa naučnim aparatom, primljen je za objavljivanje u ediciji RADOVI Akademije;

d) u izdanju Arhiva Bosne i Hercegovine izlazi mu ove godine nepripremljena knjiga građe (na njoj je rađeno i u 1972. g.) o naučnim ustanovama u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske uprave;

e) u štampu je data („Veselin Masleša“) 1972. god. knjiga: „Hercegovački ustanak 1882. g.“;

f) za Godišnjak Društva istoričara, knj. XIX, pripremio je rad o agrarnim odnosima, a za Glasnik Arhiva važnu arhivsku građu o jugoslovenskom pitanju iz bečkih arhiva; i dalje je glavni i odgovorni urednik Glasnika Arhiva BiH;

g) u Matici iseljenika Bosne i Hercegovine, iseljenički almanah, izašao mu je kraći rad o Solunskom frontu, povodom 55-godišnjice, pod naslovom: „Najelitnija i najinicijativnija divizija“, 187–189 (dat u štampu 1972. god.);

h) na Narodnom univerzitetu u Sarajevu održao je predavanje pod naslovom: „Položaj Bosne i Hercegovine za vrijeme austrougarske uprave“. Na seminaru za nastavnike istorije BiH održao je u Dubrovniku isto predavanje, prošireno autonomnim pokretima. Predavanje je objavljeno u Pregledu, br. 2, 1972, str. 175–195.

Vojislav Spaić

a) Radio je kao član Potkomisije svih vijeća Savezne skupštine za zakone o udruženom radu, osnovnim svojinsko-pravnim i obligaciono-pravnim odnosima;

b) radio je kao predsjednik Radne grupe Savezne skupštine za izradu Zakona o pravima u pogledu sredstava u društvenoj svojini;

c) učestvovao je u izradi Skice odredaba o pravima u pogledu sredstava u društvenoj svojini;

d) učestvovao je u izradi Radne osnove za Zakon o odnosima u udruženom radu i osnovnim civilno-pravnim odnosima i podnio neke referate;

e) u Saveznoj skupštini prikupljao je materijale za rad: „Svojinsko-pravni odnosi u Jugoslaviji“;

f) učestvovao je na Međunarodnoj konferenciji legislativno-pravne Komisije CISAC-a (Rim, 27. II – 1. III 1972. godine), sa referatom: „Međunarodna konvencija za zaštitu proizvođača fonograma od neovlašćene reprodukcije“;

g) objavio je rad: „Međunarodna zaštita proizvođača fonograma“ (strana 267–268) u „Jugoslovenskoj reviji za međunarodno pravo“, Beograd 1971, br. 2;

f) rad: „Pravo u pogledu sredstava u društvenoj svojini“ (primljen za ediciju RADOVI Odjeljenja društvenih nauka Akademije);

i) na postdiplomskom studiju na Pravnom fakultetu Univerziteta u Ljubljani održao kurs predavanja iz autorskog prava;

j) na postdiplomskom studiju na Pravnom fakultetu u Sarajevu održao kurs predavanja o temi: „Građansko pravo i ustavni amandmani“.

Jovan Vuković

a) Krajem maja i početkom juna učestvovao je na petnaestodnevnom sastanku Plenuma Komisije za izradu Opšteslovenskog lingvističkog atlasa, koji je održan u Minsku;

b) krajem oktobra u Skoplju učestvovao je na sastanku Međunarodne komisije za proučavanje standardnih jezika u slovenskim zemljama i čitao referat na temu: „Srpskohrvatski standardni jezik i njegova dijalekatska baza“;

c) krajem septembra u Beogradu učestvovao je na Kongresu jugoslovenskih slavista, sa referatom: „Proučavanje sintaksičke simonimike i njen značaj za nauku o jeziku“.

Objavljeni radovi:

a) „Transpozicija rečeničnih oblika u strukturama srpskohrvatskog stiha“, Zbornik za jezik i književnost, Titograd 1972 (str. 8–16);

b) „Glasovno-morfološke i morfološko-semantičke evolucije dveju praslovenskih reči“ (trizna, trzna), Glasnik ZMS 26 (str. 23–37);

c) „Analiza jedne lirske pesme“, Rad XVII kongresa Saveza udruženja folklorista Jugoslavije, Zagreb 1972 (str. 294–296);

d) „Trizna ~ trzna ~ trza? na slavjanskoj jazykovoju teritoriji“, Ruskoe i slavjanskoe jazykoznanie, Moskva 1972 (str. 68–74);

f) „Srpskohrvatska književna akcentuacija i funkcionalnost akcenata i kvantiteta“, Književni jezik 1–2, Sarajevo 1972 (str. 47–63).

Cvjetko Rihman

a) U okviru III programa RTV-Sarajevo održao je ciklus od 12 predavanja iz oblasti etnomuzikologije (O pojmu „narodna muzika“, Pitanje izvornosti, Pitanje prikupljanja i vrednovanja, Kulturni slojevi, Pojave akulturacije, Oblici kratkog napjeva, oblici dugog napjeva, Polifoni oblici – klasifikacija, o našim narodnim instrumentima, Tonski odnosi u našoj narodnoj tradiciji, Oblici ritma u narodnoj muzičkoj tradiciji, Orijentalni uticaji u tradicionalnoj narodnoj muzici BiH);

b) za VI izdanje Grave's Dictionary of Music and Musicians (Macmillan London) pripremio je članak o narodnoj muzici BiH (2.500 riječi, notni primjeri, fotografije, realistički crteži muzičkih instrumenata);

c) učestvovao je u radu simpozijuma „O problemima savremene metodologije etnoloških nauka“ Odjeljenja društvenih nauka SANU, Beograd, 18–20. XII 1972, sa referatom: „Interdisciplinarna saradnja etnomuzikologije i drugih naučnih oblasti“;

d) na traženje Međukademijskog odbora napisao je i dostavio studiju: „Stanje i problemi daljeg razvoja u oblasti etnomuzikologije u BiH“, zajedno sa odgovorima na upitnik „Neka pitanja koja bi trebalo razjasniti u vezi sa studijama za međukademijski odbor o savremenim težnjama na području nekih humanističkih nauka“ (za oblast etnomuzikologije);

e) prema planu za 1972. godinu, obavio je dopunska ispitivanja obredno-običajnih pjesama na području Posušja i Duvna.

Borivoje Č o v i ć

Rad u okviru Centra za balkanološka ispitivanja naše Akademije (rad na temi „Materijalna kultura Delmata“ i na pripremama djela „Praistorija jugoslovenskih zemalja“) prikazan je već u okviru izvještaja Centra za 1972. godinu.

Pored toga, po programu rada Zemaljskog muzeja BiH, obavio je ove zadatke:

a) Iskopavanje na praistorijskom utvrđenom naselju Pod kod Bugojna u toku avgusta o.g. Riječ je o dijelu jednog dugoročnog arheološkog zahvata, čiji je cilj cjelovito istraživanje svih slojeva jednog naselja bronzanog i željeznog doba. U 1972. godini je, na zapadnoj polovici naselja, istražio građevinske horizonte VII i VIII (kraj 6. i početak 5. stoljeća stare ere). Najvažniji rezultat postignut u toku ove kampanje je saznanje da je već u 6. stoljeću st.e. ovo naselje, pored fortifikacionog sistema, pravilnog rasporeda kuća sa uskim ulicama, te veoma razvijenog zanatstva i trgovine, imalo u centru i mali trg, što je još jedan dokaz da počeci urbanizacije u našim krajevima padaju znatno ranije od početka rimske okupacije (kako se dosad, uglavnom, mislilo). Oni se ovdje javljaju kao prirodna posljedica razvoja proizvodnih i, uopšte, društvenih snaga.

b) Izradio je elaborat „Sistematsko arheološko istraživanje gradine Pod kod Bugojna 1970–1972“, u kojem su rezimirani rezultati postignuti u posljednje tri godine. Elaborat se nalazi u Republičkom fondu za naučni rad.

c) Radio je na studiji „Bronzano doba sjeverozapadnog Balkana“.

d) U saradnji s Metalurškim institutom u Zenici, Orijentalnim institutom u Sarajevu i Muzejom grada Zenice radio je na programiranju i pripremama naučnog simpozijuma „Rudarstvo i metalurgija Bosne i Hercegovine od praistorije do početka XX vijeka“. Simpozijum treba da se održi oktobra 1973. godine.

III. ODJELJENJE ZA KNJIŽEVNOST I UMJETNOST

Organizacija i sastav Odjeljenja

Personalni sastav Odjeljenja u izvještajem obuhvaćenom periodu ostao je nepromijenjen. U svom sastavu Odjeljenje je imalo 4 redovna, 7 vanrednih i 5 dopisnih članova.

a) Redovni članovi:

Vojo Dimitrijević,
Ismet Mujezinović,
Meša Selimović,
Vlado Milošević.

b) Vanredni članovi:

Midhat Šamić, sekretar Odjeljenja,
Midhat Begić,
Dušan Đurović,
Čamil Sijarić,
Ivo Šeremet,
Mica Todorović,
Ilija Kecmanović.

c) Dopisni članovi:

Josip Vidmar, redovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti,
Velibor Gligorić, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti,
Blaže Koneski, redovni član Makedonske akademije na naukite i umetnosti-

te,

Branko Ćopić, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti,
Skender Kulenović, vanredni član Srpske akademije nauka i umetnosti.

U toku 1972. godine Odjeljenje je predložilo da se za redovne članove izaberu dotadašnji vanredni članovi: Midhat Šamić, Midhat Begić, Čamil Sijarić i Ivo Šeremet, kao i da se za dopisne članove imenuju: Miroslav Krleža, Antun Augustinčić i Nedeljko Gvozdenović.

Odjeljenje je u toku 1972. godine održalo sedam sjednica. Predmet sjednica, pored raznih tekućih pitanja, bili su: pitanje izbora novih članova Akademije (redovnih, vanrednih, dopisnih) u vezi s objavljenim konkursom; izrada plana Odjeljenja za 1973. godinu; fizionomija i priređivanje za štampu I sveske *Radova*; organizacija rada na Istoriji književnosti BiH i Istoriji likovnih umjetnosti BiH; pripreme i organizacija savjetovanja o radu na Istoriji književnosti BiH; proslava 80-godišnjice rođenja Ive Andrića; radovi ponuđeni Akademiji za štampanje; saradnja naše Akademije sa drugim akademijama; rad, zaključci i zadaci međuakademjskih odbora, i dr.

Organizovanje komisija i odbora i njihov rad

Obrazovane su, i od Predsjedništva potvrđene, sljedeće komisije:

1) Komisija za rukovođenje izradom „Istorije književnosti BiH“ (rukovodilac: dr Midhat Begić);

2) Komisija za rukovođenje izradom „Istorije likovnih umjetnosti BiH“ (rukovodilac: Vojo Dimitrijević).

Komisija za rukovođenje izradom Istorije književnosti održala je dvije sjednice posvećene pripremama Savjetovanja o problemima izrade i finansiranja naučnog projekta: „Istorija književnosti BiH“.

Pomenuto Savjetovanje, kome su prisustvovala 34 učesnika, održano je u Akademiji nauka i umjetnosti BiH 15. novembra 1972. god. Poslije uvodnih izlaganja sekretara Odjeljenja Midhata Šamića i predsjednika Komisije Midhata Begića, vođena je živa i plodna diskusija na osnovi dva elaborata, koje je Komisija za tu svrhu izradila i koji su bili prethodno dostavljeni svim učesnicima, i to: 1) „Književnosti BiH – metod i periodizacija“; 2) „Opšti podaci o projektu, organizacija rada i dinamika rada“.

Na Savjetovanju je izabrano 6 potkomisija sa po 5–7 članova (izuzev Potkomisije za najnoviji period, koja broji svega 3 člana), i to: 1) Potkomisija za srednji vijek (predsjednik: Herta Kuna); 2) Potkomisija za turski period (predsjednik: Svetozar Marković); 3) Potkomisija za austro-ugarski period (predsjednik: Muhsin Rizvić); 4) Potkomisija za međuratni period (predsjednik: Branko Milanović); 5) Potkomisija za najnoviji period (predsjednik: Midhat Begić); 6) Potkomisija za narodnu književnost (predsjednik: Dženana Buturović).

U vremenu od Savjetovanja (15. novembra) do kraja 1972. godine sve potkomisije su održale sastanke na kojima su pretresle odgovarajuću problematiku, istakle teme koje bi trebalo proučavati u godinama 1973. i 1974. i predvidjele za to nužna finansijska sredstva.

U vezi s tim, dostavljen je Predsjedništvu Akademije dosta opširan izvještaj u kome je riječ o sljedećim osnovnim pitanjima: 1) organizaciona pitanja; 2) naučna problematika; 3) finansijske potrebe; 4) prijedlozi.

Komisija za rukovođenje izradom Istorije likovnih umjetnosti u BiH održala je jednu sjednicu, posvećenu organizaciji rada na izradi Istorije likovnih umjetnosti u BiH.

Pored toga, inicijativom Odjeljenja formiran je Odbor za proslavu 80-godišnjice rođenja Ive Andrića. U Odbor su ušli, pored predstavnika Akademije, predstavnici Udruženja književnika, Univerziteta, Filozofskog fakulteta i Narodne biblioteke.

Proslava je održana u Skupštini SRBiH 12. oktobra 1972. godine, sa uvodnom riječi predsjednika Akademije dra Edhema Čame i sa referatom vanr. člana Akademije dra Midhata Begića.

Naučnoistraživački rad

1. T i m s k i r a d

1) U okviru rada na Istoriji književnosti BiH, pored pomenuta dva elaborata, izrađen je „Indeks imena i pojmova“.

2) Pronađeni su, izabrani i snimljeni (u Mostaru) tekstovi za „Izbor iz poezije pisaca iz Bosne i Hercegovine koji su stvarali na orijentalnim jezicima“.

3) U saradnji sa Institutom za izučavanje jugoslovenskih književnosti nastavljen je rad na bibliografiji radova o narodnoj književnosti; izrađena je, recenzirana i pripremljena za štampu II knjiga (I knjiga izišla je nedavno iz štampe).

4) Izrađena je (i data u štampu) studija: „Savremene tendencije u razvoju književnosti u Bosni i Hercegovini“.

2. I n d i v i d u a l n i r a d č l a n o v a

1) U okviru teme „Srpski i hrvatski pisci na početku XX vijeka“ izrađena je studija: „Impresija i simbol u djelu A.G.Matoša“;

2) nastavljen je i, uglavnom, završen rad na prikupljanju građe za djelo: „Francuski putnici u Bosni i Hercegovini u razdoblju 1816—1878. i njihovi utisci o njoj“. (Označeni su isto tako dokumenti koje treba fotokopirati);

3) obrađena je tema (i rad predat u štampu): „Andre Žid i Rože Marten di Gar: književno prijateljstvo“;

4) nastavljen je, u saradnji sa katedrama francuskog jezika i književnosti filozofskih fakulteta u Jugoslaviji, rad na hrestomatiji „Textes litteraires français XIXe — XXe siecles“;

5) u okviru teme „Pisci i djela u francuskoj književnosti XVI vijeka“ obrađena je rana renesansa;

6) štampano je popravljano i dopunjeno III izdanje knjige: „Kako nastaje naučno djelo“;

7) rađeno je na literarnom motivu: „Kmetovske bune i ustanci“.

Organizacija savjetovanja i konsultativnih sastanaka

1) Izvršene su pripreme za Savjetovanje o problemima i finansiranju naučnog projekta „Istorija književnosti BiH“. Savjetovanje je održano 15. novembra 1972. godine.

2) Održan je širi konsultativni sastanak posvećen problemima rada na bibliografiji časopisa i književnosti BiH.

Učešće na naučnim skupovima i izložbama

Članovi Odjeljenja su učestvovali na sljedećim naučnim skupovima:

1) na Konsultativnom sastanku eksperata u Parizu (u okviru UNESCO-a), posvećenom naučnom projektu: „Unapređenje slovenskih kultura“ (u maju 1972. Midhat Šamić);

2) na Simpozijumu UNESCO-a u Varšavi o humanim i socijalnim vrijednostima slovenskih književnosti (u septembru 1972), sa referatom: „Estetika Ive Andrića“ (Midhat Begić);

- 3) na priredbi „Slovo Gorčinovo“ u Stocu (aug. 1972), sa referatom: „Poezija Maka Dizdara i srednjovjekovni nadgrobni natpisi“ (Midhat Begić);
- 4) na akademiji posvećenoj proslavi I. Andrića (okt. 1972), sa koreferatom: „Estetski humanizam Ive Andrića“ (Midhat Begić);
- 5) u književnim susretima u Strugi, na izvoru Pive i „Risto Ratković“ (Čamil Sijarić);
- 6) na izložbi u Firenci (Ismet Mujezinović);
- 7) na izložbi u Sarajevu i u Zenici (Mica Todorović, kojom prilikom je dobila i nagradu Sarajevskog salona 1972).

Izdavačka djelatnost

U izdanjima Akademije objavljeni su, dati u štampu ili pripremljeni za štampu sljedeći radovi:

- 1) objavljena je (u Posebnim izdanjima) „Bibliografija radova o narodnoj književnosti, knjiga I“;
- 2) dato u štampu:
 - a) RADOVI, I knjiga,
 - b) Vlado Milošević: „Dramatična simfonija“,
 - c) dr Muhsin Rizvić: „Književno stvaranje muslimanskih pisaca u Bosni i Hercegovini u doba austro-ugarske vladavine“,
- 3) pripremljena je za štampu: „Bibliografija radova o narodnoj književnosti“, knjiga 2.

U ovom razdoblju svi članovi Odjeljenja (izuzev onih koji su bili bolesni) razvijali su široku i plodnu stvaralačku aktivnost i objavili su niz djela i priloga iz oblasti književnosti i nauke o književnosti, te likovnih umjetnosti. Da ovom prilikom navedemo samo važnija djela i studije:

Meša Selimović: II izdanje „Sabranih djela“, — i brojni prevodi djela „Derviš i smrt“ ili „Tvrđava“ na strane jezike (desetak prevoda objavljenih ili je u toku);

Čamil Sijarić: „Zapisi o gradovima“ (II knjiga, u štampi); „Zbirka pripovijedaka i fragmenata iz romana“ (objavljenih u časopisima); 3 pripovijetke; Midhat Begić: „Poezija Maka Dizdara i nadgrobni natpisi“; „Estetski humanizam Ive Andrića“; „Sijarićevo umijeće“; „Izabrana djela S. Bašagića“; „Književna kritika i marksizam“; „Pjesnički putopis fra Grge Martića“, itd.;

Midhat Šamić: „Intelektualno formiranje i književna orijentacija Vladimira Gaćinovića“; „Drama Židova intimnog života“; Andre Žid i Rože Marten di Gar: književno prijateljstvo“ (140 strana kucanog teksta — u štampi), itd.;

Vlado Milošević: završio (i pripremio za štampu) šest raznih kompozicija (mahom za simfonijski orkestar), itd.;

Ismet Mujezinović: 6 portreta u ulju raznih veličina; 3 kompozicije („Konji u trku“, „Jajce“, „Kozaračko kolo“); 1 kompozicija u ulju („Bihaćka Republika“); nastavio rad na kompoziciji (na kojoj radi već 4 godine): „Oslobađanje Jajca“; bezbroj crteža, skica, studija, i dr.;

Mica Todorović: 15 radova (3 pejzaža, 2 motiva cvijeća i 10 mrtvih priroda);

Vojo Dimitrijević: radio na pripremama za izložbu i na izložbi u Vinkovcima; radio na ciklusu slika „Poruke“; u julu i avgustu učestvovao u pripremi i radu emisije „Portreti“ RTV-Beograd, koja je emitovana 22. I 1973. godine.

IV. ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA

Organizacija i sastav Odjeljenja

U toku 1972. godine personalni sastav Odjeljenja nije se mijenjao. U svome sastavu Odjeljenje je imalo 5 redovnih članova i 4 vanredna člana.

a) Redovni članovi:

Julije Hahamović, sekretar Odjeljenja,
Jahiel Finci,
Radoslav Jovanović,
Dušan Krsmanović,
Aleksander Trumić.

b) Vanredni članovi:

Josip Bać,
Teodor Gregorič,
Kemal Kapetanović,
Manojlo Maravić.

U toku 1972. godine izrađeni su i podneseni prijedlozi da se izaberu za redovne članove Josip Bać i Kemal Kapetanović, a za vanredne članove: Muhamed Kadić, Svetislav Milić, Ivan Soklić i Svetozar Zimonjić. Razmatrani su i prijedlozi za izbor Zlate Pavlović i Uglješe Subotića, takođe za vanredne članove. Ujedno su izrađeni i podneseni prijedlozi da se izaberu za dopisne članove: Antun Kuhelj, Đorđe Lazarević i Branko Žeželj.

Učešće u formiranju novih radnih jedinica ANU

Odjeljenje je u toku 1972. godine vidno učestvovalo u formiranju sljedećih novih organizacionih jedinica, i to:

- a) Odbora za prirodne resurse,
- b) Odbora za krš,
- c) Komisije za energetiku.

U cilju organizovanja prva dva odbora održani su zajednički sastanci ovog Odjeljenja i Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka.

O d b o r z a p r i r o d n e r e s u r s e

Odjeljenje je postavilo osnovne pravce za rad ovog Odbora, koji su u cijelosti prihvaćeni. Tako će glavni pravci istraživanja Odbora zasada biti usmjereni na sljedeće:

- istraživanje geologije BiH (inženjersko-geološke odlike),
- mineralna bogatstva u BiH (posebno istraživanje kvalitetnih osobina boksita),

– problemi tehničkog materijala (iskorištavanje otpadaka, metodi poboljšavanja osobina čelika),

– problematika sintetičkih materijala,

– građenje u seizmičkim područjima.

Za predsjednika Odbora izabran je akademik *Dušan Krsmanović*, a članovi su iz ovog Odjeljenja: *Julije Hahamović* i *Kemal Kapetanović*.

O d b o r z a k r š

Ovaj Odbor je osnovan u saradnji Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka i Odjeljenja tehničkih nauka.

Glavni pravci istraživanja su: geomorfološki, hidrološki i geološki problemi krša, problemi krških zemljišta, floristička i faunistička problematika, pitanja vodnog bogatstva i hidrologija krša.

Odborom rukovodi akademik *Pavle Fukarek*, a članovi su iz ovog Odjeljenja: *R. Jovanović*, *J. Bać* i *A. Trumić*.

K o m i s i j a z a e n e r g e t i k u

Ova Komisija je osnovana 1972. godine za izučavanje velikog energetskeg potencijala za proizvodnju hidro – i termoeenergije, a takođe i za izučavanje problema prenosa energije kako u okviru Republike, tako i u okviru cijele Jugoslavije.

Ova Komisija konstituisana je u sljedećem sastavu:

– predsjednik: vanredni član *T. Gregorić*,

– članovi: prof. dipl. inž. *Stjepan Mikulec*, dipl. inž. *Ljubomir Grupković*, prof. dr *Muris Osmanagić*, i dipl. inž. *Branislav Janković*.

M e đ u a k a d e m i j s k i o d b o r z a g e o d e z i j u

Članovi Odbora određeni od strane ovog Odjeljenja bili su: akademik *Radoslav Jovanović*, te pok. prof. dr *Fethulah Smailbegović* i prof. *Ismet Aganović*. Odbor je sastavio listu tema za plan naučnoistraživačkog rada iz oblasti geodezije za teritoriju BiH.

Uspostavljen je kontakt sa predstavnicima Saveza geodetskih inženjera i geodeta Jugoslavije, tako da je obrazovana Komisija za izradu makroprojekta na polju geodezije u Jugoslaviji.

Na mjesto umrlog profesora *Smailbegovića* izabran je *Vlado Lukić*, dipl. inž.

Održani simpozijumi i savjetovanja

S i m p o z i j u m o z a š t i t i v o d a

Od 22. do 26. maja održan je u Banjoj Luci Simpozijum pod nazivom „Regionalni aspekti zaštite voda“. Ovaj Simpozijum pripremio je akademik *A. Trumić*, koji je bio na čelu pripremnog odbora. Na Simpozijumu je bilo 20 predavača, od toga 12 iz inostranstva. Simpozijum je dobro uspio. Rezultati se sada sređuju i biće okončani sa završetkom radova na opremanju eksperimentalnog poligona na Vrbasu.

Učešće na drugim simpozijumima

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti organizovala je aprila 1972. godine u Dubrovniku internacionalni simpozijum posvećen pitanju korozije. Našu Akademiju predstavljao je akademik J. Hahamović, koji je i održao referat (sa S. Stojadinović) pod naslovom: The effects of magnesium chloride and magnesium sulphate on the corrosion of steel reinforcement in concrete.

Naučnoistraživački rad finansiran iz Fonda Akademije:

Radoslav Jovanović: „Geologija okoline Sarajeva“ i „Kompleksna geologija izvorišta rijeke Bosne“ (produžava rad);

Dušan Krsmanović: „Problemi izgradnje krupnih građevinskih objekata u krečnjačkim masivima“ (produžava rad);

Julije Hahamović: „Leteci pepeo iz industrijskih pogona kao sastavni dio vještačkog kamena“ (otpočeo rad).

Izdavačka djelatnost

U štampi se nalaze:

— publikacija u kojoj su materijali sa simpozijuma: „O oslanjanju građevinskih konstrukcija na tlo i stijene“ (urednik D. Krsmanović);

— publikacija sa materijalima simpozijuma: „O bespravnoj stambenoj izgradnji i njenom odrazu na funkcionalni i prostorni razvoj gradova u Bosni i Hercegovini“ (urednik J. Finci).

Izašla je iz štampe knjiga RADOVI—XLII/2 Odjeljenja tehničkih nauka, koja sadrži sljedeće priloge:

Manojlo Maravić: „O zbirljivosti višestrukih Fourierovih redova u vezi sa asimptomskim ponašanjem sfernih sredina višeg reda“;

Julije Hahamović i Nada Knežević: „Otpaci azbesta kao pucolani i agregati“;

Stjepan Mikulec: „Mjesto i značaj akumulacija i prevođenja voda u daljem rješavanju problema voda u Jugoslaviji“;

Zvonimir Janežić: „Modeliranje hidrauličnog udara“;

Uglješa Subotić i Dragoljub Pantić: „Optimizacija investicionih varijanata metodom svedenih ulaganja“;

Štojanka Stojadinović: „Prilog poznavanju fizičko-hemijskih karakteristika gipsnog kamena kod Sanice Gornje“;

Kemal Kapetanović, Radovanka Ćurčić i Vasvija Hrelja: „Studija uticaja oligoelemenata u željeznim rudama iz Vareša na plastične osobine čelika“.

U toku je pripremanje sljedeće knjige RADOVA.

„Bulletin scientifique A“ (organ Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ) — glavni urednik za Bosnu i Hercegovinu Julije Hahamović.

*Individualni radovi članova Odjeljenja
koje nije finansirala Akademija*

Josip B a ć

1. Naučnoistraživački rad

a) U okviru Zavoda za hidrotehniku Građevinskog fakulteta:

– Istražni radovi na prostoru izvorišta rijeke Bosne u 1966–1969 (timski rad, – završen elaborat u 13 svezaka);

– Istražni i kaptažni radovi na prostoru Grgurići-Slašenovići – Budime (saradnik I. Avdagić).

b) Samostalni rad:

– Istražni i kaptažni radovi u svrhu zahvata većih količina mineralne vode i CO₂ u Kozluku kod Zvornika;

– Ekspertiza o mogućnostima i načinu zahvata pitke vode na karstnom području šire okolice Posušja;

– Istražni i kaptažni radovi u svrhu zahvata većih količina kiseline, kao i termalne vode u Smederevskoj Palanci (SR Srbija) radi izgradnje novog bolničkog stacionara;

– Istražni i kaptažni radovi u svrhu zahvata većih količina termalne vode u Lipiku (SR Hrvatska) radi proširenja bolničkih i rekreativnih kapaciteta;

– Nastavak istražnih i kaptažnih radova III faze u svrhu obezbjeđenja dodatnih količina mineralne vode i ugljičnog dioksida u lječilištu Radenci (SR Slovenija);

– Završni istražni i kaptažni radovi u svrhu zahvata većih količina mineralne vode u lječilištu Bad Schonau (Austrija);

– Istražni i kaptažni radovi II faze u svrhu zahvata dodatnih količina mineralne i termalne vode u lječilištu Bad Tatzmamsdorf (Austrija) radi proširenja lječilišnih i rekreativnih kapaciteta.

2. Naučni skupovi

Učestvovao u ime Zavoda za hidrotehniku na II simpozijumu za hidrologiju i inženjersku geologiju u Sarajevu.

Jahiel F i n c i

1. Publikovani članci i prikazi

– Savremena turistička izgradnja ne može počivati na politici kratkog daha (Časopis ARH, revija za arhitekturu, br. 15, Sarajevo).

– Recenzija 6 poglavlja dokumentacije generalnog urbanističkog plana Tuzle.

2. Naučnoistraživački i studijski radovi

– Rekreativno-sportski centar „Crepoljsko“ (sa I. Taubmanom, A. Domaćinovićem, M. Hamidovićem i saradnicima);

– Arhitektonsko-urbanističko stvaralaštvo u periodu austro-ugarske uprave i između dva rata u Sarajevu, I dio (sa I. Taubmanom, Z. Ugljenom i saradnicima).

3. Razno

- Predsjednik je Komisije za recenziju i reviziju Generalnog urbanističkog plana Tuzle;
- predsjednik je opštejugoslovenskog konzultativnog tijela Skupštine opštine Banja Luka za ocjenu niza urbanističko-arhitektonskih rješenja za razvoj i izgradnju Banja Luke;
- predsjednik Stručnog savjeta Zavoda za studije i projektovanje „Dom” — Sarajevo;
- član Komisije za ocjenu radova na opštejugoslovenskom konkursu za urbanističko rješenje Banja Luke;
- član Komisije Urbanističkog zavoda Skupštine opštine Mostar za pitanja izgradnje:
 - centra Mostara,
 - Hidrocentrale u Salakovcu (Bijelo Polje kod Mostara),
 - Aluminijskog kombinata;
- član Matičarske komisije za osnivanje i izbor prvih nastavnika Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu;
- član žirija za dodjelu nagrada na Oktobarskom salonu ULUBiH-a.

Teodor G r e g o r i ć

1. Naučnoistraživački rad

Temperaturno polje pri zavarivanju dva različita metala (IRCA u Sarajevu, u saradnji sa institutom PATON u Kijevu).

2. Naučni skupovi

Internacionalni simpozijum „Najnoviji razvoj izmjenjivača toplote” (Trogir, septembar 1972); potpredsjednik Komiteta Simpozijuma i član Stručnog savjeta Internacionalnog centra za prenos toplote i mase.

Julije H a h a m o v i ć

1. Publikovani radovi

- O značaju sintetičkog materijala u savremenom građevinarstvu (Sarajevo 1972);
- Primjena sintetičkih smola za površinsku obradu podova (sa Š. Drecom, Beograd, SJL, 1972);
- O zonama zagađenog agregata u koritu rijeke Bosne i njenih pritoka (sa S. Stojadinović; Beograd, SJL, 1972);
- Otpaci azbesta kao pucolani i agregat? (Beograd, SJL, 1972);
- Razmatranja povodom godine kvaliteta (Beograd, Naše građevinarstvo, 1972).

2. Naučnoistraživački radovi

- Određivanje stvarnih vrijednosti udarnih koeficijenata drumskih i željezničkih mostova (sa B. Stanivuković i N. Knežević; rad finansirao Savezni fond za naučni rad, — završen u 1972. godini);

— Primjena elemenata od sintetičkih materijala za montažne nosive konstrukcije manjeg raspona (sa Š. Drecom i Z. Dodig; rad finansirao Savezni fond za naučni rad, — završen u 1972. god.);

— The effects of magnesium chloride and magnesium sulphate on the corrosion of steel reinforcement in concrete (sa S. Stojadinović; JAZU, 1972);

— O korozionom ponašanju čelične armature u betonu pri uticaju hlorida i sulfata magnezijuma (sa S. Stojadinović; Zagreb 1972);

— Konstruktivni elementi sastavljeni od klasičnog i sintetičkog betona (sa N. Knežević, B. Stanivuković i dr.; u radu, finansira Republički fond za naučni rad);

— Stvaranje vodootporne žbuke na bazi alkalnih vezivnih sredstava i sintetičkih smola (sa Š. Drecom i dr.; u radu, finansira RFNR);

— Primjena sintetičkih smola za rekonstruisanje nosivosti oštećenih konstruktivnih elemenata (sa N. Knežević, B. Stanivuković i dr. u radu, finansira RFNR);

— Otpornost visokih stambenih objekata na seizmičke udare. (Međunarodni program finansiran od strane SAD-a. Rukovodilac jugoslovenskog dijela programa, u kom sarađuju institucije iz Beograda, Zagreba, Skopja, Sarajeva i Banja Luke. Rad na programu je u toku.)

3. Naučni skupovi

— Simpozijum u Dubrovniku, aprila 1972: „O koroziji usljed djelovanja morske vode“, — sa referatom, Organizator Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i institucije iz Beograda;

— Simpozijum o sintetičkom materijalu (Sarajevo — Skenderija, novembra 1972), — sa referatom;

— XIV kongres Saveza jugoslovenskih laboratorija (Haludovo — otok Krk, novembra 1972), — sa 3 referata.

4. Razno

— Glavni i odgovorni urednik novoosnovanog „Zbornika istraživačkih radova“ — Sarajevo, 1972. godine.

Radoslav J o v a n o v i ć

1. Naučnoistraživački radovi

— Neke geološke, hidrogeološke i inženjersko-geološke odlike terena uže okoline Sarajeva;

— Neki principi za izradu preglednih inženjersko-geoloških karata;

— Hidrogeološki i inženjersko-geološki vodič Sarajevo — Kiseljak — Travnik

— Banja Luka (sarad. Derković, Drdić, Rakić);

— Hidrološki i inženjersko-geološki vodič Nevesinje — Čemerno — Sarajevo

— Mostar — Tjentište — Foča (sarad. Srdić, Rakić, Derković).

2. Naučni skupovi

— II jugoslovenski simpozijum o hidrogeologiji i inženjerskoj geologiji (Sarajevo, septembar 1972); predsjednik Organizacionog odbora.

Kemal K a p e t a n o v i ć

1. Naučnoistraživački rad (studije)

- Karakterizacija plemenitih čelika Željezare Zenica (monografija, MI „HB“, Zenica);
- Automatska obrada podataka prerade čelika u valjaonicama (monografija, MI „HB“, Zenica).

2. Razno

- Član Inicijativnog odbora Zajednice za naučni rad SR BiH;
- uspostavio veze između Metalurškog instituta u Zenici i Centralnog naučnog instituta u crnoj metalurgiji u Moskvi i obezbijedio saradnju i zajedničko ulaganje u dva zajednička projekta.

Dušan K r s m a n o v i ć

1. Publikovani radovi

U publikacijama Zavoda za geotehniku i fundiranje Građevinskog fakulteta, Sarajevo 1972:

- Importance of physical models in geotechnics;
- On the results of testing the geostatical model of the „Grančarevo“ dam (sa Z. Langof);
- On the results of measurement of stresses and strains in the rocky mass of a geostatical model of the „Grančarevo“ dam.

2. Naučnoistraživački rad:

- razne teme ugovorene od strane Zavoda za geotehniku i fundiranje,
- studija problema velikih klizišta.

3. Naučni skupovi

- II jugoslovenski simpozijum o hidrogeologiji i inženjerskoj geologiji (septembra 1972. u Sarajevu);
- Međunarodni simpozijum o problemima oslanjanja konstrukcija (novembar 1972. god., u Drezdenu), — sa saopštenjem.

Manojlo M a r a v i ć

1. Naučni radovi

- O asimptotskom ponašanju g-sredina Dirichletovih redova (rad završen i dat za objavljivanje);
- Primjena elemenata teorije toplotnog potencijala prostor i dvojnog sloja prilikom proračuna nestacionarnih temperaturnih polja u krutim tijelima nestacionarne zapremine (sa drom Dušanom Vukeljom iz Beograda; rad pred završetkom).

Aleksander T r u m i ć

1. Publikovani radovi

- Problemi izravnavanja oticaja voda na dinarskom kršu (sa S. Mikulecom), objavljeno u ediciji „Radovi“ Zavoda za hidrotehniku, br. 11/1972, Sarajevo.

V. ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

Organizacija i sastav Odjeljenja

U toku 1972. godine personalni sastav Odjeljenja nije se mijenjao. U svom sastavu Odjeljenje je imalo 4 redovna, 4 vanredna, 8 dopisnih članova i 4 saradnika.

a) Redovni članovi:

Pavel Štern, sekretar Odjeljenja,
Vladimir Čavka,
Ernest Grin,
Josip Ježić.

b) Vanredni članovi:

Marko Ciglar,
Jakob Gaon,
Seid Huković,
Grujica Žarković.

c) Dopisni članovi:

Vaso Butozan,
Milivoje Sarvan,
Milivoje Kostić, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti,
Radivoje Milin, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti,
Kosta Todorović, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti,
Isidor Papo, redovni član Srpske akademije nauka i umetnosti,
Fran Kogoj, redovni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti,
Bogdan Brecelj, redovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

d) Saradnici:

prof. dr Ladislav Ožegović,
prof. dr Aleksandar Nikulin,
prof. dr Ešref Sarajlić,
prof. dr Hišam Serdarević,
prof. dr Džemal Rezaković.

U periodu od 1. januara do 31. decembra 1972. godine Odjeljenje je održalo deset sjednica. Na tim sjednicama se diskutovalo o tekućim poslovima. U 1972. godini vođena je na sjednicama nekoliko puta diskusija o kandidatima za nove vanredne, redovne i dopisne članove. Za redovne članove predloženi su vanredni članovi: prof. dr Grujica Žarković, Jakob Gaon i Seid Huković, te prof. dr Hajrudin Hadžiselimović, a za vanredne prof. dr Ibro Brkić i prof. dr Jakov Rukavina. Za dopisnog člana Odjeljenje je zajedno sa Odjeljenjem prirodno-matematskih nauka predložilo prof. dra Vladimira Preloga (Zürich).

Odjeljenje je na svojim sjednicama specijalnu pažnju posvetilo izradi srednjoročnog plana. Nastojalo se da teme budu što aktuelnije i od interesa za zdravstvo Republike BiH. Na jednoj od tih sjednica predloženo je da se u okviru Odjeljenja osnuje interdisciplinarna naučnoistraživačka i operativna radna zajednica za zaštitu života, uključujući i komparativnu patologiju i zaštitu prirode uopće. Ovaj program treba da bude sastavni dio srednjoročnog plana. Na jednoj od svojih posljednjih sjednica Odjeljenja je specijalno svoju pažnju posvetilo osnivanju instituta za medicinska istraživanja. Postojao je prijedlog da Akademija bude osnivač takvog instituta koji upravo osniva Medicinski fakultet. Predsjedništvo iz objektivnih razloga nije moglo prihvatiti taj prijedlog.

19. juna Odjeljenje medicinskih nauka zajedno sa Kancerološkom sekcijom Udruženja ljekara i Društvom za borbu protiv raka BiH održalo je sjednicu, sa ciljem da se nađe mogućnost uvođenja jedinstvene kemoterapije na području cijele Republike. Izabrani Odbor, u koji su ušli: prof. Midhat Prcić, Slobodan Obradov, Dragan Kosorić, Jakob Gaon, Vesna Hadžiomerović, dr Dževad Softić, dr Miodrag Ljutovac i prof. Pavel Štern, izradiće takav prijedlog.

10. februara održana je u Ljubljani sjednica Koordinacionog odbora odjeljenja medicinskih nauka akademija SFRJ. Delegat je bio dr P. Štern. Na toj sjednici bilo je također govora o borbi protiv malignih tumora i formiran je Odbor, koji će se u prvoj fazi baviti problemom kemoterapije tumora vrata i glave. Na prijedlog prof. E. Grina, predloženo je da se proširi problematika i na tumore kože regije vrata i glave. Sekretar Odjeljenja medicinskih nauka JAZU prof. Ivo Čupar obavijestio je pismeno Odjeljenje da se slaže sa proširenjem teme. Početkom decembra u Zagrebu održana je prva sjednica tog Odbora, kojoj je prisustvovala prof. dr Vesna Hadžiomerović, koja je podnijela Odjeljenju iscrpan izvještaj o tom sastanku. Sa strane naše Akademije ušli su u taj Odbor dr P. Štern, a kao vanjski član prof. dr V. Hadžiomerović. Opširan izvještaj sa te sjednice predan je Odjeljenju i Predsjedništvu Akademije. Prilikom sjednice Koordinacionog odbora prof. Branimir Gušić je pročitao referat o dvadesetogodišnjici rada Koordinacionog odbora. Štampanje ove male brošure potpomogla je i ova Akademija. Na ovom sastanku u Ljubljani bilo je govora i o novoosnovanom Odboru za nefropatiju, kao i o Odboru za probleme ishrane naroda i o Odboru za proučavanje specifične preosjetljivosti organizma.

U međuakademijske odbore izabrani su: u Odbor za proučavanje specifične senzibilizacije: prof. E. Grin i prof. S. Obradov; u Odbor za proučavanje ishrane prof. G. Žarković i prof. J. Gaon, a u Odbor za proučavanje endemske nefropatije prof. J. Gaon i dr Aleksandar Vasiljević. Na sastanku u Ljubljani također je odlučeno da se izda zajednička knjiga radova svih medicinskih odjeljenja akademija nauka u Jugoslaviji, što je i prihvaćeno. Predložena je zajednička tema „Narodna patologija SFRJ“. Troškove štampanja snosiće svako odjeljenje prema broju štampanih araka.

Odjeljenje se mnogo angažiralo na savjetovanjima oko problema čovjeka i njegove okoline. U svim tim savjetovanjima bio je delegat Odjeljenja prof. J. Ježić.

Naučnoistraživački rad

Iz sredstava Fonda finansirane su u 1972. godini teme koje proističu iz starih obaveza:

- a) P. Š t e r n: Utjecaj derivata dipirolidina na eksperimentalnu leukemiju i homotransplantaciju;
- b) S. H u k o v i ć: Procjena količine acetilholina u tkivnim tečnostima pomoću biološkog testa;
- c) J. G a o n: Mogućnost diferencijacije pojedinih vrsta rikecija pomoću fluorescentne mikroskopije.

Nove teme:

- a) J. J e ž i ć: Odabrana poglavlja komparativne patologije i ambijentologije (tri godine);
- b) E. G r i n: Histohemijsko ispitivanje patoloških procesa u tkivima eksperimentalno inficiranih životinja sa *T. Pallidum* pod uplivom hiperpireksije organizma;
- c) S. H u k o v i ć: Modifikacija motorike reproduktivnog sistema;
- d) P. Š t e r n: Utjecaj hrane i vode sa područja BiH gdje ima najviše endemskog nefritisa na duljinu života štakora;
- e) Dž. R e z a k o v i ć: Korelacija kvalitetnih i kvantitetnih vrijednosti lipida krvi i prirodnog inhibitora trombina (antitrombina 3) kod osoba sa segmentiranom i generaliziranom arteriosklerozom.

Održana predavanja

U januaru 1972. god. održao je vanredni član Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti prof. Nikšta A l l e g r e t t i predavanje: „Fiziološka uloga imunološke reakcije“.

28. II 1972. održali su predavanja saradnici Odjeljenja prof. dr Aleksandar N i k u l i n: „Patogeneza histaminskog šoka“ i prof. dr Džemal R e z a k o v i ć: „Uporedna studija krvnih lipida kod osoba srednje starosne dobi i osoba starijih od 60 godina sa početnim i razvijenim arteriosklerotskim procesom“.

U martu je održao predavanje prof. dr H. P i n k u s (Detroit, USA): „Epidermal biology in relation to skin disease“.

Učešće na simpozijumima

U septembru J. Ježić prisustvovao je Simpozijumu povodom proslave tridesetogodišnjice Prvog kongresa partizanskih ljekara Jugoslavije u Bosanskom Petrovcu. Kao delegat ANU, J. Ježić prisustvovao je, od 8–11. novembra 1972. godine II internacionalnom simpozijumu o endemskoj nefropatiji, koji je održan u Sofiji. Budući da je ta tema izvanredno važna i za našu Republiku, bilo je potrebno da prisustvuje jedan od članova našeg Odjeljenja. Prof. dr J. Ježić održao je na tom Simpozijumu predavanje: Etiopatogeneza endemske nefropatije iz geokembioloških aspekata komparativne patologije i ambijentologije.

Dr. P. Štern je prisustvovao, kao delegat Akademije, proslavi dvadesetpetogodišnjice Instituta za medicinska istraživanja SANU, koja je održana u Beogradu 14. decembra 1972. god., a učestvovao je na Simpozijumu o koagulaciji u maju mjesecu u Erfurtu, kao i na Simpozijumu o malignim tumorima u Primoštenu u avgustu 1972.

U periodu od 3–6. maja dr Dž. R e z a k o v i ć je učestvovao na Kongresu internista u Alžiru.

Izdavačka djelatnost

U periodu koji je obuhvaćen izvještajem izašla su iz štampe sljedeća izdanja:
– POSEBNA IZDANJA XVI–3: Simpozijum o ishrani stanovništva Jugoslavije;

– POSEBNA IZDANJA XVII–4: Simpozij o eksperimentalnom tremoru (na engleskom jeziku i sa cjelokupnom diskusijom).

U štampi se nalazi:

RADOVI, knj. 16 sa 15 priloga
i RADOVI, knj. 17 sa 14 priloga

Individualna aktivnost

Pavel Š t e r n

U 1972. godini, izvan zadataka koje ima u ANU BiH, bavio se sljedećim problemima:

1. Utjecaj otrova pauka *Lactrodectusa tredecimguttatusa* na trovanje botulinosom i istovremeno utjecaj tog otrova na mišićnu distrofiju i srčani mišić;
2. O odnosu histamina i acetilholina u CNS-u, specijalno kod alergičkog encefalomielitisa;
3. Funkcije glicina kao transitorne supstance u nervnom sistemu prilikom trovanja morfijem njihov utjecaj na neke druge neurološke reakcije;
4. Farmakologije sintetske „Supstance P“.

Josip J e ž i ć

U toku 1972. godine radio je u okvirima dobrovoljne još neozvaničene Interdisciplinarne naučnoistraživačke radne zajednice za oblast komparativne patologije, ambijentologije i fotosinteze. Problematika se kreće u tri bliske oblasti: a) sedam erodivnih procesa koji podrivaju našu zemlju i ekspresni zaštitni pojasevi po liniji izohipsa na bazi organskomineralnih i mikrobskih đubriva domaće proizvodnje; b) komparativna patologija – etiopatogenetske korelacije nekih bolesti životinja sa bolestima ljudi; c) teorijske i eksperimentalne fundamentalne studije iz oblasti prethodne problematike.

Svake godine predaje u štampu 4–5 naučnih saopćenja, od toga 1–2 u inostranstvo. U posljednjih nekoliko godina pojavilo se blizu 40 publikacija iz gore navedenih oblasti.

Balkanska endemska nefropatija, bolest bubrega ljudi u našoj zemlji, Bugarskoj i Rumuniji, postala je predmet nešto intenzivnijeg studija kad su otkrivene velike epidemiološke i etiopatogenske veze sa gore navedenom problematikom kojom se prof. Ježić bavio van Akademije. Odatle su i sljedeća saopćenja spremna za štampu ili samo dijelom objavljena.

1. Etiopatogeneza endemske nefropatije iz geokemobioloških aspekata komparativne patologije i ambijentologije;

2. Radiomimetika – drugi faktor u etiopatogenezi endemske nefropatije;

3. Kratka dopunska informacija o radiomimetskim pojavama,

4. Prilog poznavanju mehanizama pigmentacija i izvjesne vedrine s kojom nefropatični bolesnici podnose svoju tešku bolest;

5. Radiomimetscher Einfluss gewisser Pflanzen auf die Krebsentstehung bei Rinderhamaturie. Protection vitae;

6. Die endemische Nephropathie des Balkans im Lichte der vergleichenden Pathologie und Umweltforschung. Protection vitae, L Luxemburg 1972;

7. Acellulare Boschaffenheit – ein wesentliches Charakteristikum der malignen Zelle. Referat na inter. konventu u Hannoveru 1971. Opširnija obrada posljednje teze štampana je u RADOVIMA Akademije 1972. na našem jeziku.

Vladimir Č a v k a

U 1972. godini publicirani su mu sljedeći radovi:

1. Naše izvođenje operacije trabekulotomije kod glaukoma, Jug. oft. arhiv, 1/2 – 1972;

2. Zur Dif. Diagnose orbitaler Geschwülste und ihre operative Behandlung; Klin. Monatsblätter f. Augenheilk., 160, 1972;

3. Further investigations over tachypnoe – apnoe Test by glaucoma; Brit. Journal V, 57, 1972;

4. Čavka, Wolfram – Biljenki: O traumatologiji orbite i kostiju glave u odnosu i na očne simptome.

Ernest Grin

U toku 1972. godine objavljeni su mu (ili su u štampi) sljedeći radovi:

1. Endemski sifilis u Bosni i Hercegovini i njegova likvidacija. Knjiga: „Bosna i Hercegovina – Iseljenički almanah 1973“, str. 237–240, Sarajevo 1973;
2. An Evaluation of a Previous Mass Campaign Against Endemic Syphilis in Bosnia and Hercegovina, Brit. J. Ven. Dis., 1972 (u štampi);
3. Primjena hipovrbaričnog kisika u terapiji ulceroznih promjena kože. – Referat čitan na VII kongresu dermatologa Jugoslavije – oktobar 1972. godine (u štampi);
4. Epidemiologija i kontrola gljivičnih infekcija vlasišta u SRBiH. – Referat čitan na VII kongresu dermatologa Jugoslavije – oktobar 1972. godine (u štampi);
5. T. Quinckianum kao uzročnik profesionalne dermatoze. – Referat čitan na VII kongresu dermatologa Jugoslavije – oktobar 1972. godine (u štampi);
6. Alergijske manifestacije na koži kao postvakcinalne komplikacije. – Referat čitan na IV kongresu alergologa SFRJ, Opatija, septembra 1972. godine (u štampi);
7. Osnovi kliničke simptomatologije, epidemiologije i terapije dermatomikoza. – Referat čitan na III seminaru za stručno usavršavanje ljekara opće medicine Jugoslavije – novembra 1972. god. u Opatiji;
8. The Effect of Hyperbaric Oxygen (HBO) on Experimental Syphilis in Rabbit, Brit. J. Ven. Dis., 1972. god. (u štampi);
9. Suzbijanje i kontrola mikotičnih oboljenja vlasišta u Jugoslaviji, knjiga: „UNICEF“;
10. Knjiga: „UNICEF – Međunarodni fond UN u Jugoslaviji 1948–1971“, str. 107–112, 1971;
11. „Eradikacija endemskog sifilisa u Jugoslaviji“, knjiga: „UNICEF – Međunarodni fond UN u Jugoslaviji 1948–1971“, str. 53–58, 1971.

Jakob Gaon

U toku 1972. godine objavio je sljedeće radove:

1. Problem inaparentnih slučajeva pjejavca. – Rezime radova, Ohrid, oktobar 1–2, 1972 godine;
2. Insidencija trbušnog tifusa i paratifusa u našoj zemlji i neki faktori važni za suzbijanje ovih oboljenja. – Simpozijum epidemiologa; klinika i profilaksa dizenterije, salmoneloza virusnog hepatita – Zbornik radova, 111–118, Skopje, 1972;
3. Louse-Eradication Programs Based on the Experience Acquired in the Control of Lice and Typhus Fever in Yugoslavia, Pan American Health Organization, Precis International Symposium on the Control of Lice and Louse-Borne Diseases, Washington, D.C. 14–17, 1972;
4. Louse Eradication Programs, Precis International Symposium on the Control of Lice and Louse-Borne Diseases, Washington, D.C., 14–17, 1972;
5. Konceptija borbe protiv velikih boginja u svjetlu domaćih i savremenih stranih iskustava. Simpozijum o velikim boginjama, 68–71, Primošten 22–24, XI 1972.

U toku 1972. godine rukovodio je Komisijom za zarazne bolesti BiH (6 sjednica) i Saveznom komisijom za zarazne bolesti Saveznog zavoda za zarazne bolesti (16 sjednica) u svojstvu predsjednika obje komisije. Naročito je bio aktivan u toku aprila i maja u suzbijanju epidemije velikih boginja u našoj zemlji.

Seid H u k o v i ć

U toku 1972. godine sudjelovao je na Svjetskom kongresu farmakologa u San Francisku, na kome je imao referat. Takođe je prisustvovao sastanku Svjetske zdravstvene organizacije. Na tom sastanku diskutovao je o kliničkoj farmakologiji u Evropi.

U Jugoslaviji je podnio referate na kongresima: Društva farmakologa, Društva otorinolaringologa, Društva endokrinologa i Društva farmaceuta.

U toku 1972. bavio se ispitivanjem uticaja važnih supstanci na model-sistemima.

Publikovao je 12 radova.

Marko C i g l a r

U toku 1972. godine izvan djelatnosti u Akademiji radio je na sljedećim istraživačkim problemima:

1. Medicinska i profesionalna rehabilitacija u crnoj metalurgiji i metalnoj industriji (američki projekt),

2. Kompleksna radioizotopska istraživanja diabetes melitusa sa fundamentalnog i rehabilitacionog aspekta,

3. Ispitivanje tkiva kod raznih oblika miopatija i neuropatija.

Grujica Ž a r k o v i ć

Naučnoistraživački rad u 1972. van programa i sredstava Akademije sastojao se u sljedećem:

1. Izrada monografije: „O uzrocima diferencijacije brzine prirodnog priraštaja stanovništva po republikama i pokrajinama“. Na osnovu ranije sakupljenih podataka iz ankete koja je obuhvatila 8.000 žena, napisao je studiju o uzrocima diferencijacije brzine priraštaja po republikama i pokrajinama. Monografija se nalazi u štampi u izdanju Instituta za higijenu i socijalnu medicinu;

2. Monografija: „Ekonomske i socijalne prednosti smanjivanja brzine priraštaja stanovništva“ predstavlja studiju o efektima različite brzine priraštaja stanovništva na nacionalni dohodak i socijalno blagostanje stanovništva Jugoslavije po republikama i pokrajinama. Studija sadrži bibliografski osvrt, opis demografsko-ekonomskog modela pomoću koga su vršene simulacije, kao i opsežne komentare o rezultatima istraživanja, sa preko 170 tabela;

3. Monografija: „Znanje, stavovi i praksa u planiranju porodice u SFRJ“ sadrži rezultate ispitivanja znanja, stavova i prakse u planiranju porodice. Monografija će biti redigovana i pripremljena za štampu u prvoj polovini 1973. godine;

4. Studija: „Efekti različitih metoda komunikacija na iskorištavanje usluga za planiranje porodice“ obuhvatila je seriju eksperimenata sa prenošenjem identičnih informacija o mogućnostima planiranja porodice putem različitih sistema komunikacija. Rezultati studije su obrađeni statistički u 1972. godini, a monografija će biti napisana u 1973. godini;

5. Istraživanja o etiologiji hroničnog bronhitisa i plućnog srca u Bosni i Hercegovini. U 1972. godini organizirao je istraživanja u tri pravca, i to:

a) komparativna studija o ekološkim uslovima u područjima sa visokom i niskom prevalencijom hroničnog bronhitisa (po dva naselja u opštinama Olovo i Trebinje),

b) ispitivanje rasprostranjenosti farmerskih pluća u planinskim područjima sa pašnjacima,

c) ispitivanje rasprostranjenosti hroničnih respiratornih oboljenja kod školske djece, sa spirometrijskim istraživanjima.

Rezultati navedene tri studije su u istoj godini statistički obrađeni, a biće pripremljeni za objavljivanje u 1973. godini;

6. Istraživanja o planiranju zdravstvenih kadrova na Ceylonu. U periodu avgust — oktobar 1972. god. učestvovao u okviru širokog projekta Svjetske zdravstvene organizacije u ispitivanju planiranja zdravstvenih kadrova na Ceylonu i istovremeno radio na podstudiji koja je obuhvatila djelatnosti medicinskih fakulteta u toj zemlji.

Aleksandar N i k u l i n, saradnik Odjeljenja

U toku 1972. godine bavio se proučavanjem morfoloških ekvivalenata šoka i sindroma diseminirane intravaskularne koagulacije na humanom materijalu. Isto tako, intenzivno se bavio i citološkim istraživanjima na respiratornom traktu kod ljudi izloženih utjecaju aerozagađenja. Pored ovih osnovnih područja djelatnosti, učestvovao je u naučnoj obradi patomorfološkog materijala. U toku protekle godine objavio je 6 naučnih radova.

Džemal R e z a k o v i ć, saradnik Odjeljenja

1. U toku 1972. godine u svom naučnoistraživačkom radu izvan Akademije bavio se posebno problemom odnosa lipida krvi prema koagulacionom statusu kod osoba srednje starosne dobi i osoba treće životne faze.

Ta izučavanja su timska, uz saradnju sa Patoanatomskim institutom Medicinskog fakulteta i Biohemijskim laboratorijumom Kliničke bolnice Koševo i Biohemijskim laboratorijumom Republičkog zavoda za zdravstvenu zaštitu.

2. Drugi vid djelatnosti predstavlja završetak jedne studije o metabolizmu željeza kod osoba sa svježim infarktom srca. To je studija koja traje već četiri godine; u prošloj godini završena je konačna analiza dobijenih rezultata.

Ešref S a r a j l i ć, saradnik Odjeljenja

1. U 1972. god. učestvovao je na VI evropskom kongresu kardiologa, održanom od 23–30. septembra u Madridu. Iste godine učestvovao je i na VI kongresu reumatologa Jugoslavije, održanom od 24. do 27. oktobra u Ohridu, sa sljedećim referatima:

a) E. Sarajlić, N. Hadžimusić, V. Simić-Lojpur i F. Ivanović: Značaj globulina u evaluaciji aktivnosti reumatske bolesti djece;

b) Sarajlić, Veljković, Hadžimusić, Šešlija i Lojpur: Promjena na strukturama oka u toku juvenilnog reumatoidnog artritisa.

2. Od 24. do 27. maja 1972. godine učestvovao je na XI pedijatrijskim danima u Sarajevu, sa referatima:

a) Sarajlić i Hadžimusić: Patogeneza povišene temperature u djece,

b) Sarajlić, Gaon i saradnici: Reumatska bolest kod djece i faktori okoline.

U toku 1972. godine štampani su mu radovi:

a) Elektrolitni poremećaji u akutnom infarktu miokarda sa osvrtom na liječenje polarizantnim solucijama, Medicinski arhiv, 2–87, 1972;

b) Socio-medicinski i klinički značaj reumatske bolesti i reumatske srčane bolesti u djece u SRBiH (u koautorstvu sa Gaonom, Semzeom i saradnicima).

VI. ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

Organizacija i sastav Odjeljenja

U 1972. godini personalni sastav Odjeljenja nije se mijenjao. U svom sastavu Odjeljenje je imalo 5 redovnih, 5 vanrednih, 2 dopisna člana i 3 saradnika.

a) Redovni članovi:

Mahmut Bajraktarević, sekretar Odjeljenja,
Edhem Čamo,
Pavle Fukarek,
Tonko Šoljan,
Nikola Zdanovski.

b) Vanredni članovi:

Milivoje Ćirić,
Krunoslav Ljolje,
Dušan Maksimović,
Branislav Martić,
Miroslav Varadin.

c) Dopisni članovi:

Mladen Deželić,
Dragomir Čosić.

d) Saradnici Odjeljenja:

prof. dr Tihomir Vuković,
doc. dr Fikret Vajzović,
doc. dr Veselin Perić.

U toku 1972. godine izrađeni su i podneseni prijedlozi da se izaberu za redovne članove: Dušan Maksimović i Miroslav Varadin, kao i da se izabere za vanrednog člana profesor Branko Bajčetić. Ujedno su izrađeni i podneseni prijedlozi da se izaberu za dopisne članove: Georgi Filipovski, Pavle Savić, Siniša Stanković i za inostranog dopisnog člana Vladimir Prelog.

Odjeljenje je u toku 1972. godine održalo 11 sjednica.

Na sjednicama Odjeljenja raspravljalo se i rješavalo o pitanjima kao što su: primanje radova, predlaganje delegata u razne odbore i komisije u sastavu Akademije, odnosno van Akademije, predlaganje kandidata za učešće na raznim sastancima, razmatranje prijedloga raznih normativnih akata, pitanje izbora članova i saradnika, razmatranje izvještaja o radu Odjeljenja za 1971. godinu, izrada plana rada Odjeljenja za period 1971–1975. god., itd.

O ovim pitanjima vođena je diskusija, nakon koje su doneseni odgovarajući zaključci. U izvjesnom broju slučajeva diskusija je vođena na osnovu referata pojedinih članova Odjeljenja koji su bili za to zaduženi.

U okviru Odjeljenja postoji Odbor za unapređenje stočarstva u brdsko-planinskom području BiH. Ovaj Odbor je održao 3 sastanka, na kojima je pretresao i usvojio idejne nacрте programa iz okvira tema koje se odnose na razvoj stočarstva u brdsko-planinskom području. Zaključeno je da se o ovom programu diskutuje na jednom savjetovanju na kome bi učestvovali svi faktori koji su zainteresovani i koji mogu doprinijeti privrednom razvoju, a posebno razvoju stočarstva i poljoprivrede u brdsko-planinskom području. Na pripremi projekta i programa rada ovog Odbora, pored D. Maksimovića, M. Varadina, E. Čame, učestvovao je i član Odbora iz reda naučnika van Akademije prof. dr Branko Bajčetić.

Naučnoistraživački rad

Akademik M. B a j r a k t a r e v i ć predao je u štampu u ediciji RADOVI, serija Matematika—fizika, radove:

1. „Sur la solution generale de l'equation fonctionnelle $fgfx = gx$ ”;
2. „Sur les solutions de l'equation fonctionnelle

$$f^{mn-1} \quad g^{fmh-2} \quad g \dots g^{fmo} \quad X = g^{n-1} X$$

Akademik P. F u k a r e k je predstavnik Akademije u Centru za naučne informacije i dokumentaciju pri Narodnoj biblioteci BiH. Učestvovao je na Simpozijumu o Zaštiti prirode, koji je održan od 5. do 8. juna ove godine, na sesijama u Sarajevu, i kao predsjedavajući i kao interpretator naučnih dostignuća u istraživanju vegetacije na području Nacionalnog parka „Sutjeska”.

U vremenu od 9. do 16. jula akademik P. Fukarek prisustvovao je u Cirihi i na terenima Tessina (Švajcarska) Simpozijumu Istočnoalpsko-dinarskog udruženja za istraživanje vegetacije. Akademik Fukarek je predsjednik ovog internacionalnog udruženja. Na pomenutom Simpozijumu je referisao na radnim sastancima i učestvovao u naučnoj ekskurziji.

Od 14. do 21. septembra 1972. godine održan je Simpozijum o munici u Peći i ekskurzija na području Kosmeta. Na ovom Simpozijumu akademik P. Fukarek učestvovao je sa referatom, a na ekskurziji je prikupio mnogo podataka i herbarskog materijala, koji će obraditi i objaviti u Akademijinim publikacijama.

Akademik P. Fukarek učestvovao je takođe na Savjetovanju o zaštiti rijeke Tare, koje je održano u Žabljaku. Nakon ovog Savjetovanja učestvovao je u ekskurziji kroz šume Durmitora i Ljubušnje.

Na Bledu je od 6. do 8. oktobra 1972. godine održan sastanak Inicijativnog odbora za osnivanje Jugoslavenske zajednice za zaštitu prirodne sredine, na kome je učestvovao i akademik P. Fukarek. Na sastanku je predloženo osnivanje republičkih odbora i izvršene su pripreme za definitivno osnivanje Jugoslovenske zajednice.

Akademik P. Fukrek učestvovao je u osnivanju Međuakademijskog odbora za zaštitu prirode i čovjekove sredine (Zagreb, 3. XI 1972. godine).

Vanredni član M. Ćirić učestvovao je na IV kongresu Jugoslovenskog društva za proučavanje zemljišta u Beogradu, sa dva referata:

- a) Klasifikacija zemljišta Jugoslavije
(u koautorstvu sa A. Škorićem i G. Filipovskim),
- b) Proizvodni potencijal šumskih zemljišta BiH
(u koautorstvu sa svojim saradnicima).

Pored toga, izradio je referat za Međunarodni pedološki kongres, koji se održava u Moskvi 1974. godine, — pod naslovom: The structure of the soil cover on earstified limestones.

Započeo je sa pripremama simpozijuma o šumskim zemljištima; obišao je terene Maglića i Zelengore radi pripreme naučne ekskurzije; radio je na proučavanju geneze zemljišta na eruptivnim stijenama BiH i učestvovao u izradi pedološke karte Evrope.

U 1972. godini publikovao je knjigu: Tipovi bukovih i mješovitih šuma bukve, jele i smrče u BiH (u koautorstvu sa P. Drinićem i V. Stefanovićem).

Akademik T. Šoljan je u 1972. godini, na traženje italijanskih biologa, kao i izdavača u Milanu, sam preveo na italijanski jezik svoje djelo „Ribe Jadrana“, dopunivši ga svim novim nalazima od prošlog, trećeg izdanja iz 1965. godine do danas. Unio je savremenu sistematiku i naučnu nomenklaturu, te ga dopunio nacionalnim imenima na 7 jezika (naroda prisutnih na Jadranu: italijanskim, srpskohrvatskim i albanskim, a od ostalih: engleskim, francuskim, španjolskim i njemačkim), kao i serijom novih crteža (kojih će sada biti u djelu preko 2,000). Njegov originalan način prikazivanja svih, blizu 850 dijagnoza, osim tekstualno još i ikonografski, omogućuje sigurno određivanje vrsta i bez čitanja teksta, pa je u uvodnom dijelu predstojećeg izdanja dao i uputstva za takvo određivanje na svih sedam pomenutih jezika, što će omogućiti uspješnu upotrebu ovog djela i onima koji ne poznaju i ne mogu se služiti italijanskim jezikom. Na traženje navedenih međunarodnih organizacija u Rimu 1969. godine akademik Šoljan obavezao se i započeo u 1970. godini proučavanja u Zoološkom institutu i muzeju Akademije nauka SSSR-a u Lenjingradu, a u 1972. godini nastavio djelimično, u granicama svojih mogućnosti, u SFRJ da postepeno obrađuje materijal i za još znatno opsežnije djelo „Ribe Mediterana i Crnog mora“, u kojemu će, sve do dijagnoze, vrste riba u ovim morima biti prikazane isključivo ikonografski, dok će se uputstva za njihovu upotrebu štampati na 15 jezika mediteranskih i crnomorskih zemalja. Za ostvarivanje ovog djela predviđeno je nekoliko godina.

Akademik Tonko Šoljan takođe je rukovodio temom „Ekologija i sistematika akvastičkih organizama sliva Neretve u BiH“, ugovorenom sa Republičkim fondom za naučni rad SRBiH, koja je u ovoj godini i uspješno završena, a angažovao se i kao savjetnik na temi „Limnološka istraživanja Skadarskog jezera“.

Akademik T. Šoljan je predsjednik Jugoslovenskog ihtiološkog društva, glavni urednik časopisa „Ihtiologia“, predsjednik je Organizacionog odbora I evropskog kongresa ihtiologa, koji će se održati u Sarajevu 1973, i predsjednik Organizacionog odbora IV kongresa biologa Jugoslavije, koji će se održati 1974. godine u Sarajevu.

Kako je predložen za izbor u status člana novoosnovanog Društva za nauku i umjetnost Crne Gore (u znak priznanja za njegov doprinos razvoju biološke nauke u toj Republici), po odluci osnivačke Matičarske komisije izradio je i konačne izvještaje s mišljenjima za 11 od 13 predloženih prvih članova tog Društva iz oblasti prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka.

Dovršio je i pripremio za štampu 2 prva volumena „Izvješća ribarstveno-biološke ekspedicije m/b „Hvar“ 1948/49. godine“ Instituta za oceanografiju i ribarstvo u Splitu, koju je on (u svojstvu tadašnjeg direktora te ustanove) inicirao, planirao, organizirao i bio njen glavni voditelj.

Akademik E. Č a m o pripremio je dva Ljetopisa ANUBiH: za 1966–68. i 1969/70. god. Predsjednik je Konferencije „Nauka i društvo“, predsjednik Društva „Jugoslavija – Norveška“, predsjednik Komisije za izradu novog Statuta Savjeta akademija nauka i umjetnosti SFRJ, član je Savjeta akademija i član Predsjedništva Savjeta Akademija, član je Uređivačkog odbora časopisa „Veterinaria“.

Vanredni član D. M a k s i m o v i ć učestvovao je sa grupom koautora, sa tri naučna rada, na Međunarodnom simpozijumu o stočarstvu, održanom na Bledu.

Jedan naučni rad D. Maksimovića će biti objavljen u zborniku povodom 25-godišnjice osnivanja Poljoprivrednog fakulteta u Skopju. Potpredsjednik je Odbora za unapređenje stočarstva u brdsko-planinskom području BiH.

Formiran je Međuodjeljski odbor za proučavanje prirodnih resursa, čiji je predsjednik akademik Dušan Krsmanović, a zamjenik vanredni član D. Maksimović.

Vanredni član M. V a r a d i n u aprilu 1972. godine prisustvovao je VII internacionalnom zootehničkom simpozijumu u Milanu. Imao je jedan od glavnih referata i predsjedavao je radu jedne sesije Simpozijuma. Za vrijeme Simpozijuma proslavljena je 25-godišnjica rada Italijanskog udruženja za unapređenje zootehnike i 35-godišnjica osnivanja Italijanskog eksperimentalnog instituta za umjetno osjemenjivanje „Lazzaro Spallanzani“. Tim povodom vanredni član Akademije M. Varadin nagrađen je plaketom i diplomom za doprinos razvoju nauke i zootehnike.

U maju 1972. godine prisustvovao je II svjetskom kongresu veterinarar koji se bave svinjogojstvom. Na Kongresu je imao dva referata i predsjedavao je jednoj sesiji Kongresa. Kongres je održan u Hanoveru.

Kao predstavnik Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine prisustvovao je VII internacionalnom kongresu za reprodukciju životinja i umjetno osjemenjivanje, koji je održan u Minhenu juna 1972. godine. Na Kongresu je imao dva referata:

1. M. Varadin, H. Lokvančić, A. Mutevelić: Auswirkung der Unterentwicklung der Eierstöcke auf die Reproduktionsfähigkeit der Kuh;

2. M. Varadin, H. Lokvančić: Grundprinzipien, der Forderung der Rinderreproduktion in Massentierhaltung.

Pri završetku Kongresa M. Varadin je izabran u Stalni komitet Internacionalnog kongresa za reprodukciju životinja i umjetno osjemenjivanje kao jedini predstavnik iz Jugoslavije.

U okviru Akademije radi na temi: Uloga žutog tijela u neplodnosti domaćih životinja. Zbog teške situacije u kojoj se nalazio i oskudice vremena, nije mogao navedenu temu završiti u predviđenom roku. U 1972. godini nastavio je rad na ovoj

Varadin je glavni i odgovorni urednik časopisa „Veterinaria“, Sarajevo; član Uređivačkog odbora časopisa „Veterinarstvo“, Zagreb; član Uređivačkog odbora internacionalnog časopisa „Zootechnie“, Madrid. Predsjednik je Sekcije za reprodukciju domaćih životinja Društva veterinara i vet. tehničara SFR Jugoslavije.

Vanredni član K. L j o l j e radio je u svojim istraživanjima na sljedećim problemima: višekomponentne relativističke tvorevine, homogeni beskonačni bozonski i fermionski sistemi, hemisercija i matematičke metode kvantne fizike.

Objavio je sljedeće radove: Primjena metode diferencijalnih jednačbi višeg reda u kvantnoj mehanici (zajedno sa M. Arslanagićem i A. Vrcelj u RADOVIMA Akademije), The Brilloin-Wigner method in the many-bozon theory, FIZIKA (zajedno sa S. Katić, — u štampi).

Rukovodio je istraživanjima na projektu: Elementarna pobuđena i dominantna svojstva sistema materijalnih čestica (teorijski dio), koji je finansirao Savezni fond za naučni rad. Projekat je ove godine dovršen.

Vanredni član B. M a r t i ć radio je na temama:

1. Eulerovi integrali prve i druge vrste pridruženi raznim funkcijama,
 2. O vezama između Riemann-Liouvilleovog razlomljenog integrala, Mejerove i Hankelove transformacije,
 3. Prilog nekim funkcijama izvodnicama,
 4. Neke relacije neuporedivosti i translativnosti S^{ab} postupke sumabilnosti.
- Navedeni radovi će biti objavljeni u knjizi RADOVI XLIV/12 (matematika).

T. V u k o v i ć, saradnik Akademije, sklopio je početkom oktobra 1972. godine ugovor sa Fondom za naučnoistraživački rad Akademije za rad na temi „Promjenljivost morfološko-taksonomskih karaktera u populacijama različitih ribljih vrsta“ i do kraja 1972. godine je prikupio i obradio obiman materijal.

Učestvovao je u radu Odbora za zaštitu prirodne sredine i Odbora za prirodne resurse. Bio je delegat Akademije na Simpozijumu i Seminaru koji je organizovao Zavod za zaštitu spomenika kulture i prirodnih rijetkosti Bosne i Hercegovine.

Izdavačka djelatnost

1. Objavljena je knjiga: René Mikšić i Emil Georgijević: „Cerambycidae Jugoslavije“, I dio, DJELA — XLIII, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, knj. 3.

2. U štampi je jedna sveska edicije RADOVI, serija: Prirodne nauke, XLVI/13.

3. Pripremljeno za štampu: 1) René Mikšić i Emil Georgijević: „Cerambycidae Jugoslavije“, II dio, DJELA — XLV/4; 2) RADOVI, serija: Matematika — fizika, XLV/12.

VII. BIBLIOTEKA AKADEMIJE

U toku 1972. godine nabavljeno je 610 knjiga i 403 godišta periodike, i to:

K n j i g e:		Dinara
Kupovinom	97 knjiga u vrijednosti od	26.107,30
Poklonom	165 knjiga u vrijednosti od	2.485,10
Razmjenom	314 knjiga u vrijednosti od	7.713,00
Naša izdanja	34 knjige u vrijednosti od	1.032,30
Ukupno:		610 knjiga u vrijednosti od 37.337,70
Č a s o p i s i:		
Kupovinom	35 godišta u vrijednosti od	12.223,40
Poklonom	14 godišta u vrijednosti od	551,50
Razmjenom	335 godišta u vrijednosti od	9.013,00
Naša izdanja	19 godišta u vrijednosti od	666,00
Ukupno:		403 godišta u vrijednosti od 22.453,90

Za kupovinu knjiga i časopisa utrošeno je ukupno 38.330.70 dinara, a vrijednost knjižnog fonda uvećana je za 59.791.60 dinara. Prema tome, Biblioteka je na dan 31. decembra 1972. godine imala ukupno 5.749 knjiga i 3.127 godišta periodike.

U toku 1972. godine uspostavljeno je 6 novih razmjena publikacija, tako da se razmjena vrši sa 178 institucija, od toga je 77 u inostranstvu, a 101 u zemlji. U razmjenu su poslata 902 naša izdanja, a na poklon (članovima akademija, rukovodiocima i ustanovama) 820 naših izdanja.

Pozajmljeno je 187 časopisa i 150 knjiga, od toga 87 časopisa i 75 knjiga iz Narodne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine kao međubibliotečka pozajmica.

„Pregled primljenih knjiga i časopisa“ je u drugom polugodištu izlazio s zakašnjenjem, tako da će za mjesec novembar i decembar izaći tek u narednoj godini.

U mjesecu oktobru 1972. godine održan je sastanak Odbora za Biblioteku i dokumentaciju. Raspravljalo se o tekućim zadacima Biblioteke. Zaključeno je da se predsjednik Odbora za Biblioteku i dokumentaciju ovlasti da može u izuzetnim slučajevima bez ostalih članova Odbora odobriti nabavku knjiga u vrijednosti do 1.000 dinara.

VIII. IZDAVAČKA DJELATNOST
1. Edicije izišle iz štampe u 1972. godini

Red. broj	Naziv edicije (serija, broj)		Troškovi štampanja
1.	RADOVI-XLI/14	— Odjeljenje društvenih nauka	38.640,—
2.	RADOVI-XLII/2	— Odjeljenje tehničkih nauka	26.180,—
3.	RADOVI-XLIII/15	— Odjeljenje društvenih nauka	32.400,—
4.	RADOVI-XLIV/16	— Odjeljenje medicinskih nauka	25.200,—
5.	DJELA — XLI/26	— Odjeljenje društvenih nauka (M. Šimundić: „Govor Imotske krajine i Bekije“)	38.640,—
6.	DJELA — XLII/27	— Odjeljenje društvenih nauka (N. Šehić: „Četništvo u Bosni i Hercegovini“)	19.800,—
7.	DJELA — XLIII/3	— Odjeljenje priro. i matematičkih nauka (R. Mikšić: „Cerambycidae Jugoslavije — I“)	20.130,—
8.	POS. IZDANJA — XIV/2	— Odjeljenje medicinskih nauka (Simpozijum o etiologiji hroničnog bronhitisa i plućnog srca u BiH)	25.200,—
9.	POS. IZDANJA — XVI/3	— Odjeljenje medicinskih nauka (Simpozijum o naučnoistraživačkom radu na polju ishrane stanovništva Jugoslavije)	19.440,—
10.	POS. IZDANJA — XVII/4	— Odjeljenje medicinskih nauka (Međunarodni simpozijum o eksperimentalnom tremoru)	43.890,—
11.	POS. IZDANJA — XVII/1-1	— Odjeljenje za književnost i umjetnost (Bibliografija radova o nar. književnosti — I)	20.090,—
12.	POS. IZDANJA — XX/4	— Odjeljenje tehničkih nauka (Simpozijum o bespravnoj stambenoj izgradnji i njen odraz na funkcionalni razvoj gradova u BiH)	28.431,—
13.	GODIŠNJAK — VIII/6	Centar za balk. ispitivanja	40.435,—
14.	GODIŠNJAK — IX/7	Centar za balk. ispitivanja	22.198,—
Svega:			400.674,—

2. Edicije date u štampu 1972 – izlaze u 1973.

Redni broj	Naziv edicije (serija, broj)	Faza štampanja	Ugovorena cijena štampanja
1.	RADOVI – XLVII/1	Odjeljenje za književnost i umjetnost	odobrena za štampu 34.900,—
2.	RADOVI – XLV/12	Odjeljenje prir.-mat.nauka (biologija)	slaže se 35.640,—
3.	RADOVI – XLVI/13	Odjeljenje prir.-mat.nauka (matematika)	slaže se 23.600,—
4.	DJELA – XLIV/1	Odjeljenje za književnost i umjetnost (V.Milošević: „Dramatična simfonija“)	odobrena za štampu 29.400,—
5.	DJELA – XLVI/2-1	Odjeljenje za književnost i umjetnost (M. Rizvić: „Književno stvaranje muslimanskih pisaca u BiH u doba austro-ugarske vladavine-I“)	I korektura 133.280,—
6.	DJELA – XLVI/2-2	(„ -II)	I korektura
7.	POS.IZDANJA-IX/2-2	Odjeljenje društvenih nauka (B.Đurđev i L.Hadžićsmanović: „Dva deftera iz vremena Skender-bega Crnojevića-II“)	II revizija 57.600,—
8.	POS.IZDANJA-XIX/3	Odjeljenje tehničkih nauka (Međunarodni simpozijum o oslanjanju građevinskih konstrukcija o tlo i stijenu)	II korektura 107.272,—
9.	GODIŠNJAK – X/8	Centar za balk. ispitivanja	I revizija 53.000,—
10.	LJETOPIS – II	za 1966.–1968. godinu	II korektura 33.600,—
11.	GRAĐA-XVIII/14	Odjeljenje društvenih nauka (B. Gavranović: „Bosna i Hercegovina 1870. g.“)	I revizija 75.820,—
Svega:			584.112,—

**3. Edicije primljene i odobrene za štampu
u 1972, a biće štampane u 1973. godini**

Red. broj	Naziv edicije	Faza štampanja	Ugovorena cijena štan- panja
1.	RADOVI—XLVIII/17	Odjeljenje medicinskih nauka	štampanje ugovoreno 36.550,—
2.	DJELA — XLV/4	Odjeljenje prir. i mat. nauka (R. Mikšić: „Ceram- bycidae Jugoslavije — II“)	štampanje ugovoreno 23.650,—
3.	GRAĐA — XIX/15	Odjeljenje društvenih nauka (C. Rihtman: „Zbornik na- pjeva nar. pjesama u BiH — dječije pjesme“)	čeka se ponuda 37.000,—
4.	LJETOPIS — III	za 1959—1970. godinu	u tehn. redakciji 36.000,—
Svega:			123.200,—

IX. FOND ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Uprava Fonda, koju sačinjavaju generalni sekretar Akademije i sekretari odjeljenja, održala je u 1972. godini 4 sjednice. Na tim sjednicama je raspravljano o politici Fonda, o načinu finansiranja pojedinih tema, o raspodjeli sredstava, o produženju rokova za neke teme i o daljem postupku sa završenim elaboratima i radovima. Čitav ovaj posao morao se, naravno, kretati u okviru sredstava koja je Akademija izdvojila u Fond.

U 1972. godini Fond je u svemu prihvatio za finansiranje 27 naučnih projekata, od čega: 7 Odjeljenja društvenih nauka, 7 Odjeljenja prirodnih i matematičkih nauka, 8 Odjeljenja medicinskih nauka, 4 Odjeljenja tehničkih nauka i 1 Odjeljenja za književnost i umjetnost.

Mora se reći da je obrada većeg broja tema, prema angažovanim sredstvima, tekla normalno, no za izvjestan broj tema sredstva su ostala gotovo sasvim neiskorištena ili su tek načeta. Među takve teme spadaju: „Pravo samoupravljanja u radnim organizacijama“, „Dendroflora i šumske zajednice na području BiH“, „Uloga žutog tijela u etiologiji neplodnosti domaćih životinja“, „Odabrana poglavlja komparativne patologije i ambijentologije“, „Procjena količine acetilholina u tkivnim tečnostima“, „Korelacije kvalitativnih i kvantitativnih vrijednosti lipida krvi...“ i „Problemi izgradnje krupnih građevinskih objekata u krečnjačkim masivima“. Zbog toga će uprava Fonda morati pristupiti izvjesnoj reviziji programa i usmjeriti svoje napore u pravcu rješavanja problema koji su ušli u Srednjoročni plan Akademije. Na taj način će se Fond direktno uključiti u plansko rješavanje naučnih problema koje je na sebe preuzela Akademija.

**PREGLED TROŠKOVA FONDA ZA NAUČNOISTRA-
ŽIVAČKI RAD ZA 1972. GODINU PO TEMAMA**

Red. broj	Naziv teme	Nosilac zadatka	Izvršenje rashoda	
1.	Najstarija materijalna kultura Slavena	dr Irma Čremošnik	4.385,60	
2.	Paleoetnološka ispitivanja tatauiranja	Mario Petrić	3.516,60	
3.	Paleoetnološka ispitivanja novogodišnjih običaja	Radmila Kajmaković	1.356,00	
4.	Projekcija dugoročnog privrednog razvoja	akad. V. Spaić	3.817,00	
5.	Praistorija Jugoslavije	akad. A. Benac	8.381,00	
6.	Participacija za izradu Crkvenoslav. rječnika	dr H. Kuna	14.500,00	
7.	Dendroflora i šumske zajednice u BiH	akad. P. Fukarek	280,80	
8.	Utvrdjivanje najpogodnije tehnol. stoč. proizvodnje u BiH	akad. Zdanovski	410,50	
9.	Etiopatog. korelacije hemat. sindroma	akad. J. Ježić	6.477,00	
10.	Odabrana poglavlja komparativne hematologije	akad. J. Ježić	6.517,20	
11.	Utjecaj vode i ishrane na end. nefritis	akad. P. Štern	24.990,00	
12.	Utjecaj nekih derivata dipiridina ...	akad. P. Štern	44.907,50	
13.	Procjena količine acetilholina...	akad. S. Huković	14.280,00	
14.	Modifikacija motorike reproduktivnog sistema	akad. S. Huković	14.994,—	
15.	Korelacije kvalit. i kvantitat. lipida...	prof. Dž. Rezaković	1.744,00	
16.	Problemi izgradnje krupnih građ. objekata	akad. D. Krsmanović	13.668,00	
17.	Geologija okoline Sarajeva	akad. R. Jovanović	6.077,00	
18.	Geologija sliva rijeke Bosne	akad. R. Jovanović	11.144,00	
19.	Istorija naroda BiH	I potkomisija	akad. A. Babić	26.004,65
		II potkomisija	akad. N. Filipović	101.845,35
		III potkomisija	prof. dr A. Sućeska	96.525,40
		IV potkomisija	prof. H. Kapidžić	45.635,65
		V potkomisija	prof. Nikola Babić	42.786,90
Sveukupno:			494.244,15	

IZVRŠENJE FINANSIJSKOG PLANA AKADEMIJE NAUKA SA PRIJEDLOGOM
RASPODJELE OSTATKA PRIHODA ZA 1972. GODINU – REDOVNA DJELATNOST

Red. broj	Kto	O P I S	Izvršenje dinara
I. SREDSTVA – PRIHODI			
1.	702	Sredstva prenesena iz 1971. godine	209.000,00
2.	700	Sredstva primljena od drugih za finansiranje naučnog rada	76.861,45
3.	700	Sredstva iz Republičkog budžeta	3.699.130,00
4.	770	Sredstva od prodaje publikacija	34.391,85
5.	780	Vanredni prihodi	431,02
Ukupna sredstva:			4.019.814,32
II. UTROŠAK SREDSTAVA			
6.	711	Autorski honorari	315.077,90
7.	712	Materijalni rashodi	171.441,30
8.	713	Troškovi usluga	101.061,05
9.	714	Funkcionalni troškovi	1.455.921,15
10.	781	Vanredni rashodi	220,56
Ukupni rashodi			2.043.721,96
III. SREDSTVA ZA RASPODJELU			
11.	710	Isplaćene akontacije lič. dohod. sa doprinosima	850.585,45
12.	711	Isplaćene stalne nagrade akademikima	534.000,00
13.	711	Isplaćeni funkcionalni dodaci akad. sa dopr.	143.150,80
14.	711	Isplaćeni dopunski rad sa doprinosima	25.678,05
15.	711	Isplaćeni građansko-pravni odnos	168.323,05
Ukupna isplaćena lična primanja			1.721.737,35
16.	Svega II + III		3.765.459,31
Ostatak za raspodjelu			254.355,01
Prijedlog raspodjele ostatka prihoda:			
1.	Za redovnu djelatnost Akademije u 1973. godini		220.000,—
2.	Za fond zajedničke potrošnje za opšte namjene		26.807,81
3.	Za adaptaciju stana M. Hadžihalilovića — lič. prim. za nadzornog organa		7.547,20

**IZVRŠENJE PRIHODA I RASHODA FONDA ZA NAUČNO-
ISTRAŽIVAČKI RAD ZA 1972. GODINU U AKADEMIJI**

Konto	O P I S	Dinara
721	Sredstva prenesena iz 1971. godine	202.073,46
721	Sredstva po finansijskom planu Akad. za 1972.	400.000,—
721	Sredstva za Istoriju naroda BiH	344.500,—
721	Sredstva iz Rep. fonda za naučni rad	50.000,—
Ukupni prihodi		996.573,46
 II. Rashodi po vrstama troškova:		
7302	Lična prim. po osn. građ. prav. odnosa	16.755,45
7303	Autorski honorari	273.453,75
7320	Kancelarijski i ostali potrošni materijal	43.183,40
7325	Troškovi mikrofilmovanja	2.137,45
7326	Troškovi fotokopiranja	2.200,70
7327	Putni troškovi i dnevnice u zemlji	45.178,20
7328	Putni troškovi i dnevnice u inostranstvu	7.845,50
7329	Doprinos Bosanskoj krajini na materijalne rash.	7.815,00
7329	Troškovi platnog prometa	562,20
7329	Troškovi usluga	80.612,50
7340	Participacija za izradu Crkvenoslav. rječnika	14.500,00
Ukupni rashodi		494.244,15
Ostatak — za prenos u 1973. godinu		502.329,31
Od toga:		
— sredstva za Istoriju naroda BiH		31.702,05
— sredstva za ostale teme Fonda NIR-a		420.627,26

**VI. PLAN RADA I FINANSIJSKI PLAN
AKADEMIJE ZA 1973. GODINU**

PLAN RADA AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI BiH ZA 1973. GODINU

U cilju ostvarivanja Srednjoročnog plana, Akademija u 1973. godini preko svojih odjeljenja, odbora, komisija i drugih radnih tijela planira izvršenje sljedećih zadataka:

I. ODJELJENJE DRUŠTVENIH NAUKA

Komisija za lingvistička ispitivanja

1. Dijalektološki atlas:

a) *Opšteslovenski lingvistički atlas.* — Na bosansko-hercegovačkom terenu ostao je još neispitan jedan punkt (Vijaka kod Vareša), pa se planira obrada tog punkta u 1973-oj godini. Sem toga, kako se je pokazalo prilikom izrade probnih karata za ovaj atlas biće potrebno organizovati neposredno terensko provjeravanje prikupljene građe.

Neposredno kartografisanje prikupljenog OLA-materijala zahtijeva redovne godišnje sastanke radnih grupa iz svih slovenskih zemalja. Takav 15-dnevni sastanak će se održati krajem januara i početkom februara 1973. godine u Moskvi, pa je potrebno obezbijediti učešće i predstavnika sa našeg područja. Isto tako, u maju mjesecu u Pragu će se održati sastanci Međunarodne OLA-komisije i Redakcionog kolegija, pa je neophodno da sastancima tih međunarodnih tijela prisustvuje akademik J. Vuković, koji je i inače njihov član.

b) *Nacionalni dijalektološki atlas.* — Okupiranost poslovima OLA uslovljava da u 1973. godini planiramo obradu samo dva punkta za nacionalni atlas.

2. Onomastička ispitivanja

Rad na onomastici odvijaće se u okviru plana Međukademijskog odbora za onomastiku. U 1973-oj godini kao primarni poslovi predviđaju se: nastavak bilježenja hidronimskih naziva u slivnom području rijeke Bosne i nastavljanje ekscerpiranja onomastičke građe iz etnografske literature koja se odnosi na BiH.

3. Općija dijalektološka ispitivanja

Na ovom planu predviđaju se dijalektološka ispitivanja na terenima srednje i sjeverozapadne Bosne, jugozapadne Hercegovine, kao i na posebnim punktovima u sjeveroistočnoj Bosni i Sandžaku — sve u cilju upotpunjavanja slike o govorima u BiH.

4. Arhiv govorne riječi

Predviđa se dalje prikupljanje i upotpunjavanje građe, a glavni tereni ispitivanja, pored bh.- područja, treba da budu: kosovsko-resavsko Pomoravlje, užički kraj, vojvođanski rejoni, kao i urbane situacije u našim velikim gradovima. Glavna tema: a) fonetsko-fonološka kretanja u savremenom razvitku dijalekatskih sredina, b) ortoepija sa svim oblicima intonacionih kretanja u rečeničnim cjelinama, c) zvučni oblici umjetničkog izražavanja.

5. Terminologije

a) s t o č a r s k o - r a t a r s k a i b) g e o g r a f s k a. — Rad na terminologijama obuhvatiće: 1) ispitivanje materijala iz etnografskih, veterinarskih, poljoprivrednih i drugih spisa, 2) prikupljanje građe na terenu, i 3) kartoniranje tako prikupljene građe.

6. Obuka studenata

Predviđa se obuka lingvističkog podmlatka, u prvom redu boljih i izraslijih studenata, u prikupljanju dijalektološkog materijala svih ovdje pobrojanih vrsta. U stvari, ta obuka će se vezivati za gore navedena terenska ispitivanja općijeg karaktera, terminološka i sl.

7. Izrada bibliografija

Organizovana izrada bibliografija stručne lingvističke literature raspodijeljene na posebne oblasti i discipline. Taj posao je započet u toku prethodne dvije godine i, s obzirom na njegovu važnost, biće potrebno da se još intenzivnije nastavi.

8. Rječnik općeslavenskog (crkvenoslavenskog) jezika

U 1973. godini planiraju se sljedeći poslovi: 1) nastaviti i završiti komparativno ekscerpiranje građe iz tri rukopisa: Kopitarovo, Čajničko i Nikoljsko evanđelje, 2) bibliografska obrada sljedećih kodeksa: Evanđelje iz Dovolje, Beogradske evanđelje i evanđeljskih tekstova iz Hvalova i Mletačkog zbornika, 3) ekscerpiranje (komparativno) rječničke građe iz rukopisa navedenih u tački 2, 4) popunjavanje fototeke, odnosno nabavljanje mikrofilmova još nesakupljenih bosanskih rukopisa srednjovjekovnih, 5) radi koordiniranja poslova na Rječniku biće potrebna i povremena putovanja u druge naše centre u kojima se radi na istom poslu.

9. Saradnja sa lingvističkim institucijama u stranim zemljama — studijski boravci

U smislu ugovora sklopljenog između naše Komisije i poljskog Instituta za slovenske jezike, od strane Akademije naše i Poljske akademije odobrenog, obaveza je naša da poljskim mlađim stručnjacima obezbijedimo boravak kod nas u visini 60 dana (dvije ili jedna osoba, što bi značilo 64 sedmice) i putne troškove u granicama naših terena. Dalje, za našeg saradnika koji će u Poljskoj boraviti isti broj dana putni troškovi na relaciji Sarajevo — Varšava, i obratno.

10. Učešće na kongresima i simpozijumima

Putem bezdevizne razmjene trebalo bi obezbijediti učešće za dva naša stručna saradnika na Međunarodnom slavističkom kongresu, koji će se u 1973.-oj godini održati u Varšavi (kongres traje 8 dana, za koje je vrijeme potrebno obezbijediti dnevnicu i putne troškove Sarajevo — Varšava, i obratno. Dalje, akademik V u k o v i ć će na istom Kongresu učestvovati sa referatom i, kako se može očekivati, boraviće u Varšavi kao gost Poljske akademije nauka, tako da dolazi u obzir za njega samo obezbjeđenje putnih troškova (Sarajevo — Varšava, i obrnuto).

11. Izdavačka djelatnost

Biće pripremljene 3 monografije u obimu od oko 50 autorskih tabaka: (J. V u k o v i ć: „Akcenatske i intonacione studije“ i „Struktura stiha u lirskoj srpskohrvatskoj poeziji“ — oko 40 tabaka, i monografija M. M u l i ć a — oko 10 tabaka).

12. Snabdijevanje stručnom literaturom

Dolazi u obzir nabavka domaće i strane stručne važnije i neophodnije literature koja je potrebna za obavljanje ovdje planiranih poslova, kao i najneophodnije fotokopiranje.

13. Popunjavanje stalnih saradničkih mjesta

Bilo bi potrebno da se popuni jedno saradničko mjesto u rangu stručnog saradnika — asistenta ili višeg stručnog saradnika koji bi radio na poslovima OLA, kao i popunjavanje jednog saradničkog mjesta (od jeseni 1973) za pribiranje i sređivanje građe za stočarsko-ratarsku i geografsku terminologiju Isto tako, zbog proširenja poslova, bilo bi dobro ukoliko bismo imali materijalnih uslova da (opet od jeseni 1973) primimo još jednog saradnika stalno zaposlenog na poslovima Rječnika crkvenoslavenskog jezika.

Komisija pravnika

U vezi s temom „Pravo samoupravljanja u radnim organizacijama“ planira se empirijsko istraživanje i analiza građe koja se odnosi na referendum i zborove radnih ljudi u radnim organizacijama.

Ispitivanje će se vršiti primjenom upitnika, intervjua i uvidom u zapisnike i druge materijale pojedinih organizacija.

Komisija ekonomista

Pristupiće objavljivanju materijala sa kolokvijuma: „Projekcija dugoročnog razvoja BiH“ i organizovanju rada na toj temi, koja je obuhvaćena i planom rada Akademije.

Muzikološka istraživanja

Nastaviće se rad na dopunskim ispitivanjima napjeva obredno-običajnih pjesama na teritoriji BiH.

Centar za balkanološka ispitivanja

Naučnoistraživački rad

1. Rad na dokumentacionom Centru materijalne i duhovne kulture Ilira.

a) Nastaviće se prikupljanje građe za kompletiranje kartoteke karakterni pojava materijalne kulture sa područja Delmata i Liburna. U tom smislu dovršiće se kartoteka keramičkih tipova sa područja Liburna i otpočeti rad na kartoteci keramičkih tipova sa područja ilirskog plemena Japoda. U cilju usaglašavanja rada na ovom poslu, održaće se jedan sastanak četvorice saradnika početkom 1973. godine u Splitu.

b) U svrhu daljeg kompletiranja kartoteke svih zatvorenih grobnih nalaza sa područja balkanskih Ilira, u 1973. godini će biti obavljeni sljedeći poslovi:

- sastavljanje tekstova za kartone 400 novih grobova,
- izrada 1500 novih crteža i dopuna već načinjenih 1000 crteža,
- tehnički poslovi oko kopiranja novih kartona i njihovog definitivnog sređivanja, kao i poslovi oko sređivanja nekih još nedovršenih kartona,
- putovanja u razne centre s arheološkim materijalom radi koordinacije rada, angažovanja stručnjaka i tehničkih lica.

Posao na ovom sektoru bi se odvijao uglavnom na području Dalmacije i Bosne, a paralelno s tim bi se radilo — u okviru saradnje sa Balkanološkim institutom u Beogradu — i na području zapadne Srbije.

2. Pošto se osjeća velika potreba za jednim opsežnim sintetskim djelom o praistoriji Jugoslavije i sumiranjem dosadašnjih rezultata istraživanja na ovom polju – kako za naučnike, tako i za škole i široku javnost, Centar je 1972. godine organizovao jedno široko Savjetovanje na ovu temu u Slavonskom Brodu. Rezultat tog Savjetovanja je bio da su određene radne grupe i centralna redakcija, a Centar je uzeo na sebe obavezu da se brine o organizaciji rada i da se ovo djelo pojavi u okviru njegovih izdanja, odnosno u okviru izdanja naše Akademije.

3. U vezi sa prijedlozima članova Centra iz SR Hrvatske, kao i u vezi s predviđenom saradnjom sa institucijama koje se bave iliologijom u Albaniji, Centar će prići sistematskoj obradi, prikupljanju građe i formiranju posebne kartoteke za ilirska naselja i gradove na teritoriji Jugoslavije. U ovom pogledu naša zemlja se nalazi u znatnom zaostatku, a bez poznavanja ovog materijala ne može se raditi ni na definitivnom izučavanju ilirskih plemena, niti na izučavanju tradicije komunalne i stambene kulture iz kasnijih perioda.

Posebna grupa stručnjaka će proučiti metod rada i obim prikupljanja građe (kompletna građa ili tipski primjeri u pojedinim regijama), a u 1973. godini će se već prići i konkretnoj obradi određene regije.

4. Centar je tri godine finansirao obradu teme „Najstarija materijalna kultura Slovena i njen odnos prema kulturi predslovenskih stanovnika V i VI vijeka u BiH“. U toku te tri godine postignuti su veoma značajni rezultati, koji predstavljaju ipak samo osnovni uvid u ovu problematiku. Pošto su se ranoslovenska nalazišta u sjevernoj Bosni pokazala kao najznačajniji lokaliteti za izučavanje slovenskih naseljavanja naših krajeva, Centar se obratio Savjetu za naučni rad BiH da unese u svoj plan za 1973. i 1974. godinu istraživanja u Jazbinama kod Bijeljine, što je ovaj i učinio. Sasvim je vjerovatno da će Republički fond za naučni rad prihvatiti da finansira ovu temu sa 150.000,00 pa je ona i unesena u plan Centra za 1973. godinu.

5. Radi zaokruživanja slike u materijalnoj i duhovnoj kulturi Ilira, čije je izučavanje glavni zadatak Centra, predviđa se u 1973. godini i početak rada na istraživanju ilirskih i rimskih komunikacija u sjeverozapadnom Balkanu. U ovom pogledu dosada su već izvršena određena istraživanja (Ballif, Sergejevski, Pašalić i dr.), ali je posao ostao nedovršen, a ne postoji nijedan sintetički pregled ove materije. Čitav posao bi trajao četiri godine i obuhvatio bi šest do sedam glavnih rimskih komunikacija i njihova uspoređivanja sa ilirskim komunikacijama, koje su morale postojati između pojedinih naselja. Završavanjem ovog posla Centar bi pružio još jedan značajan doprinos iliologiji i najstarijoj istoriji Balkana u cjelini.

6. U 1973. godini će biti intenzivno nastavljeni terenski radovi na obradi teme „Stara balkanska arhitektura“. Radiće se na izdvajanju predslovenskog i na izdvajanju slovenskog sloja u staroj balkanskoj arhitekturi.

7. Na posebnom Savjetovanju etnologa, koje je održano u Sarajevu 1970. godine, utvrđena je i osnovna problematika kojom bi trebalo da se Centar bavi. Izvršavajući ovaj program, Centar će u 1973. godini pristupiti i obradi teme „Tradicionalni elementi u seoskoj porodici istočne i južne Srbije“. Ova ispitivanja bi umnogome pomogla da se stekne potpuniji uvid u slovensko-starobalkanske odnose i da se ujedno reljefnije istaknu odnosi sa dinarskom oblašću (gdje su već izvršena značajnija istraživanja). Rad će trajati 3–4 godine.

8. U nastavku dugogodišnjeg rada na prikupljanju građe o romanskim jezičkim elementima, u 1973. godini će se izvršiti istraživanje u zapadnim dijelovima Crne Gore.

9. Centar je već dvije godine organizovao rad na temi „Toponimija Prigorja“, SR Hrvatska (s određivanjem predslovenskog i slovenskog jezičkog sloja). Ovaj rad će trajati još tri godine, a u 1973. godini će se posebno vršiti terenska ispitivanja na području Gorski kotar, Turopolje. Osnovni zadatak je da se izdvoje keltski, ilirski, vlaški i drugi paleolingvistički jezični elementi.

10. U sistematskom izučavanju duhovne kulture Cigana, što predstavlja jedan od posebnih zadataka ovog Centra, u 1973. godini radiće se na temi: „O govoru ličkih Cigana – Šijaka, zvanih Romaca“. U tu svrhu izvršiće se obilazak nekih obitavališta ličkih Cigana.

11. Nastaviće se i terenski rad na prikupljanju građe za Ilirske antroponimiske studije koje se redovno objavljuju u Godišnjaku Centra. U tu svrhu predviđa se obilazak određenog broja punktova na zapadnom Balkanu.

12. Rad na izradi tematske etnološke bibliografije Jugoslavije, koji je započet 1971. godine, biće vrlo intenzivno nastavljen tokom 1973. godine. Ovo je jedna od veoma ozbiljnih obaveza Centra prema etnološkoj nauci u Jugoslaviji i zato mu on poklanja osobitu pažnju. U 1973. godini predviđena je izrada oko 3000 bibliografskih jedinica.

13. Biće nastavljen i rad na izradi tračko-dačke bibliografije, koju radi grupa stručnjaka iz Beograda.

Održavanje i priprema simpozijuma

1. Ranijim planom rada Centra predviđeno je da se u oktobru 1973. god. održi simpozijum sa temom: „Vlasi u XV i XVI vijeku – katun, knežina, pleme“. Spisak učesnika simpozijuma je kompletiran, a do oktobra 1973. godine Centar će završiti sve organizacione pripreme i u određenom roku ostvariti planom predviđeni zadatak.

2. Sa Istorijskim institutom u Tirani je načelno postignut sporazum da se u 1974. godini organizuje zajednički simpozijum sa temom: „Predrimski gradovi i naselja na ilirskom području Balkana“. Pošto ovo predstavlja prvi konkretan korak u uspostavljanju veoma nužne saradnje sa balkanskim susjedima, Centar smatra svojom dužnošću da se vrlo aktivno uključi u ostvarenje ovog projekta. — U 1973. godini se predviđaju sastanci Odbora za pripremu simpozijuma, kao i obilazak odgovarajućih terena na području BiH, Crne Gore i Hrvatske.

3. U 1973. godini će takođe biti održan i redovni sastanak Međuakademijske komisije za pitanja praistorije Balkana (Beograd, Zagreb, Sarajevo, Heidelberg).

Redovni sastanak Centra, studijska i druga putovanja

1. Kao i svake godine, održaće se jedan redovni sastanak članova Centra radi analize i usmjeravanja rada ove organizacije;

2. Prisustvovanje antropologa XI kongresu Antropološkog društva Jugoslavije u Titogradu;

3. Studijsko putovanje u Zadar stručnog saradnika u cilju izučavanja romanskih jezičnih elemenata;

4. Redovni kontakti Centra radi organizacije rada.

Izdavačka djelatnost

S obzirom na dosadašnji programski rad Centra, u 1973. godini će prispijeti za štampanje:

- a) GODIŠNJAK Centra — XI (oko 30 tabaka);
- b) Mario P e t r i ć: „Karakteristike, uloga i porijeklo običaja tatauiranja u Bosni i Hercegovini“ (oko 20 tabaka);
- c) Aleksandar S t i p č e v i ć: „Antička bibliografija Jugoslavije“ (oko 40 tabaka);
- d) Mate S u i ć: „Istorija Liburna“ (oko 15 tabaka);
- e) Vojmir V i n j a: „Nazivlje Jadranske faune — etimologija i struktura“ (oko 30 tabaka);
- f) eventualno, dvije prve sveske korpusa o istorijskim i epigrafskim izvorima Ilira.

Komisija za istoriju naroda Bosne i Hercegovine

U 1973. godini treba da se oformi tekst prvog toma Istorije (za srednji vijek), dok u pogledu ostalih pet tomova Istorije treba da se nastavi sa istraživačkim radovima, da se radi na pripremama za oformljene tekstove, te da se, po mogućnosti, pristupi i njihovom djelimičnom oformljenju.

U Potkomisiji za srednji vijek (I potkomisija) saradnici će do kraja juna predati dio obrađenih tekstova, a do kraja godine nacrt teksta cjelokupnog toma, koji će se onda početkom 1974. god.konačno tekstualno uskladiti i redigovati.

Paralelno s oformljenjem tekstova moraće se vršiti i još neka dopunska istraživanja. Dolazi u obzir dalji rad u Historijskom arhivu u Dubrovniku, zatim u arhivima Venecije, te u Narodnoj biblioteci u Beču.

U Potkomisiji za turski period do kraja XVII vijeka (II potkomisija) nastaviće se s radom na izučavanju prikupljene istorijske građe, posebno iz turskih katastarskih deftera, ali i iz drugih izvora.

Nastaviće se s presnimavanjem istorijske građe iz stambolskih i venecijanskih arhiva. Obaviće se i jedno istraživačko putovanje u Stambol radi kompletiranja građe iz muhimme deftera. U toku je i rad na obradi dokumenata iz vatikanskih arhiva.

U koordinaciji sa Komisijom za književnost radiće se na rekognosciranju i opisu kodeksa od značaja za književnu istoriju, koji se čuvaju u našim bibliotekama.

Posebna će se pažnja posvetiti elaboriranju tematskog sadržaja ove knjige, naročito u odnosu na knjigu koja će obraditi pozniji turski period.

U Potkomisiji za turski period od početka XVIII do 1878. (III potkomisija) takođe će se nastaviti sa izučavanjem prikupljene istorijske građe, koja se mora još i dalje prikupljati, i to u Stambolu, Ankari, Dubrovniku, Splitu i Zagrebu. Nastaviće se poslovi na izradi regesta iz turske i dubrovačke građe, i to po mogućnosti pojačanjem ekipe koja radi na izradi ovih regesta. U toku je i rad na obradi dokumenata iz vatikanskih arhiva.

U ovoj godini učiniće se napori kako bi se prilikom obrade sadržajno usaglasio drugi i treći tom Istorije, pa će se posebna pažnja posvetiti elaboriranju tematskog sadržaja.

U Potkomisiji za austro-ugarski period (IV potkomisija) u 1973. god. treba da budu završene monografije o radničkom pokretu, o bosanskohercegovačkom saboru i kolonizaciji stranog elementa. Nastaviće se sa arhivskim istraživanjima u Sarajevu i Beču i sa daljom obradom već sakupljene građe. Umnožiće se već izrađena bibliografija izvora i literature za istoriju austro-ugarskog perioda. Formulisaće se bliži tematski sadržaj knjige.

U Potkomisiji za period stare Jugoslavije i narodnooslobodilačkog rata i socijalističke revolucije (V potkomisija) u 1972. god. zapravo se otpočelo s intenzivnijim radom na jednoj široj saradničkoj osnovi, pa će se takav rad i nastaviti. Predstoji obrada istorijske građe koja je pribavljena iz arhiva u Bonnu, Freiburgu i Koblenzu. Nastaviće se i sa daljim prikupljanjem građe u domaćim arhivima (Sarajevo, Beograd, Zagreb), pri čemu će biti nastavljeno i notiranje važnijih napisa iz štampe.

Formulisaće se bliži tematski sadržaj V i VI knjige (stara Jugoslavija, te narodnooslobodilačka borba i revolucija).

II. ODJELJENJE TEHNIČKIH NAUKA

Naučnoistraživački rad:

1. Završiće se rad na započetim temama: „Geologija okoline Sarajeva“ i „Kompleksna geologija izvorišta rijeke Bosne“;

2. nastaviće se rad na započetoj temi: „Problemi izgradnje krupnih građevinskih objekata u krečnjačkim masivima“;

3. otpočeće rad na temi: „Leteći pepeo iz industrijskih pogona kao sastavni dio vještačkog kamena“;

4. Odjeljenje predviđa obradu nove individualne teme: „Teorija sintetičkog materijala“.

U okviru rada Komisije za energetiku planira se:

a) prikupljanje građe za pregled razvoja energetike u BiH od 1900 godine pa dalje;

b) istraživanje materijala iz austro-ugarskih arhiva, arhiva Kraljevine Jugoslavije i podataka od oslobođenja do danas;

c) biće obuhvaćeni rudarstvo, hidroenergetika, termoeenergetika i elektroprivreda;

d) saradnja na tom poslu sa formiranim odgovarajućim Odborom Srpske akademije nauka, kao i uspostavljanje veze sa ostalim našim akademijama u kojima ima podataka o energetici u BiH.

Organizovanje savjetovanja i simpozijuma

U okviru Odbora za prirodne resurse predviđa se održavanje simpozijuma sa temom: „O šumskim zemljištima“.

Odlasci na naučne kongrese i simpozijume

Tri člana ovog Odjeljenja učestvovali, sa referatima, na tri naučna skupa što će se održati u inostranstvu u toku 1973. god.

Izdavačka djelatnost

Odjeljenje predviđa jednu knjigu RADOVA, monografiju: „Geologija okoline Sarajeva“ i publikaciju: „Klasifikacija zemljišta Jugoslavije“.

III. ODJELJENJE MEDICINSKIH NAUKA

Organizaciona pitanja

Odjeljenje će ozvaničiti interdisciplinarni centar naučnoistraživačkog rada zajednice za oblast komparativne patologije, ambijentologije i fotosinteze. Takođe će pristupiti organiziranju centra ili odbora za kardiovaskularna istraživanja, a možda i centra za naučnu dokumentaciju

Naučnoistraživački rad

Članovi Odjeljenja radiće na sljedećim temama:

1. Odabrana poglavlja komparativne patologije i ambijentologije,
2. Histohemijsko ispitivanje patoloških procesa u tkivu eksperimentalno inficiranih životinja sa *T. pallidum* pod uplivom hiperpireksije organizma,
3. Modifikacija motorike reproduktivnog sistema,
4. Utjecaj hrane i vode sa područja BiH gdje ima najviše endemskog nefritisa na duljinu života štakora,
5. Korelacija kvalitativnih i kvantitativnih vrijednosti lipida krvi i prirodnog inhibitora trombina (antitrombin III) kod osoba sa segmentiranom i generaliziranom arteriosklerozom.

Organizovanje simpozijuma i savjetovanja

Organizovaće se:

1. Simpozijum o grizeofulvinu i
2. Simpozijum o reumatskim oboljenjima u BiH.

Odlasci na kongrese i simpozijume

Odjeljenje predviđa da će 8 članova učestvovati, sa referatima, na naučnim skupovima u inostranstvu i zemlji.

Izdavačka djelatnost

Štampaće se RADOVI, sveske 17. i 18. Odjeljenja.

IV. ODJELJENJE PRIRODNIH I MATEMATIČKIH NAUKA

Naučnoistraživački rad:

1. završiće se rad na proučavanju uloge žutog tijela u etiologiji neplodnosti domaćih životinja;

2. biće sačinjen plan istraživanja dendroflora BiH;

3. radiće se na proučavanju konkracija u zemljištima Jugoslavije;

4. proučavaće se promjenljivost morfološko-taksonomskih karaktera u populacijama različitih ribljih vrsta.

Pored ovoga, članovi Odjeljenja će individualno raditi na proučavanju i drugih tema.

Organizovanje savjetovanja i simpozijuma

Odbor za unapređenje stočarstva u brdsko-planinskom području BiH organizovaće savjetovanje na kome će se usvojiti projekat za unapređenje stočarstva u brdsko-planinskim područjima SR BiH.

Odjeljenje će vršiti pripreme za održavanje simpozijuma „Flora i vegetacija BiH“ u 1974. godini.

Odlasci na naučne kongrese i simpozijume

Predviđa se učešće tri člana Odjeljenja, s referatima, na pet naučnih skupova koji će se održati u zemlji i inostranstvu.

Izdavačka djelatnost

Odjeljenje predviđa da će štampati dvije knjige RADOVA — prirodne nauke i matematika i fizika, zatim zbornik radova u ediciji POS. IZDANJA sa Simpozijuma o šumskim zemljištima i monografiju „Dendrološki rječnik“.

V. ODJELJENJE ZA KNJIŽEVNOST I UMJETNOST

Formiraće se šest potkomisija koje će raditi na pojedinim periodima Istorije književnosti Bosne i Hercegovine.

Naučnoistraživački rad

a) Kao osnovni zadatak Komisije za izradu Istorije književnosti BiH u ovoj fazi pripremnih radnji na realizaciji projekta: Istorija književnosti naroda BiH jeste elaborat o cjelovitom projektu i o tematskom sadržaju Istorije književnosti, te bi taj posao trebalo okončati u 1973. godini.

U pojedinim potkomisijama radili bi se sljedeći poslovi:

Potkomisija za srednji vijek:

1. Pripreme za izradu paleografskog albuma sa bibliografijom bosanske srednjovjekovne književnosti;

2. pripremni poslovi oko izdavanja Hvalova rukopisa.

Potkomisija za turski period:

1. Rad na alhamijado-literaturi. Za početak je predviđena transliteracija tekstova;
2. pregled zbirke orijentalnih rukopisa i registrovanje građe koja se odnosi na književnost i književna nastojanja u Bosni;
3. obilazak franjevačkih samostana u svrhu pribavljanja književne građe;
4. pošto se malo radilo na proučavanju srpske književnosti u Bosni za vrijeme turskog perioda, kao i na proučavanju bosanske judaice, treba započeti konkretnija istraživanja u ovome smislu.

Potkomisija za austro-ugarski period:

1. Rad na bibliografiji — obrada bibliografskih jedinica iz bosansko-hercegovačke publicistike u doba Austro-Ugarske (Sarajevski list, Srpska riječ, Hercegovački bosiljak);

Potkomisija za međuratni period:

1. Elaborat o konceptu za izradu međuratne književnosti;
2. rad na bibliografiji.

Potkomisija za najnoviji period:

1. Pregled građe i određivanje kriterija u izboru građe, te utvrđivanje vremenskih granica književnosti ovog perioda.

Potkomisija za narodnu književnost:

1. Izrada popisa objavljenih zbirki narodne književnosti BiH;
 2. popis zbirki koje nemaju bosanskohercegovačku nominaciju, a u koje je uključena i narodna književnost BiH;
 3. popis građe iz oblasti narodne književnosti u časopisima BiH i van naše Republike.
 - b) Prikupljanje tekstova i njihova obrada za djelo: „Izbor iz poezije pisaca iz BiH koji su stvarali na orijentalnim jezicima“
 - c) U saradnji sa Institutom za izučavanje jugoslovenskih književnosti nastaviće se rad na izradi „Bibliografije radova o narodnoj književnosti“ (knj. III i IV).
 - d).U okviru rada na izradi „Istorije likovnih umjetnosti BiH“ organizovaće se inventarisanje i izrada bibliografije radova autora vezanih za BiH.
- Nastaviće se rad na sljedećim tekućim individualnim temama:
1. „Književnost između dva svjetska rata“;
 2. „Srpski i hrvatski pisci na početku XX vijeka“ (impresije i simboli);
 3. „Kmetovske bune i ustanci kao literarni motiv“;
 4. „Francuski putnici u BiH u razdoblju 1816–1878. i njihovi utisci o njoj“;
 5. „Francuska književnost i kultura na stranicama najstarijih književnih časopisa u BiH“ (Bos. vila).

Nove individualne teme:

1. „Zapisi o gradovima“ (III knjiga putopisa);
2. „Nad stranicama Židovih dnevnika“;

3. „Sjećanje“ (jednog slikara);
4. Rad na fresci „Istorija NOB-a u Bosanskoj krajini“.

Organizacija savjetovanja

Predviđa se savjetovanje posvećeno organizaciji i metodologiji izrade „Istorije likovnih umjetnosti u BiH“.

Naučni i drugi skupovi

1. Učešće Vlade Miloševića na Kongresu orijentalista u Parizu, sa referatom o sevdalinci;
2. učešće Midhata Begića na skupu u Varšavi;
3. učešće još 1—2 člana na naučnim skupovima u zemlji ili inostranstvu.

Izdavačka djelatnost

1. Priprema za štampu RADOVA, sveska 2.
2. štampanje „Bibliografije radova o narodnoj književnosti“, knj. 2;
3. štampanje kompozicije Vlade Miloševića „Kameni spavač“ (Mak Dizdār);
4. štampanje još jedne monografije.

PRIJEDLOG FINANSIJSKOG
PLANA ZA 1973. GODINU

O P I S	Izvršeno u 1972.	Plan za 1973.
Prenesena sredstva iz 1971.	209.000,—	220.000,—
Prihodi od izdavačke djelatnosti	35.373,85	35.000,—
Ostali prihodi	76.861,45	3.000,—
Sredstva iz budžeta	3.699.150,—	4.460.000,—
Ukupni prihodi	4.020.365,30	4.718.000,—
<u>Raspored sredstava:</u>		
Lični doh. radnika, sa doprinosima	850.585,45	1.186.600,—
Nagrade akademikima	534.000,00	642.700,—
Funkcion. dodaci i honorari, sa doprinosima	168.828,90	101.600,—
Građansko-prav. odnos, sa doprinosima	168.323,05	149.100,—
Ukupna lična primanja	1.721.737,40	2.080.000,—
MATERIJALNI RASHODI:		
Kancelarijski materijal	67.487,90	105.000,—
Sl. novine i priručnici	2.949,00	3.000,—
Ogrev, osvjtljenje i voda	20.000,00	20.000,—
Osigur. i održavanje imovine	16.313,30	30.000,—
PTT-usluge	26.613,90	36.000,—
Troškovi platnog prometa	6.640,40	10.000,—
Ostali režijski troškovi	51.493,45	40.000,—
Trošk. prevoznih sredstava (automobila)	35.412,65	30.000,—
Dopuna inventara	6.438,25	40.000,—
Stručne knjige za Biblioteku	39.011,10	60.000,—
Doprinos Bosanskoj krajini	22.656,30	41.000,—
Ukupni materijalni rashodi:	295.016,25	415.000,—
<u>Funkcionalni rashodi</u>		
Troškovi naučnoistraživačkog rada	116.660,25	250.000,—
Troškovi štampanja publik. izdavačke djelat.	385.469,75	880.000,—
Autorski honorari	315.077,90	
Naknade predavačima	2.665,00	3.000,—
Troškovi kongresa i simpozijuma	75.295,25	140.000,—
Ostali putni troškovi	56.641,00	50.000,—
Reprezentacija	14.706,60	20.000,—
Doprinos Savjetu akademija SFRJ	30.000,00	40.000,—
Ostali funkcionalni rashodi	6.127,00	10.000,—
Ukupni funkcionalni rashodi	1.002.642,75	1.393.000,—
Dotacija Fondu za naučnoistraživački rad	400.000,—	350.000,—
Dotacija Komisiji za istoriju naroda BiH	344.500,—	480.000,—
Ukupni rashodi	3.763.896,40	4.718.000,—

VII. SREDNJOROČNI PLAN AKADEMIJE

O PITANJU METODOLOGIJE IZRADE PLANA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG RADA AKADEMIJE

1. Postavljanje metodologije izrade plana naučnoistraživačkog rada (NIR) predstavlja veoma složen zadatak s obzirom da se u njoj treba da ogleda stuština Akademijine naučne politike. Zbog toga naredna izlaganja, koja predstavljaju rezultat diskusije Odbora za naučnoistraživački rad, treba smatrati kao osnovu za dalje usavršavanje u široj diskusiji u okviru Akademije.

Upotrebljiva metodologija pretpostavlja precizno definisanje i razgraničavanje pojmova. U tome smislu izgleda nužno da pod planom NIR-a treba podrazumijevati dvije kategorije, i to:

- suštinski plan NIR-a, koji predstavlja sadržaj rada Akademije u toj oblasti,
- i
- dokument u kojem će taj plan biti obrađen po metodološki unificiranim principima u pogledu njegove izrade i usvajanja.

Naredna izlaganja će biti izložena tim redom.

2. Plan Akademijinog NIR-a predstavlja najvažniji predmet razmatranja Akademije nauka s obzirom da je on suštinski sadržaj njene radne djelatnosti. Kao takav, on obuhvata sljedeće faze:

- a) Izbor tematike;
- b) Organizacija NIR-a, obuhvatajući akcije u smislu njegovog izvršenja;
- c) Komunikacija rezultata NIR-a, obuhvatajući akcije vezane za komuniciranje postignutih rezultata širem krugu zainteresovanih, odnosno društvu u cjelini;
- d) Evaluacija NIR-a, obuhvatajući valorizaciju dobivenih vrijednosti, i
- e) Akcije u pravcu inovativne performanse, tj. akcije koje poduzima Akademija sa ciljem da se rezultati njenoga rada u društvu na bilo kakav način primijene, ostvarajući doprinose koji predstavlja konačni cilj.

3. „Izbor tematike“ predstavlja početnu fazu i nesumnjivo je jedan od složenijih zadataka u nizu navedenih faza. Njemu za osnov služi globalna definicija što je formulisana u Zakonu o Akademiji nauka i umjetnosti BiH, koja glasi: „Zadatak je Akademije da svojom djelatnošću razvija naučnu misao, vrši osnovna naučna istraživanja primjenom naučnih metoda, da samostalno ili u saradnji sa drugim naučnim organizacijama i putem svojih ustanova podstiče naučni rad i aktivnost naučnih organizacija i naučnih radnika, i podiže kulturni život njegovanjem i unapređivanjem umjetnosti — sa ciljem da na taj način doprinese razvitku nauka i umjetnosti.

Akademija posebno proučava probleme od bitnog značaja za svestrani razvitak Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine“. (Član 2).

U cilju sprovođenja ovoga zadatka, u članu 3. istoga Zakona se kaže da Akademija:

„1. usmjerava svoj rad na najznačajnije probleme svih područja nauka i umjetnosti;

2. proučava prirodna bogatstva i proizvodne snage, kao i opšta ekonomska i kulturna dostignuća Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine i zalaže se za praktičnu primjenu postignutih rezultata;“ — itd.

Mada je ovakva formulacija veoma široka, ona usmjerava pažnju Akademije na krug problema relevantnih za SRBiH i njenu teritoriju, ljude, itd. Očigledno da se tako široko postavljenom cilju moguće približiti jedino ukoliko se uspješno sagledaju krupniji problemi, odnosno širi aspekti pojedinih zadataka koji treba da predstavljaju dugoročnu orijentaciju u jednoj oblasti i koji se poslije sukcesivno realizuju prema raspoloživim materijalima i kadrovskim mogućnostima.

Priroda doprinosa biće različita, zavisno od prirode same naučne discipline, ali je vjerovatno da će, npr., djelatnost u tehničkim ili biotehničkim naukama biti prije svega ekonomski motivisana, dok u oblasti drugih nauka mogu biti odlučujući i drugi faktori, kao npr. kod društvenih nauka doprinos duhovnoj kulturi, kod medicine doprinos zdravlju i blagostanju naroda, a kod prirodno-matematičkih doprinos jačanju naučno-tehničkog potencijala. U ovom smislu, u prvom redu, bilo bi potrebno u svakom od odjeljenja eksplicirati krupnije probleme u okviru kojih bi Akademija najefikasnije ostvarila postavljeni cilj.

Pri ovom se često ističe da bi plan NIR-a trebalo da proizlazi iz plana društvenog i ekonomskog razvoja Republike, pa bi, prema tome, trebalo iz tih dokumenata crpiti ideje za formulaciju NIR-a uopšte, pa i u okviru Akademije. S druge strane, izrada samih dokumenata privrednog i društvenog razvoja treba da se bazira na naučnim spoznajama, odnosno da uzima u obzir i naučnu komponentu, iz čega proizlazi da treba prvo imati naučni pa onda privredni koncept. U ovakvoj konfrontaciji između naučnika i privrednika krug se zatvara i teško je reći šta je uzrok, a šta posljedica. Izlaz iz teškoća može se tražiti u pragmatском postupku, tj. da se na bazi raspoloživih podataka i iskustva odaberu problemi koji u datoj situaciji „ad hoc” izgledaju najvažniji i da se oko njih inicira istraživačka djelatnost, s tim što se ona postepeno koriguje i dopunjava. Na taj način se tokom vremena može doći do jednog konsistentnog plana NIR-a i konstruktivnog sadržaja između naučne i planerske komponente u naporima za razvoj jedne određene sredine.

Polazeći od ovakvih razmišljanja, izgleda nam da u sadašnjem trenutku nije moguće postaviti jedan racionalan metod izbora tematike svakog pojedinog odjeljenja, nego ta tematika treba da bude postepeno razrađivana putem iteracije, rukovodeći se pragmatским stanovištem da se treba uklopiti u opšti razvoj i uzimajući u obzir raspoloživi kadrovski i drugi potencijal koji omogućuje ispunjenje postavljenog programa.

4. U ovom smislu pokretanje tematike treba da se vrši u okviru pojedinih odjeljenja sa neposredno određenim ciljem: definisanje krupnih istraživačkih projekata koji treba da budu okosnica dugoročne istraživačke aktivnosti Akademije. Prvu formulaciju podnose pojedini članovi Akademije i ona treba da se uobličava u postepenim diskusijama u okviru odjeljenja. U tome radu već su neka odjeljenja došla do konkretnih projekata, kao npr. „Izrada Istorije naroda BiH” u okviru Odjeljenja društvenih nauka, ili pak prijedlozi za projekat „Izrada Istorije književnosti BiH” i sl. U oblasti tehničkih nauka došlo se također do tri interesantna projekta: „Problemi zaštite voda u SRBiH”, „Problemi prostornog planiranja” i „Problemi valorizacije mineralnih bogatstava BiH”, a na sličan način se može doći do krupnih projekata i u ostalim odjeljenjima. Bitno je da pri izboru tih projekata osnovni kriterij bude procjena njihovog doprinosa razvoju Republike i jačanju njenih potencijala, s tim što treba da se iznalaze načini da se lične sklonosti

pojedinih naučnih radnika uklope u tako široko postavljene okvire. Na taj način treba tražiti da se naučnoistraživačka tematika koja se programira na izvjestan način objektivizira na bazi potreba, tj. da bude društveno-ekonomski motivisana. Time čitav plan dobiva u svojoj vrijednosti, pošto stavlja Akademiju u položaj aktivnog činioca u naporu za razvoj same Republike, a to je uostalom i bila osnovna namjera.

Prva formulacija projekta u okviru odjeljenja treba da se smatra preliminar-nom. Kao takva, ona treba da bude verifikirana od šireg kruga zainteresovanih. U tome smislu pojedina odjeljenja trebalo bi da organizuju šire konsultacije, pozivajući na takve sastanke predstavnike iz zainteresovanih krugova u Republici, a u principu mogu se koristiti i drugim vidovima saradnje, npr. sa drugim republikama, akademijama, pa i sa inostranstvom. Limitirajući faktor su jedino praktične mogućnosti. Održavanja ovakvih konsultativnih sastanaka na kojima pojedina odjeljenja skreću pažnju društva na pojedine probleme, sa ciljem da se sastavi plan rada Akademije, predstavljaju jedan vid akcije u smislu unapređenja NIR-a i jačanja njegove društvene uloge. Na bazi prikupljenih podataka sa takvih sastanaka, kao i na bazi konsultovanja odgovarajućih dokumenata o privrednom, društvenom i ostalom razvoju naše Republike koji mogu biti na raspolaganju – formira se u odjeljenju definitivni spisak istraživačkih projekata, koji treba da budu formulisani kao prijedlog plana i podneseni Predsjedništvu.

5. Na bazi procjene uloge Akademije u realizaciji, ovi projekti mogu se i klasificirati. Tu su moguće sljedeće varijante:

- da Akademija bude sama nosilac realizacije datog istraživačkog projekta,
- da Akademija bude inicijator i sufinansijer sa drugim institucijama u okviru Republike,
- da Akademija bude inicijator i sufinansijer sa drugim akademijama,
- da Akademija bude samo inicijator da se dati istraživački projekat povjeri nekim drugim institucijama na izvršenje.

Ovakva klasifikacija projekata omogućuje realnije sagledavanje položaja Akademije sa stanovišta uključivanja vlastitog naučnog potencijala, kao i sa stanovišta njene društvene uloge u širem smislu.

6. Ovakav postupak pri formulisanju i izboru istraživačkih projekata je, kako se vidi, prilično složen i traži više vremena. On se sastoji od kreativne akcije u okviru odjeljenja, verifikacije u zainteresovanim krugovima bilo u Republici, bilo van nje i, napokon, od definitivne formulacije, u okviru koje se pobliže sagledavaju sadržaj i ostali relevantni podaci potrebni za donošenje definitivne odluke o izboru. Prema tome, definitivno formulisan projekat u obliku prijedloga koji se dostavlja Predsjedništvu treba da sadrži; opis projekta sa obrazloženjem zašto se predlaže, prednosti koje se dobivaju rješenjem, te procjenu volumena istraživačkih napora da se do takvog rješenja dođe. S obzirom da je proces od koncipiranja do definitivne formulacije dugotrajan, rad na izradi plana ne može da se vrši kampanjski, pred kraj godine za iduću godinu, i to putem cirkularnog poziva Predsjedništva, nego treba da predstavlja permanentan zadatak svakog odjeljenja. U formulaciji i izboru projekata koji se podnose Predsjedništvu krajem određenog vremenskog perioda treba da se ogleda rezultat permanentnog djelovanja odjeljenja u pravcu kreiranja i formulacije istraživačkog programa.

7. Kada je jedan istraživački projekat formulisan i odlučeno da se predloži za izbor, pristupa se razmatranju organizacije njegovog ostvarenja. Tu, u principu, mogu da budu sljedeće varijante:

– realizacija moguća na bazi Akademijinog sopstvenog kadrovskog potencijala;

– realizacija moguća pod rukovodstvom akademika, uz saradnju spoljnih saradnika u bilo kakvoj formi;

– angažovanje drugih naučnih organizacija;

– saradnja sa drugim akademijama u okviru međuakademijskih odbora.

Pored toga, možda će biti potrebno formirati pojedina tijela „ad hoc“ koja će se brinuti za realizaciju datoga projekta. Na svaki način, kod svakoga projekta potrebno je šire razmotriti te mogućnosti i navesti ih pod rubrikom „Organizacija istraživačkog rada“.

8. Potrebno je odrediti oblik naučne komunikacije, koji može biti različit: predmet savjetovanja u Akademiji, simpozijuma, naučnog skupa bilo u zemlji, bilo u inostranstvu. Naučna komunikacija može biti takođe publikovana u nekoj od edicija Akademijinih. Prema vrsti komunikacije planiraju se finansijska sredstva.

9. U planove rada potrebno je takođe unijeti oblik Akademijinih akcija u smislu ocjene rezultata istraživačkog rada i intenzifikacije njihove primjene u bilo kojoj formi (inovativna performansa). Oblik inovativne performanse zavisi od prirode projekta, odnosno naučne discipline. On je drukčiji kod tehničkih i biotehničkih, a drukčiji kod medicinskih, prirodno-matematičkih i društvenih nauka. Izgleda da bi problemu istraživačkih rezultata trebalo posvetiti više pažnje nego što je moguće u ovom trenutku. Razrađujući tu vlastitu metodologiju, Akademija bi mogla ostvariti i svoj doprinos u ovoj oblasti u širem smislu. Inovativna performansa može da se sastoji od poruka Akademije određenim društvenim i državnim organima u kojima se ukazuje na postignute rezultate, s tim da se insistira na primjeni rezultata u privredi, u obrazovanju i vaspitanju, u kulturi itd.

10. Jedan od posebnih ciljeva istraživačkog rada trebalo bi da bude jačanje naučnog potencijala Republike. Trebalo bi da Akademija posveti posebnu pažnju onim istraživačkim projektima koji, pored odgovarajućih rješenja, omogućuju da se u njih uključe i mladi naučni radnici. U valorizovanju rezultata naučnih radnika važnu komponentu trebalo bi da predstavlja i podatak o uzdizanju naučnog podmlatka i, prema tome, jačanje naučnog potencijala Republike. Pored toga, trebalo bi posebno razmotriti mogućnost da Akademija u saradnji sa Univerzitetom podstiče i potpomaže razvitak sposobnih mladih naučnih radnika.

11. Rezimirajući navedena razmišljanja, izgleda da bi se, kao osnovne postavke za metodologiju izrade Akademijinog plana NIR-a, moglo predložiti za razmatranje sljedeće:

- orijentacija na krupne projekte,
- permanentna aktivnost odjeljenja na formulaciju i izboru projekata,
- definisanje organizacije izvršenja,
- obezbjeđenje usaglašavanja učešća na naučnim skupovima i osnovnog programa NIR-a Akademije,
- određivanje vrste komunikacija,
- definisanje načina evaluacije postignutih rezultata.

Na osnovu ovako globalno postavljenih ciljeva, sljedeći korak bi bio uobličavanje načina prikaza i odgovarajućeg dokumenta „Plan NIR-a Akademije SRBiH“.

Odbor za naučnoistraživački rad

SREDNJOROČNI PLAN AKADEMIJE (1971–1975)

UMJESTO PREDGOVORA

Srednjoročni plan rada Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine predstavlja svojevrstan dokumenat, nastao kao rezultat akumuliranog iskustva u protekloj aktivnosti Naučnog društva i iz njega nastale Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. To je prvi pokušaj dugoročnijeg planiranja naučnog rada sa specifičnih pozicija Akademije, u kojima se reflektiraju naponi za realizaciju savremenih koncepata naučne politike, kao i posebna uloga Akademije u sadašnjem trenutku razvoja Republike Bosne i Hercegovine. Tako je izražena tendencija da se sa kratkoročnih i individualnih naučnih zahvata pojedinih tema, slobodno izabranih od strane članova Akademije, pređe na krupnije i dugoročnije projekte čvršće vezane za tlo Republike i njen ekonomski i kulturni prosperitet i afirmaciju. U tom smislu pristupa se uvođenju novih organizacionih oblika timskog rada koji, uz puno poštovanje Akademijinog naučnog korpusa, pri tom uključuju i širi naučni potencijal Republike. To predstavlja, s jedne strane, otvaranje Akademije ka svježim idejama i aktuelnim zadacima i, s druge strane, njenu orijentaciju u pravcu iniciranja i koordiniranja naučnih djelatnosti, što stavlja Akademiju u fokus razvojnih napora Republike.

O ovim stremljenjima dato je šire obrazloženje u „Uvodnim napomenama“, a sadržaji rada 15 istraživačkih projekata pokazuju da se radi o orijentaciji na osnovne probleme Republike, kao što su: prirodni resursi, zaštita čovjekove sredine, ishrana stanovništva, istorija naroda Bosne i Hercegovine, jezik i problemi perspektivnog razvoja i dr. Pored toga, eksplicirani su i predviđeni organizacioni oblici rada, kao i zadaci u oblasti naučnih skupova i izdavačke djelatnosti.

Poželimo da se ovaj Plan u cjelini ostvari i postane značajan doprinos savremenom razvoju i prosperitetu Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

I. Uvodne napomene

Uloga i mjesto Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, odnosno njena društvena funkcija u životu naše Republike utvrđeni su Zakonom o njenom osnivanju, a detaljnije razrađeni u statutarnim odredbama. Međutim, sigurno je da se samo u tim okvirima ne iscrpljuje njena funkcija. Potrebe razvoja Bosne i Hercegovine nameću obaveze i zadatke da Akademija, u granicama svojih kadrovskih i materijalnih mogućnosti, maksimalno utiče na organizovano aktiviranje naučnog potencijala i drugih raspoloživih snaga u rješavanju problema značajnih za razvoj naše Republike.

Svojim aktivnostima Akademija treba da bude prisutna u svim manifestacijama našeg društvenog i privrednog života. To znači da mora biti živo zainteresovana za zbivanja u sredini u kojoj živi i djeluje, kako bi cjelokupni razvoj te sredine poprimio potpunije obilježje društva organizovanog na savremenim naučnim osnovama.

Akademiji — kao najvišoj organizaciji u oblasti nauke i umjetnosti — povjerena je dužnost da okuplja istaknute naučne radnike i umjetnike naše Republike, sa zadatkom da razvija naučnu misao, da vrši osnovna istraživanja i da, bilo sama ili u saradnji sa drugim naučnim organizacijama, podstiče naučni rad i aktivnosti naučnih organizacija i naučnih radnika. Osim toga, njoj je stavljeno u zadatak da njegovanjem i unapređivanjem umjetnosti djeluje na planu podizanja kulturnog života naših naroda, odnosno da proučava probleme izuzetno značajne za materijalni i duhovni napredak Bosne i Hercegovine. Sve to upućuje na činjenicu da je Akademija dužna da svoj rad usmjerava na najznačajnije probleme svih područja nauke i umjetničkog stvaralaštva, da proučava prirodna bogatstva i proizvodne snage, kao i opšta ekonomska i kulturna dostignuća Bosne i Hercegovine, te da se zalaže za praktičnu primjenu postignutih rezultata.

Pored aktivnog i organizovanog učešća u kreiranju opšte politike u oblasti nauka i umjetničkog stvaralaštva, Akademiji je najnovijim izmjenama i dopunama Zakona o Akademiji povjeren i zadatak da radi na podizanju i izgrađivanju naučnih radnika i umjetnika, kako bi se ubrzao proces osposobljavanja i usavršavanja što većeg broja nosilaca naučnih aktivnosti i aktivnosti u oblastima umjetničkog stvaralaštva.

Međutim, realizacija ovih obimnih i složenih zadataka je težak i odgovoran posao. Ona traži izuzetan napor svih članova i saradnika Akademije, kao i punu podršku, pomoć i razumijevanje svih društvenih faktora, odnosno društva u cjelini.

Svi prethodno izneseni zadaci koji stoje pred Akademijom opredjeljuju funkciju Akademije kao radne organizacije, pri čemu njen društveni značaj postaje sve izrazitiji i presudniji u životu naše Republike.

Zato je razumljivo što su njena dosadašnja nastojanja bila mahom usmjerena na stvaranje što povoljnijih kadrovskih, materijalnih i tehničkih uslova u cilju uspješnijeg i neposrednijeg angažovanja u svim poslovima koje nameće naš savremeni razvitak. S tim u vezi, moraju se i ubuduće tražiti i iznalaziti odgovarajuće organizacione forme i stalno prilagođavati stil i način rada, kako bi što potpunije izvršavala svoje obaveze.

Nastavljajući rad bivšeg Naučnog društva Bosne i Hercegovine, Akademija je naslijedila i organizaciju i metod rada Društva, jer kadrovske i materijalne okolnosti u prvim godinama njenog postojanja nisu omogućavale novu, cjelishodniju organizaciju koja bi obezbjeđivala savremeniji i efikasniji način rada prilagođen dugoročnijim potrebama.

Tek 1967. godine, nakon prvog izbora novih članova, odnosno 1969. godine, nakon drugog izbora, znatnije je poboljšana struktura i zastupljenost članstva po oblastima nauka i umjetnosti, pa se i moglo pristupiti temeljitijoj reorganizaciji ranije strukture odjeljenja. Formirano je pet odjeljenja, uključujući i Odjeljenje za književnost i umjetnost. I pored toga, još uvijek se kao vrlo aktuelno postavlja pitanje povećanja broja članova, posebno pitanje smjelijeg izbora saradnika — sve u cilju bržeg, intenzivnijeg i efikasnijeg djelovanja. U tome treba tražiti opravdanost odluke prošlogodišnje Skupštine i razloge za nastojanje Akademije da se ubrza izbor novih članova, te da se organizovano i sistematski biraju saradnici iz redova mlađih naučnika i umjetnika, kako bi se stalno poboljšavala struktura članstva i stvorili potrebni uslovi za uspješniji rad odjeljenja i drugih organizacionih jedinica Akademije. Broj članova i saradnika Akademije još uvijek je nedovoljan za ovako široko zamišljene zadatke, kako su zacrtani u prvom srednjoročnom planu, jer danas Akademija broji ukupno 46 članova (23 redovna i 23 vanredna) i 11 saradnika.

Za širi razmah rada problem smještaja Akademije predstavlja još uvijek jedan od izuzetno važnih faktora. Može se očekivati da će se i ovo pitanje uspješno riješiti u toku ove, odnosno tokom iduće godine. Razumljivo da je ovako trasirana aktivnost Akademije uslovljena i većim finansijskim sredstvima, koja će se morati obezbjeđivati kako iz budžetskih dotacija, tako i iz drugih izvora.

U naporima za brži i ravnomjerniji društveno-ekonomski razvoj naše Republike i Akademija je svoja nastojanja usmjerila na to da, kao jedan od značajnih faktora razvoja, sebe postavi u položaj aktivnog činioca, nosioca i realizatora određenih istraživačkih zadataka, odnosno da se u nekim slučajevima javlja kao inicijator, koordinator ili sufinansijer određenih projekata. Tu se uglavnom misli na krupnije i značajnije, društveno verifikovane istraživačke projekte, koji će istovremeno biti okosnica dugoročnije Akademijine aktivnosti. Procjena njihovog doprinosa razvoju Republike (jačanju njenih potencijala i razvoju nauke i umjetnosti u cjelini) trebalo bi da bude jedan od osnovnih kriterijuma pri njihovom izboru. Stoga je potrebno ispitati mogućnosti da se lične preokupacije pojedinih članova i saradnika Akademije uklapaju u ove šire okvire.

Opredjeljujući se za dugoročno programiranje svoga rada, u kome bi se odražavala i suština naučne politike određenog perioda, Akademija je još od svog osnivanja nastojala da programi i planovi rada njenih odjeljenja i organizacionih jedinica — koji su dosad najčešće, iz razumljivih razloga, imali karakter vremenski ograničenih istraživanja od 1—3 godine — ustupe mjesto dugoročnijim interdisciplinarnim istraživanjima problematike koja je od posebnog interesa i za razvoj nauke i za cjelokupni razvitak Bosne i Hercegovine. To su zapravo osnove od kojih je naša prošlogodišnja Skupština pošla u utvrđivanju principa na kojima treba da se radi ovaj Srednjoročni plan. Naime, Skupština je ocijenila da je ovakav prilaz izradi dugoročnijeg plana rada opravdan kako sa stanovišta društvene funkcije naše Akademije, tako i zbog specifičnih potreba naše Republike, njenih kadrovskih i materijalnih mogućnosti.

Ovakav plan i program rada do 1975. godine izlazi po svome obimu iz okvira kadrovskih i materijalnih mogućnosti same Akademije. Međutim, imala se u vidu činjenica da u našoj Republici postoje znatne snage koje u uslovima udruženog i organizovanog rada obezbjeđuju njegovo oživotvorenje, jer danas u Bosni i Hercegovini uspješno radi razgranata mreža naučnih, visokoškolskih i kulturnih ustanova, zatim veći broj naučnih centara, razvojnih laboratorija i sl., u kojima je okupljeno preko 1500 naučnih radnika i stručnjaka, čiji je rad društveno priznat i čiji se rezultati rada potvrđuju u svakodnevnoj praksi. O ovom značajnom intelektualnom faktoru Akademija vodi računa. Prema tome, da bi Akademija što potpunije i što dosljednije obavljala svoju društvenu ulogu na području nauke i umjetničkog stvaralaštva i ulogu značajnog činioca u razvoju Bosne i Hercegovine, ona se mora sve čvršće povezivati sa nosiocima naučnog rada i umjetničkog stvaralaštva i sve upornije raditi na jačanju, njegovanju i razvijanju saradnje s naučnim i obrazovnim institucijama, kao i institucijama i organizacijama u oblasti privrede i društvenih djelatnosti. Njena je orijentacija bila i ostaje — da na poslovima koji su od opštedruštvenog interesa stalno uspostavlja i razvija ravnopravnu saradnju sa svim zainteresovanim institucijama, organizacijama, organima i dr., kako bi u ovakvoj sprezi, a na bazi samoupravnog dogovora, osigurala ravnopravno učešće svih interesenata i time opravdala i ispunila svoju ulogu kao organizator, inicijator, koordinator i sudionik u utvrđivanju i rješavanju povjerenih joj zadataka.

U vezi s prethodno iznesenim, biće potrebno da se uspostavi čvršća veza i dogovor sa predstavnicima Univerziteta, fakulteta, visokih škola zakonom ovlaštenih za vršenje naučnih aktivnosti, zatim sa predstavnicima samostalnih naučnih, kulturno-umjetničkih ustanova raznih asocijacija i zainteresovanih pojedinaca, kao i sa predstavnicima privrede, društvenih djelatnosti, oružanih snaga i drugim društveno-političkim faktorima. Na tom samoupravnom dogovoru utvrdiće se oblici i drugi modaliteti saradnje i zajedničkih akcija u cilju organizovanijeg iskorištavanja raspoloživih snaga i sredstava.

Prema tome, Predsjedništvo Akademije će u narednom periodu, zajedno sa Odborom za organizaciju naučnog rada, Odborom za izdavačku djelatnost, Odborom za Biblioteku i dokumentaciju i Odborom za finansijsko-materijalno poslovanje Akademije, morati da ubrzano radi na realizaciji ovih prijedloga, kako bi se na vrijeme izvršile potrebne predradnje za uspješan start u periodu koji obuhvata Srednjoročni plan.

Dosadašnje iskustvo i praksa dogovaranja evidentno ukazuju na korist i neophodnost ovakvog puta, jer on vodi punijem urastanju Akademije u sve pore društvenog i privrednog života naše Republike. U toku takvih dosadašnjih dogovora iskristalisana je i potreba formiranja nekih odbora za izučavanje i obradu određene problematike, a sigurno je da će u kratkom vremenu doći do formiranja novih odbora, komisija, centara i sl., u cilju organizovanijeg i uspješnijeg rješavanja mnogih vitalnih problema našeg razvoja.

Naše cjelokupno dosadašnje iskustvo, kao i sve izrazitija briga i interesovanje naše bosanskohercegovačke društveno-političke zajednice uvjeravaju nas da predloženi Srednjoročni plan rada Akademije, koji se sastoji od pojedinačnih i zajedničkih planova pojedinih odjeljenja i njihovih organizacionih jedinica i obuhvata obradu 15 velikih projekata, 45 individualnih tema, održavanje 24 naučna skupa i savjetovanja i objavljivanje 68 svezaka raznih publikacija, odražava stvarne potrebe naše Republike, što predstavlja i garanciju da postoje realni uslovi za njegovo ostvarenje.

II. Pravci istraživanja

Na bazi dugogodišnjih iskustava stečenih u radu Naučnog društva i Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, te polazeći od osnovne koncepcije da se Akademija što više uključi u privredni, ekonomski, društveni i kulturni razvitak bosanskohercegovačkog društva odjeljenja su, razmatrajući potrebe i mogućnosti, došla do formulacije jednog broja istraživačkih projekata koji će u narednom periodu biti glavna preokupacija Akademije kao cjeline. Pri izboru tih tema rukovodila su se, s jedne strane, njihovom aktuelnošću i potrebama sa stanovišta Republike Bosne i Hercegovine, a, s druge strane, kadrovskim mogućnostima Akademije, i to ne samo u smislu same realizacije istraživačkih projekata i njihovog finansiranja, nego više u smislu iniciranja i koordiniranja šireg rada na njima, mobilizujući i postojeću institucionalnu bazu van Akademije, kao i sve zainteresovane, sa ciljem da se usredsredi pažnja svih društvenih faktora na probleme za koje Akademija smatra da su u ovom trenutku od izuzetnog značaja. Tu se radi o 14 istraživačkih projekata, čija realizacija će biti ostvarena u raznim organizacionim formama, o kojima će biti riječi u daljim izlaganjima. Kratak rezime tih podataka je sljedeći:

1. Izučavanje i sistematizacija prirodnih resursa Bosne i Hercegovine

Stepen izučenosti prirodnih resursa jedne regije je jedan od osnovnih indikatora njenog stepena razvoja, kao i jedan od osnovnih činilaca privrednog i ostalog razvoja u perspektivi. S obzirom na veliko bogatstvo prirodnih resursa i njihovu izvanrednu raznolikost, bilo u mrtvoj, bilo u živoj prirodi naše Republike, njihovo izučavanje predstavlja izvanredno širok, obiman i dugotrajan zadatak na kojem treba permanentno raditi. Kada su u pitanju resursi anorganskog ili fosilnog karaktera, onda u tu istraživačku oblast ulazi niz naučnih disciplina: geologija, geotehnika, hemijska i mehanička tehnologija materijala i druge nauke koje se dopunjuju i čine logičnu cjelinu, kao i: rudarstvo, metalurgija i tome slično, zatim seizmologija i druge naučne discipline koje imaju neposredne veze sa ovom problematikom.

Među mnogobrojnim pitanjima iz ovoga kompleksa posebnu pažnju privlači geološka problematika Bosne i Hercegovine, a posebno: facije mezozoika, inženjersko-geološke odlike geološke građe, geološka istraživanja, mineralna bogatstva, pitanja pojedinih materijala za koje postoje posebni siroviniski uslovi, kao što su metali, keramički proizvodi i hemijski materijali itd. Drugi pravac predstavljaju resursi organskog karaktera, prvenstveno flora i fauna Republike. Tu su već definisani neki posebni problemi, kao dendroflora Bosne i Hercegovine, istraživanja šumskih zajednica, prirodni ekosistemi, tehnologija stočne proizvodnje i sl.

U Bosni i Hercegovini postoje brojne naučne institucije koje se bave ovim problemima. Njihov rad, pojedinačno uzet, bogat je i zapažen. Moglo bi se čak kazati da je upravo na ovom polju u poslijeratnom periodu najviše učinjeno u naučnom tretiranju terena i onoga što daje ova Republika u materijalnom pogledu. Međutim, o svemu ovome nedostaju sveobuhvatni podaci pristupačni širem krugu zainteresovanih, na osnovu kojih bi se mogli izvući ubjedljivi zaključci ne samo o

nivou toga rada, već i o širim mogućnostima i praktičnim konsekvencijama koje se odatle nameću. Ova činjenica se u suštini negativno odražava u praksi i umanjuje pravi značaj brojnih preduzetih i okončanih istraživačkih akcija, te, konačno, umanjuje i pravu valorizaciju tih resursa u širim jugoslovenskim okvirima. Jedan od bitnih razloga u ovome je nedovoljna koordinacija naučnog karaktera i nedostatak priznate ocjene i valorizacije, a samim tim i preporuka na odgovarajućem stručnom nivou. Tu se nameće zadatak da se, imajući u vidu akutne naučnoistraživačke momente, podstiče ovaj rad, da se prate rezultati i njihova usmjerenost, da se to ocjenjuje sa gledišta naših eminentnih potreba i da se, prema ukazanoj potrebi, sa ovim kretanjima upoznaju najviši nadležni organi u Republici.

2. Zaštita prirodne sredine Bosne i Hercegovine

Danas je veoma poznato da je savremeni razvoj populacije i tehnologije postavio pred cjelokupno čovječanstvo problem zaštite prirodne sredine, ukoliko se želi izbjeći alternativa samouništenja.

Međutim, ovo pitanje je za Republiku Bosnu i Hercegovinu od posebnog značaja, pošto iznenađan porast stanovništva i industrijalizacije, uz hronično odsustvo kompleksnog sagledavanja i insuficijenciju investicionog kapitala, dovode do takvog stepena raubovanja flore i faune, zagađivanja vode, vazduha i prostora da opasnost od devastacije i ugrožavanja egzistencije stanovništva postaje sve očiglednija. Problem je kompleksan i interdiscipliniran te zahtijeva učestvovanje širokog spektra specijalista, počevši od tehničara i biologa, pa do medicinskih i društvenih eksperata. Ovdje će biti navedeni samo neki aspekti, kao npr.:

Problemi uređenja prostora, obuhvatajući probleme urbanizacije u Republici i probleme zaštite čovjekove sredine izazvane upravo negativnim posljedicama urbanizacije. Praktična pitanja urbanizacije rješavaju se u nas na mnogim mjestima na uredan i organizovan način, ali i na nelegalan i stihijski. Jednu od najnegativnijih posljedica stihijske organizacije predstavlja pojava bespravne izgradnje i njen odraz na prostorni i funkcionalni razvoj gradova u Bosni i Hercegovini. Ova pojava je u posljednje vrijeme prerasla u krupan problem kako tehničko-urbanističke prirode, tako i socijalnog i političkog karaktera. Ovdje je, u prvom redu, nauka pozvana da kaže svoju riječ i da učestvuje u rješavanju ovog kompleksnog problema, za koji je već utvrđeno da se ne može riješiti ni administrativnim ni normalnim pravnim mjerama. Ovaj stav je došao do punog izražaja i na ranijim skupovima koji su u tom cilju organizovani u sklopu ANU, naročito na Simpozijumu održanom decembra 1971. godine u Akademiji. To, međutim, nije jedini problem koji prati i opterećuje našu urbanizaciju. Zbog spleta pojava i tendencija iz najrazličitijih oblasti i područja — i ovdje je opravdano da jedna autoritativna naučna institucija da svoju riječ i svoje prijedloge.

Problemi vodoprivrede i erozije zaštite voda i biljnog pokrivača u Bosni i Hercegovini, obuhvatajući vodoprivredu sa tehničkog i društvenog aspekta, te zaštitu vodnih tokova.

Poseban problem čini erozija i ugrožavanje biljnog pokrivača koje iz nje proizlazi. Pitanje vodoprivrede u Bosni i Hercegovini je proćkano brojnim, još neriješenim pitanjima, koja se odnose na tehničke, ekonomske, biološke i pravne

momente koji regulišu gazdovanje ovim neprocjenjivim narodnim blagom. Ovamo ulaze i pitanja koja se odnose na iskorištavanje vodene snage u hidroelektrične svrhe navodnjavanja, pitanja koja se odnose na regulaciju vodnih tokova u svim onim odgovarajućim vidovima itd. Sa istraživačkog gledišta, sve ovo predstavlja područje raznih zainteresovanih naučnih grana, prvenstveno hidrotehničkih. U Bosni i Hercegovini imamo nekoliko istraživačkih institucija koje se bave ovim problemima. Međutim, i ovdje nedostaje šira koordinacija, naročito u odnosu na struke koje nisu tehničke prirode. Poseban problem predstavlja zagađivanje riječnih tokova, kao posljedica sve jače industrijalizacije naše zemlje, što ima nepovoljan uticaj u biološkom pogledu i u pogledu obezbjeđenja mineralnog i tehničkog materijala (šljunka, pijeska) u ovim tokovima. I u vezi sa ovim pitanjima sprovedene su u sklopu Akademije izvjesne akcije: nešto je o tome publikovano, sprovedeno je više konsultacija, a za maj 1972. godine predviđa se održavanje odgovarajućeg simpozijuma u Banjoj Luci. Radi ilustracije, sa daljih aspekata problema sredine treba naglasiti i pitanje iz oblasti komparativne patologije i ambijentologije i forsiranje fotosinteze ozelenjavanjem (kao progresivan proces biološke obnove putem gospodarskog iskorištavanja erodiranih površina). Glavno sredstvo i postupak tih melioracija su: organsko-mineralno i mikrosko đubrivo, spremljeno procesima humifikacije organskog otpada (smeća, mulja, kanalizacije, ostalog otpada iz naselja), podizanje zaštitnih pojaseva po liniji izohipsa, asanacija naselja od organskog otpada i jačanje proizvodnje kisika, odnosno potrošnje ugljične kiseline. Ovaj postupak je istovremeno vrlo racionalan kauzalni proces asanacije čovjekove zatrovane sredine. Sistem polazi od zemljišta, voda, atmosfere, preko mikroskog svijeta u zemljištu do biljnog pokrova i životinja; obuhvaća, dakle, čitav biološki čovjekov ciklus, posvećujući najveću pažnju i zakonitostima biocenoze.

Dosada je identifikovana veza čovjekove endemske gušavosti i vezikalne hematurije goveda sa ovim biociklusom, a postavljene su još dvije radne hipoteze u istom smislu.

Ova tri primjera navode na zaključak da je sistematska borba protiv raznih vidova ugrožavanja prirodne i životne sredine moguća samo na bazi naučnog sagledavanja svih aspekata ovoga problema, pa je Akademija pozvana da preuzme inicijativu i mobilise sve zainteresovane institucije i faktore na koordiniranu i koncentriranu akciju.

3. Problemi energetike u Bosni i Hercegovini

Poznato je da Republika Bosna i Hercegovina raspolaže velikim energetske potencijalom koji se javlja kao poseban vid prirodnih resursa, bilo za proizvodnju hidro —, bilo za proizvodnju termoenergije. Izučavanje tih resursa i njihova valorizacija sa tehnološkog, ekonomskog i drugih aspekata, kako u okvirima Republike tako i u sklopu Jugoslavije, predstavlja jedan od važnih zadataka. Također, problemi proizvodnje i prenosa energije, te razvijanje metodologije izrade optimalnog modela energetske sistema u perspektivi, respektujući sve relevantne faktore, predstavljaju veoma širok zadatak u kojem treba koordinirati veliki broj raznorodnih elemenata, što predstavlja svojevrsan izazov za Akademiju nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine kao inicijatora i koordinatora velikih istraživačkih projekata.

4. Istraživanje krša i unapređenje prirode krškog područja

Krš zauzima veliki dio teritorije Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, a ističe se posebnim fenomenima i problemima koji su predmet širokih naučnih istraživanja mnogobrojnih institucija i organizacija u Bosni i Hercegovini i van nje. Tu su od naročitog značaja geomorfološki, hidrološki i geološki problemi krša, problemi krških zemljišta, zatim floristička i faunistička problematika, te pitanja vodnog bogatstva i hidrologije krša, koja su i predmet jednog međunarodnog projekta. U cilju sistematskijeg povezivanja i organizovanijeg izučavanja problematike krša, zatim efikasnijeg rješavanja određenih privrednih i drugih pitanja vezanih za eksploataciju krša i stvaranje što povoljnijih uslova za razvoj ovoga najnerazvijenijeg područja treba pratiti, organizovati i koordinirati naučna istraživanja tog područja. U tom smislu je također nužna valorizacija dosadašnjih istraživanja u pojedinim naučnim disciplinama, te programiranje i usmjeravanje daljega rada. Posebnu pažnju treba posvetiti organizovanju kartoteke i kataloga naučne dokumentacije o kršu, radi čega će se prikupljati raspoloživa literatura i organizovati sistematsko praćenje svih časopisa u kojima se nalaze podaci o kršu, na osnovu čega će se pristupiti izradi posebnih dokumentacionih kataloga.

5. Istraživanje pravaca razvoja poljoprivrede u brdsko-planinskom području Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine

Prirodni, demografski, privredni, socijalni, kulturni, zdravstveni i ostali problemi brdsko-planinskog rejona Republike, koji proizlaze, prije svega, iz nerazvijenosti proizvodnih snaga, nisu dosad proučavani sistematski i u dovoljnoj mjeri.

Poznati su, međutim, značajni proizvodni kapaciteti ovog rejona, zatim brojnost stanovništva koje tamo živi, kao i potencijalne mogućnosti za razvoj ovih krajeva. Međutim, našem društvu su još uvijek nepoznate metode i sredstva za uspješan razvoj brdsko-planinske regije, koja ima obilježje nerazvijenih područja.

Dosadašnja istraživanja prirodnih, ekonomskih i socijalnih problema brdsko-planinskog područja Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine bila su fragmentarna i nedovoljna za utvrđivanje dugoročne politike razvoja tog područja.

To je jedan od razloga što je brdsko-planinsko područje zaostajalo u razvoju. Stoga je potrebno organizovati sistematska i kompleksna istraživanja, sa ciljem da se utvrde cjelovita, na naučnim osnovama zasnovana, tehnološka, organizaciona i ekonomska rješenja, prije svega za utvrđivanje pravaca i politike razvoja, a zatim i za potrebe neposredne prakse ovog područja i Republike u cjelini.

U okviru poljoprivrede ciljevi istraživanja su sljedeći:

- doprinos kreiranju novih sorti bilja i rasa goveda i ovaca prikladnih za brdsko-planinski rejon;
- utvrđivanje najprikladnijih tehnoloških rješenja u biljnoj i stočnoj proizvodnji;
- utvrđivanje optimalne strukture proizvodnje sa stanovišta tržišta (specijalizacije) po subregionima planinskog područja;
- proučavanje uslova i oblika povezivanja primarne, sekundarne i tercijarne faze proizvodnje;

— proučavanje mjera ekonomske politike koje obezbjeđuju realizaciju programa razvoja brdsko-planinskog područja.

U cilju iznalaženja elemenata na osnovu kojih bi bilo moguće pristupiti optimalnoj organizaciji društvene i individualne proizvodnje u brdsko-planinskom regionu — potrebno je prvenstveno pristupiti naučno-istraživačkom radu u oblasti stočarstva i proizvodnje stočne hrane.

6. Istraživanje ishrane stanovništva u Bosni i Hercegovini

Problemi ishrane stanovništva u Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini obrađivali bi se sa različitih zdravstvenih, ekonomskih i socioloških stanovišta. Tema ishrane stanovništva bi, zbog široke problematike, mogla da okupi ne samo sve članove Odjeljenja medicinskih nauka, nego i dobar dio ostalih članova naše Akademije, kao i širi krug stručnjaka van Akademije i van naše Republike. U širokom kompleksu problematike ishrane stanovništva kao posebni problem se pojavljuju: proučavanje potrošnje hrane; nutritivni status stanovništva; rasprostranjenost malnutricija; uplivi nedovoljne i nepravilne ishrane na smrtnost i obolijevanje stanovništva od ostalih bolesti, uključujući zarazne bolesti, tuberkulozu i nefropatije; sanitacija ishrane; tehnologija proizvodnje i prerade životnih namirnica; planiranje proizvodnje hrane i javne ishrane u cilju racionalnijeg iskorištavanja hrambenih resursa.

Prilikom selekcije problema vodiće se računa da oni istovremeno predstavljaju ne samo naučni problem, nego i da njihovo rješenje doprinosi konkretnom poboljšanju ishrane i uklanjanju štetnih posljedica eventualnih nedostataka na tom području.

7. Ekonomska istraživanja dugoročnog razvoja Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine

Razrada osnovnih elemenata i koncepcije dugoročnog razvoja Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine predstavlja jedan od najvažnijih zadataka pred kojim se nalazi Republika. Uvažavajući svu vrijednost postojećih dokumenata u koje su, u vezi sa tim zadatkom, uključene odgovarajuće privredne i društvene strukture — postoji potreba permanentnog izučavanja pojedinih kategorija, njihove valorizacije i optimalnog uklapanja u vremenske i prostorne dimenzije razvoja Republike. Zbog toga je rad na ovom zadatku kontinualan, s tim što se u svakoj fazi određuju težišni zadaci na koje se koncentriše istraživanje. Kao glavna, mogu se navesti sljedeća područja: rad na globalnoj projekciji, istraživanje i projekcija optimalne strukture, ljudski faktor, regionalni aspekti, životni standard i sistemski, odnosno društveni okvir projekcije. I posebno, kao specifičirana područja istraživanja javljaju se: kreditno-monetarni faktori, marketing, zaposlenost i demografski faktori, obrazovanje, nauka, razvoj nedovoljno razvijenih i drugi faktori koji se odnose na osnovnu strategiju razvoja. Ovaj zadatak je bazni i u njemu se određuju kriteriji za sve ostale specijalne teme koje se iz oblasti ekonomskih nauka i istraživanja uključuju u interes i plan Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Na osnovu ovoga, u plan Akademije za spomenuti petogodišnji period došli bi u obzir sljedeći konkretni zadaci i angažmani:

Organizacija i održavanje kolokvija najeminentnijih ekonomista Jugoslavije koji se bave pitanjima teorije i politike ekonomskog razvoja. Zatim, pokretanje izučavanja ključnih teorija ekonomskog razvoja u zapadnim i u socijalističkim zemljama, pa i u zemljama u razvoju. U vezi s tim vršilo bi se istraživanje i ocjena praktičnih vrijednosti tih teorija s obzirom na karakter našeg samoupravnog socijalističkog razvoja.

Rezultati ovih izučavanja i istraživanja trebalo bi da se ostvare u vidu jedne studije.

U ovom radu Akademija bi se oslanjala na postojeću institucionalnu bazu u Republici. Pored toga, Akademija bi, u skladu sa tako preuzetim obavezama, trebalo svojim autoritetom da osigura neophodna gostovanja značajnijih domaćih i svjetskih naučnika, teoretičara i eksperata koji se bave pitanjima ekonomskog razvoja i da u granicama svojih kadrovskih i materijalnih mogućnosti osigura odgovarajuće komunikacije pri radu na ovoj temi.

8. Istorija naroda Bosne i Hercegovine

Izradom Istorije naroda Bosne i Hercegovine, koja treba da se vrši upravo u toku srednjoročnog plana od 1971–1975, treba da se udovolji vrlo važnom naučnom i društvenom zadatku: potrebi da se u skladu sa naučnim dostignućima dade cjelovit prikaz svih oblasti života i svih promjena koje su se desile u istorijskom razvitku naroda ovih krajeva. Istorija naroda Bosne i Hercegovine treba da obuhvati period od ranog srednjeg vijeka pa do konačnog oslobođenja zemlje 1945. godine. U dosadašnjim, inače brojnim, radovima sa tog područja samo su fragmentarno obrađivana ova pitanja, često nenaučno i jednostrano, a nije u dovoljnoj mjeri iskorištavana ni arhivska građa, tako da se dobivala nepotpuna, jednostrana i iskrivljena slika o istoriji naroda Bosne i Hercegovine. Ovom Istorijom trebalo bi da se osvijetle značajnije pojave i kretanje društvenog, političkog, ekonomskog, kulturnog, etničkog i vojnog značaja, uključujući i narodni život. Istorija treba da pruži odgovor i na pojedina pitanja iz savremenog života, ukoliko su ona rezultat istorijskog razvitka.

Započeti istraživački rad nastaviće se dopunjavanjem i proučavanjem neobjavljene građe iz domaćih i stranih arhiva, te oformljenjem i konačnim redigovanjem tekstova.

Dopunskim istraživanjima predviđaju se radovi u Državnom i Ratnom arhivu, Narodnoj biblioteci u Beču, Nacionalnoj biblioteci u Parizu, u nekim ustanovama u Moskvi, u arhivima Istanbula, Ankare, Vatikana i Venecije, Bonna, Freiburga i Koblenca. Predviđaju se dalja dopunska istraživanja u domaćim arhivima u Sarajevu, Dubrovniku, Zadru, Beogradu, Zagrebu, kao i u Sutjesci i Fojnici. Još će se više intenzivirati određeni radovi pomoćnog karaktera: izrada regesta, notiranja iz pojedinih izvora, uključujući i štampu (za noviji period), kompletiranje literature, koncentrisanje određene građe koja je pribavljena, ali se nalazi na različitim mjestima i sl.

Štampanju knjiga će se pristupiti sukcesivno, kada pojedine knjige budu obrađene i od strane Komisije, kao centralne redakcije, usvojene i redigovane.

9. Istorija književnosti Bosne i Hercegovine

Izuzimajući neke ranije sumarne pokušaje, istorija književnosti u Bosni i Hercegovini nije uopšte obrađivana samostalno, kao posebna cjelina, nego uvijek i samo kao dio srpske ili hrvatske književnosti, i to nepotpuno, čak više ili manje fragmentarno. Značaj spomenutog poduhvata je u tome što on treba da omogući svestranu modernu i naučnu obradu istorije književnog stvaralaštva na tlu Bosne i Hercegovine od najstarijih vremena do danas, a u okvirima književnosti na srpsko-hrvatskom književnom području. Kao pripremna faza za takvu sintetičku studiju istorije književnosti Bosne i Hercegovine organizovaće se rad na izradi bibliografije i eventualno studija monografskog karaktera o raznim periodima i pravcima u istoriji književnosti Bosne i Hercegovine.

Osim toga, radiće se na bibliografiji radova o narodnoj književnosti objavljenih u jugoslovenskim časopisima i publikacijama (u saradnji sa Institutom za izučavanje jugoslovenskih književnosti); zatim na izboru iz poezije pisaca iz Bosne i Hercegovine koji su stvarali na orijentalnim jezicima; i, najzad, kao dio naše šire sintetske studije: „Razvojne tendencije u književnosti i umjetnosti u SFRJ“, organizovaće se rad na proučavanju razvojnih tendencija u savremenoj književnosti u Bosni i Hercegovini.

10. Istorija likovnih umjetnosti Bosne i Hercegovine

Na teritoriji Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, od praistorije do najnovijeg vremena, stvarana su značajna djela, o kojima se malo zna. Do perioda stećaka nema značajnijih djela koja bi stručno govorila o likovnom stvaralaštvu davnih vremena. Sa gledišta likovnih umjetnosti i o stećcima se malo govorilo, iako se radi o djelima visoke umjetničke vrijednosti. Isti je slučaj i sa spomenicima slovenske kulture, ikonama i primijenjenom umjetnošću. Stoga je potrebno pristupiti naučnoj obradi likovnog stvaralaštva Bosne i Hercegovine po epohama, što bi uključivalo rad na sistematskom sređivanju i obradi likovnih umjetnosti na tlu Bosne i Hercegovine.

11. Istraživanja u oblasti pravnih nauka

U ovoj oblasti su izabrana dva krupnija problema za koje se smatra da predstavljaju primarne zadatke u današnjem trenutku razvoja bosanskohercegovačkog, pa i jugoslovenskog društva. Prvi zadatak: **p r a v o s a m o u p r a v l j a n j a u r a d n i m o r g a n i z a c i j a m a** proizašao je iz potreba prakse. Bilo bi, naime, potrebno, sa stanovišta naučnog i praktičnog interesa, da se ispita koji faktori, prije svega u sferi legislative, unapređuju odnose, a koji koče razvoj samoupravljanja u radnim organizacijama.

Drugi zadatak predstavlja **p r o u č a v a n j e s v o j i n s k o p r a v n i h o d n o s a**, prije svega, na području tehničkog stvaralaštva u Jugoslaviji, što je važno također i sa stanovišta prakse, pogotovo u sadašnjoj fazi priprema za donošenje građanskopravnog kodeksa. Istraživački rezultati biće značajni i za unapređenje pravne teorije iz aspekta međunarodnopravnih odnosa.

12. Istraživanja na području filozofije i sociologije

Naše društvo je osobito zainteresovano za razvoj moderne marksističke i filozofske misli, što proizlazi iz osnovnih idejnih i socijalnih premisa našeg društvenog i političkog sistema. Istraživanje filozofske misli marksistički orijentisane biće jedan od glavnih zadataka kojima će se baviti Akademija u oblasti istraživanja na području filozofije. To je od velike važnosti za razvoj ukupnih naučnih i kulturnih snaga našega društva, kojemu je marksistička misao idejni temelj.

Istraživanja na ovom polju značajna su i radi kritičke naučne ocjene naše istorije, osobito kulturne, a i kao osnova za istraživanje modernih društvenih i kulturnih pojava i procesa.

Dalje, vršiće se istraživanje naše duhovne baštine, i to počevši od filozofskih i teoloških koncepcija i osnova bogumilstva, preko filozofske i teološke misli koja je kod nas stvarana na orijentalnim i klasičnim jezicima, pa do pojave moderne društvene misli u sklopu nacionalnih i socijalnih buđenja naših naroda. Provođiće se i pojedina kulturnoistorijska, filozofska i sociološka istraživanja u oblasti sociologije kulture i sociologije religije, kao i aktuelna socijalna istraživanja na širem planu.

13. Muzikološka istraživanja

U oblasti muzikoloških istraživanja predviđa se rad na korpusu narodnih pjesama Bosne i Hercegovine. Ovo predstavlja nastavak dugogodišnjeg sabiranja i proučavanja ne samo tekstova narodnih pjesama, već, prije svega, njihove muzikološke obrade. Muzikološkoj strani se u ranijim istraživanjima posvećivalo znatno manje pažnje.

14. Balkanološka istraživanja – Aneks I

15. Lingvistička ispitivanja – Aneks II

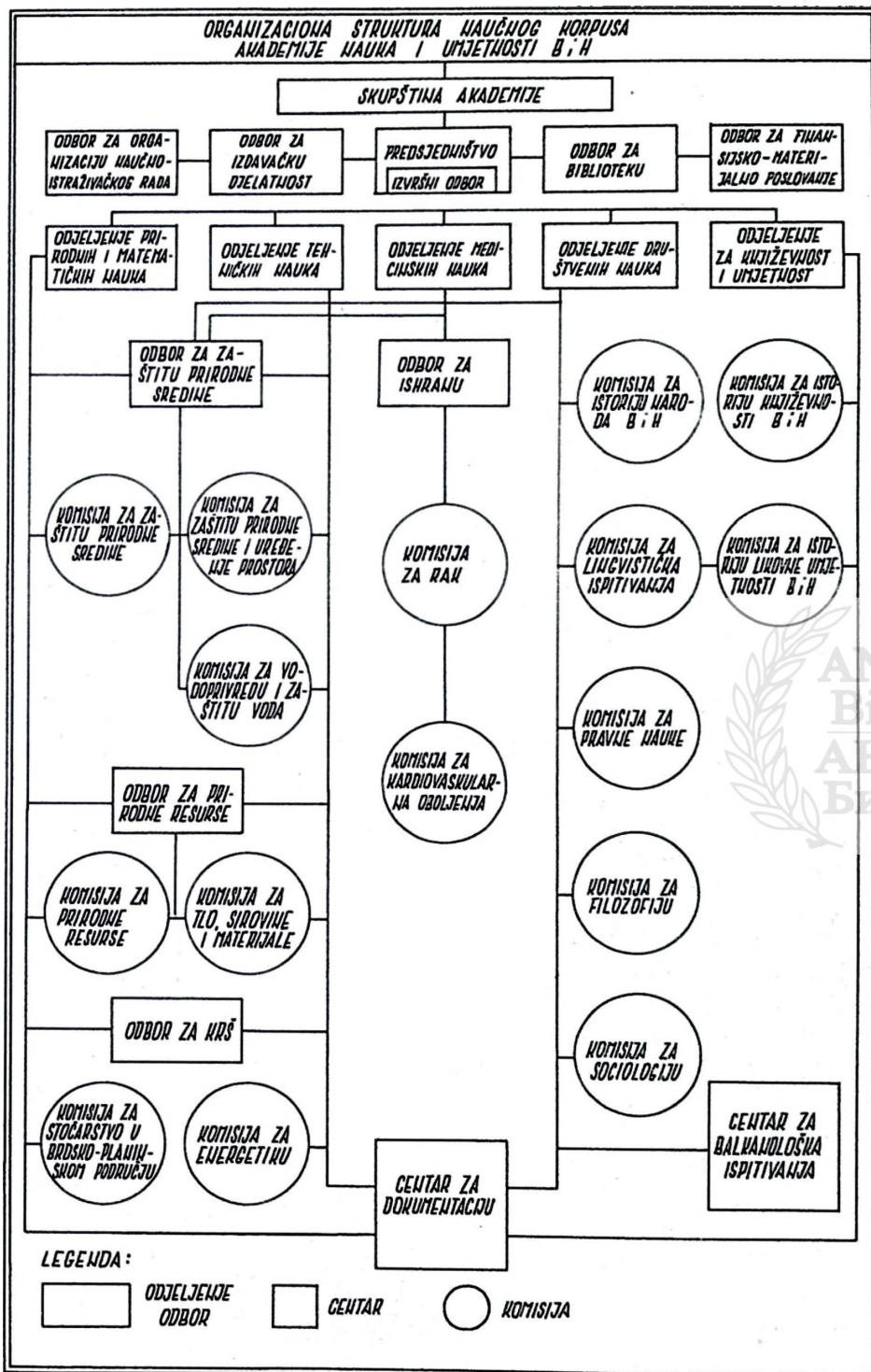
Ova dva posljednja istraživačka projekta su predmet dugogodišnjeg rada Akademije i na njima će biti nastavljena dalja izučavanja. Detaljnija obrazloženja ovih podataka, zajedno sa programom rada u narednom periodu, data su u posebnim aneksima, kao djelatnost za to specijalizovanih organizacionih tijela – Centra za balkanološka ispitivanja i Lingvističke komisije Odjeljenja društvenih nauka.

III. Organizacioni oblici rada

Osnovne kreativne inicijative naučnoistraživačkog rada nastaju, polaze i razvijaju se u odjeljenjima Akademije, formiranim po pojedinim sektorima nauka. Odjeljenja predstavljaju naučne subjekte Akademije. Međutim, u cilju realizacije pojedinih djelatnosti, prema Statutu Akademije, mogu se formirati i druga organizaciona tijela, čiji karakter zavisi od prirode zadataka i načina kako treba da se rješavaju. U tom smislu se za šire probleme mogu formirati odbori koji u osnovi imaju koordinacionu ulogu. Pored toga, mogu se formirati komisije koje imaju radni karakter i treba da obrađuju neko uže područje. Dalji organizacioni oblik predstavljaju centri, koji imaju trajan zadatak obrade u izvjesnoj oblasti. U tom smislu je razrađena šema u koju su unesena sva organizaciona tijela predviđena u pojedinim odjeljenjima, koja treba da omoguće realizaciju istraživačkih projekata iz prethodnog poglavlja. Kao što se vidi, tu su u prvom redu predviđena četiri odbora, i to: Odbor za zaštitu prirodne sredine, u čijem radu učestvuju četiri odjeljenja: Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka, Odjeljenje tehničkih nauka, Odjeljenje medicinskih nauka i Odjeljenje društvenih nauka. Drugi zajednički odbor je Odbor za prirodne resurse, u čijem radu učestvuju Odjeljenje prirodnih i matematičkih i Odjeljenje tehničkih nauka. Treći odbor je Odbor za krš, u čijem radu učestvuju Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka i Odjeljenje tehničkih nauka. I, napokon, Odbor za ishranu, koji je isključivo u domenu Odjeljenja medicinskih nauka.

Pored toga, predviđa se i formiranje centra za dokumentaciju, zajedničkog za sva odjeljenja, koji će imati infrastrukturni karakter, a u njemu će biti organizovani referati za potrebe pojedinih odjeljenja, odbora, komisija itd., već prema potrebi u toku rada. U sadašnjoj fazi Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka je predvidjelo poseban referat za sakupljanje dokumentacije o kršu, a Odjeljenje medicinskih nauka poseban referat za sakupljanje podataka o izvjesnim medicinskim istraživanjima u oblastima Bosne i Hercegovine.

Odbor za zaštitu prirodne sredine će koordinirati rad triju komisija, i to: Komisije za zaštitu prirodne sredine, koja pripada Odjeljenju prirodnih i matematičkih nauka, Komisije za uređenje prostora i zaštitu prirodne sredine i Komisije za vodoprivredu i zaštitu voda, koje pripadaju Odjeljenju tehničkih nauka. U okviru Odbora za prirodne resurse radiće dvije komisije, i to: Komisija za prirodne resurse, koja pripada Odjeljenju prirodnih i matematičkih nauka, i Komisija za tlo, sirovine i materijale, koja pripada Odjeljenju tehničkih nauka. Posebno se naglašava da će Akademija za funkcionisanje predviđenih odbora, komisija i centara angažovati i širi krug renomiranih naučnika i stručnjaka van Akademije koji su se svojim radom istakli u određenim oblastima, tako da to garantuje da će njihova saradnja pomoći realizaciji istraživačkih projekata. Pojedina odjeljenja su već u svojim razmatranjima predvidjela aktivnosti u ovim radnim tijelima, što će biti ukratko izloženo u sljedećem tekstu.

1. Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

U rad Odbora za zaštitu prirodne sredine Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka predviđa da se, pored predstavnika pojedinih odjeljenja Akademije, uključe i svi stručnjaci i naučnici iz naše Republike, kao i drugi činioci zainteresovani za ovu problematiku. Odbor će imati dugoročni akcioni program i pratiće sve djelatnosti društvenih i privrednih organa i organizacija koje se odnose na sprečavanje ugroženosti prirodne sredine u Bosni i Hercegovini i na racionalno iskorištavanje njenih prirodnih bogatstava. Odbor će samoinicijativno, kao i na traženje drugih, davati mišljenja i prijedloge o svim važnim pitanjima zaštite prostora i u njemu vegetacije, voda i drugih prirodnih elemenata, kao i zaštite čovjeka i njegove sredine. Obim programa i zadaci na kojima će raditi Odbor u narednom periodu utvrđivaće se na zajedničkim skupovima svih zainteresovanih.

Pored aktivnosti u Komisiji za prirodne resurse, Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka posebno predviđa aktivnost Odbora za prirodne resurse u Odboru za krš. U cilju sistematskijeg i organizovanijeg povezivanja izučavanja problematike krša i efikasnijeg izučavanja privrednih i drugih pitanja vezanih za eksploataciju krša i stvaranje što povoljnijih uslova za razvoj ovog područja, Odbor će pratiti i koordinirati relevantna naučna istraživanja na ovom planu. U tom smislu će Odbor evidentirati i valorizirati rezultate dosadašnjih istraživanja u pojedinim naučnim disciplinama i davati mišljenje i prijedloge za programe daljnjih istraživanja, koristeći se pri tome i dostignućima drugih. Obim programa i zadaci na kojima će raditi ovaj Odbor u narednom periodu utvrđivaće se na zajedničkim skupovima svih zainteresovanih. Pored toga, u vezi sa problemom krša Odjeljenje predviđa i značajnu aktivnost za referat o kršu u okviru Centra za dokumentaciju, gdje će raditi na organizovanju kartoteke i kataloga naučne dokumentacije o kršu. U tu svrhu će se prikupljati raspoloživa literatura o tom problemu, a isto tako će početi i sistematsko praćenje svih časopisa u kojima se nalaze podaci o kršu. Kao nastavak ovoga posla, u 1973. godini Centar će izraditi odgovarajuće kataloge prema materiji i autorima za razna razdoblja i razna područja. Na taj način će biti stvoreni preduslovi za konačnu izradu proširenog izdanja „Bibliografije o kršu“. Tokom 1974. Centar će obraditi i pripremiti za štampu materijal i komentare za geomorfološke, hidrološke i geološke probleme krša u Bosni i Hercegovini, dok će u 1975. godini obraditi i pripremiti za štampu materijale i komentare za florističke i faunističke probleme bosanskohercegovačkog krša. S obzirom na obimnost, za taj posao se predviđa poseban dokumentarista-pripravnik, visokokvalifikovani stručnjak, koji treba da radi na pomenutim kartotekama i katalogima.

Na planu aktivnosti Komisije za unapređenje stočarstva u brdsko-planinskom području Odjeljenje predviđa da se uključi u širi projekat o razvoju brdsko-planinskog područja i da preuzme na sebe obradu onih tema koje je Akademija pozvana da preuzme na sebe, i koje u svom okviru može da izvrši.

2. Odjeljenje tehničkih nauka

U sklopu opšte problematike razvoja nauke u Bosni i Hercegovini Odjeljenje tehničkih nauka će pratiti kretanja na polju tehničkih i sa njima povezanih ostalih nauka kod nas i u svijetu, razmatraće njihove suštinske tendencije i ocjenjivati ih sa

gledišta naših potreba i zadataka, a prema ukazanoj potrebi upoznavaće organe Akademije Bosne i Hercegovine i druge društvene faktore o ovim kretanjima, ukoliko su od neposrednog interesa za našu zemlju i nauku, i u tom cilju će davati inicijative, prijedloge i sugestije.

Za sadržaj rada Odbora za zaštitu prirodne sredine Odjeljenje predviđa posvećivanje posebne pažnje prostornim komponentama regionalnog planiranja, urbanističkim problemima, zaštiti prostora u urbanim sredinama, problemima infrastrukture (vodoprivreda, saobraćaj itd.), te zaštiti vode i vazduha u uslovima brze industrijalizacije. U sadržaju rada Odbora za prirodne resurse Odjeljenje predviđa sljedeće pravce istraživanja u Bosni i Hercegovini: istraživanje geologije, inženjersko-geološke odlike geološke građe, mineralna bogatstva, posebno istraživanja kvalitetnih osobina bosanskohercegovačkog boksita, iskorištavanje otpadaka za tehničke materijale i metode poboljšavanja osobina konstrukcionih čelika. Također predviđa aktivnost u oblasti problematike sintetičkih materijala, građenja krupnih građevinskih objekata i građenja u seizmičkim područjima.

Pored aktivnosti u odborima i komisijama, Odjeljenje predviđa i aktivnost u okviru Međuakademijskog odbora za geodeziju, kojim rukovodi Srpska akademija nauka i umetnosti u Beogradu. Kako bi se postigli što bolji efekti u ostvarenju programa odbora, Odjeljenje će sarađivati sa čitavim nizom naučnih institucija u Bosni i Hercegovini, a posebno sa Metalurškim institutom „Hasan Brkić“ u Zenici, Istraživačko-razvojnim centrom za termotehniku i nuklearnu tehniku Energo-investa, Zavodom za geotehniku i fundiranje, Zavodom za hidrotehniku, Zavodom za inženjersku geologiju i hidrologiju, Zavodom za ispitivanje materijala i konstrukcija i odgovarajućim fakultetima našega Univerziteta.

3. Odjeljenje medicinskih nauka

Aktivnost ovog Odjeljenja će biti skoncentrisana na probleme ishrane, pa se u tom cilju predviđa i formiranje posebnog odbora. Kako je u Sarajevu sjedište Međuakademijskog odbora za ishranu, Odjeljenje medicinskih nauka će koordinirati svoju djelatnost sa tim Odborom. Planom rada Odbora za ispitivanje ishrane za 1972. godinu predviđeno je da se sprovede anketa o stanju istraživačkog rada na području ishrane u različitim disciplinama, te da se organizuje jedno savjetovanje o budućoj koordinaciji na tom području, što će poslužiti kao polazna tačka za planiranje rada u Bosni i Hercegovini. Odjeljenje predviđa također i stalan rad na problemima kardiovaskularnih oboljenja, u kojem smislu se planira formiranje specijalne komisije preko koje bi Akademija Bosne i Hercegovine mogla vršiti koordinaciju istraživanja u toj oblasti. Odjeljenje je već u tom pogledu zauzelo principijelna stanovišta. Također se predviđa i posebna komisija za istraživanje raka, čiju je djelatnost već odobrilo Predsjedništvo Akademije, a osnovna usmjerenost je usvojena na jednom širem savjetovanju. Odjeljenje također predviđa za svoje potrebe posebnu aktivnost u oblasti medicinske dokumentacije u okviru Dokumentacionog centra, u čijem okviru će se sakupljati podaci koji mogu poslužiti za sagledavanje rada na medicinskim naukama u Bosni i Hercegovini, te za plansko usmjeravanje budućih istraživačkih zahvata.

4. Odjeljenje društvenih nauka

Odjeljenje obuhvata veliki broj društvenih nauka i zbog toga srednjoročni plan ne može biti jedinstven, nego se mora posmatrati za pojedine nauke zasebno. Ovo Odjeljenje je u dosadašnjem radu nastojalo da putem širih savjetovanja sagleda problematiku u pojedinim naučnim oblastima i da preuzme koordinaciju ili rad na onim ključnim problemima koji predstavljaju poseban interes za Republiku, i za koje bi Akademija trebalo da bude odgovorna. U tu svrhu su formirana i pojedina tijela Odjeljenja, koja su preuzela na sebe ulogu neposrednih izvršilaca zadataka. Odjeljenje društvenih nauka predviđa ovakav način rada i u srednjoročnom planu, uzimajući u obzir opštu problematiku društvenih nauka u Jugoslaviji i posebne interese razvoja naučne misli i naučnih centara u Bosni i Hercegovini.

U okviru istorijskih nauka Odjeljenje je, rukovođeno urgentnom potrebom da se napiše nova i dopunjena istorija naroda Bosne i Hercegovine fundirana na novim istraživačkim radovima u samoj Bosni i Hercegovini, formiralo široku Komisiju za izradu Istorije naroda Bosne i Hercegovine. U njoj su okupljeni najbolji stručnjaci Republike sa ovog naučnog područja, a podijeljeni su na potkomisije — prema periodu koji obrađuju. Odjeljenje društvenih nauka je dosada vodilo brigu i nadzor nad radom ove Komisije, a krajem 1971. godine njene potkomisije su dobile punu samostalnost u svom radu i preuzeće na sebe potpunu društvenu odgovornost. Program rada pojedinih potkomisija predviđa: Prva potkomisija treba da pripremi I knjigu Istorije, koja će se odnositi na srednjovjekovni period. Potkomisijom rukovodi akademik Anto Babić. Prema nešto modifikovanom planu rada, ova knjiga treba da bude izrađena do kraja 1972. godine. Druga potkomisija će izraditi II knjigu Istorije, koja će obuhvatiti period turske vlasti do kraja XVII vijeka. Njome rukovodi dop. član Akademije Nedim Filipović. Prema nešto modifikovanom planu rada, ova knjiga treba da bude završena do kraja 1975. godine. Treća potkomisija treba da pripremi III knjigu Istorije, koja će se odnositi na turski period od početka XVII vijeka do 1878. godine, a rukovodilac je prof. dr Avdo Sućeska. Rok za izradu ove knjige pomaknut je do kraja 1975. godine. Četvrta potkomisija vrši pripreme za izradu IV knjige, koja će obuhvatiti austro-ugarski period, a njome rukovodi prof. dr Hamdija Kapidžić. Rok za završetak ove knjige je kraj 1974. godine. Peta potkomisija pripremiće dvije knjige: V knjigu, koja se odnosi na period stare Jugoslavije, i VI knjigu, koja se odnosi na period oslobodilačkog rata i socijalističke revolucije. Rukovodilac ove Potkomisije je Nikola Babić. Kao krajnji rok za izradu obiju knjiga predviđen je kraj 1974. godine.

Značajnu organizacionu jedinicu za Odjeljenje društvenih nauka predstavlja Centar za balkanološka ispitivanja, koji je osnovan 1963. godine. Odjeljenje vrši nadzor nad osnovnom usmjerenošću njegova rada. Ovaj Centar je stvorio čvrsto jezgro od stručnjaka iz cijele Jugoslavije, a prema sastavu stalnih saradnika i prema teritoriji koju obrađuje — Centar ima jugoslovenski karakter. Usmjerenost Centra ide u pravcu interdisciplinarnе paleobalkanistike, sa težnjom šireg evropskog povezivanja na ovom polju. Srednjoročni plan rada Centra za balkanološka ispitivanja nalazi se u posebnom prilogu ovog Plana (Aneks I).

Treća važna organizaciona jedinica ovog Odjeljenja je Komisija za lingvistička ispitivanja, koja je osnovana 1965. godine. S obzirom na relativno slabu razvijenost ove naučne djelatnosti u Bosni i Hercegovini, Komisija je preuzela na

sebe odgovoran zadatak da ispuni ovu prazninu u Republici i da koordinira i usmjerava lingvistička istraživanja prema potrebama u Bosni i Hercegovini. Komisija djeluje na više sektora, od kojih su neki vezani za međunarodne akcije i predstavljaju za Akademiju obavezu prema međunarodnoj naučnoj javnosti. Srednjoročni plan rada Komisije je posebno iznesen u Aneksu II.

Odjeljenje društvenih nauka ima i posebnu Komisiju za pravne nauke. U njenom okviru će se raditi na dva osnovna problema, i to na pravu samoupravljanja u radnim organizacijama i na proučavanju svojinsko-pravnih odnosa u Jugoslaviji (posebno za područje zaštite tehničkog stvaralaštva u Jugoslaviji).

Unutar Akademije dosad se nije razvijao istraživački rad u oblasti filozofije, a postoje velike potrebe za takvim istraživačkim radom (filozofske tradicije naroda Bosne i Hercegovine, aktuelne filozofske teme). Odjeljenje će zbog toga nastaviti već preduzete akcije za rad na području filozofije. U tu svrhu će se održati šire savjetovanje filozofa, koje bi trebalo da tretira neke smjernice i organizacione forme za rad u oblasti filozofije, a Akademija bi onda preuzela na sebe organizaciju određenih poslova na ovom području. Organizovaće se takođe i savjetovanje sociologa, kako bi se i u oblasti socioloških istraživanja direktno angažovala Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

5. Odjeljenje za književnost i umjetnost

Glavna aktivnost Odjeljenja biće usmjerena na organizaciju priprema za izradu Istorije književnosti Bosne i Hercegovine i organizaciju priprema za izradu Istorije likovnih umjetnosti u Bosni i Hercegovini. U tu svrhu Odjeljenje će formirati dvije komisije, i to:

- a) Komisiju za Istoriju književnosti u Bosni i Hercegovini,
- b) Komisiju za izradu Istorije likovnih umjetnosti u Bosni i Hercegovini.

Kao pripremna faza za sintetičku studiju o istoriji književnosti Bosne i Hercegovine organizovaće se izrada bibliografije i, eventualno, studija monografskog karaktera o raznim periodima i pravcima u istoriji književnosti Bosne i Hercegovine. Isto tako, kao pripremna faza za sintetičku studiju o istoriji likovnih umjetnosti u Bosni i Hercegovini organizovaće se izrada bibliografije i, eventualno, studija monografskog karaktera o raznim periodima i pravcima u istoriji likovnih umjetnosti u Bosni i Hercegovini.

IV. Individualna aktivnost članova

Pored aktivnosti članstva Akademije na realizaciji istraživačkih projekata navedenih u prvom poglavlju, gdje će se Akademija pojaviti prvenstveno kao inicijator i koordinator, a parcijalno, prema svojim kadrovskim mogućnostima, kao realizator, u odjeljenjima je vođena diskusija i o individualnoj aktivnosti članova Akademije na realizaciji pojedinih užih istraživačkih zadataka. Ti zadaci predstavljaju predmet ličnog interesa pojedinih članova Akademije i djelomično se uklapaju u ranije navedene istraživačke projekte, kao specijalne teme, a djelomično se uopšte ne uklapaju. Iz njih se vidi lična preokupacija pojedinih članova, a pitanje njihovog finansiranja će biti rješavano u budućoj aktivnosti Akademije,

zavisno od finansijskih mogućnosti i njihovog uklapanja u opšti plan aktivnosti, o čemu će se redovno raspravljati u odjeljenjima i u Predsjedništvu, kao i u Fondu za naučni rad. Ukupno ima 46 tema, a njihov sumarni pregled po pojedinim odjeljenjima je sljedeći:

A. Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

1. Dendroflora i šumske zajednice na području Bosne i Hercegovine i susjednih oblasti;
2. Istraživanje tehnologije stočne proizvodnje u jednom regionu Bosne i Hercegovine;
3. Uloga žutog tijela u etiologiji neplodnosti domaćih životinja;
4. Konkrecije u zemljištima Jugoslavije;
5. Promjenljivost morfološko-taksonometrijskih karaktera u populaciji različitih ribljih vrsta;
6. Istraživanja neuro-endokrinog sistema ovaca s obzirom na reproduktivne fenomene;
7. Istraživanja involucije meternice i funkcionalnog stanja jajnika kod krmače „post partum“;
8. Ispitivanje rješenja nekih funkcionalnih jednačina;
9. Neki problemi komutativne i linearne algebre;
10. Vjerovatnoća i statistika, sa primjenama u tehnici;
11. Rješenje funkcionalne jednačine za kosinus u Banachovom prostoru i u fokalno-konveksnim prostorima.

B. Odjeljenje tehničkih nauka

12. Facija mezozoika Bosne i Hercegovine;
13. Azbestni otpaci kao pucolani i agregati;
14. Leteći pepeo iz industrijskih pogona kao sastavni dio vještačkog kamena;
15. Uticaj mikrolegiranja na osobine konstrukcionog čelika;
16. Sintetička smola i njena primjena u građevinarstvu;
17. Problemi izgradnje krupnih građevinskih objekata u krečnjačkim masivima;
18. Projektovanje objekata otpornih na zemljotres;
19. Formiranje mikrourbanih stambenih grupacija i organizacija stana u nekim specijalnim uslovima;
20. Karakteristike arhitektonskih realizacija u Bosni i Hercegovini u periodu od 1878. do 1918;
21. Balneotehnička rješenja zahvata i racionalno iskorištavanje termomineralnih voda i plinova na prostoru sliva Bosne;
22. Geološka studija izvorišta rijeke Bosne;
23. Klasifikacija stijena u hidrogeološkom smislu;
24. Zaštita voda u uslovima prostorne koncentracije industrije i urbanih naselja;
25. Eksperimentalno utvrđivanje koeficijenta proizvodnje toplote — za razne vrste čelika i aluminijuma;

- 26. Računski metodi za izračunavanje temperaturnog polja u toku zavarivanja;
- 27. Rad na Fourierovoj analizi i teoriji zbirljivosti divergentnih redova;
- 28. Razvitak po sopstvenim funkcijama rubnog problema oscilirajuće membrane.

C. Odjeljenje medicinskih nauka

- 29. Problemi plijesni u hrani životinja i ljudi;
- 30. Problemi ishrane i radne sposobnosti u poodmakloj dobi;
- 31. Uticaj ishrane i vode područja gdje ima najviše endemskog nefritisa na život štakora;
- 32. Način ishrane trudnica oboljelih od zarazne žutice;
- 33. Lični dohoci i njihova reperkusija na ishranu i pojavu tuberkuloze;
- 34. Odabrana poglavlja iz komparativne patologije i ambijentologije-etiotogenetske terapijske i profilaktične korelacije nekih bolesti životinja sa nekim bolestima ljudi;
- 35. Komparativna patologija domaćih životinja u regionu zahvaćenom endemskim nefritsom;
- 36. Iznažženje model-sistema za ispitivanje lijekova, otrova i drugih supstanci.

D. Odjeljenje društvenih nauka

- 37. Pravna zaštita pronalazaka;
- 38. Svojinskopравни odnosi u Jugoslaviji;
- 39. Narodne pjesme Bosne i Hercegovine.

E. Odjeljenje za književnost i umjetnost

- 40. Razvojne tendencije književnosti Bosne i Hercegovine od 1945—1970;
- 41. Poetska čistota „Nečiste krvi“ B. Stankovića;
- 42. Srpski i hrvatski pisci na početku XX vijeka (impresije i simbol);
- 43. Kmetovske bune i ustanci kao literarni motiv;
- 44. Francuska književnost i kultura na stranicama najstarijih književnih časopisa u Bosni i Hercegovini;
- 45. Francuski putnici u Bosni i Hercegovini u razdoblju 1816. do 1878. i njihovi utisci o njoj;
- 46. André Gide i Roger Martin du Gar: književno prijateljstvo.

V. Komunikaciona aktivnost

Rezultati rada Akademije će se, između ostalog, reflektovati i u komunikativnoj djelatnosti, u okviru koje treba da se prenose rezultati naučnoistraživačkog rada na ostale zainteresovane krugove i na društvenu zajednicu kao cjelinu. Ta aktivnost predstavlja veoma važnu poziciju u radu Akademije i odvija se u dva vida, i to: organizovanjem raznih skupova i publicističkom djelatnošću. U sljedećim izlaganjima biće prikazana obadva vida po pojedinim odjeljenjima:

S k u p o v i:

Svako odjeljenje je predvidjelo u svom srednjoročnom planu određen broj skupova, i to kako slijedi:

A. Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

1. Simpozijum o flori Bosne i Hercegovine povodom 100-godišnjice rođenja i 25-godišnjice smrti Karla Malya;
2. Simpozijum o biljnoj geografiji Balkanskog poluotoka povodom 100-godišnjice rođenja Nedeljka Košanina, u zajednici sa SANU;
3. Simpozijum o problemima šumskih zemljišta;
4. Savjetovanje u okviru Odbora za zaštitu prirodne sredine;
5. Savjetovanje u okviru Odbora za prirodne resurse.

B. Odjeljenje tehničkih nauka

6. Savjetovanje o regionalnim aspektima zaštite voda;
7. Simpozijum o sintetičkoj smoli i vještačkim vlaknima kao savremenom tehničkom materijalu;
8. Simpozijum o mineralnim bogatstvima Bosne i Hercegovine;
9. Simpozijum o prenosu mase i toplote;
10. Savjetovanje o problemima geološke nauke u Bosni i Hercegovini.

C. Odjeljenje medicinskih nauka

11. Savjetovanje o medicinskoj dokumentaciji;
12. Simpozijum o izoliranim organima;
13. Simpozijum o grizeofulvinu;
14. Simpozijum o novijim dostignućima u oblasti vezikalne hematurije goveda i endemske gušavosti ljudi;
- 15-18. Godišnji sastanci sa širim krugovima radi sagledavanja najaktuelnijih naučnih problema na području zdravstvene zaštite i patologije uopšte.

D. Odjeljenje društvenih nauka

19. Kolokvij na temu: Projekcija dugoročnog razvoja Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine u periodu 1971–85. godine;
20. Savjetovanje filozofa;
21. Savjetovanje sociologa;
22. Skup posvećen stogodišnjici „Nevesinjske puške“.

E. Odjeljenje za književnost i umjetnost

23. Savjetovanje o koncepcijama i metodologiji izrade Istorije književnosti u Bosni i Hercegovini;
24. Savjetovanje o koncepcijama i metodologiji izrade Istorije likovnih umjetnosti u Bosni i Hercegovini.

P u b l i k a c i j e:

A. Odjeljenje prirodnih i matematičkih nauka

- 1–2. „Radovi“ — dvije sveske 1972.
- 3–4. „Radovi“ — dvije sveske 1973.
- 4–5. „Radovi“ — dvije sveske 1974.
- 5–8. „Radovi“ — tri sveske 1975.
9. „Prilozi flori Bosne i Hercegovine“ (materijali sa planiranog simpozijuma);
10. „Prilozi biljnoj geografiji Balkanskog poluotoka“ (materijali sa planiranog simpozijuma);
11. „Problemi šumskih zemljišta“ (materijali sa planiranog simpozijuma);
12. „Problemi zaštite prirodne sredine“ (materijali sa planiranog savjetovanja);
13. „Prirodni resursi Bosne i Hercegovine“ (materijali sa planiranog savjetovanja);
14. Acta biogeographica peninsulae Balcanicae — specijalna publikacija

B. Odjeljenje tehničkih nauka

15. „Radovi“ — jedna sveska 1972.
- 16–17. „Radovi“ — dvije sveske 1973.
- 18–19. „Radovi“ — dvije sveske 1974.
- 20–21. „Radovi“ — dvije sveske 1975.
22. „Zaštita voda u uslovima prostorne koncentracije industrije i naselja“ (posebno izdanje);
23. „Iskorištavanje termomineralnih voda“ (posebno izdanje);
24. „Bespravna stambena izgradnja i njen odraz na prostorni i funkcionalni razvoj gradova u Bosni i Hercegovini (posebno izdanje);

25. „Geologija okoline Sarajeva“ (posebno izdanje);
26. „Problematika rudnog blaga u Bosni i Hercegovini“ (posebno izdanje);
27. „Sintetički materijali i vlakna“ (posebno izdanje);
28. „Razvitak po sopstvenim funkcijama rubnog problema oscilirajuće membrane“ (posebno izdanje);
29. „Naučna saopštenja Odjeljenja tehničkih nauka“.

C. Odjeljenje medicinskih nauka

30. „Radovi“ — jedna sveska 1972.
31. „Radovi“ — jedna sveska 1973.
32. „Radovi“ — jedna sveska 1974.
33. „Radovi“ — jedna sveska 1975.
34. Materijali sa planiranog simpozijuma o izoliranim organima;
35. Materijali sa planiranog simpozijuma o grizeofulvinu;
36. Materijali sa planiranog simpozijuma iz komparativne patologije.

D. Odjeljenje društvenih nauka

- 37–38. Materijali vezani za dugoročnu projekciju razvoja Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine — dvije knjige 1973.
- 39–40. „Radovi“ — dvije sveske 1972.
- 41–42. „Radovi“ — dvije sveske 1973.
- 43–44. „Radovi“ — dvije sveske 1974.
- 45–46. „Radovi“ — dvije sveske 1975.
47. „Pravna zaštita pronalazaka“ (posebno izdanje);
48. „Svojinskopравни odnosi u Jugoslaviji“ (posebno izdanje);
49. „Dokumenti iz ostavštine Franje Zaha“;
50. Dokumenti o Bosni i Hercegovini iz Vatikanskog arhiva;
51. „Prilozi islamizaciji Bosne i Hercegovine (monografija);
- 52–57. Istorija naroda Bosne i Hercegovine — knjiga.

E. Odjeljenje za književnost i umjetnost

- 58–60. „Radovi“ — tri sveske;
- 61–63. „Monografije iz oblasti književnosti i umjetnosti Bosne i Hercegovine“ — 3 sveske (posebna izdanja);
- 64–67. „Bibliografija radova o narodnoj književnosti“ — 4 knjige (Građa);
68. „Izbor iz poezije pjesnika iz Bosne i Hercegovine koji su pisali na orijentalnim jezicima“ (posebno izdanje).

U ovom spisku nisu navedene posebne publikacije Centra za balkanološka istraživanja i Komisije za lingvistička ispitivanja.

A n e k s I

SREDNJOROČNI PLAN RADA CENTRA ZA BALKANOLOŠKA ISPITIVANJA

Iako se Centar ne odriče šire perspektive u kojoj bi trebalo obuhvatiti sve stare balkanske narode (ili možda Imperium Romanum), u sljedećim godinama će se naporu dobrim dijelom koncentrisati na izučavanje materijalne i duhovne kulture ilirskih plemena na Balkanu. U tu svrhu pristupiće se prvo prikupljanju građe, a tek onda izradi serije studija o kulturnom naslijeđu starobalkanskih plemena.

Prikupljanje građe će obuhvatiti arheološku, onomastičku i istoriografsku građu. Cilj ovog prikupljanja biće prvenstveno određivanje kulturnih područja, a to znači i definisanje geografskih oblasti pojedinih etničkih skupina (plemena ili grupe plemena). Na osnovu ovako prikupljene građe prišlo bi se pisanju studija iz pojedinih naučnih oblasti, kao i pisanju većih interdisciplinarnih studija i djela. Ovo bi u suštini predstavljalo pristup pisanju prave istorije ilirskog etnosa u cjelini.

U isto vrijeme će se nastaviti i one djelatnosti kojima se Centar dosada bavio i završiće se započeti poslovi na izdavanju korpusa, bibliografija, onomastičkih studija, istoriografskih studija i drugih sličnih djela. On će, pored toga, obratiti posebnu pažnju na prikupljanje građe i izučavanje materijalne i duhovne kulture Slovena na sjeverozapadnom Balkanu za vrijeme prvih vjekova njihovog boravka na ovom području, nastojeći da se započne sa sistematskim radom u okviru osmanistike, orijentišući se na one sektore koji imaju širi balkanski karakter i koji nisu zastupljeni u postojećim institucijama.

U vezi s ovim opštim okvirom slijede dalji, pojedinačni i razrađeni zadaci.

1. U toku idućih pet godina Centar će završiti formiranje onog dijela dokumentacionog centra koji se odnosi na materijalnu i duhovnu kulturu ilirskih plemena. Ova dokumentacija će sadržavati višestruke kartoteke koje će obuhvatiti građu iz pojedinih regija u našoj zemlji, i na taj način omogućiti sintetsko izučavanje paleobalkanskih plemena i drugih etničkih grupacija.

Ovaj posao će se odvijati u tri pravca:

a) Sakupljanje građe iz širih regiona prema principima koji su dosada primjenjivani pri sakupljanju građe za ilirsko pleme Delmata i za plemena jugoistočnog alpskog područja. Hronološki okvir će se kretati, u principu, između tzv. Egejske seobe (otprilike XVII v.pr.n.e.) i kraja I vijeka pr.n.e.

U vezi s ovim zadatkom kompletiraće se, u prvom redu, obrada područja ilirskog plemena Delmata sakupljanjem odgovarajućih podataka za osvjetljavanje tipova naselja, oblika nastambi i proizvodnje keramike.

U isto vrijeme prići će se organizaciji posla na takvoj obradi teritorije ilirskog plemena Liburna, dok bi poslije toga došle u obzir teritorije ilirskih plemena Histra i Japoda. Paralelno bi tekao i rad na istorijskoj obradi tih plemena.

Centar će nastojati da u ovom razdoblju uspostavi čvršću saradnju sa Balkanološkim institutom SANU u Beogradu i da preko njega organizuje sličan rad za teritoriju zapadne Srbije.

b) Formiranje kompletne kartoteke grobnih nalaza sa područja Jugoslavije koji pripadaju paleobalkanskom stanovništvu.

Ovakva kartoteka će pružiti izvanredne i mnogobrojne mogućnosti za proučavanje materijalne i duhovne kulture, društvenih odnosa i drugih vidova života starih balkanskih stanovnika. U prvo vrijeme će se prići obradi ilirskog etničkog područja (sjeverozapadni i dio centralnog Balkana), a kasnije se mogu obuhvatiti i druga etnička područja. Kada bude napravljena ovakva kartoteka, ona će, zajedno sa onom prvom, biti izvanredna naučna akvizicija Centra, i postaće mnogo privlačnija za sve one koji se bave paleobalkanističkim proučavanjima. Za moderno naučno iskorištavanje ovakvih kartoteka potrebna je njihova mehanografska obrada, odnosno problematska klasifikacija.

c) Nastaviće se rad na prikupljanju i obradi vodećih arheoloških tipova i pojava na širem ilirskom i uopšte balkanskom području, kako je to već započeo dr Stane Gabrovec sa određenim tipom fibula.

2. Centar će preuzeti praćenje rada na proučavanju Tračana, Dačana i drugih istočnobalkanskih starih naroda. U zajednici sa Balkanološkim institutom u Beogradu, Centar će u dogledno vrijeme proširiti spomenutu ilirsku dokumentaciju i na druga starobalkanska plemena.

Sada će Centar preuzeti organizaciju oko izrade kompleksne bibliografije, pod naslovom „Bibliographia Thraco-Dacica“. Ta bibliografija bi trebalo da bude izrađena po uzoru i na principima već objavljene bibliografije Aleksandra Stipčevića „Bibliographia Illyrica“.

U svom sistematskom bibliografskom radu Centar će redovno objavljivati dopune bibliografije „Bibliographia Illyrica“, a prići će i izradi drugih sličnih bibliografskih cjelina, kao što su: etnografska, antička bibliografija, bibliografija o Vlasima, bibliografija Crne Gore i slične bibliografije.

3. U pogledu prikupljanja starih balkanskih toponomastičkih relikata, Centar će u idućem periodu koncentrisati svoje napore u sljedećim pravcima:

- a) na prikupljanju podataka o čitavom toponomastičkom radu u Jugoslaviji,
- b) na sastavljanju specijalne onomastičke bibliografije, s osobitim obzirom na lingvističku arheologiju,
- c) ekscerpiranje toponima iz povijesnih djela po određenim kriterijima,
- d) istraživanje tipične slovenske toponimije u Prigorju radi preciznije eliminacije slovenskog sloja u krajevima gdje se traže ostaci starobalkanske onomastike (rukovodioci rada: dr P. Šimunović i dr V. Putanec iz Zagreba). Ovaj rad bi služio kao temelj za izdvajanje starobalkanske onomastike na drugim područjima ovoga dijela Balkana.

Oslanjajući se na saradnju sa odgovarajućim institucijama, Centar treba da pokuša organizovati sistematski rad na:

- e) sakupljanju imenskih elemenata za koje postoji mogućnost da sadrže predslovenske podatke,
- f) sakupljanju građe za mikrotoponomastiku iz pojedinih regiona Balkana,
- g) na ihtionimiji i fitonimiji sa područja kojima se bavi ovaj Centar.

4. Nastaviće se proučavanje romanskih jezičkih elemenata na području Hercegovine i Crne Gore.

Ova proučavanja su potrebna zbog toga što su navedena područja relativno slabo proučena iz ovog aspekta, a očekuje se vrlo interesantna građa. Pored ostalog, ona će doprinijeti i daljem proučavanju romansko-slavenske simbioze, što je sigurno vrlo aktuelan naučni problem u našoj zemlji.

5. Isto tako, nastaviće se izučavanje istorijske i kulturne problematike perioda seobe naroda. Ovo izučavanje bi se odvijalo u tri pravca:

- a) kompletiranje slike o stanju istraženosti ovog perioda,
- b) iniciranje fundamentalnih istraživanja najvažnijih punktova,
- c) davanje podrške odgovarajućim institucijama za rad na proučavanju ovog perioda.

Pošto je na području sjeverne i istočne Bosne, kao i u nekim drugim predjelima Bosne i Hercegovine došlo do otkrića izuzetno važnih ostataka najstarije materijalne kulture Slovena, Centar će preuzeti na sebe neposrednu brigu oko daljeg istraživanja ovih ostataka i o publikovanju ove izuzetno važne naučne građe. Treba napomenuti da su ovo jedini nalazi te vrste u Jugoslaviji, i da predstavljaju veliku naučnu vrijednost ne samo za našu zemlju, nego i za proučavanje Južnih Slovena i njihovog doseljenja u cjelini. Centar će publikovanjem rezultata ovih istraživanja doprinijeti i svojoj daljnjoj afirmaciji, kao i afirmaciji naučnih stremljenja Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

6. U okviru etnoloških ispitivanja Centar će usmjeriti svoj rad u sljedećim pravcima:

a) Iako su etnološka istraživanja po svojoj prirodi nužno u najširem smislu komparativna, ipak će se ona — u smislu sadašnjih zadataka Centra — usmjeriti u prvom redu na kulturnu i etničku problematiku srednjobalkanskog i zapadnobalkanskog (dinarskog) područja.

b) U vezi sa problematikom naznačenom u prethodnoj tački, nameće se, prvenstveno, potreba da se izradi etnološka bibliografija, koja bi obuhvatala kulturu naroda balkanskog dijela Jugoslavije. Privremeno, kao prvi korak, trebalo bi u roku od 3 godine izraditi tematsku bibliografiju literature koja se direktno bavi materijalnom, socijalnom i duhovnom kulturom naroda spomenutog područja.

U daljem radu će se nastojati da se izradi potpuna anotirana (rezonirana) bibliografija časopisa i literature koja se direktno ili indirektno odnosi na tu tematiku.

c) Prva okvirna tematika problematike naznačene u tački a) treba da obuhvati:

- 1. doticaje predslovenskog i slovenskog stanovništva,
- 2. odnose između Slovena i kasnijih Vlaha.

d) Pojedinačne relevantne teme i činjenice u okviru opšte tematike u prethodnoj tački proizlaziće postepeno iz konkretnog naučnog istraživanja na polju etnologije i drugih disciplina. Kao mogući primjeri za takve teme su: stočarstvo, keramika, novogodišnji, božićni i uopšte vjerski običaji, svadbeni i pogrebni običaji, društvena organizacija (porodica, rod, selo), narodna arhitektura i nošnja.

U vezi s prethodnim zadacima Centar će nastojati da u toku rada i pri izboru tema dođe do koordinacije ne samo sa ustanovama koje po svom karakteru odgovaraju Centru, nego i sa etnološkim ustanovama, organizacijama i istaknutim etnolozima u Jugoslaviji i inostranstvu.

e) Za rješavanje zadataka Centra na ovom polju djelatnosti bila bi potrebna i saradnja fizičke antropologije, kao i poznavanje kavkaskih i orijentalnih jezika. Centar će nastojati da se, u slučaju potrebe omogući obrazovanje takvih mladih stručnjaka.

7. U toku idućih pet godina Centar će izdati dva korpusa sa po tri sveske, na kojima rade profesori dr Duje Rendić-Miočević i dr Mate Suić. To su:

- *Rerum Illyricarum fontes epigraphici*,
- *Fontes rerum Illyricarum*.

Izdavanje ovih korpusa popuniće ogromnu prazninu koja danas postoji u sistematskom poznavanju epigrafskih i istoriografskih izvora o Ilirima i drugim balkanskim narodima. U prvom korpusu će biti prezentirani svi oni epigrafski spomenici koji su značajni za političku i kulturnu povijest Ilira, dok će drugi donijeti sve podatke iz djela grčkih i rimskih pisaca koji cjelovito ili fragmentarno spominju našu zemlju, odnosno narode i plemena koji su je naseljavali u antičko doba.

Pored toga, Centar će redovno izdavati svoj „Godišnjak“, u kojem pretežno objavljuje naučne radove iz okvira paleobalkanistike. Isto tako, Centar će objaviti i ona djela svojih saradnika koja se odnose na zadatke iz programa razvoja naše institucije.

Objavljivanje ovih posebnih djela će biti uslovljeno saglasnošću stalnih saradnika na redovnim sastancima Centra.

8. U idućem periodu treba preduzeti ozbiljne korake na učvršćivanju saradnje sa odgovarajućim balkanološkim institutima i centrima u našoj zemlji i u ostalim evropskim zemljama. To je preduslov za dalju afirmaciju samog Centra u naučnom svijetu.

9. Pristupiće se formiranju vlastite biblioteke koja bi sadržavala osnovnu tekuću balkanološku literaturu, kao i onu literaturu koja je vezana za problematiku na kojoj Centar radi.

10. Pošto se sadašnja organizacija Centra pokazala kao veoma pogodna za obavljanje zadataka na polju paleobalkanistike u Jugoslaviji, u toku idućih pet godina ne treba mijenjati ovu organizaciju. Potrebno je samo da se Centar ojača novim stručnim i naučnim saradnicima iz oblasti arheologije, osmanistike, etnologije, fizičke antropologije, istorije i sl. Potrebno je, isto tako, da se obezbijedi sigurnija prostorna i materijalna baza za proširenje naučnog rada, koji već ima institutski karakter.

A n e k s II

SREDNJOROČNI PLAN RADA KOMISIJE ZA LINGVISTIČKA ISPITIVANJA

Plan istraživanja ove Komisije razvijaće se u ovom periodu u duhu osnovnog programa koji je u odjeljenju usvojen prilikom osnivanja Komisije.

S e k t o r i r a d a :

- 1) Dijalektološki atlasi: a) opšteslovenski, b) nacionalni;
- 2) Opštija dijalektološka ispitivanja, — cilj: prikupljanje i sređivanje građe; izrada monografskih studija;
- 3) Onomastička ispitivanja — prikupljanje, sređivanje i obrada građe;
- 4) Arhiv govorne riječi — prikupljanje i dalje upotpunjavanje građe;
- 5) a) prikupljanje građe i izrada kvestionara za terminologije:
1. stočarsko-ratarsku, 2. geografsku i 3. rodovsku;
— b) izrada probnih studija;
- 6) Izrada bibliografija stručne literature raspodijeljene na posebne oblasti i discipline;
- 7) Saradnja sa lingvističkim institucijama u stranim zemljama;
- 8) Rječnik crkvenoslavenskog (opšteslavenskog) literarnog jezika.

Ad 1)

1. Od 1972—1974. godine; a) popunjavanje i upotpunjavanje prikupljene građe u upitnicima OLA; b) obavljanje poslova oko pitanja (četiri stotine) koja treba da budu obrađena za četiri toma; planira se da se rediguju i predaju u štampu u ovom roku; c) za domaću upotrebu — u Akademiji — kartoniranje građe iz 5—6 upitnika.

2. Od 1974—1975. godine: ravnomjerno obavljanje poslova na našem terenu kako će ih predvidjeti Međunarodna OLA-komisija.

3. Od 1973—1975. godine (zaključno): popunjavanje upitnika za domaći atlas — prosječno po tri godišnje.

Angažovanje stručnih snaga se raščlanjuje: a) terenski rad — skupno po šezdeset dana godišnje; b) kartoniranje, koje će vršiti stručno osoblje, računajući da će od 1972. godine za ove poslove biti angažovano j e d n o stručno-tehničko lice, a od 1974. godine j o š j e d n o l i c e; c) jednomjesečni boravak lica koje će rukovoditi tehničkim poslovima oko atlasa u nekoj od stranih zemalja gdje će se zakazivati radni sastanci za izradu karata.

Ad 2)

a) Nastaviće se prikupljanje građe na nizu punktova na kojima je i ranije rađeno, a uz to će se i proširivati mreža punktova; b) pristupiće se izradi kraćih i dužih rasprava iz okvira dijalektoloških ispitivanja; c) do kraja ovog perioda treba da bude omogućeno da se u kasnijem vremenu (do 1980. godine) izradi monografija koja bi dala detaljno razrađenu i sintetično rezimiranu perspektivu bosanskohercegovačke dijalekatske oblasti.

Za prosječno angažovanje stručnih snaga na terenu u ove svrhe predviđa se 68 dana godišnje; uz to treba dodati po 30 dana godišnjeg rada studenata na terenu radi prikupljanja građe.

Ad 3)

Poslovi na onomastičkim ispitivanjima obavljaju se prema planu Međukademijskog odbora za onomastiku.

Ad 4)

Poslovi na prikupljanju građe za Arhiv govorne riječi će se obavljati na terenu istodobno sa poslovima iz tačke 2) i sa poslovima iz tačke 5). I pored toga, a prema ukazanoj potrebi, predviđa se svake godine petnaestodnevni boravak jednog lica u centrima srpskohrvatskog jezičkog terena (perspektiva intonacionih razlika u cilju stilističkolingvističkih i standardnolingvističkih ispitivanja). Od 1972. godine će se zaposliti jedno stručno lice, koje bi imalo zadatak: a) sređivanje dosad prikupljene i novoprikupljene građe, b) isto lice bi moglo obavljati poslove na sređivanju građe iz tačke 2).

Ad 5)

1. Godine 1972, 1973. i 1974. radiće se za stočarsko-ratarsku terminologiju, u saradnji sa Centrom za balkanološka ispitivanja, na: a) sređivanju i inventarisiranju dosad prikupljene građe; b) ispisivanju bibliografije posebnih dosadašnjih poslova na ovoj problematici u Republici i u drugim centrima (prema ukazanoj potrebi, moralo bi se predvidjeti do 40 dana boravka na terenima ili u naučnim centrima); c) u ovom vremenu, na osnovu sređenog materijala, izradiće se osnovni kvestionar sa uputstvima za dalji rad; d) istodobno će se uspostaviti kontakti sa slovenskim institucijama koje budu voljne da prihvate saradnju na ovom planu (programi saradnje bi se utvrđivali u kontaktima sa ljudima koji će učestvovati na dijalektološkim sastancima, lingvističkim simpozijumima, slavističkom kongresu 1973. godine, prilikom gostovanja i sl.).

2. Godine 1975. bi se počelo na jednom broju (10—15) punktova intenzivno raditi na popunjavanju upitnika za sve tri terminologije, a za taj posao bi se moglo predvidjeti godišnje mjesec do mjesec i po rada na terenu; dalje razdoblje bi bilo predviđeno za izradu terminoloških rječnika.

3. U 1972 (ili najkasnije 1973) godini bi se moralo obezbijediti mjesto za jedno stručno lice koje će biti upućeno (i u naučnom smislu perspektivno) u poslove ove vrste.

4. Ostale dvije terminologije bi se radile, manje ili više, uporedo sa stočarsko-ratarskom, s tim što bi se u prvom periodu izradili nacrti kvestionara.

Ad 6)

Bibliografije bi se radile sa izvjesnim brojem sposobnih saradnika koji bi bili posebno angažovani za ovaj posao.

Ad 7)

U smislu ranije zamišljenje saradnje sa stranim akademijama, u 1972. godini će početi dvomjesečna razmjena sa Poljskom akademijom (Warszawa), a od 1973. godine u planu je da počne razmjena i sa Čehoslovačkom i Sovjetskim Savezom. Na taj način bi se od 1974. godine moglo računati sa godišnjom razmjenom stručnjaka od tri puta po dva mjeseca. Na planu naučnoistraživačkog rada (za obradu značajnijih tema), od 1974. godine će se obezbijediti po mjesec dana razmjene sa nekom od slovenskih zemalja.

Ad 8)

Perspektivni stručni plan rada za period od 1972—1975. predviđa:

1972. — U ovoj godini predviđa se ekscerpiranje rječničke građe komparativnom metodom iz tri kodeksa (Čajničko, Kopitarovo i Nikoljsko evanđelje).

1973. — Ekscerpiranje građe komparativnom metodom iz Pripkovićeve evanđelja, Evanđelja iz Dovolje, Beogradskog evanđelja i iz evanđeoskih tekstova Hvalova i Mletačkog zbornika.

1974. — Ekscerpiranje (komparativno) iz sljedećih rukopisa: Sofijskog evanđelja, Manojlova evanđelja, odlomka evanđeoskog teksta iz Radosavljevog rukopisa, zatim iz Batalovih, Beličevih i Grigorović-Giljferdingovih listića.

1975. — Pošto bi se u prethodnoj godini završilo se ekscerpcijom leksičke građe iz evanđelja, moglo bi se pristupiti njenom redigovanju.

Sljedeći posao u ovoj godini bi bio: ekscerpiranje građe (totalnom metodom) iz Hvalova apostola.

Zbog osnivanja Instituta za srpskohrvatski jezik izvršiće se i reorganizacija Komisije i razgraničiti poslovi radi njihovog što efikasnijeg obavljanja.

**VIII. ZAKON O AKADEMIJI NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE**

Z A K O N
O AKADEMIJI NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

(Prečišćen tekst)

I

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Osniva se Akdemija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine. Sjedište Akademije je u Sarajevu.

Član 2.

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Akademija) je naučna organizacija koja udružuje istaknute naučne radnike i umjetnike svih oblasti nauka i umjetnosti.

Zadatak je Akademije da svojom djelatnošću razvija naučnu misao, vrši osnovna naučna istraživanja primjenom naučnih metoda, da samostalno ili u saradnji sa drugim naučnim organizacijama i putem svojih ustanova podstiče naučni rad i aktivnost naučnih organizacija i naučnih radnika i podiže kulturni život njegovanjem i unapređivanjem umjetnosti sa ciljem da na taj način doprinese razvitku nauka i umjetnosti.

Akademija posebno proučava probleme od bitnog značaja za svestrani razvitak Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

Član 3.

U cilju ostvarivanja svojih zadataka Akademija:

1. usmjerava svoj rad na najznačajnije probleme svih područja nauka i umjetnosti;
2. proučava prirodna bogatstva i proizvodne snage kao i opšta ekonomska i kulturna dostignuća Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine i zalaže se za praktičnu primjenu postignutih rezultata;

3. učestvuje u utvrđivanju opšte politike u oblasti nauka i umjetnosti;
4. pomaže uzdizanje naučnih radnika i umjetnika i omogućava njihovo učestvovanje u radu Akademije;
5. vrši koordinaciju rada odjeljenja i svojih ustanova;
6. organizuje naučne simpozijume, skupove i savjetovanja svojih članova i drugih naučnih radnika, odnosno umjetnika u cilju da savremeni naučni pogledi i rezultati naučnih istraživanja od interesa za unapređenje naučnih djelatnosti ili za materijalni, društveni i kulturni razvitak društvene zajednice postanu predmetom javnog pretresanja, naučne verifikacije i ocjene;
7. prema potrebi osniva institute i druge naučne, umjetničke i kulturne ustanove i koordinira njihovu djelatnost;
8. organizuje kompleksna naučna istraživanja;
9. po svojoj inicijativi ili na zahtjevradnih društvenih organizacija, daje o pojedinim značajnim pitanjima svoja mišljenja;
10. u svojim izdanjima objavljuje rezultate naučnih istraživanja, naučna i umjetnička djela;
11. sarađuje sa Republičkim savjetom za koordinaciju naučnih djelatnosti, radnim i drugim organizacijama u rješavanju onih problema koji spadaju u djelokrug njenog rada.

Radi ostvarivanja svojih zadataka Akademija sarađuje s drugim akademijama nauka i umjetnosti, sa univerzitetima i drugim naučnim ustanovama, organizacijama i naučnim radnicima, odnosno umjetnicima, kako u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji tako i u drugim zemljama.

Član 4.

Akademija ima svojstvo pravnog lica.

Član 5.

Pečat Akademije je okruglog oblika a sadrži naziv, amblem i sjedište Akademije.

Član 6.

Akademija vrši svoja prava i dužnosti samostalno u skladu sa zakonom i Statutom.

Nadzor nad zakonitošću rada Akademije vrši Izvršno vijeće.

Član 7.

Akademijom upravljaju organi čiji se sastav i način obrazovanja utvrđuje ovim zakonom i Statutom Akademije.

Član 8.

Akademija ima Statut koji sadrži bliže odredbe o načinu vršenja zadataka Akademije o organizaciji, djelokrugu i radu njenih organa upravljanja i radu odjeljenja, o izboru, pravima i dužnostima članova i pravima samoupravljanja radnih ljudi u Akademiji.

Statut Akademije, prije konačnog usvajanja, podnosi se na razmatranje Skupštini Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

Član 9.

Naučna, odnosno umjetnička djelatnost u Akademiji organizuje se u odjeljenjima. Odjeljenja mogu obrazovati posebne sekcije, centre, stalne odbore i komisije za proučavanje pojedinih disciplina ili grana nauke odnosno umjetnosti.

Odjeljenja su inicijatori i nosioci osnovnih zadataka Akademije. U rješavanju i ocjeni naučnih pitanja i pitanja umjetničkog stvaralaštva odjeljenja su samostalna.

Član 10.

Akademija samostalno utvrđuje svoj finansijski plan.

Sredstva za rad Akademije obezbjeđuju se iz Budžeta Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine na bazi programa njenog rada kao i na osnovu ugovorenih zadataka, ugovorima sa Republičkim fondom za naučni rad, Saveznim fondom za finansiranje naučnih djelatnosti, od privrednih i radnih organizacija, društveno-političkih organizacija, od vlastitih prihoda, kao i poklona, zavještanja, odnosno drugih prihoda.

Akademiji se može povjeriti na upotrebu društvena imovina koja je potrebna za ostvarivanje njenih zadataka.

Član 11.

Akademija ima fond za finansiranje programa naučnih djelatnosti. Ovaj se fond obrazuje iz sredstava koje Akademija ostvari po osnovima iz prethodnog člana.

Akademija može imati i druge fondove.

Statutom Akademije određuju se organizacije, način utvrđivanja finansijskog plana i druga pitanja od važnosti za rad i poslovanje fondova.

II

ČLANSTVO U AKADEMIJI

Član 12.

Članovi Akademije su: počasní članovi, redovni članovi (akademici) vanredni članovi i dopisni članovi (domaći i inostrani).

Članstvo u Akademiji je doživotno, a može prestati ostavkom ili odlukom Skupštine Akademije zbog djela koje nije u skladu sa dostojanstvom člana Akademije.

Član 13.

Za počasnog člana može biti izabrano lice koje ima osobite zasluge za izgradnju i razvitak Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, ili za učvršćivanje i unapređivanje mira u svijetu i za saradnju među narodima, ili lice koje je dalo naučna odnosno umjetnička ostvarenja izuzetno velikog značaja.

Za redovnog člana bira se naučni radnik odnosno umjetnik, jugoslovenski državljanin, koji ima prebivalište i djeluje na teritoriji Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, čiji rezultati u oblasti nauke odnosno umjetnosti predstavljaju visoko dostignuće i uživaju opšte priznanje.

Za vanrednog člana bira se istaknuti naučni radnik odnosno umjetnik, jugoslovenski državljanin, koji ima prebivalište i djeluje na teritoriji Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine a koji se ističe značajnim naučnim, odnosno umjetničkim rezultatima.

Za dopisnog člana bira se naučni radnik, odnosno umjetnik, državljanin Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, čiji rezultati u oblasti nauke, odnosno umjetnosti predstavljaju visoka dostignuća i uživaju opšte priznanje, a čiji je naučni, odnosno umjetnički rad povezan sa radom Akademije. Za dopisnog člana može biti izabran strani državljanin, naročito istaknuti naučni radnik odnosno umjetnik, čiji je rad opštepriznat, a koji sarađuje sa Akademijom.

Redovni i vanredni članovi Akademije koji steknu prebivalište izvan teritorije Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine postaju dopisni članovi Akademije.

Član 14.

Predloge za izbor redovnih i vanrednih članova Akademije mogu stavljati: odjeljenje Akademije, tri člana Akademije, univerzitet, fakultet, visoka škola koja je zakonom ovlašćena da se bavi naučnim radom, umjetnička akademija, naučni institut i druga naučna organizacija i odgovarajuća organizacija književnika, odnosno umjetnika. Predlagači mogu biti samo sa teritorije Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

Izbor počasnih članova predlaže Predsjedništvo Akademije (u daljem tekstu: Predsjedništvo).

Izbor dopisnih članova — jugoslovenskih državljana predlaže odgovarajuće odjeljenje Akademije.

Izbor dopisnih članova — stranih državljana predlaže Predsjedništvo na inicijativu odgovarajućeg odjeljenja Akademije.

Predlog za izbor mora biti u pismenoj formi, obrazložen i na uobičajen način dostupan javnosti.

Bliže odredbe o stavljanju predloga sadrži Statut Akademije.

Član 15.

Radi što uspješnijeg ostvarivanja zadataka Akademije, u Akademiji se biraju saradnici iz reda istaknutijih naučnih radnika i umjetnika.

Saradnici Akademije učestvuju u radu odjeljenja i u drugim oblicima naučne i umjetničke djelatnosti Akademije.

Saradnici Akademije podliježu ponovnom izboru svakih pet godina.

Postupak izbora, kao i prava i dužnosti saradnika Akademije utvrđuje se Statutom Akademije.

Član 16.

Predsjedništvo objavljuje, najmanje na šest mjeseci ranije, vrijeme održavanja Skupštine na kojoj će se birati redovni i vanredni članovi Akademije. Način objavljivanja propisuje se Statutom.

Obrazloženi pismeni predlozi za izbor redovnih i vanrednih članova, podnosi se Akademiji dva mjeseca od dana objavljivanja datuma o održavanju Skupštine.

Izbor novih članova Akademije vrši se, po pravilu, svake dvije godine na posebnom redovnom zasjedanju Skupštine Akademije.

Član 17.

Skupština može vršiti izbor članova Akademije ako je prisutno najmanje dvije trećine od ukupnog broja članova koji imaju pravo biranja.

Članove Akademije biraju redovni i vanredni članovi Akademije, kao i počasni članovi Akademije — jugoslovenski državljani.

Izabran je onaj kandidat za koga je glasala većina prisutnih članova koji imaju pravo da učestvuju u izboru.

Bliže odredbe o postupku biranja članova Akademije propisuje Statut.

Član 18.

Redovni i vanredni članovi imaju prava i dužnosti da sarađuju u ostvarivanju zadataka Akademije, da učestvuju u radu Skupštine i u radu odgovarajućih odjeljenja, da biraju i da budu birani u organe Akademije.

Član 19.

Počasni članovi, ako su jugoslovenski državljani, imaju sva prava redovnih članova Akademije.

Počasni članovi, ako su strani državljani, i dopisni članovi imaju prava da učestvuju u radu na unapređenju nauke, odnosno umjetnosti, u odjeljenjima, na Skupštini Akademije, ali bez prava učešća u odlučivanju, a imaju i druga prava koja odredi Statut.

Redovni i vanredni članovi Akademije primaju stalnu mjesečnu nagradu pod uslovima koje određuje Statut Akademije.

O visini nagrade odlučuje Skupština Akademije.

III

ORGANI UPRAVLJANJA

Član 20.

Organi upravljanja Akademije su: Skupština, Predsjedništvo i Izvršni odbor.

Član 21.

Skupština je najviši organ upravljanja Akademije.

Skupštinu sačinjavaju redovni i vanredni članovi Akademije, kao i počasni članovi — jugoslovenski državljani.

Saradnici Akademije delegiraju određen broj članova u Skupštinu. Broj ovih članova, način delegiranja kao i prava u radu Skupštine utvrđuju se Statutom Akademije.

Član 22.

Skupština vrši sljedeće poslove:

1. donosi Statut Akademije;
2. bira članove Akademije;
3. bira predsjednika, potpredsjednika, generalnog sekretara i članove Predsjedništva;
4. potvrđuje izbor svih sekretara odjeljenja;
5. odlučuje o osnivanju, spajanju i ukidanju odjeljenja Akademije;
6. osniva naučne, umjetničke i druge ustanove;

7. pretresa opšta pitanja organizacije i rada Akademije i daje Predsjedništvu i odjeljenjima smjernice za rad;

8. pretresa izvještaje o radu Predsjedništva i odjeljenja Akademije;

9. utvrđuje finansijski plan i donosi završni račun Akademije.

Skupština vrši i druge poslove koji su joj stavljeni u nadležnost Statutom Akademije ili su od naročitog značaja za Akademiju.

Član 23.

Skupština može punovažno rješavati ako je prisutno više od polovine od ukupnog broja članova, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

Skupština donosi odluke većinom glasova prisutnih članova.

Glasanje u Skupštini je javno, ukoliko Skupština drukčije ne odluči. Kod izbora članova Predsjedništva, redovnih, vanrednih i dopisnih članova Akademije, glasanje je tajno.

Član 24.

Predsjedništvo je izvršni organ Skupštine, a u vremenu između zasjedanja Skupštine, najviši organ Akademije.

Predsjedništvo sačinjavaju: predsjednik, jedan do dva potpredsjednika i generalni sekretar Akademije, sekretari odjeljenja i Statutom Akademije određeni broj članova, koje Skupština bira iz reda redovnih i vanrednih članova Akademije.

Mandat članova Predsjedništva traje tri godine. Članovi Predsjedništva mogu biti birani za istu funkciju najviše dva puta uzastopno.

Predsjedništvo može rješavati ako je sjednici prisutno više od polovine članova Predsjedništva, a odluke donosi većinom glasova prisutnih članova.

Član 25.

Predsjedništvo se stara o izvršavanju odluka Skupštine i vrši i sve druge poslove određene Zakonom i Statutom Akademije.

Član 26.

Predsjedništvo Akademije ima Izvršni odbor koji sačinjavaju predsjednik, potpredsjednik i generalni sekretar Akademije.

Izvršni odbor obavlja sve redovne poslove Akademije i druge poslove koje mu povjeri Predsjedništvo.

Statutom Akademije bliže se utvrđuje djelokrug i način rada Izvršnog odbora.

Mandat Izvršnog odbora traje tri godine.

Član 27.

Predsjednik predstavlja Akademiju, predsjedava sjednici Skupštine, saziva i predsjedava sjednicama Predsjedništva, stara se o izvršavanju zaključaka Predsjedništva, vrši druge dužnosti i prava određena Zakonom i Statutom.

Predsjednika u slučaju odsutnosti zamjenjuje potpredsjednik Akademije.

Član 28.

Radni ljudi koji kao članovi radne zajednice rade u Akademiji, ostvaruju svoja prava samoupravljanja shodno odredbama propisa o samoupravljanju u organima uprave.

Radna zajednica odlučuje o raspodjeli sredstava za lične dohotke članova radne zajednice i vrši druga prava samoupravljanja utvrđena Zakonom i Statutom Akademije.

Na međusobne odnose u radu radnih ljudi koji rade u Akademiji primjenjuju se opšti propisi o radnim odnosima.

IV

ODJELJENJA AKADEMIJE

Član 29.

Odjeljenje Akademije u okviru svog djelokruga:

1. raspravljaju i donose potrebne predloge i odluke o svim naučnim problemima odnosno problemima iz umjetnosti;
2. organizuju skupove naučnika, odnosno umjetnika i drugih istaknutih javnih radnika radi razmatranja značajnih pitanja u oblasti nauke i umjetnosti i primjene naučnih tekovina, i podstiču javnu diskusiju o ovim pitanjima;
3. utvrđuju plan svoga rada;
4. sarađuju sa naučnim, odnosno umjetničkim ustanovama i organizacijama koje se bave radom na unapređenju nauke, odnosno umjetnosti;
5. određuju svoje predstavnike radi učešća na skupovima i drugim sastancima naučnika i umjetnika u zemlji koje organizuje ili na koje je pozvana Akademija i predlažu Predsjedništvu učešće članova Akademije na skupovima i drugim sastancima naučnika i umjetnika u zemlji i inostranstvu;
6. daju predloge i mišljenja radnim i društvenim organizacijama o pitanjima unapređivanja nauke i umjetnosti, kao i o programima rada naučnih i umjetničkih ustanova;
7. predlažu izdavanje publikacija Akademije.

Član 30.

Odjeljenja Akademije sačinjavaju redovni i vanredni članovi Akademije. Svaki član Akademije je, po pravilu, član jednog odjeljenja.

Član 31.

Rad odjeljenja organizuje sekretar odjeljenja i njegov zamjenik.

Sekretara odjeljenja, koji može imati zamjenika, biraju članovi odjeljenja iz reda članova Akademije koji pripadaju tom odjeljenju.

Izbor sekretara odjeljenja, koji može imati zamjenika, vrši se na tri godine.

V

USTANOVE AKADEMIJE

Član 32.

Instituti, zavodi, centri i druge istraživačke i studijsko-naučne i naučno-kulturne jedinice kojima je Akademija osnivač, odnosno suosnivač ili koje kao njene radne jedinice djeluju u njenom sastavu, organizuju se i rade prema Zakonu i Statutu.

U skladu s aktom o njihovom osnivanju određuju se i njihovi organi upravljanja, kao i samoupravna prava radnih ljudi u tim jedinicama.

Član 33.

Naučnim ustanovama, koje je osnivala Akademija i koje djeluju kao samostalne i samoupravne radne organizacije, može Akademija postavljati određene radne zadatke utvrđene Statutom ili drugim opštim aktom u skladu sa zakonom, ako im za ostvarivanje tih zadataka osigura potrebna sredstva.

U upravljanju u ustanovama iz prethodnog stava učestvuje određeni broj predstavnika Akademije u skladu sa aktom o njihovom osnivanju.

VI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

Redovni i dopisni članovi Naučnog društva Bosne i Hercegovine stiču svojstvo redovnog, odnosno dopisnog člana Akademije.

Član 35.

Sva prava i obaveze Naučnog društva Bosne i Hercegovine preuzima Akademija.

Imovina Naučnog društva Bosne i Hercegovine predaje se Akademiji.

Član 36.

Akademija će donijeti svoj Statut najkasnije za šest mjeseci po stupanju na snagu ovog zakona.

Član 36 a.

Dosadašnji dopisni članovi Akademije koji žive na teritoriji Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine postaju vanredni članovi Akademije.

Redovni članovi Akademije čije se prebivalište nalazi izvan teritorije Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine postaju dopisni članovi Akademije, a zadržavaju naziv akademika.

Vanredni članovi Akademije, koji usljed promjene prebivališta postaju dopisni članovi, ponovo postaju vanredni članovi Akademije, ako steknu prebivalište na teritoriji Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine.

Član 36 b.

Dosadašnjim redovnim članovima Akademije, koji su svojim dugogodišnjim radom posebno zaslužni za razvoj bivšeg Naučnog društva Bosne i Hercegovine i Akademije, a koji promjenom prebivališta postaju dopisni članovi, Skupština Akademije može, izuzetno, u znak priznanja, odrediti stalnu mjesečnu nagradu.

Član 37.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o Naučnom društvu Bosne i Hercegovine („Službeni list NRBiH“, broj 14/51 i 18/55 i „Službeni list SRBiH“, broj 16/65).

Član 38.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu SRBiH“.

Napomena: Zakon o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine objavljen je u „Službenom listu SRBiH“ br. 22/66 od 15. jula 1966. godine, a Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti BiH objavljen je u „Službenom listu SRBiH“ br. 4/72. od 3. marta 1972. godine.

**IX. STATUT AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI
BOSNE I HERCEGOVINE**

Na osnovu člana 22. tačka 1. Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine („Službeni list SRBiH“, broj 22/66. i 4/72), Skupština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine na svom redovnom zasjedanju, održanom dana 26. aprila 1972. godine donijela je

S T A T U T AKADEMIJE NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Zadatak Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Akademija) kao naučne organizacije koja udružuje istaknute naučnike i umjetnike svih oblasti nauka i umjetnosti utvrđen je u čl. 2 i 3. Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Član 2.

Naučna odnosno umjetnička djelatnost Akademije organizuje se u odjeljenjima i drugim organizacionim jedinicama (sekcije, instituti, centri, odbori i komisije) Akademije.

Pravo samoupravljanja u Akademiji vrše članovi Akademije u sastavu odjeljenja i u organima Akademije.

Član 3.

Akademija ostvaruje svoje zadatke na osnovu svog plana rada.

Plan rada Akademije predstavlja zbir planova njenih odjeljenja i drugih organizacionih jedinica.

Član 4.

Izdavanjem publikacija Akademija upoznaje javnost sa naučnim dostignućima, kao i sa naučnim i umjetničkim radovima svojih članova i saradnika, odnosno sa radom Akademije uopšte.

Član 5.

Pečat Akademije je okruglog oblika. U sredini se nalazi amblem Akademije koji predstavlja konture grada Jajca sa vodopadom i trolistom, a naokolo je latinicom i ćirilicom tekst: „Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo“.

II. IZBOR, PRAVA I DUŽNOSTI ČLANOVA AKADEMIJE

Član 6.

Izbor člana Akademije je priznanje za naročite uspjehe postignute u radu na području nauke ili umjetnosti.

a) Izbor članova Akademije

Član 7.

Članovi Akademije su: počasni članovi, redovni članovi (akademici), vanredni članovi i dopisni članovi (domaći i inostrani).

Izbor počasnih, redovnih, vanrednih i dopisnih članova Akademije vrši Skupština Akademije.

Prijedlog za izbor redovnih i vanrednih članova mogu podnositi:

1. odjeljenja Akademije za kandidate iz oblasti nauka, odnosno umjetnosti koje spadaju u djelokrug odjeljenja;

2. Univerzitet na osnovu svoje odluke za kandidate koji pripadaju fakultetima u sastavu univerziteta;

3. fakulteti, umjetničke akademije i visoke škole koje su zakonom ovlaštene da se bave naučnim radom, na osnovu odluke svojih organa — za kandidate nauka odnosno umjetnosti koje se izučavaju odnosno njeguju u tim ustanovama;

4. naučni instituti i druge naučne organizacije na osnovu odluka svojih organa — za kandidate iz nauka kojima se ove organizacije bave;

5. odgovarajuće organizacije književnika, likovnih umjetnika, odnosno kompozitora na osnovu odluka svoga najvišeg organa upravljanja;

6. najmanje tri člana Akademije na osnovu pisanog obrazloženog prijedloga — za kandidate iz nauka, odnosno umjetnosti kojima predlađači pripadaju.

Za redovne članove prijedlog mogu podnositi redovni članovi, a za vanredne i dopisne članove prijedlog mogu podnositi redovni i vanredni članovi.

Član 8.

Predsjedništvo Akademije na prijedlog odjeljenja ili po vlastitoj inicijativi, najmanje na šest mjeseci ranije, objavljuje datum održavanja Skupštine Akademije na kojoj će se birati redovni, vanredni i dopisni članovi Akademije.

Član 9.

Obrazloženi prijedlog predlagачa iz člana 7. stava 3. tačke 2–6 za izbor članova Akademije dostavlja se Predsjedništvu Akademije najkasnije dva mjeseca od dana objavljivanja datuma održavanja Skupštine Akademije.

Predsjedništvo utvrđuje koji su prijedlozi podneseni u skladu sa zakonom i statutom i dostavlja ih odgovarajućim odjeljenjima, a o prijedlozima koji ne odgovaraju ovim uslovima obavještava pismeno predlagачa.

Član 10.

Odjeljenja određuju najmanje dva referenta za svakog kandidata. Na osnovu ovih referata odjeljenja zauzimaju stav o kandidatu i svoje obrazloženo mišljenje, putem Predsjedništva Akademije, dostavlja Skupštini Akademije.

Odvojena mišljenja članova odjeljenja dostavljaju se takođe Skupštini Akademije.

Odjeljenja dostavljaju Predsjedništvu Akademije obrazložena mišljenja o predloženim kandidatima kao i svoje prijedloge za izbor novih članova najkasnije mjesec dana prije održavanja Skupštine.

Predsjedništvo Akademije može u toku postupka oko kandidovanja, prije iznošenja prijedloga odjeljenja na Skupštinu Akademije, dostaviti odjeljenju na razmatranje svoje primjedbe u vezi sa izborom novih članova.

Član 11.

Obrazloženi prijedlozi za izbor redovnih, vanrednih i dopisnih članova, kao i mišljenje odjeljenja i odvojena mišljenja koja su Predsjedništvu Akademije blagovremeno dostavljena šalju se članovima Akademije najkasnije 15 dana prije održavanja Skupštine.

U istom roku Predsjedništvo Akademije stavlja sve prijedloge i mišljenja na uvid javnosti u prostorijama Akademije.

Član 12.

Na prijedloge koji su stavljeni na uvid pravo prigovora imaju članovi Akademije i organizacije zakonom ovlašćene za predlaganje kandidata.

Obrazloženi pismeni prigovori dostavljaju se Predsjedništvu Akademije najkasnije 15 dana prije održavanja Skupštine Akademije. O uloženom prigovoru Predsjedništvo Akademije obavještava Skupštinu Akademije i saopštava svoje mišljenje Skupštini prije prelaska na izbor kandidata.

Član 13.

Na Skupštini Akademije pojedinačno se raspravlja o svakom kandidatu. Po završenoj raspravi glasa se o kandidatima onim redom kojim je o njima raspravljano.

Član 14.

Izbor se vrši na posebnoj redovnoj Skupštini Akademije.

Počasne, redovne, vanredne i dopisne članove biraju redovni i vanredni članovi, kao i počasni članovi Akademije – jugoslovenski državljani.

Izabran je onaj kandidat za koga je glasala većina prisutnih članova izbornog tijela.

Član 15.

Skupština Akademije iz svojih redova bira izbornu komisiju od tri člana.

Izbor se vrši tajno, glasačkim listićima, na kojima se ispisuje riječ „da“ ako se glasa za kandidata, a riječ „ne“ ako se glasa protiv kandidata.

Član 16.

Predlaganje za izbor počasnih članova vrši se prema odredbi stava 2. člana 14. Zakona o Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Zakon o Akademiji).

Postupak oko kandidovanja vodi Predsjedništvo Akademije po prethodno pribavljenom mišljenju svih odjeljenja o kandidatu.

Izbor počasnih članova vrši se javnim glasanjem na osnovu obrazloženog prijedloga Predsjedništva Akademije.

Član 17.

Svečano proglašenje novoizabranih članova vrši se na posebnom skupu članova Akademije najmanje mjesec dana nakon izvršenih izbora.

Akademija izdaje svojim članovima povelju.

Član 18.

Članstvo u Akademiji prestaje ostavkom, odlukom Skupštine Akademije ili zbog djela koje nije u skladu sa dostojanstvom člana Akademije.

Član 19.

Član koji daje ostavku na članstvo podnosi Predsjedništvu Akademije pismenu predstavku sa obrazloženjem.

Član 20.

Postupak protiv člana Akademije zbog djelatnosti koja nije u skladu sa dostojanstvom člana Akademije pokreće Predsjedništvo Akademije na osnovu vlastite inicijative ili na prijedlog odjeljenja.

Član 21.

Predsjedništvo obrazuje komisiju u koju ulazi po jedan predstavnik svakog odjeljenja Akademije. Predsjedništvo ovoj komisiji stavlja na raspolaganje cjelokupan materijal na osnovu koga je postupak pokrenut.

Zadatak je komisije iz prethodnog stava da pozove člana da podnese svoje objašnjenje i izloži odbranu. Komisija je dužna da slučaj temeljito i svestrano ispita, kao i da o tome slučaju pribavi mišljenje odjeljenja kome član pripada.

Komisija treba da izvrši zadatak u roku od 30 dana od dana svog formiranja. Predsjedništvo taj rok može produžiti ako za to postoje opravdani razlozi.

Ukoliko komisija utvrdi da ne postoje razlozi za isključenje člana Akademije, Predsjedništvo Akademije će svojim zaključkom obustaviti dalji postupak ili će predmet sa svojim mišljenjem dostaviti Skupštini Akademije da ona donese konačnu odluku.

Član 22.

O prijedlogu za isključenje člana Akademije odlučuje se na vanrednoj Skupštini Akademije na kojoj je to i jedina tačka dnevnog reda.

O prijedlogu se glasa tajno na način na koji se vrši izbor.

Član 23.

Na Skupštinu Akademije poziva se i član o čijem se isključenju odlučuje. On ima pravo da da potrebna obavještenja u svoju odbranu. Ako se ne odazove pozivu bez opravdanog razloga, o njegovom isključenju raspravlja se u njegovom odsustvu. U svakom slučaju Predsjedništvo Akademije obavještava člana o odluci Skupštine pismeno.

b) Prava i dužnosti članova

Član 24.

Prava i dužnosti redovnih i vanrednih članova Akademije utvrđeni su u članu 18, a prava i dužnosti dopisnih članova u članu 19. Zakona o Akademiji.

Član 25.

Redovni i vanredni članovi Akademije imaju pravo na mjesečnu nagradu u visini koju odredi Skupština Akademije pod uslovima iz člana 29. ovog Statuta.

Redovnom i vanrednom članu Akademije može se izuzetno priznati pravo na mjesečnu nagradu ako za to postoje naročito opravdani razlozi (bolest i dr.) iako ne vrše dužnosti predviđene u čl. 29. ovog Statuta.

Član 26.

Redovni i vanredni članovi mogu, po potrebi, pored rada u svome odjeljenju istovremeno da učestvuju u radu i drugih odjeljenja i njihovih radnih tijela.

Član 27.

Izabrani redovni i vanredni član Akademije dužan je u roku tri godine da održi pristupno predavanje na skupu članova Akademije.

Član 28.

Odjeljenje može iz naročito opravdanih razloga osloboditi pojedinog redovnog odnosno vanrednog člana od vršenja dužnosti, s tim da ne gubi prava redovnog odnosno vanrednog člana.

Član 29.

Redovni i vanredni članovi Akademije obavezni su da redovno dolaze na skupštine, skupove, sjednice i druge sastanke, na koje budu pozvani i da aktivno učestvuju u njihovom radu.

Član 30.

Redovni i vanredni članovi Akademije imaju pravo i dužnosti da učestvuju u radu onog odjeljenja u čiju oblast spada njihova naučna odnosno umjetnička djelatnost.

III. SARADNICI AKADEMIJE

Član 31.

Saradnici Akademije biraju se iz redova istaknutijih naučnika i umjetnika koji svojim naučnim, odnosno umjetničkim ostvarenjima mogu doprinijeti uspješnijem ostvarivanju ciljeva odnosno zadataka Akademije.

Član 32.

Saradnika Akademije bira odjeljenje na svojoj sjednici.

Prijedlog za izbor saradnika Akademije podnose odjeljenju dva redovna ili vanredna člana Akademije iz sastava odjeljenja. Prijedlog za izbor saradnika Akademije mora biti podnesen u pisanoj formi i obrazložen.

Izbor se vrši javnim glasanjem, a izabranim se smatra kandidat koji je dobio većinu glasova prisutnih članova.

Izbor saradnika Akademije potvrđuje Predsjedništvo Akademije svojim rješenjem.

Saradnik Akademije se bira na vrijeme od pet godina.

Član 33.

Saradnici Akademije su dužni da naučno i stručno rade na zadacima koji su određeni planom rada odjeljenja Akademije.

Saradnici imaju pravo i dužnosti da učestvuju u radu radnih jedinica odjeljenja.

Odjeljenja raspoređuju saradnike na rad u svoje radne jedinice.

Saradnik Akademije ima pravo da učestvuje u radu Odjeljenja, ali bez prava učešća u odlučivanju.

Član 34.

Saradnici Akademije dužni su pored povremenih izvještaja, svake pete godine prije ponovnog izbora, dostavljati odjeljenju pregled svog rada u proteklom periodu.

IV. ORGANIZACIJA AKADEMIJE

Član 35.

Akademija obrazuje odjeljenja za jednu ili više oblasti nauka odnosno umjetnosti.

Odjeljenja su nosioci osnovnih zadataka Akademije.

U rješavanju naučnih pitanja kao i pitanja umjetničkog stvaralaštva odjeljenja su samostalna.

Član 36.

Akademija ima sljedeća odjeljenja:

1. Odjeljenje društvenih nauka,
2. Odjeljenje književnosti, likovne i muzičke umjetnosti,
3. Odjeljenje matematičkih, fizičkih i tehničkih nauka,
4. Odjeljenje medicinskih nauka,
5. Odjeljenje prirodnih nauka.

Odlukom Skupštine Akademije mogu se osnivati nova i spajati i ukidati postojeća odjeljenja, kao i utvrđivati njihov djelokrug.

Član 37.

Obrazložen pismeni predlog za osnivanje novih, odnosno spajanje ili ukidanje postojećih odjeljenja podnosi Predsjedništvo Akademije na svoju inicijativu, na zahtjev jednog ili više odjeljenja ili na zahtjev najmanje pet članova odjeljenja.

Član 38.

Odjeljenja unapređuju nauku, odnosno njeguju umjetnost zajedničkim i individualnim radom svojih članova. Odjeljenja saopštavaju, prikazuju i publikuju rezultate naučnog, odnosno umjetničkog rada svojih članova i drugih naučnika i umjetnika i sarađuju sa drugim akademijama nauka i umjetnosti, univerzitetima, visokoškolskim ustanovama, naučnim organizacijama i grupama naučnika i umjetnika, kao i sa pojedinim naučnicima i umjetnicima u zemlji i inostranstvu.

U svome radu odjeljenje ne može samostalno preuzimati materijalne obaveze.

Član 39.

Rad odjeljenja organizuje sekretar odjeljenja.

Odjeljenje bira i zamjenika sekretara na vrijeme od tri godine. Zamjenik sekretara se bira iz reda članova odjeljenja.

Sekretara odjeljenja odnosno njegovog zamjenika u slučaju duže spriječenosti odnosno odsutnosti zamjenjuje član odjeljenja koga odredi odjeljenje.

Član 40.

Sekretar Odjeljenja:

1. priprema i saziva sjednice odjeljenja i rukovodi njegovim radom,
2. zastupa odjeljenje,
3. izvršava odluke odjeljenja i odluke organa Akademije koje se odnose na odjeljenje,

4. uređuje ediciju „Radovi“,
5. referiše Predsjedništvu Akademije o poslovima i problemima odjeljenja.

Član 41.

Sjednice odjeljenja održavaju se po potrebi, a najmanje jedanput mjesečno.

Sekretar odjeljenja dužan je sazvati sjednicu odjeljenja u roku od osam dana kada to pismeno zatraže najmanje tri člana odjeljenja uz naznaku predmeta o kojem treba raspravljati.

U kvorum odjeljenja ne uzimaju se u obzir članovi za koje odjeljenje utvrdi da zbog bolesti ili dužeg odsustvovanja nisu u mogućnosti da učestvuju u radu odjeljenja.

Član 42.

U cilju unapređivanja rada u odjeljenju koje obuhvata više oblasti nauka odnosno umjetnosti, mogu se obrazovati sekcije za pojedine oblasti nauke odnosno umjetnosti.

Sekcija se može obrazovati ako u njen sastav ulaze najmanje tri redovna odnosno vanredna člana Akademije.

Član Akademije može biti u sastavu više sekcija.

Odjeljenje odlučuje koji će od njegovih članova i saradnika ući u pojedine sekcije.

Član 43.

Radom sekcije rukovodi predsjednik koga bira odjeljenje, a potvrđuje njegov izbor Predsjedništvo Akademije.

Sastanci članova sekcije održavaju se po potrebi.

Sekcija podnosi odjeljenju redovne godišnje, a po potrebi i povremene izvještaje o radu.

Član 44.

Radi izvršenja dugoročnih i kompleksnih zadataka, u odjeljenju se mogu formirati odbori.

U radu jednog odbora može biti zastupljeno više odjeljenja.

Članove odbora biraju odjeljenja, iz reda redovnih i vanrednih članova Akademije i saradnika Akademije, a predsjednika odbora biraju članovi odbora iz redova članova Akademije koji učestvuju u njegovom radu. Izbor predsjednika odbora potvrđuje Predsjedništvo Akademije.

Odbori su samostalni u svom radu.

Odbor obavještava odjeljenje, odnosno odgovarajuća odjeljenja o svom radu povremeno, na zahtjev odjeljenja, a najmanje jedanput godišnje.

Član 45.

Radi izvršavanja određenog zadatka ili određenih poslova, u odjeljenju se može osnovati komisija.

Sastav komisije određuje odjeljenje iz reda redovnih i vanrednih članova Akademije, saradnika Akademije i drugih naučnika i umjetnika.

Komisijom rukovodi predsjednik koga iz reda članova Akademije bira odjeljenje, a njegov izbor potvrđuje Predsjedništvo Akademije.

Član 46.

Odluku o osnivanju, spajanju i ukidanju sekcija, odbora i komisija donosi Predsjedništvo Akademije na prijedlog odgovarajućeg odjeljenja.

Na prijedlog odgovarajućeg odjeljenja Predsjedništvo Akademije donosi pravilnike o poslovanju sekcija, odbora i komisija.

Član 47.

U cilju objedinjavanja i organizovanja naučnog i naučnoistraživačkog rada u više naučnih oblasti mogu se osnivati centri.

Centar osniva Skupština Akademije na inicijativu odjeljenja, a prijedlog podnosi Predsjedništvo Akademije.

Članove centra biraju odgovarajuća odjeljenja iz reda članova Akademije, saradnika Akademije i drugih naučnih radnika, a njihov izbor potvrđuje Predsjedništvo Akademije.

Centrom rukovodi direktor centra. Direktora centra biraju članovi centra iz reda redovnih ili vanrednih članova Akademije, a izbor potvrđuje Predsjedništvo Akademije.

Centar ima samostalni predračun prihoda i rashoda u okviru finansijskog plana Akademije.

Odredbe o djelokrugu, organizaciji i radu centra utvrđuju se posebnim pravilnikom koji donosi centar, a potvrđuje ga Predsjedništvo Akademije.

Član 48.

Za organizaciju kongresa, simpozijuma, savjetovanja, izložbi i drugih javnih skupova obrazuju se posebni organizacioni odbori.

Član 49.

Na prijedlog odjeljenja, Predsjedništvo Akademije imenuje predsjednika organizacionog odbora iz reda članova Akademije, a članove odbora iz reda članova Akademije i drugih naučnih radnika i umjetnika.

Predsjednik rukovodi radom organizacionog odbora.

Član 50.

Organizacioni odbor sprovodi organizaciju i vrši sve poslove u vezi sa održavanjem naučnog skupa.

Po završenom naučnom skupu organizacioni odbor podnosi izvještaj zainteresovanim odjeljenjima i Predsjedništvu Akademije.

Član 51.

Program i potrebna materijalna sredstva za organizovanje i održavanje naučnog skupa odobrava Predsjedništvo Akademije prema finansijskom planu koji blagovremeno predlaže organizacioni odbor.

V. ORGANI UPRAVLJANJA AKADEMIJE

Član 52.

Akademijom upravlja Skupština.

Predsjedništvo Akademije je izvršni organ Skupštine Akademije (član 24. Zakona o Akademiji).

A) Skupština Akademije

Član 53.

Sastav Skupštine Akademije utvrđen je u članu 21, a način glasanja u članu 23. Zakona o Akademiji.

Član 54.

Saradnici Akademije iz svakog odjeljenja delegiraju po jednog predstavnika u Skupštinu Akademije.

Saradnici Akademije biraju svog predstavnika javnim glasanjem na svom sastanku kome prisustvuje većina saradnika. Izabranim se smatra kandidat koji je dobio najveći broj glasova.

Član 55.

Pored poslova predviđenih u članu 22. Zakona o Akademiji, Skupština Akademije donosi i plan razvoja Akademije i odobrava finansijski plan i završni račun Fonda za finansiranje programa naučnoistraživačkog rada.

Član 56.

Skupština Akademije može biti redovna, posebna redovna (izborna) i vanredna.

Član 57.

Redovna skupština Akademije saziva se početkom godine, a najkasnije 30 dana po donošenju zakona o republičkom budžetu.

Na redovnoj skupštini Akademije razmatra se izvještaj o radu Akademije u prethodnoj godini i rješava se o pitanjima iz nadležnosti Skupštine Akademije.

Izbor novih članova Akademije vrši se na posebnoj redovnoj skupštini Akademije.

Vanredna skupština Akademije saziva se po potrebi.

Član 58.

Skupštinu Akademije saziva Predsjedništvo Akademije najkasnije 15 dana prije njenog održavanja.

Predsjedništvo saziva vanrednu skupštinu na svoju inicijativu ili na zahtjev najmanje dva odjeljenja ili jedne trećine redovnih i vanrednih članova Akademije.

Skupština Akademije se saziva dostavljanjem poziva svakom njenom učesniku. Uz poziv dostavljaju se prijedlog dnevnog reda i potrebni materijali.

Član 59.

Najmanje 10 dana prije održavanja skupštine Akademije na kojoj se vrši izbor Predsjedništva Akademije saziva se skup članova Akademije na kome se razmatra pitanje potencijalnih kandidata za predsjednika, potpredsjednike i generalnog sekretara Akademije.

Član 60.

Glasanje na Skupštini Akademije je javno, ukoliko Skupština drukčije ne odluči.

Izbor Predsjedništva Akademije vrši se tajnim glasanjem.

Izbor članova Akademije vrši se na način predviđen odredbama člana 15. i 16. ovog Statuta.

Tajno glasanje vrši se glasačkim listićima koji su ovjereni pečatom Akademije.

Javno glasanje vrši se pojedinačno, prozivanjem, ili aklamacijom.

Rezultat glasanja objavljuje predsjednik Akademije. Ako se glasa o izboru Predsjedništva Akademije, rezultate glasanja objavljuje predsjednik izborne komisije.

Član 61.

Zapisnik ovjeravaju dva člana Akademije koje izabere Skupština Akademije.

Član 62.

Rad Skupštine Akademije je javan.

Skupštini mogu da prisustvuju i da učestvuju u raspravljanju o radu Akademije: sekretar Administracije, predsjednik Savjeta radne zajednice, pozvani predstavnici naučnih i umjetničkih ustanova, državnih organa, radnih i drugih organizacija, kao i naučni i javni radnici i umjetnici, ali bez prava odlučivanja.

Član 63.

Bliže odredbe o radu Skupštine Akademije sadrži poslovnik o radu Skupštine Akademije.

B) Izvršni organi

a) Predsjedništvo Akademije

Član 64.

Predsjedništvo Akademije sačinjavaju: predsjednik, oba potpredsjednika, generalni sekretar, sekretari odjeljenja i pet članova koje bira Skupština Akademije iz reda redovnih i vanrednih članova Akademije.

Član 65.

Predsjedništvo Akademije se stara o izvršavanju odluka Skupštine Akademije i naročito obavlja ove poslove:

1. saziva Skupštinu Akademije;
2. rukovodi cjelokupnim radom Akademije;
3. predlaže izbor počasnih i dopisnih (inostranih) članova Akademije;
4. predlaže Skupštini Akademije godišnji i dugoročni plan rada Akademije;
5. predlaže finansijski plan Akademije;
6. predlaže završni račun Akademije;
7. podnosi Skupštini Akademije izvještaje o radu Akademije;
8. podnosi Skupštini Akademije prijedlog o osnivanju naučnih, umjetničkih i drugih ustanova;
9. imenuje i razriješava sekretara Administracije;
10. priprema prijedloge odluka i drugih akata Skupštine Akademije;
11. obrazuje radne jedinice Akademije;
12. održava veze sa drugim akademijama nauka i umjetnosti, univerzitetima,

naučnim i umjetničkim organizacijama u zemlji i inostranstvu, organima uprave, radnim i drugim organizacijama;

13. predlaže Skupštini Akademije visinu mjesečnih nagrada redovnih i dopisnih članova, kao i visinu funkcionalnih dohodaka članova Predsjedništva i rukovodilaca radnih jedinica i tijela Akademije;

14. odlučuje o dodjeljivanju posebnih nagrada.

15. vrši i druge poslove.

Sjednice Predsjedništva Akademije održavaju se po potrebi. Sjednice Predsjedništva Akademije saziva i predsjedava im predsjednik Akademije.

Član 66.

Na obrazložen pismeni zahtjev najmanje tri člana Predsjedništva Akademije predsjednik je dužan da u roku od pet dana sazove sjednicu Predsjedništva.

Član 67.

Predsjedništvo Akademije ima kao svoja pomoćna tijela:

1. Odbor za izdavačku djelatnost,
2. Odbor za organizaciju naučnog rada,
3. Odbor za biblioteku i
4. Odbor za finansije.

Predsjedništvo Akademije može obrazovati i druge stalne ili povremene odbore i komisije.

Predsjedništvo Akademije određuje djelokrug, organizaciju i način rada odbora i komisija posebnim pravilnikom.

b) Izvršni odbor Predsjedništva Akademije

Član 68.

Sastav i trajanje mandata Izvršnog odbora određeni su u st. 1 i 4. člana 26. Zakona o Akademiji.

Član 69.

Pored redovnih (izvršnih) poslova, Izvršni odbor Predsjedništva Akademije (u daljem tekstu: Izvršni odbor) obavlja i one poslove koje mu Predsjedništvo Akademije povjeri.

Predsjedništvo Akademije može povjeriti Izvršnom odboru, po pravilu, samo one poslove koji imaju pretežno izvršni karakter.

U izuzetno hitnim slučajevima, a kada se Predsjedništvo Akademije ne može sastati, Izvršni odbor može da odlučuje i o pitanjima koja spadaju u djelokrug Predsjedništva.

Takve odluke Izvršni odbor iznosi na prvu sjednicu Predsjedništva i traži za njih saglasnost.

Član 70.

Sjednice Izvršnog odbora održavaju se prema potrebi, na inicijativu predsjednika ili drugog člana Izvršnog odbora.

Sjednice Izvršnog odbora zakazuje predsjednik i predsjedava im.

Član 71.

Sjednicama Izvršnog odbora mogu, po pozivu prisustvovati članovi pojedinih odjeljenja radi učešća u raspravljanju o određenim pitanjima iz dnevnog reda sjednice.

c) Predsjednik i potpredsjednik Akademije

Član 72.

Izborni period predsjednika i potpredsjednika jednak je trajanju mandata Predsjedništva Akademije.

Član 73.

Pored prava i dužnosti određenih u članu 27. Zakona o Akademiji, predsjednik Akademije stara se i o izvršenju zaključaka Skupštine Akademije i naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana Akademije.

Naredbodavac za izvršenje predračuna prihoda i rashoda Fonda za finansiranje programa naučnoistraživačkog rada Akademije je predsjednik Upravnog odbora ovog Fonda.

Član 74.

Potpredsjednik Akademije zamjenjuje predsjednika Akademije.

d) Generalni sekretar Akademije

Član 75.

Izborni period generalnog sekretara jednak je trajanju mandata Predsjedništva Akademije.

Član 76.

Generalni sekretar Akademije naročito obavlja ove poslove:

- 1) organizuje pripremu materijala za sjednice Skupštine, Predsjedništva i Izvršnog odbora Akademije;
- 2) u ime Predsjedništva Akademije vrši nadzor nad radom Administracije Akademije;
- 3) sarađuje sa sekretarima odjeljenja Akademije u cilju uspješnijeg izvršenja zadataka odjeljenja i njihovih organizacionih jedinica i usklađuje njihov rad;
- 4) vrši dužnost redaktora LJETOPIŠA i prigodnih izdanja Akademije;
- 5) organizuje izvršenje odluka Skupštine, Predsjedništva i Izvršnog odbora Akademije.

Član 77.

U slučaju duže odsutnosti, generalnog sekretara Akademije zamjenjuje član Predsjedništva Akademije koga odredi Predsjedništvo.

e) Zajedničke odredbe

Član 78.

Kolegijalni organi i organizacione jedinice Akademije donose odluke na sjednicama kojima prisustvuje natpolovična većina, a odluke donose većinom glasova, ukoliko Zakonom o Akademiji i ovim statutom nije drukčije određeno.

Član 79.

O radu kolegijalnih organa na sjednici vodi se zapisnik.

Zapisnik o radu Skupštine Akademije vodi sekretar Administracije Akademije, a zapisnik na sjednicama Predsjedništva i Izvršnog odbora lica koja odredi sekretar Administracije Akademije.

Zapisnike na sjednicama odjeljenja i drugih organizacionih jedinica vodi lice koje odredi sekretar Administracije Akademije u sporazumu sa sekretarom odjeljenja, odnosno rukovodiocem organizacione jedinice.

Član 80.

Sjednicama Predsjedništva i Izvršnog odbora Akademije obavezno prisustvuje sekretar Administracije Akademije u cilju praćenja rada i pružanja potrebnih informacija.

VI. IZDAVAČKA DJELATNOST AKADEMIJE

Član 81.

U svojim edicijama Akademija objavljuje radove svojih članova i saradnika, kao i drugih naučnih radnika i umjetnika.

Član 82.

Stalne edicije Akademije su:

- RADOVI,
- DJELA,
- POSEBNA IZDANJA,
- GRAĐA,
- GODIŠNJACI ORGANIZACIONIH JEDINICA AKADEMIJE,
- LJETOPIŠ.

RADOVI su periodična izdanja Akademije u kojima se objavljuju naučne rasprave i članci.

DJELA su izdanja Akademije u kojima se objavljuju veća naučna djela i monografije.

POSEBNA IZDANJA su povremene publikacije Akademije u kojima se objavljuju materijali održanih naučnih skupova i rezultati kompleksnih ispitivanja što ih organizuje Akademija.

GRAĐA predstavlja Akademijinu ediciju u kojoj se objavljuje naučna građa.

GODIŠNJACI su periodične publikacije organizacionih jedinica Akademije.

LJETOPIŠ je izdanje Akademije u kojem se objavljuju materijali o radu Akademije.

Odlukom Skupštine Akademije mogu se uvoditi i druge vrste edicija na prijedlog Predsjedništva.

Član 83.

Naučne, umjetničke i druge radove i građu prima odgovarajuće odjeljenje na osnovu referata članova Akademije, odnosno istaknutih naučnih radnika, odnosno umjetnika koje odjeljenje odredi za referente.

Politiku izdavačke djelatnosti i prioritet objavljivanja radova i građe utvrđuje Odbor za izdavačku djelatnost Akademije.

Član 84.

Bliže odredbe o izdavačkoj djelatnosti Akademije donosi Predsjedništvo Akademije.

VII. SREDSTVA AKADEMIJE

Član 85.

Sredstva za rad Akademije obezbjeđuju se prema članu 10, stav 2. i 3. Zakona o Akademiji.

Član 86.

Sredstva koja ostvaruje Akademija utvrđuju se i raspoređuju finansijskim planom Akademije. Finansijski plan donosi se za jednu kalendarsku godinu i važi za godinu za koju je donesen.

Član 87.

Finansijskim planom Akademije posebno se raspoređuju sredstva: 1) za finansiranje osnovne djelatnosti Akademije, 2) za finansiranje Administracije Akademije i 3) za finansiranje ustanova kao radnih jedinica Akademije.

Član 88.

Sredstva koja se finansijskim planom Akademije odvajaju za finansiranje Administracije Akademije raspoređuju se posebnim finansijskim planom koji donose sekretar Administracije i Savjet radne zajednice Akademije. Naučne ustanove kao radne jedinice u svom posebnom finansijskom planu predviđaju sredstva samo za izvršenje planom rada predviđenih zadataka.

Član 89.

Administracija Akademije ima Fond zajedničke potrošnje.

Sredstva Fonda zajedničke potrošnje formiraju se iz sredstava finansijskog plana Akademije i iz sredstava raspoređenih po završnom računu Administracije Akademije, odnosno po završnom računu Akademije.

Član 90.

Visinu ličnog dohotka sekretara Administracije Akademije utvrđuje Predsjedništvo Akademije.

Lični dohodak radnika Administracije Akademije utvrđuje se pravilnikom o raspodjeli ličnih dohodaka koji donose sekretar Administracije Akademije i Savjet radne zajednice Akademije.

Član 91.

Akademija ima:

- 1) Fond za finansiranje programa naučnoistraživačkog rada i
- 2) Rezervni fond.

Pored navedenih fondova Akademija može imati i druge fondove, koje osniva Skupština Akademije.

Član 92.

Fondovi Akademije dobijaju sredstva prema odredbi člana 85. ovog Statuta.

Podjelu sredstava Akademije na pojedine fondove vrši Skupština Akademije u skladu s opštim propisima. Sredstva fondova upotrebljavaju se namjenski.

Član 93.

Sredstva Fonda za finansiranje programa za naučni rad i naučnoistraživački rad upotrebljavaju se za rad na posebnim naučnim i naučnoistraživačkim problemima i problemima umjetnosti.

VIII. ADMINISTRACIJA AKADEMIJE

Član 94.

Administrativne, finansijsko-materijalne, tehničke i druge opšte poslove u vezi sa izvršenjem poslova i zadataka Akademije, odnosno njenih organa vrši Administracija Akademije.

Član 95.

Za vršenje poslova i zadataka iz prethodnog člana Administracija Akademije ima sljedeće radne jedinice:

1. Kabinet Predsjedništva Akademije,
2. Odsjek za administrativno-finansijske poslove,
3. Biblioteka,
4. Služba za organizaciju naučnog rada,
5. Služba za izdavačku djelatnost,

Predsjedništvo Akademije može osnivati nove, spajati i ukidati postojeće radne jedinice Administracije Akademije.

Član 96.

Radnu zajednicu u Akademiji sačinjavaju naučni i stručni radnici koji rade u odjeljenjima Akademije, kao i radnici Administracije Akademije.

Radnici iz prethodnog stava ostvaruju samoupravljanje u okviru Administracije Akademije.

Član 97.

Poslovima Administracije Akademije upravljaju sekretar Administracije i Savjet radne zajednice Akademije.

U slučaju odsutnosti, sekretara Administracije Akademije zamjenjuje šef Odsjeka za administrativno-finansijske poslove.

Član 98.

Sekretara Administracije Akademije imenuje, na osnovu konkursa, Predsjedništvo Akademije.

Sekretar Administracije Akademije imenuje se na vrijeme od četiri godine. Isto lice po isteku ovog vremena može biti ponovo imenovano za sekretara Administracije Akademije.

Član 99.

Za sekretara Administracije Akademije može biti imenovano lice koje je završilo pravni fakultet i ima najmanje osam godina prakse na upravno-pravnim poslovima, a ističe se organizatorskim sposobnostima.

Član 100.

Sekretar Administracije Akademije organizuje rad Administracije u skladu sa smjernicama Predsjedništva Akademije.

Sekretar Administracije Akademije za svoj rad i rad Administracije odgovoran je Predsjedništvu Akademije.

Član 101.

O potrebi prijema radnika na upražnjena radna mjesta u Administraciji Akademije odlučuju sekretar Administracije i Savjet radne zajednice Akademije.

Izbor kandidata pri prijemu na rad u Administraciju Akademije vrši sekretar Administracije po prethodno pribavljenom mišljenju Savjeta radne zajednice Akademije.

Član 102.

Naučne i stručne radnike odjeljenja Akademije biraju odjeljenja na osnovu referata tri člana odjeljenja, od kojih najmanje jedan mora biti iz uže struke.

Izbor naučnih i stručnih radnika odjeljenja potvrđuje Predsjedništvo Akademije.

Član 103.

Bliže odredbe o unutrašnjoj organizaciji i radu, poslovima i zadacima radnih jedinica, djelokrugu organa upravljanja, kao i o pravima i dužnostima članova radne zajednice Akademije sadrži Pravilnik o organizaciji i radu Administracije Akademije.

IX. NARODNA ODBRANA

Član 104.

U cilju ostvarivanja i izvršavanja svojih ustavom i zakonom utvrđenih prava i dužnosti o odbrani nezavisnosti, teritorijalne cjelokupnosti i socijalističkog samoupravnog sistema Jugoslavije, Akademija vrši u miru, kao svoju redovnu djelatnost, pripreme za opštenarodnu odbranu i preduzima mjere potrebne za život i rad u ratnim uslovima.

U vršenju poslova iz oblasti narodne odbrane Akademija je dužna pridržavati se propisa, planova, uputstava i naređenja nadležnih organa društveno-političkih zajednica.

Član 105.

Poslovima na pripremanju Akademije za opštenarodnu odbranu i za život i rad u ratnim uslovima neposredno rukovodi Predsjedništvo Akademije, Izvršni odbor, predsjednik Akademije i Komisija za narodnu odbranu.

Član 106.

Pravilnikom o narodnoj odbrani utvrđuju se djelokrug, prava, dužnosti i odgovornosti članova Akademije i članova Radne zajednice u Akademiji u vezi sa pripremama i vršenjem poslova iz oblasti narodne odbrane u miru i u slučaju rata.

Pravilnik o narodnoj odbrani donosi Predsjedništvo Akademije.

X. DONOŠENJE I STUPANJE NA SNAGU OPŠTIH AKATA

Član 107.

Akademija, pored Statuta, donosi odluke, pravilnike i uputstva.

Član 108.

Nacrte akata iz prethodnog člana pripremaju, po pravilu, posebne komisije koje imenuje Predsjedništvo Akademije.

Član 109.

Statut i drugi opšti akti Akademije objavljuju se na oglasnoj tabli Akademije.

Član 110.

Opšti akti Akademije stupaju na snagu u roku od tri dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Akademije.

XI. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 111.

Danom stupanja na snagu ovog Statuta prestaje da važi Statut Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, od 15. februara 1967. godine.

Član 112.

Ovaj Statut stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj tabli Akademije.

P r e d s j e d n i k,
Akademik Edhem Čamo, s.r.

